Dragostea – ceea ce-şi
doreşte ea cel mai mult
DRAGOSTE
ŞI RESPECT
Respectul – ceea de ce el
are nevoie cu disperare
KERIGMA
DR. EMERSON EGGERICHS

Dragostea – ceea ce-și dorește ea cel mai mult

DRAGOSTE ȘI RESPECT

Respectul – ceea de ce el are nevoie cu disperare

Traducere din limba engleză de
ADANIA FOLEA

DR. EMERSON EGGERICHS

KERIGMA
Oradea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
EGGERICHS, EMERSON
Dragoste şi Respect / Emerson Eggerichs
Traducere din engleză de Adania Folea. - Oradea: Kerigma, 2007
ISBN 978-973-8960-10-7

I. Folea, Adania (trad.)
II. Oniga, Veronica (ed.)

Originally published in the U.S.A. by INTEGRITY PUBLISHERS, INC., Brentwood, TN, USA, under the title LOVE & RESPECT
Copyright © 2004, by EMERSON EGGERICHS
All rights reserved
Translated and used by permission of Integrity Publishers, Inc.

© KERIGMA, 2007, pentru prezenta versiune românească.

Editura KERIGMA
O.P. 2 C.P. 16
410670 Oradea
România
Tel.: (0359) 800174
E-mail: office@kerigma.ro
Web: www.kerigma.ro

ISBN 978-973-8960-10-7

Pentru Sarah, dragostea vieţii mele,
care mi-a fost de mare ajutor la scrierea acestei cărţi.

Doamne, Cuvântul Tău îi cere bărbatului:
„Gustă viaţa cu soţia pe care o iubeşti“ (Eclesiastul 9:9).

Am făcut asta din 1973.
O fac şi în prezent.
O voi face veşnic.

Cuprins

Mulţumiri 7
Introducere: Dragostea singură nu este de ajuns 9

Partea întâi: Ciclul nebuniei

1. Un secret simplu pentru o căsnicie mai bună 15
2. Pentru a comunica, descifraţi codul 31
3. De ce ea nu-i arată respect; de ce el nu-i arată dragoste 47
4. Ciclul nebuniei este alimentat de temerea cea mai mare a bărbaţilor . . 61
5. Ea se teme că va fi călcată în picioare;
El s-a săturat să i se tot spună că „nu pricepe nimic“ 77
6. Ea se teme să nu fie o ipocrită;
El se plânge: „Nu sunt respectat deloc!“ 91
7. Ea crede că nu-l poate ierta;
El îşi spune: „Nimeni n-ar putea s-o iubească pe femeia asta!“ . . . 103

Partea a doua: Ciclul revigorării

8. **A-D-I-A-F-A**: Cum să-i arăţi soţiei tale că o iubeşti 117
9. Apropierea – ea îşi doreşte să te simtă aproape 125
10. Deschiderea – ea vrea să-ţi deschizi inima în faţa ei 133
11. Înţelegerea – nu încerca să-i „rezolvi“ problema, ci doar ascult-o . . 143
12. Atitudinea împăciuitoare – ea vrea să te audă spunând:
„Îmi pare rău“ 153
13. Fidelitatea – ea are nevoie să ştie că îi eşti devotat 163
14. Aprecierea – ea îşi doreşte să o respecţi şi să o preţuieşti 171
15. **C-I-A-G-R-S**: Cum să-i arăţi soţului tău că-l respecţi 181
16. Cucerirea – apreciază dorinţa lui de a munci şi de a avea succes . . . 192

17. Ierarhia – apreciază dorinţa lui de a proteja şi de a purta de grijă . . . 201
18. Autoritatea – apreciază dorinţa lui de a sluji şi de a conduce 211
19. Gândirea raţională – apreciază dorinţa lui de a analiza şi de a sfătui . . 221
20. Relaţia – apreciază dorinţa lui de camaraderie 231
21. Sexualitatea – apreciază dorinţa lui de intimitate sexuală 239
22. Ciclul revigorării va funcţiona dacă tu îl pui în funcţiune 249

Partea a treia: Ciclul recompensei

23. Adevăratul motiv al Dragostei şi Respectului 255
24. Adevărul te poate elibera cu adevărat 269
Concluzii: Din roz şi albastru se naşte movul dumnezeiesc 283

Anexa A: Un dicţionar al Dragostei şi Respectului, care să-ţi amintească ce să spui, ce să faci şi cum să gândeşti pentru a practica Dragostea şi Respectul în căsnicie 291
Anexa B: Inventar personal al Dragostei şi Respectului pentru soţi şi soţii 295
Anexa C: Cum să-i ceri partenerului tău să-ţi împlinească nevoile 297
Anexa D: Câte ceva despre excepţiile de la modelul Dragostei şi Respectului 299
Anexa E: Ce-i de făcut dacă soţul tău este dependent de muncă? 301

Note 305

MULŢUMIRI

Pentru nenumăratele ore pe care le-au consacrat editării şi tipăririi acestei cărţi, le mulţumesc din toată inima dragilor mei prieteni, Fritz şi Jackie Ridenour. Ei sunt un dar de la Dumnezeu pentru mine. Au înţeles scopul acestei cărţi şi nu s-au dat bătuţi, în pofida presiunilor incredibile cauzate de termenele limită de predare. Fără ei, această carte nu ar fi ajuns la finalizare. Mi-au adus multă bucurie.

Îi sunt foarte recunoscător lui Dumnezeu pentru încurajarea şi sprijinul oferite de prietenii noştri din Grand Rapids, Michigan. Vreau să-mi exprim dragostea şi respectul faţă de Dick şi Betsy DeVos, Kevin şi Meg Cusack, Jim şi Betty Buick. Ei au fost plini de încredere, încă din primul moment!

Cu prilejul unei întruniri organizate de Focus on the Family, l-am cunoscut pe Michael Coleman, director executiv al Integrity Media, şi pe minunata sa soţie, Jeannie. Michael mi-a sugerat să iau în considerare serviciile editurii Integrity Publishers. Am făcut chiar mai mult decât atât! Aduc mulţumirile mele nemaipomenitilor angajaţi ai acestei edituri! Fie ca mesajul acestei cărţi să aibă un răsunet puternic.

Faptul că organizaţia Focus on the Family sponsorizează conferinţele având ca temă dragostea şi respectul în căsnicie este extrem de încurajator. Mă simt profund onorat de faptul că această organizaţie şi-a exprimat aprobarea faţă de cartea de faţă. Le mulţumesc domnului doctor Dobson şi domnului Don Hodel. Având sprijinul domniilor lor, mă rog să atingem inimile tinerilor şi ale celor mai vârstnici, în egală măsură.

Sunt, de asemenea, îndatorat lui Sealy Yates, avocatul care îmi reprezintă interesele, precum şi angajaţilor săi. Atitudinea sa tranşantă şi sfaturile sale sunt, fără îndoială, o comoară nepreţuită. Pe lângă acestea, râsul său vesel şi faţa sa zâmbitoare aduc un plus de bucurie fiecărei conversaţii pe care o purtăm.

Lui Erinn Swett, asistenta mea, îi mulţumesc pentru competenţa de care a dat dovadă în raporturile cu editura pe parcursul scrierii acestei cărţi. Îi sunt recunoscător lui Dumnezeu pentru talentul tău şi capacitatea ta de îndrumare.

Am toată aprecierea faţă de conducerea organizaţiei Dragoste şi Respect. Aţi luat decizia de a continua să promovaţi această cauză vrednică de laudă. Sfaturile voastre îmi sunt nepreţuite.

Le mulţumesc copiilor mei, Jonathan, David şi Joy, pentru că au fost alături de mine şi de mama lor. A fost pentru noi o binecuvântare să vă vedem promovând mesajul acesta de Dragoste şi Respect. Vă mulţumesc că v-aţi însuşit această idee. Lui David vreau să-i urez bun venit, ca nou membru în echipă!

Surorii mele îi datorez aplauze de recunoştinţă. Ann, m-ai ajutat de fiecare dată, în orice privinţă. Sunt binecuvântat! Îţi mulţumesc pentru nenumăratele tale glume!

Tatăl şi mama mea sunt în ceruri astăzi. Cât timp s-au aflat printre noi, au fost amândoi o mărturie a ceea ce poate să facă Dumnezeu prin doi oameni care îşi deschid inima spre a-L primi. Vă mulţumesc, mamă şi tată, că aţi privit dincolo de propria fiinţă, înspre Dumnezeu. Cât aţi trăit, aţi ales să fiţi credincioşi până la capăt.

Le sunt recunoscător tuturor celor care mi-au împărtăşit povestea propriei lor căsnicii, bazate pe Dragoste şi Respect. Mărturiile voastre le vor fi de ajutor altora, şi, pe lângă aceasta, au conferit acestei cărţi o notă extrem de incitantă. După cum s-a exprimat vice-preşedintele editurii Integrity Publishers: „Mărturiile, cu toate detaliile lor, nu numai că slujesc drept ilustraţii ce îndeamnă la meditaţie, ci, în plus, ne oferă puncte de reper foarte serioase. Sunt de-a dreptul captivante." Vă mulţumesc.

Sarah şi cu mine nu vom cunoaşte niciodată cu precizie, în viaţa noastră de aici, impactul produs datorită vouă – prietenii noştri – care v-aţi rugat pentru noi. Cei în cauză ştiu la cine mă refer. Vă mulţumim din toată inima. Să vă amintiţi de noi şi pe viitor.

În filmul *Carele de foc* – referitor la viaţa lui Eric Liddell, atletul olimpic care refuza să alerge în zilele de duminică – este citat un paragraf din Biblie: „Voi cinsti pe cine Mă cinsteşte!" (1 Samuel 2:30). Cititorule, vreau să-I mulţumesc lui Dumnezeu şi să-L cinstesc. Acest mesaj legat de Dragoste şi Respect izvorăşte din însăşi inima Sa, aşa cum reiese din Efeseni 5:33. Această carte nu ar fi existat dacă Dumnezeu, în harul Lui nemăsurat, nu mi-ar fi deschis ochii asupra revelaţiei Sale. Chiar dacă punerea în practică a acestor două adevăruri fundamentale reprezintă, din partea mea, o încercare modestă de a vă sluji, adevărurile esenţiale, în sinea lor, nu se vor schimba niciodată – aşa cum nici Dumnezeu nu Se schimbă. Doamne, Ţie îţi mulţumesc înainte de toate şi o voi face veşnic.

INTRODUCERE

DRAGOSTEA SINGURĂ NU ESTE DE AJUNS

Poate vă mai amintiţi cuvintele celor de la Beatles: „Dragostea este tot ceea de ce are nevoie". În ce mă priveşte, nu sunt deloc de acord cu această afirmaţie. În ziua de azi, cinci căsnicii din zece sfârşesc prin divorţ, tocmai din cauză că dragostea singură *nu* este de ajuns. E adevărat, dragostea este vitală, mai ales pentru soţie, dar ceea ce am scăpat din vedere este nevoia soţului de a fi respectat. Această carte vorbeşte despre felul în care soţia îşi poate împlini nevoia ei de a fi iubită, oferindu-i în acelaşi timp soţului ceea de ce are el nevoie – respect. Iată povestea unui cuplu care a descoperit la timp mesajul Dragostei şi Respectului:

> Soţul meu şi cu mine am participat la conferinţa dumneavoastră pe tema Dragostei şi Respectului în căsnicie. De câteva zile căsnicia noastră intrase într-un nou „ciclu al nebuniei" şi hotărâsem că ne-am săturat, aşa că aveam de gând să punem punct mariajului nostru. Amândoi ne simţeam răniţi, trişti, furioşi şi deznădăjduiţi. Trebuie să menţionez că amândoi suntem credincioşi, iar eu fac parte din personalul administrativ al unei biserici cu un mare număr de membri.
>
> Înainte apelasem la un consilier marital creştin şi vă mărturisesc sincer că faptul că am participat la conferinţa dumneavoastră nu numai că ne-a salvat căsnicia, dar ne-a ajutat şi ne-a oferit mai multe informaţii şi strategii decât consilierea. Luasem hotărârea să facem o ultimă încercare, dar soţul meu nu credea că ne va fi de vreun ajutor, aşa că aproape a refuzat să meargă. Adevărurile pe care Dumnezeu vi le-a revelat dumneavoastră sunt simple şi profunde... Ele au declanşat

un proces de vindecare şi ne-au schimbat radical căsnicia. Dacă ni s-ar fi oferit aceste informaţii cu treizeci de ani mai devreme, am fi fost scutiţi de multă durere şi suferinţă.

Vă mărturisesc că, în sâmbăta aceea, ultima zi a conferinţei, am petrecut împreună cu soţul meu cea mai plăcută după-amiază şi seară de mulţi ani până atunci. Parcă aveam din nou douăzeci de ani, când eram atât de îndrăgostiţi unul de celălalt. Dragă Emerson, îţi spun sincer, nu am bănuit niciodată cât de important şi cât de dătător de viaţă este pentru soţul meu să-i arăt respect.

Ce or fi auzit această femeie şi soţul ei la conferinţa aceea? Ce le-o fi schimbat căsnicia atât de radical? Ce i-o fi făcut pe doi oameni, care vineri erau gata să divorţeze, să se privească a doua zi unul pe celălalt ca doi tineri îndrăgostiţi? Mesajul de Dragoste şi Respect primit de acest cuplu este tocmai cartea pe care o aveţi în faţa ochilor. Povestea lor este una dintre miile de scrisori, bileţele şi comunicări verbale pe care le-am primit şi care mărturisesc ce se poate întâmpla atunci când un soţ şi o soţie recurg la o abordare diferită a relaţiei lor conjugale.

Vreţi să aveţi parte de armonie? Aţi vrea să vă simţiţi aproape de partenerul vostru? Aţi vrea să simţiţi că celălalt vă înţelege? Vă doriţi o căsnicie aşa cum a rânduit-o Dumnezeu? Ei bine, atunci apelaţi la Dragoste şi Respect!

Cartea aceasta este pentru oricine: persoane ce trec printr-o criză conjugală... parteneri aflaţi în pragul divorţului... soţi şi soţii aflaţi la a doua căsătorie... oameni care îşi doresc în continuare o căsnicie fericită... credincioşi căsătoriţi cu necredincioşi... oameni divorţaţi care caută să-şi vindece rănile... soţii care se simt singure... soţi care se simt ţinuţi sub papuc... oameni căsătoriţi care au o aventură extraconjugală... victimele unei asemenea aventuri... cupluri logodite... pastori sau consilieri maritali aflaţi în căutare de materiale menite să ajute la salvarea căsniciei.

Sunt conştient că promisiunea aceasta este uriaşă şi nu mi-ar trece prin cap să o fac dacă nu aş fi pe deplin convins că ceea ce am să vă spun dă rezultate. În continuare vă prezint mai multe exemple privind felul în care căsnicia ia o altă turnură atunci când soţiile şi soţii descoperă mesajul de Dragoste şi Respect şi încep să-l trăiască practic, în viaţa de zi cu zi:

A trecut un an de când am participat, împreună cu soţul meu, la conferinţa având ca temă Dragostea şi Respectul în căsnicie. Este cel mai puternic mesaj privitor la căsnicie pe care eu şi soţul meu l-am auzit vreodată. Principiile pe care le-am învăţat pe parcursul acelui weekend

deosebit ne revin mereu în minte. Stăm împreună pe canapea şi medităm la ele, şi astfel ne dăm seama unde am greşit... Strădania de a trăi pe placul lui Dumnezeu şi, mai apoi, observarea binecuvântărilor Lui ne oferă o bucurie incredibilă.

Cu câteva zile în urmă m-am hotărât să-i spun soţului meu că îl respect. Mi s-a părut oarecum stânjenitor să rostesc acele cuvinte, dar am făcut-o totuşi, iar reacţia lui a fost incredibilă! M-a întrebat pentru ce îl respect. I-am înşirat mai multe motive şi am văzut cu ochii mei o schimbare în atitudinea lui.

Mă întristează faptul că sunt căsătorită de douăzeci şi doi de ani şi doar acum înţeleg cu adevărat ideea de Respect. I-am scris soţului meu două scrisori cu motivele pentru care îl respect. Sunt uluită de felul în care lucrul acesta i-a îmblânzit atitudinea faţă de mine. M-am rugat ani în şir ca soţul meu să mă iubească şi să-mi arate lucrul acesta în limbajul meu preferat. Dar când am început să vorbesc eu prima în limbajul său, mi-a răspuns aşa cum îmi doream.

Scrisorile de mai sus sunt doar o mostră din ceea ce primesc săptămână de săptămână, dacă nu chiar zi de zi, de la persoane care au căpătat înţelepciune, înţelegând semnificaţia unui anumit verset din Scriptură, care reprezintă fundamentul acestei cărţi. Nici un soţ nu are în inima lui sentimente tandre, de afecţiune şi de dragoste atunci când crede că soţia lui dispreţuieşte ceea ce este el ca fiinţă umană. Nevoia cea mai profundă a soţiei – aceea de a se simţi iubită – este sabotată de lipsa ei de respect.

În orice caz, vă rog să înţelegeţi faptul că ceea ce am să vă spun nu este un fel de „glonţ magic". Uneori, entuziasmul de care este cuprins un cuplu în urma participării la conferinţele noastre se stinge după doar câteva zile sau săptămâni, iar cei doi cad din nou pradă vechilor probleme – Ciclul nebuniei. Aş vrea să sfătuiesc toate cuplurile care învaţă despre puterea Dragostei şi a Respectului să se supună unui test vreme de şase săptămâni. În acest timp, ei îşi vor da seama până unde au ajuns şi cât de mult mai au de mers pe acest drum.

Călătoria spre o căsnicie după voia lui Dumnezeu, aducătoare de satisfacţii, nu se sfârşeşte niciodată, dar pe parcursul a treizeci de ani în care am consiliat soţi şi soţii, am descoperit un lucru în măsură să schimbe, să

consolideze şi să îmbunătăţească orice relaţie conjugală. Eu numesc lucrul acesta Legătura dintre Dragoste şi Respect şi, împreună cu soţia mea, Sarah, am decis să răspândim acest mesaj pe tot cuprinsul Americii. Noi vedem cum Dumnezeu lucrează în mod uimitor atunci când bărbaţii şi femeile se dedică din toată inima modelului biblic al mariajului. Vedem efectele acestui lucru în propria noastră căsnicie, care şi în ziua de azi ne prilejuieşte descoperirea de noi şi noi binecuvântări, pe măsură ce recurgem, unul faţă de celălalt, la Legătura dintre Dragoste şi Respect.

Dacă tu şi soţul tău sau soţia ta veţi pune în practică această Legătură dintre Dragoste şi Respect, potenţialul de îmbunătăţire a căsniciei voastre este nelimitat. După cum mi-a scris o soţie:

> Am vrut doar să-ţi dau de ştire că AM REUŞIT! Dumnezeu mi-a pus la dispoziţie puterea acestei revelaţii privitoare la respectul datorat soţului meu... Această revelaţie... mi-a schimbat în întregime căsnicia – modul meu de abordare, reacţiile mele, relaţia mea cu Dumnezeu şi cu soţul meu. Era piesa care lipsea.

Pentru numeroase cupluri, respectul este, într-adevăr, piesa care lipseşte ca puzzle-ul să fie complet. Citiţi mai departe şi veţi vedea la ce mă refer.

PARTEA ÎNTÂI

CICLUL NEBUNIEI

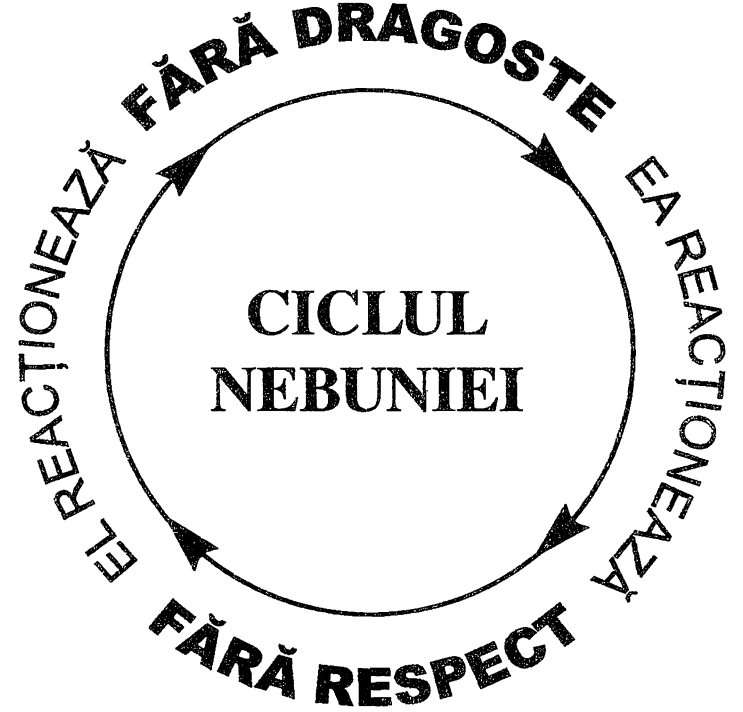

Am scris această carte mânat de disperare, dar, pe parcurs, disperarea s-a transformat în inspiraţie. În calitate de pastor, mi-a fost dat să consiliez cupluri de oameni căsătoriţi şi nu reuşeam să le rezolv problemele. Principala problemă de care se plângeau soţiile suna în felul următor: „El nu mă iubeşte." Soţiile sunt făcute să iubească, îşi doresc să iubească şi aşteaptă să fie iubite, la rândul lor. Mulţi soţi nu reuşesc să le ofere lucrul acesta. Însă continuând să studiez Scripturile şi să consiliez cupluri, am descoperit în cele din urmă cealaltă jumătate a ecuaţiei. Soţii nu o spun prea des, dar o gândesc: *Ea nu mă respectă.* Soţii sunt făcuţi să fie respectaţi, îşi doresc respect şi aşteaptă să fie respectaţi. Multe soţii nu reuşesc să le ofere lucrul acesta. Consecinţa este că cinci căsnicii din zece sfârşesc prin divorţ (în acest procent sunt incluse şi căsniciile creştinilor evanghelici).

Meditând la această problemă, am văzut în cele din urmă că există o anumită legătură: fără dragoste din partea lui, ea reacţionează fără respect; fără respect din partea ei, el reacţionează fără dragoste. Şi tot aşa, la nesfârşit. Eu numesc acest proces Ciclul nebuniei – o nebunie conjugală care înhaţă mii de cupluri în ghearele ei. În primele şapte capitole vă voi arăta cum ne lăsăm cu toţii antrenaţi în acest Ciclu al nebuniei – şi cum putem să ieşim din el.

Capitolul unu

Un secret simplu pentru o căsnicie mai bună

„Cum l-aş putea face pe soţul meu să mă iubească la fel de mult cât îl iubesc eu?“ Aceasta a fost principala întrebare pe care am auzit-o de la fiecare soţie care a venit la mine pentru consiliere, pe parcursul celor aproape douăzeci de ani cât am fost pastorul unei biserici aflate în continuă creştere. Mă durea inima pentru soţiile care îşi destăinuiau povestea, plângând. Femeile sunt atât de blânde. De multe ori mi s-a întâmplat să stau alături de ele, cu lacrimile curgându-mi şiroaie pe obraji. În acelaşi timp, eram tot mai supărat pe soţii acestora. Cum de nu vedeau ce le făceau soţiilor lor? Exista vreo cale prin care să le ajut pe aceste soţii să-şi stimuleze soţii să le iubească mai mult?

Simţeam lucrul acesta cu atât mai profund cu cât eu însumi am crescut într-o familie nefericită. Părinţii mei au divorţat pe când eu aveam un an. Mai târziu s-au recăsătorit unul cu celălalt, dar, când aveam cinci ani, s-au despărţit din nou. S-au împăcat iarăşi când eram în clasa a treia şi anii copilăriei mele sunt plini de amintirea ţipetelor şi conflictelor familiale. Am văzut şi am auzit lucruri care s-au întipărit pentru totdeauna în sufletul meu şi adesea adormeam plângând. Îmi amintesc că eram copleşit de o adâncă tristeţe. Am făcut pipi în pat până la vârsta de unsprezece ani şi la treisprezece ani am fost trimis la liceul militar, unde am rămas până la absolvire.

Privind în urmă, la viaţa aproape permanent marcată de conflicte a părinţilor mei, îmi dau seama care era rădăcina nefericirii lor. Nu era greu de observat că mama tânjea să fie iubită, iar tata îşi dorea cu disperare să fie respectat.

Mama mea dădea ore de acrobaţie, de step şi de înot, ceea ce îi aducea un venit consistent şi îi permitea să trăiască independent de veniturile tatei. Asta l-a făcut pe tata să aibă impresia că mama s-ar putea descurca foarte bine şi fără el, iar ea îi dădea adesea de înţeles lucrul acesta. Ea lua decizii de natură financiară fără să se consulte cu el, ceea ce îl făcea să se simtă neînsemnat, ca şi când persoana lui nu conta. Din cauză că se simţea jignit, avea faţă de ea o atitudine lipsită de dragoste. El era convins că mama nu îl respectă. Tata se înfuria în privinţa anumitor lucruri pe care nu mi le mai amintesc acum. Atunci mama era dărâmată şi reacţia ei era de a ieşi pur şi simplu din încăpere. Acest mod al părinţilor mei de a se raporta unul la celălalt a fost tiparul vieţii mele în anii copilăriei şi ai adolescenţei.

În adolescenţă am auzit mesajul Evangheliei – şi anume că Dumnezeu mă iubeşte, că are un plan pentru viaţa mea şi că era necesar să-I cer iertare pentru păcatele mele, dacă voiam să-L primesc pe Hristos în inima mea şi să am parte de viaţa veşnică. Am făcut întocmai şi lumea mea s-a schimbat în întregime din clipa în care am devenit creştin.

După ce am absolvit liceul militar, m-am înscris la Colegiul Wheaton, căci eram încredinţat că Dumnezeu mă chema să iau parte la lucrarea Sa. Pe când eram în primul an de colegiu, mama, tata, sora şi cumnatul meu L-au primit pe Hristos ca Mântuitor. Lucrurile au început să se schimbe la noi în familie, dar cicatricele trecutului nu au dispărut. Mama şi tata sunt în ceruri acum şi Îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru mântuirea lor. Nu port nici un pic de amărăciune în inima mea, ci doar durere şi multă tristeţe. Am simţit-o şi în timpul copilăriei, iar azi văd limpede faptul că amândoi părinţii mei reacţionau defensiv unul faţă de celălalt. Problema era că găseau extrem de uşor motive să se rănească reciproc, lipsindu-le instrumentele necesare pentru a face câteva mici ajustări, care ar fi putut duce la încetarea „schimbu-lui de focuri".

Pe când eram la colegiu, am cunoscut cu o fată plină de viaţă, care aducea lumină oriunde îşi făcea apariţia. Sarah era persoana cea mai optimistă, mai afectuoasă şi mai preocupată de cei din jur pe care o întâlnisem până atunci. Primise premiul de popularitate al oraşului Boone, din Indiana. Era desăvârşită şi neprihănită. Îl iubea pe Dumnezeu şi dorea să-L slujească trup şi suflet. Ar fi fost normal să fie marcată teribil de divorţul care îi sfâşiase familia, dar nu a îngăduit ca lucrul acesta să-i afecteze starea de spirit. A ales să meargă înainte. Nu numai că era atrăgătoare, dar ştiam că, având-o alături, m-aş fi trezit în fiecare dimineaţă lângă un prieten de nădejde.

HAINA „DISCORDIEI"

Am cerut-o pe Sarah de soţie pe când eram încă la colegiu amândoi, iar ea a acceptat. Pe când eram doar logodiţi, am început să ne dăm seama de faptul că soţii ajung să se certe între ei pentru fel de fel de fleacuri. Cu prilejul primului Crăciun petrecut împreună, Sarah mi-a dăruit o jachetă de blugi. Am deschis cutia, am scos jacheta şi i-am mulţumit.

„Nu-ţi place", a spus ea.

Am privit-o perplex şi i-am răspuns: „Ba da, îmi place."

A continuat impasibilă: „Nu, nu îţi place. Nu eşti deloc încântat."

Derutat, am repetat ferm: „Am spus că îmi place."

Ea a ripostat. „Nu, nu îţi place. Dacă ţi-ar fi plăcut, ai fi fost încântat şi mi-ai fi mulţumit de mai multe ori. La mine acasă suntem obişnuiţi să spunem: «O, e exact ce mi-am dorit!» Ne arătăm entuziasmul. Crăciunul e o sărbătoare deosebită şi toţi ne manifestăm ca atare."

Acesta a fost preambulul felului în care Sarah şi Emerson reacţionează la cadouri. Sarah le mulţumeşte oamenilor de douăzeci de ori atunci când un anumit lucru o mişcă în mod deosebit. Din cauză că nu m-am întrecut cu mulţumirile, ea a presupus că am făcut-o doar din politeţe şi că, în realitate, de-abia aşteptam să donez jacheta unui centru de colectare a ajutoarelor. Era sigură că nu preţuiam ceea ce făcuse şi că nu îi apreciam gestul. În ce mă privea, simţeam că eram judecat din pricină că nu reacţionasem într-un anumit fel, aşa cum se aşteptase ea din partea mea. Mă simţeam neacceptat. Întreaga scenă cu jacheta m-a luat cu totul pe neaşteptate.

Sarah şi cu mine am descoperit că cei care se căsătoresc „...vor avea necazuri pământeşti..." (1 Corinteni 7:28).

Pe parcursul episodului cu jacheta de blugi, cu toate că nici unul din noi nu a perceput-o clar la momentul respectiv, Sarah a simţit că nu este iubită, iar eu am simţit că nu sunt respectat. Eu ştiam că Sarah mă iubeşte, dar ea, pe de altă parte, a început să se întrebe dacă eu o iubeam la fel de mult cum mă iubea ea pe mine. În acelaşi timp, când ea a răspuns la propria mea reacţie „neentuziastă" faţă de cadoul primit, am simţit că ei nu prea îi plăcea adevărata mea personalitate. Chiar şi fără să le exprimăm deschis, sentimentele acestea – al ei, că nu este iubită, şi al meu, că nu sunt respectat – au început să încolţească înăuntrul nostru.

Ne-am căsătorit în 1973, în timp ce eu îmi luam masteratul în comunicare la Colegiului Wheaton. După aceea ne-am mutat în Iowa, unde urma să fiu

pastor, şi am urmat un masterat în teologie, în cadrul Seminarului Dubuque. În Iowa, împreună cu un alt pastor, am pus bazele unui centru de consiliere creştină. În acea perioadă am început să mă ocup serios de studierea deosebirilor dintre bărbaţi şi femei. Eram plin empatie faţă de cei pe care îi consiliam, pentru că şi noi, Sarah şi cu mine, am experimentat tensiunea generată de faptul că aparţinem unor sexe diferite.

POŢI SĂ AI DREPTATE, DAR SĂ FOLOSEŞTI UN TON GREŞIT

De pildă, Sarah şi cu mine suntem foarte diferiţi în privinţa raporturilor sociale. Sarah este săritoare, prietenoasă şi îi place să discute cu oamenii despre tot felul de lucruri. Contactul cu alte persoane o umple de vitalitate. Eu am tendinţa de a fi mai analitic şi de a cântări lucrurile într-o manieră mai mult sau mai puţin obiectivă. Pe mine mă umplu de energie câteva ore petrecute singur, studiind. Când mă aflu în societate, mă port cordial, dar nu sunt nici pe departe la fel de sociabil ca Sarah.

Într-o seară, pe când ne întorceam de la o întâlnire restrânsă de studiu biblic, Sarah a dat glas unor sentimente intense care îi încolţiseră în inimă de câteva săptămâni.

„La studiul biblic din seara asta ai fost plicticos", mi-a spus aproape furioasă. „Îi intimidezi pe oameni cu tăcerea ta. Iar când vorbeşti, uneori spui lucruri lipsite de sensibilitate. Ceea ce le-ai spus celor doi tineri căsătoriţi nou-veniţi a fost de-a dreptul deplasat."

Cuvintele ei m-au luat pe nepregătite şi am încercat să mă apăr. „Ce tot spui acolo? M-am străduit să-i ascult pe oameni şi să înţeleg ceea ce spun."

Răspunsul lui Sarah a venit pe un ton mai înalt cu câţiva decibeli. „Trebuie să-i faci pe oameni să se simtă mai destinşi şi mai în largul lor." (Şi mai mulţi decibeli.) „Trebuie să-i ajuţi să se deschidă." (Sarah aproape ţipa acum.) „Nu mai fi atât de închis în tine!"

Preţ de câteva clipe nu am putut să-i răspund, pentru că mă simţeam înjosit, şi asta nu numai din pricina cuvintelor ei, cât mai ales din cauza atitudinii şi a tonului ei. Am replicat: „Sarah, se poate să ai dreptate, dar o spui pe un ton greşit."

Sarah îşi aminteşte că discuţia pe care am avut-o în seara aceea, în maşină, a marcat-o pentru totdeauna. Se prea poate ca ea să fi avut dreptate în privinţa modului meu de a mă purta cu oamenii, dar felul cum o spusese era

exagerat. Datorită acelei discuţii, amândoi am fost puşi în situaţia de a reflecta asupra anumitor chestiuni din viaţa noastră. (Şi în ziua de azi ne amintim unul altuia: „Ştii, se poate să ai dreptate, dar să o spui pe un ton greşit.") Una peste alta, cred că de la discuţia aceea Sarah a progresat mai mult decât mine. Chiar săptămâna trecută m-a rugat din nou să fiu mai sensibil cu o anumită persoană. (Şi asta după mai mult de treizeci de ani de slujire în lucrarea Domnului!)

Acel incident petrecut în primii ani ai căsniciei noastre a sădit sămânţa a ceea ce abia mai târziu aveam să fiu în stare să explic şi să exprim. Ştiam că Sarah mă iubeşte şi că izbucnirea ei se datorase dorinţei ei de a mă ajuta. Ea dorea să-i apreciez grija şi să înţeleg că procedase aşa din dragoste, dar, cu toate acestea, eu m-am simţit nerespectat, atacat şi încolţit. De-a lungul anilor, am continuat să ne lovim de aceeaşi problemă. Ea îşi exprima preocuparea în legătură cu anumite chestiuni cărora eu nu le acordam atenţia cuvenită. („L-ai sunat pe cutare sau cutare? I-ai trimis vorbă lui cutare sau cutare?") Mă străduiam să mă corectez, dar uneori mai aveam câte o scăpare, iar asta îi dădea senzaţia că nu-i preţuiesc sfaturile.

APOI AM UITAT DE ZIUA EI DE NAŞTERE

Au mai trecut câţiva ani şi iată că se apropia ziua de naştere a lui Sarah. Ea aştepta să vadă care avea să fie reacţia mea – îmi voi aminti măcar? Sarah nu uită niciodată zilele de naştere, dar pentru mine lucrul acesta nu prea are importanţă. Ştia că ea nu ar putea, *sub nici o formă*, să uite de ziua mea de naştere, pentru că mă iubea atât de mult. Era, aşadar, curioasă să vadă dacă eu îmi amintesc de ziua ei. Se întreba în sinea ei: *Am eu în inima lui un loc special, aşa cum are el în inima mea?*

Aşa că, ceea ce a făcut, nu a făcut din răutate. A vrut pur şi simplu să descopere ceva în privinţa mea, de fapt, în privinţa bărbaţilor, în general. Ştia că uitarea este o problemă comună tuturor bărbaţilor şi era curioasă în privinţa mea. Sub formă de experiment, a ascuns toate felicitările pe care le primise în zilele premergătoare zilei sale de naştere. Nu exista nicăieri vreun indiciu care să-mi amintească de ziua ei, iar eu îmi vedeam de treabă, ca de obicei, studiind şi meditând. În ziua cu pricina am luat prânzul cu un prieten. Seara, pe când ne aflam la masă, Sarah m-a întrebat cu blândeţe: „Spune-mi, ai sărbătorit azi cu Ray ziua mea de naştere?"

Nu vă pot descrie exact ce se petrece în corpul unui om într-un moment ca acesta. Dar m-am simţit ca şi cum inima mi s-ar fi golit de sânge, care mi

s-a scurs tot în picioare, după care mi-a năvălit în cap cu toată puterea. Ce explicaţie aş fi putut să-i dau?

M-am bâlbâit, scoţând sunete nedesluşite, dar nu am putut găsi nici o explicaţie pentru faptul că uitasem de ziua ei. Uitarea mea fusese o dovadă de lipsă de dragoste şi îmi dădeam seama că suferea. În acelaşi timp însă, mă încercau nişte sentimente ciudate. Era adevărat, greşisem, dar nu o făcusem intenţionat. M-am simţit judecat, umilit – şi pe bună dreptate. În momentul acela nu mi-am putut identifica sentimentele respective, nu ştiam că era vorba de faptul că simţeam că *nu sunt respectat*. În anii aceia, când mişcarea feministă era în plină amploare, bărbaţii nu vorbeau despre lipsa de respect din partea femeilor. Asta ar fi fost o dovadă de aroganţă, iar în sânul comunităţii de credincioşi gestul ar fi fost considerat lipsă de smerenie.

MOMENTE DE DRAGOSTE ŞI CONFLICTE MĂRUNTE MARCATE DE URÂŢENIE

Anii au trecut – într-un amestec de predicare a Scripturii, de păstorire a credincioşilor şi de consiliere a cuplurilor căsătorite. Căsnicia noastră a continuat să crească în maturitate şi în profunzime, pe măsură ce Sarah şi cu mine învăţam tot mai multe lucruri unul despre celălalt, şi am avut parte de o mulţime de momente minunate. Dar, pe lângă momentele de dragoste, există şi conflicte mărunte, marcate de urâţenie. Nimic de durată; aproape după fiecare conflict ne rugam împreună, cerându-ne iertare unul celuilalt, dar şi lui Dumnezeu. Dar care să fi fost explicaţia? Încotro se îndrepta căsnicia noastră? La urma urmelor, eu eram pastor, prin urmare eram plătit ca să fiu „bun". Ce scuză aveam pentru micile mele scăpări care „nu serveau la nimic bun"?

Fiecare cuplu se va lovi de conflictele de zi cu zi, pe care Solomon le numeşte „vulpile cele mici, care strică viile" (Cântarea Cântărilor 2:15).

După cum a spus cineva, problema cu viaţa aceasta e că este atât de „cotidiană". Iar Sarah şi cu mine ne enervam aproape zilnic unul pe celălalt din pricina unor obiceiuri proaste de care nu ne puteam dezbăra. În ce mă privea, aveam obiceiul să las pe pat prosoapele ude, după ce le foloseam. Cel puţin o dată pe lună Sarah se înfuria pe mine din cauza prosopului ud. După vreo trei luni reveneam la vechile mele preocupări, care mă absorbeau cu totul şi mă făceau să neglijez anumite sarcini şi să uit de anumite îndatoriri. Iar

când ea mă critica, se instala de îndată o stare de tensiune şi eu începeam să dau vina pe ea sau să-mi găsesc tot felul de scuze.

Sarah tuşeşte din când în când ca să-şi cureţe gâtlejul şi, în primii ani de căsnicie, când ne rugam împreună, tusea ei mă enerva. Ce copilărie din partea mea! Noi ne rugam Dumnezeului din ceruri, iar pe mine mă deranja ceva ce nici măcar nu era din vina ei. Alteori, îmi cerea să-I aduc laudă lui Dumnezeu atunci când mă simţeam descurajat. Să fiu sincer, nu îmi doream de fiecare dată să-I dau laudă lui Dumnezeu, dar oare asta mă făcea mai puţin spiritual? Când ea era descurajată, eu nu-i spuneam să-I dea laudă lui Dumnezeu! Asta nu însemna oare că eu eram mai spiritual şi mai puţin critic?

Conflictul are puterea de a-ţi călca în picioare imaginea de sine. În urma confruntărilor cu soţia mea, simţeam că niciodată nu voi putea fi destul de bun. În urma conflictelor conjugale, Sarah simţea că este o soţie şi o mamă jalnică. Aşa cum se întâmplă oricărui cuplu, chestiunile care declanşau aceste conflicte ne marcau puternic şi pe noi, ca familie. Într-adevăr, viaţa poate fi „atât de cotidiană".

Sarah nu are o chemare deosebită în domeniul călătoriilor, studiului şi predării, pentru că nu are acest dar, cu toate că este gata s-o facă pentru binele lucrării noastre. În ce mă priveşte, nu suport să repar tot felul de lucruri care se strică prin casă, fiindcă nu am talent în acest sens. Aşa că, de obicei, nu contenesc cu văicăreala atunci când încerc să repar ceva ce oricum nu se poate repara (de aceea nici nu am chef să mă apuc de lucru).

Când Dumnezeu mi-a dezvăluit mesajul Dragostei şi Respectului, am înţeles tâlcul următorului verset: „Descoperirea cuvintelor Tale dă lumină, dă pricepere" (Psalmul 119:130).

Vă împărtăşesc toate aceste mici „secrete" legate de mine şi de soţia mea pentru a vă da de înţeles că nu am de gând să vă transmit mesajul nostru privitor la căsnicie de undeva de sus, de pe un piedestal al perfecţiunii. Şi noi am avut numeroase lupte şi vom avea şi mai departe, dar acum ne luptăm având încredinţarea că putem învinge! De-a lungul anilor, încetul cu încetul, am descoperit „secretul" care ne-a schimbat viaţa nouă (şi multor altor cupluri).

„SECRETUL" ASCUNS ÎN EFESENI 5:33

Vreme de mai mult de douăzeci de ani am avut privilegiul de a studia Biblia treizeci de ore pe săptămână pentru a-mi putea îndeplini datoria de pastor. De asemenea, mi-am luat doctoratul pe probleme de familie, plus un masterat în

comunicare. Am învăţat multă teorie, dar atunci când revelaţia Scripturii mi-a luminat brusc mintea şi inima, într-o zi din anul 1998, am fost pur şi simplu copleşit. În momentul acela am exclamat, literalmente: „Slavă Domnului!" Ideea pe care, în sfârşit, o descoperisem în Scriptură şi pe care ulterior mi-au confirmat-o cercetările ştiinţifice efectuate pe această temă, mi-a dezvăluit de ce Sarah şi cu mine ajungeam la conflicte. Am înţeles, în sfârşit, de ce Sarah era rănită de vorbele şi de faptele mele, la fel cum mama fusese rănită de tata. Iar Sarah putea să spună lucruri care aveau darul de a mă enerva la culme, exact aşa cum mama spunea lucruri care îl scoteau din sărite pe tata.

Care era secretul? De fapt, nu era vorba de nici un secret. Acest pasaj din Scriptură se găseşte aici, sub ochii noştri, de mai bine de două mii de ani. În Efeseni 5:33, Pavel scrie: „Fiecare din voi să-şi iubească soţia ca pe sine şi soţia să se teamă de soţ" (în versiunea în limba engleză: „şi soţia să-şi respecte soţul").

Desigur, citisem versetul respectiv de nenumărate ori. Ba chiar ţinusem şi un studiu pe marginea acestui verset, cu prilejul oficierii unei căsătorii. Dar, în mod inexplicabil, nu observasem niciodată legătura dintre dragoste şi respect. Pavel afirmă foarte clar că soţiile au nevoie de dragoste, iar soţii au nevoie de respect. Când am început să le împărtăşesc şi celorlalţi secretul meu, în cadrul predicilor şi, mai târziu, al seminariilor şi conferinţelor, îi auzeam adesea pe oameni spunându-mi ceva de genul: „Legătura asta dintre Dragoste şi Respect sună bine, Emerson, dar nu este pur teoretică? Noi avem probleme reale – cu banii, cu sexul, cu creşterea copiilor..."

După cum vă voi arăta pe parcursul acestei cărţi, Legătura dintre Dragoste şi Respect este cheia oricărei probleme ce se iveşte într-o căsnicie. Nu este doar o teorie drăguţă, la care am adăugat câteva versete din Biblie.[1] Faptul că nevoia de dragoste şi nevoia de respect îi ataţă pe parteneri unul împotriva celuilalt are o influenţă *crucială* asupra felului în care va decurge o căsnicie.

CUM NE-A DEZVĂLUIT DUMNEZEU LEGĂTURA DINTRE DRAGOSTE ŞI RESPECT

La început, pe vremea când mă luptam să găsesc un ajutor pentru alte căsnicii, precum şi pentru propria mea căsnicie, nu căutam vreo „Legătură între Dragoste şi Respect". Însă această legătură a ieşit la iveală în timp ce reflectam la afirmaţia din Efeseni 5:33. M-am gândit în felul următor: „Soţul

trebuie să respecte porunca de a-şi iubi soţia, chiar dacă aceasta nu se supune poruncii de a-l respecta, iar soţia trebuie să se supună poruncii de a-şi respecta soţul, chiar dacă acesta nu se supune poruncii de a o iubi."

Până aici, toate bune şi frumoase. Apoi m-am gândit: „Soţului i se cere s-o iubească pe soţia sa chiar dacă ea nu-i arată respect, iar soţiei i se cere să-l respecte pe soţul său chiar dacă el nu-i arată dragoste. Nu există nici o justificare pentru soţul care spune: «Îmi voi iubi soţia *atunci când* ea mă va respecta», nici pentru soţia care spune: «Îmi voi respecta soţul *atunci când* el mă va iubi.»"

Nici măcar în punctul acesta nu mi-am dat seama de Legătura dintre Dragoste şi Respect. Teoria mea a început să se contureze pe măsură ce Dumnezeu mă călăuzea în sensul înţelegerii legăturii puternice care există între dragoste şi respect într-o căsnicie. Am înţeles de ce este atât de dificil să iubeşti şi să respecţi. Când soţul simte că nu este respectat, îi este foarte greu să-şi iubească soţia. Când soţia simte că nu este iubită, îi este foarte greu să-şi respecte soţul.

În acel moment mintea mi s-a luminat şi totul a căpătat sens pentru mine şi pentru o mulţime de oameni de atunci încoace. Când soţul se simte nerespectat, are pornirea firească de a reacţiona în moduri pe care soţia le va percepe ca fiind lipsite de dragoste. (Poate că porunca de a iubi i-a fost dată soţului tocmai din acest motiv!) Când soţia simte că nu este iubită, are pornirea firească de a reacţiona în moduri pe care soţul le va percepe ca fiind lipsite de respect. (Poate că porunca de a arăta respect i-a fost dată soţiei tocmai din acest motiv!)

Legătura dintre Dragoste şi Respect este redată cât se poate de limpede în cuprinsul Scripturii, fiind însoţită însă în permanenţă de o avertizare, în sensul că ea poate fi vătămată sau chiar distrusă. Şi atunci am avut revelaţia: butonul de declanşare se găseşte chiar înăuntrul acestei legături. Fără dragoste, ea reacţionează fără respect. Fără respect, el reacţionează fără dragoste - şi lucrurile continuă în felul acesta. Iată cum ia naştere Ciclul nebuniei ! (Vezi pag. 13 pentru vizualizarea acestei idei.)

Ciclul nebuniei este, într-adevăr, „răutatea nebuniei şi rătăcirea prostiei" (Eclesiastul 7:25).

Pretutindeni unde împărtăşesc această teorie, soţii şi soţiile înţeleg numaidecât despre ce este vorba. Ei pricep faptul că, dacă nu vor învăţa să controleze acest Ciclu al nebuniei, el va continua la nesfârşit şi nimeni nu ştie când se va opri.

Pe scurt, scopul acestei cărţi este de a-i ajuta pe cei căsătoriţi:

- să controleze această nebunie (Ciclul nebuniei);
- să se revigoreze unul pe celălalt prin Dragoste şi Respect (Ciclul revigorării);
- să se bucure de recompensele unei căsnicii după voia lui Dumnezeu (Ciclul recompensei).

DE CE DRAGOSTEA ŞI RESPECTUL SUNT NEVOI FUNDAMENTALE

Este foarte uşor să ne lăsăm antrenaţi în Ciclul nebuniei. Conştientizarea de către soţ şi soţie că sunt prinşi în Ciclul nebuniei, precum şi înţelegerea modalităţilor prin care pot pune capăt acestui ciclu, *sunt* posibile dacă cei doi învaţă cum să-şi satisfacă reciproc nevoile fundamentale de dragoste şi respect. Am fost întrebat adesea: „De unde ştii cu certitudine că soţia are nevoie în primul rând de dragoste, iar soţul are nevoie de respect, mai presus de orice altceva?" Răspunsul este structurat în două părţi.

Înainte de toate, experienţa mea, în calitate de consilier şi de soţ, confirmă acest adevăr. Soţia este cea care îşi pune întrebarea: „Oare soţul meu mă iubeşte la fel de mult cât îl iubesc eu?" Ea *ştie* că îl iubeşte, dar se întreabă, din când în când, dacă şi el o iubeşte la fel. Prin urmare, când el are o atitudine lipsită de dragoste, ea reacţionează negativ. Ea este de părere că el trebuie să devină mai sensibil şi mai afectuos. Din nefericire, strategia la care recurge de obicei soţia în situaţii de acest gen este nemulţumirea şi reproşul, pentru a-şi determina soţul să devină mai iubitor. De regulă, această strategie se dovedeşte a fi la fel de zadarnică precum ar fi încercarea de a-i vinde Maicii Teresa o pereche de mănuşi de box.

Pe de altă parte, în general, soţul nu îşi pune întrebarea: „Oare soţia mea mă iubeşte la fel de mult cât o iubesc eu?" Şi de ce nu o face? Pentru că el este sigur de dragostea ei. Se întâmplă adesea să îi întreb pe soţi: „Soţia ta te iubeşte?" Aceştia îmi răspund: „Sigur că da." Dar pe urmă îi întreb: „Îi place de tine?" Şi răspunsul, de regulă, este: „Nu."

De multe ori, antipatia manifestată de soţie este interpretată de către soţ drept lipsă de respect sau chiar dispreţ. După părerea lui, ea nu mai este femeia care îl admira şi îl aproba în toate odinioară, pe vremea când îi făcea curte. Acum nu îl mai aprobă şi îi dă de înţeles cât se poate de clar lucrul acesta. Aşa că soţul se hotărăşte să o determine pe soţia lui să devină mai

respectuoasă, tratând-o într-o manieră lipsită de dragoste. De regulă, această strategie se dovedeşte la fel de zadarnică precum încercarea de a-i vinde o camionetă unui fermier din gruparea Amish.

Şi mai convingătoare este învăţătura care se desprinde din Efeseni 5:33 în ceea ce priveşte nevoia fundamentală a femeii de a fi iubită şi nevoia fundamentală a bărbatului de a fi respectat. Soţul *este dator* să-şi iubească soţia ca pe sine însuşi, iar soţia *este datoare* să-şi respecte soţul. Nu există exprimare mai limpede decât aceasta. Aici Pavel nu face nişte simple recomandări; el dictează nişte porunci venite din partea lui Dumnezeu Însuşi. În plus, cuvântul grecesc folosit de Pavel în acest verset, când se referă la dragoste, este *agape*, având semnificaţia de dragoste necondiţionată. Iar contextul general al acestui pasaj indică în mod clar faptul că soţul ar trebui să primească respect necondiţionat din partea soţiei. Soţiile creştine nu ar trebui să interpreteze acest verset în felul următor: „Soţilor, să vă iubiţi soţiile necondiţionat, iar voi, soţiilor, să vă respectaţi soţii numai dacă şi-au câştigat dreptul acesta şi îl merită." Cum spune o vorbă din bătrâni: „Ce ţie nu-ţi place, altuia nu-i face." Potrivit acestui verset, respectul, pentru soţ, este la fel de important cum e dragostea pentru soţie.

Şi alt scriitor al Bibliei este de acord cu Pavel în privinţa respectului faţă de soţ. Apostolul Petru le spune soţiilor că dacă unii dintre soţi nu ascultă Cuvântul lui Dumnezeu, „să fie câştigaţi fără cuvânt, prin purtarea soţiilor lor, când vă vor vedea felul vostru *respectuos* de trai" (1 Petru 3:1-2; termenul *respectuos* este traducerea din limba engleză – n.tr.). Fără îndoială, Petru se referă la respectul necondiţionat. Soţii despre care vorbeşte sunt fie creştini doar cu numele, fie necredincioşi care nu ascultă de Cuvânt – adică de Isus Hristos. Lui Dumnezeu nu-I place un astfel de bărbat şi acesta nu „merită" respectul soţiei sale. Dar Petru nu le cere soţiilor să simtă respect; le cere să dea dovadă de o purtare respectuoasă. Aici nu se pune problema dacă soţul merită sau nu respect; important este ca soţia să fie gata să-şi trateze soţul cu respect, *în mod necondiţionat*.

A face ceva ce nu îţi vine să faci este contrar firii noastre, ca să spunem aşa. De aceea, pasajul acesta poate fi pus în practică doar prin credinţă. Dumnezeu a rânduit ca soţiile să-şi respecte soţii pentru ca, în felul acesta, să-i câştige pe soţi pentru El. Când soţul îşi deschide inima faţă de Dumnezeu, el îşi va redeschide inima faţă de soţia sa. Nici un soţ nu simte afecţiune pentru o soţie care pare să dispreţuiască ceea ce este el, ca fiinţă umană. Secretul pentru a *stârni* în inima soţului sentimente calde faţă de soţia sa constă în a-i arăta acestuia respect necondiţionat.

RESPECTUL – O TRĂSĂTURĂ UNICĂ A ACESTEI CĂRŢI

Numeroase cărţi pe tema căsniciei accentuează datoria soţilor de a-şi iubi soţiile, însă caracteristica nemaiîntâlnită a acestei cărţi constă tocmai în semnalarea datoriei soţiilor de a-şi respecta soţii necondiţionat. Teoria mea este simplă, dar are o atât de puternică rezonanţă încât, în anul 1999, am decis să mă retrag din slujba de pastor şi să îmi dedic întregul timp răspândirii acestor adevăruri legate de dragoste şi respect. De atunci încoace, Sarah şi cu mine am împărtăşit mesajul nostru câtorva mii de cupluri căsătorite şi primim mereu confirmarea faptului că ne aflăm pe drumul cel bun, fără doar şi poate. Fiecare soţie cu care am stat de vorbă îşi doreşte ca soţul ei să-i aprecieze dragostea şi tânjeşte din toată inima să simtă mai multă iubire din partea lui. Ceea ce vrem noi să explicăm este că cea mai bună cale de a-ţi iubi soţul este să-i arăţi respect într-un mod care să-i atingă inima. Un astfel de respect îl face să simtă dragostea soţiei sale şi îi stârneşte, totodată, sentimente de dragoste faţă de accasta.

Cartea de faţă vă va dezvălui puterea dragostei necondiţionate şi a respectului necondiţionat. Dacă tu şi partenerul tău de viaţă veţi folosi aceste instrumente atât de eficiente, puteţi să salvaţi de la divorţ o căsnicie şubredă sau să alungaţi plictiseala şi amărăciunea dintr-o căsnicie monotonă, dominată de blazare. Dacă ai o căsnicie fericită, o poţi face şi mai fericită. Sarah şi cu mine aveam o căsnicie bună şi înainte să descoperim secretul simplu despre care vă voi vorbi în această carte. Dar acum căsnicia noastră este *mult* mai bună.

Ce înseamnă că avem o căsnicie mai bună? Că am ajuns la un nivel extatic pe plan marital şi că totul este perfect? Nicidecum. Şi acum ni se întâmplă, din când în când, să ne purtăm unul cu celălalt fără dragoste sau fără respect. Ne mai lăsăm şi noi antrenaţi în Ciclul nebuniei, ca orice alt cuplu căsătorit. Dar am luat o decizie care a schimbat în bine cursul căsniciei noastre. Ce bine ar fi fost dacă şi părinţii mei ar fi descoperit lucrul acesta. Astăzi, Sarah şi cu mine ştim cum să stopăm cât mai repede Ciclul nebuniei şi adesea îi punem capăt chiar înainte să se declanşeze.

Care este această decizie radicală pe care am luat-o amândoi? Eu am decis să am încredere că Sarah nu are intenţia de a fi nerespectuoasă cu mine. E adevărat, uneori poate fi de-a dreptul nesuferită, dar ştiu că, în realitate, ea nu este aşa. Ştiu că, în adâncul inimii, ea mă respectă. Sarah, pe de altă parte,

a decis să aibă încredere că eu nu am intenţia de a fi neiubitor, cu toate că uneori se mai întâmplă să o rănesc prin atitudinea şi comentariile mele. Ea ştie că o iubesc din toată inima şi că mi-aş da şi viaţa pentru ea. Dar cum se poate una ca asta? Aş vrea să vă dau un exemplu personal, legat de ouă şi prosoape.

SARAH NU SE POATE ABŢINE SĂ PIPEREZE OUĂLE

Lui Sarah îi place să-şi presare piper pe ouă. Mie, nu. După părerea ei, ouăle, fie că sunt făcute omletă, fie ochiuri, trebuie piperate până devin negre. De-a lungul căsniciei noastre, Sarah mi-a făcut ouă de sute de ori şi a pus piper pe ele aproape de fiecare dată, cu toate că ştie că mie nu îmi place să le mănânc cu piper. Dar am ajuns la concluzia că ea nu face asta ca să-mi facă în ciudă sau din cauză că eu nu contez pentru ea. Doar o cunosc prea bine. S-a întâmplat chiar să o aud mormăind indignată (după ce piperase ouăle, ca de obicei): „Păi, nu sunt *bune* de nimic dacă nu au piper."

Oricât de tare mă nedumereşte faptul că nu se poate abţine să pună piper, nu am tras concluzia că Sarah urmăreşte să mă schimbe sau să mă irite cu asta. Ştiu că se gândeşte la altceva în momentul acela. Când îmi piperează ouăle, o face în mod mecanic. I-am spus de sute de ori: „Te rog să nu pui piper pe ouăle mele." Dacă m-ar respecta, nu ar fi normal să îmi asculte rugămintea? Nu ar fi firesc din partea mea să explodez de furie, mai ales că ştiu că nu e ultima oară când se întâmplă asta? Nu aş avea dreptate să încep să mă îndoiesc de bunele sale intenţii? Nu aş fi îndreptăţit să-mi aduc aminte de toate obicciurile ei enervante, precum cel de a-mi pipera ouăle? La urma urmelor, toate astea demonstrează că nu îi pasă de mine câtuşi de puţin, nu-i aşa?

Dar cu am capacitatea de a interpreta gesturile lui Sarah mai puţin negativ, pentru că am decis că, în adâncul inimii ei, ea nu are intenţia de a fi lipsită de respect. Am luat această decizie şi mulţi alţi soţi au procedat la fel ca mine. Un bărbat mi-a scris:

> Pentru mine a fost o mare uşurare să mă gândesc la faptul că soţia mea avea intenţii bune şi îmi voia binele, aşa cum susţinea. Din păcate, aş fi putut să o înţeleg greşit. Erau multe lucruri pe care nu le cunoşteam în legătură cu ceea ce se petrecea în inima ei. De pildă, am aflat că

trecuse printr-o perioadă de depresie post-natală. Faptul că am înţeles unele lucruri de genul acesta mi-a îmblânzit mult inima. Am început să mă gândesc mai mult la faptul că s-ar putea ca ea să nu simtă că o iubesc, cu toate că eram bine intenţionat şi îi voiam doar binele.

Soţul acesta „a prins ideea". El a luat decizia corectă în privinţa soţiei sale şi la fel poţi să faci şi tu în privinţa soţiei tale.

EMERSON NU E ÎN STARE SĂ AŞEZE LUCRURILE LA LOCUL LOR

Eu am obiceiul să las prosoapele ude pe oriunde, numai unde trebuie nu. Las pâinea pe masă. Las deschise uşile de la dulăpioarele cu veselă. Îmi las cărţile grămadă, pe podeaua din sufragerie. Bineînţeles, de fiecare dată am o scuză: mintea mea e preocupată de o grămadă de gânduri. După cum spune Sarah: „El este mereu ocupat cu gânditul." Câteodată sunt şi eu uluit de ceea ce fac sau ce uit să fac. Uitându-mă la uşile dulăpioarelor cu veselă, îmi dau seama că majoritatea au rămas deschise. Mă întreb în sinea mea: *Oare de ce nu am închis uşile astea? Unde mi-a fost capul?* Sau las prosoapele pe podea, în dormitor, în loc să le agăţ la locul lor, în baie. (Că veni vorba, am învăţat să nu mai dăm mare importanţă acestor lucruri, ceea ce ne-a scutit de multă tensiune. Când Sarah vine la mine şi îmi flutură prosopul cu pricina prin faţa ochilor, zâmbesc şi îi spun: „Ce coincidenţă! Chiar acum aveam de gând să-l duc la baie!")

Să nu mă înţelegeţi greşit. Nu sunt un porc. Dar sunt însurat cu Sarah, care este întruchiparea ordinii şi a curăţeniei, iar eu nu mă pot ridica la înălţimea aşteptărilor ei. Nu e o perfecţionistă, dar gândeşte foarte logic. De ce să laşi prosopul pe pat, când în baie există agăţătoare tocmai în acest scop? De ce să laşi uşile de la dulap deschise, când balamalele funcţionează perfect? De ce să laşi cărţile pe jos, când îţi ia doar câteva secunde să le aşezi înapoi pe raft?

Dar Sarah nu a tras concluzia că lucrul acesta înseamnă că ţin cu tot dinadinsul să o enervez sau să-i ignor rugăminţile. Ea ştie că sunt cu gândul în altă parte şi că, de cele mai multe ori, gesturile mele sunt mecanice. Cu toate acestea, mi-a spus de mii de ori: „Ridică, te rog, lucrurile şi pune-le la locul lor." Nu i-ar fi uşor să-mi spună: „Dacă m-ai iubi cu adevărat, ai asculta ce te rog"? Nu ar fi normal să explodeze de furie? Nu ar avea dreptate să înceapă să se îndoiască de bunele mele intenţii? Nu ar fi îndreptăţită să îşi

aducă aminte de toate obiceiurile mele enervante, cum e şi acesta? La urma urmelor, toate acestea demonstrează că mie nu îmi pasă cu adevărat de ea.

Dar Sarah are capacitatea de a mă vedea într-o lumină mai puţin negativă, pentru că a decis să aibă încredere în faptul că, în adâncul inimii, nu am intenţia de a fi indiferent şi neiubitor. Ea a luat această hotărâre şi multe alte soţii au procedat la fel. Iată ce mi-a scris o femeie căsătorită de mai bine de treizeci de ani:

> Privind în urmă, îmi dau seama cât de lipsită de respect am fost faţă de soţul meu. El este un om bun din fire şi plin de compasiune, foarte sociabil şi are darul de a-i sluji pe alţii (este gata în orice moment să-mi sară în ajutor)... Este, cu adevărat, un om binevoitor, inimos, care are şi el păcatele lui, ca noi toţi, de altfel... Îmi dau seama că aşteptările mele erau cu totul iraţionale.

O altă soţie scrie:

> Încă de la începutul căsniciei noastre, din cauză că el avea o atitudine dominatoare şi nu-şi pleca urechea la problemele care mă frământau pe mine, nu credeam că e capabil să simtă ceva în inima lui. Am adoptat o atitudine ostentativă, tipică unei soţii nemulţumite. Astăzi îi cunosc inima mult mai bine şi încep să înţeleg ce efect au avut vorbele mele asupra sa.

Femeile acestea au „prins ideea" şi ele. Au luat decizia de a-şi schimba atitudinea, iar voi puteţi face la fel în relaţia cu soţii voştri.

Sigur, Sarah şi cu mine avem, şi noi, greşelile noastre. Ciclul nebuniei este mereu la pândă, gata să ne înhaţe, dar avem puterea de a-l controla prin intermediul Legăturii dintre Dragoste şi Respect. Ştim că lucrul acesta dă roade şi sunt încă multe lucruri pe care vreau să vi le împărtăşesc despre felul în care funcţionează legătura aceasta şi, totodată, vreau să vă explic motivele pentru care funcţionează. Primul pas constă în înţelegerea felului în care comunică între ei soţii şi soţiile.

Capitolul doi

Pentru a comunica, descifraţi codul

Dacă doresc să înţeleagă Legătura dintre Dragoste şi Respect, soţii şi soţiile trebuie mai întâi să devină conştienţi de faptul că ei comunică printr-un cod. Problema este că nu ştiu să descifreze codul, respectiv mesajele pe care şi le transmit unul celuilalt.

Un cuplu urma să sărbătorească aniversarea celui de-al zecelea an de căsnicie, iar soţia a început să se întrebe dacă soţul îşi va aminti de eveniment. Se întâmplase de multe ori, în decursul ultimilor zece ani, ca el să uite de aniversarea căsătoriei lor. Indiferent cât încerca ea să-l ajute în acest sens – prin indicii subtile sau mai puţin subtile – el tot uita. Dar, la cea de-a zecea aniversare, fără nici un fel de indiciu, iată că soţul îşi aminteşte! Se duce aţă la magazin şi începe să cerceteze standurile doldora de felicitări. Curând, o felicitare viu colorată îi atrage atenţia. Citeşte la repezeală cuvintele scrise pe felicitare – o, sunt grozave! Îşi zice în sinea lui: *Asta e pentru ea – i se potriveşte perfect.* O ia de pe raft, plăteşte şi se grăbeşte spre casă, plin de entuziasm. În sfârşit, şi-a amintit de aniversarea căsătoriei lor şi, mai mult decât atât, de data asta va fi una specială.

Când ajunge acasă, ea e deja acolo, aşa că se furişează în altă cameră cu felicitarea, o iscăleşte şi scrie în grabă numele ei pe plic. Ba chiar desenează două inimioare în dreptul numelui ei, ca să aibă şi mai mult efect. Apoi iese din cameră şi îi înmânează soţiei sale felicitarea aniversară. Ea îi surâde încântată. Este atât de fericită – soţul ei şi-a amintit, în sfârşit! Desface plicul, începe să citească... şi expresia i se schimbă brusc. Privirea ei, care adineaori strălucise de dragoste, se întunecă. Expresia radioasă de pe chipul ei devine sumbră şi mohorâtă.

„Ce s-a întâmplat?", o întreabă soţul. (El e un tip foarte sensibil, sesizează imediat că ceva nu e în regulă.)

„Nimic."

„Ba da. Ce nu e-n regulă?"

„Nu, nu-i *nimic*."

„Dar e ceva – văd asta prea bine. Care-i problema?"

„Păi, e drăguţă... pentru o felicitare de aniversare a *zilei de naştere*."

După cum aţi ghicit deja, din acest moment conversaţia lor ia o întorsătură negativă. „Cred că glumeşti!", spune soţul, smulgând felicitarea din mâna ei. „Nu se poate... incredibil!"

„Nu, *tu eşti* incredibil!"

Soţul priveşte înmărmurit chipul furios al soţiei sale. El ştie că fusese bine intenţionat. Îşi amintise de cea de-a zecea aniversare a lor. Îi cumpărase şi un cadou, pe lângă felicitare. „Ei bine, scumpa mea, am făcut o greşeală nevinovată. Mai lasă-mă în pace."

„Să te las în pace? O greşeală nevinovată – o, a fost o greşeală nevinovată, ai dreptate, şi asta pentru că ţie pur şi simplu nu-ţi pasă. Ştii care-i treaba? Dacă îţi duci maşina la reparat şi cei de-acolo îi zgârie puţin vopseaua de pe aripă, chiar şi numai un milimetru de vopsea, observi imediat, nu-i aşa? De ce? Pentru că *îţi pasă* de lucrul ăsta. Dar de aniversarea noastră nu-ţi pasă. *De mine* nu-ţi pasă!"

Soţului nu-i vine să creadă ce aude. Treptat, sentimentul său de vinovăţie lasă loc furiei. Ceea ce a crezut el că va fi o celebrare afectuoasă a celei de-a zecea aniversări a căsătoriei lor s-a transformat într-un conflict ce se intensifică văzând cu ochii.

„Hei, a fost o greşeală nevinovată, bine? Mai lasă-mă în pace. Doamne, Dumnezeule!"

„Îmi dăruieşti o felicitare pentru ziua de naştere când e cea de-a zecea aniversare a căsătoriei noastre şi ai pretenţia să nu mă supăr? Mai bine nu-mi luai nici-o felicitare!"

Soţul, care până acum fusese în defensivă, simte că începe să îi crească tensiunea. A încercat să facă un gest de afecţiune, iar soţia sa nu găseşte altceva de făcut decât să-l împroaşte cu răutăţi.

„Ştii ceva? La felul cum vorbeşti cu mine, mă bucur că ţi-am dat o felicitare pentru ziua de naştere cu ocazia aniversării căsătoriei!" Cu această replică sclipitoare, iese val-vârtej din cameră, trântind uşa în urma lui. Au trecut în jur de două minute din momentul în care i-a înmânat felicitarea. Aceşti doi soţi, care se iubesc sincer, au venit acasă sperând să petreacă o minunată

seară romantică împreună. În schimb, au sfârşit prin a se retrage fiecare într-un colţ al casei, privind absenţi pe fereastră la întunericul de afară, întrebându-se cum s-a ajuns la acest deznodământ şi gândind, fiecare în sinea sa: *Ce prostie!*

Adesea adresez cuplurilor pe care le consiliez următoarea întrebare: „De unde vin luptele şi certurile dintre voi?" (Iacov 4:1).

Această istorisire se bazează pe o întâmplare adevărată şi am adunat încă multe altele asemenea de la cuplurile pe care le-am consiliat împreună cu Sarah. Confruntările tăioase au loc atunci când soţul dă impresia că este indiferent, privându-şi soţia de dragoste, şi când soţia reacţionează cu critici şi reproşuri vehemente, privându-şi soţul de respect. Şi de ce să fie respectuoasă? Nesimţitul de bărbatu-său nu merită respectul ei!

„NU MĂ VREI DECÂT PENTRU SEX!"

Iată încă un exemplu. Soţul a fost plecat pentru o săptămână într-o călătorie de afaceri. În timp ce avionul aterizează, el începe să-şi imagineze o seară romantică, de amor, petrecută cu soţia sa, aşa că se grăbeşte să ajungă acasă cât mai repede. Când intră pe uşă, soţia sa îl întâmpină cu următoarele cuvinte: „Ce cauţi acasă atât de devreme? Ei, dacă tot ai venit, aş vrea să-i iei tu pe copii de la şcoală. Şi, nu uita, în seara asta este şedinţă cu părinţii. O, bine că mi-am amintit... vreau să vorbim puţin despre Billy. Astăzi m-a sunat profesoara şi mi-a spus că s-a purtat urât şi şi-a deranjat colegii în timpul orelor. În drum spre şcoală, n-ai putea să-mi iei haina de la curăţătorie? Ah, era să uit. Deseară vom lua cina mai târziu ca de obicei, pentru că vine soră-mea pe la mine, să bem o cafea."

Şi iată cum s-a ales praful de seara romantică pe care o plănuise cavalerul nostru, care, proaspăt întors de pe meleagurile afacerilor, este rănit, fiind lăsat pe ultimul plan, după copii, curăţătorie şi sora nevestei. Îndreptându-se spre uşă, îi strigă sarcastic acesteia, peste umăr: „Mă bucur să ne revedem după o săptămână!"

Pe soţie o deranjează tonul lui sarcastic, dar chiar în momentul când el iese pe uşă, sună telefonul şi ea nu mai are timp să meargă după el ca să-l întrebe ce a vrut să spună. Mai târziu, în timpul şedinţei cu părinţii, simte că el este tot supărat, dar pe drum spre casă ea nu îi zice nimic. Este istovită după toate activităţile din cursul săptămânii şi este supărată că el nu a întrebat-o nici măcar o dată cum s-a descurcat cu atâtea treburi. Îşi zice că el

nu are nici un drept să fie supărat pe ea, căci tocmai *el* este cel care nu se poartă rezonabil.

Seara, când se duc amândoi la culcare, bărbatul se gândeşte să „se împace" cu soţia lui în modul cel mai eficient şi mai natural din câte există. Când îşi întinde mâna să o mângâie pe spate, gest care, de obicei, este un bun punct de pornire, ea mormăie: „Nu fă asta. Sunt prea obosită."

Furios, el se întoarce cu spatele la ea, fără să-i zică un cuvânt. Simţindu-se rănită din cauza mâniei lui, ea îi spune: „Eşti atât de insensibil!"

Nevenindu-i să creadă ce aude, el ripostează: „Nu pot să cred că-mi spui una ca asta. Am fost plecat o săptămână. Vin acasă şi, în loc să mă întâmpini cu un pic de căldură, tu îmi turui întruna despre copii şi despre soră-ta. Când încerc să mă apropii de tine, îmi spui că eşti prea obosită. Şi dup-aia spui că *eu* sunt cel insensibil! Ce sunt eu, punga cu bani a familiei şi-atâta tot?"

Soţia este extrem de rănită de vorbele lui, aşa că îi răspunde îndârjită: „Nu m-ai întrebat nici măcar o dată ce mai fac. Te arăţi interesat de persoana mea doar când ai chef de sex!"

„Am fost plecat o săptămână! Imediat după ce ne-am căsătorit, dacă se întâmpla să fiu plecat mai multe zile, de-abia aşteptai să mă întorc acasă. Mă întâmpinai la uşă, cu un zâmbet şi un sărut. Acum mă priveşti, pur şi simplu, şi spui: «Ce cauţi acasă atât de devreme?» Mersi. Lucrul ăsta îmi convine de minune."

O NEBUNIE – SĂ STĂM PERMANENT CU DEGETUL PE ÎNTRERUPĂTOR

Astfel de incidente nu sunt ieşite din comun. Fiecare cuplu trece prin asemenea experienţe. Cercul acesta se învârteşte la nesfârşit. Eu îl numesc Ciclul nebuniei. Numărul celor care se lasă antrenaţi în Ciclul nebuniei este atât de mare, încât cinci din zece căsnicii din sânul bisericii ajung la divorţ, iar nebunia pare să tot crească. Este ca şi cum cineva ar intra într-o încăpere, ar apăsa pe întrerupător şi ar vedea că nu se aprinde lumina. Dacă apasă pe întrerupător de două-trei ori, fără nici un rezultat, nu ţi se pare nimic deplasat. Persoana respectivă îşi va da seama până la urmă ce s-a întâmplat – un scurt-circuit, o siguranţă arsă, ceva de genul acesta. Dar dacă stă acolo şi continuă să apese pe întrerupător

Rata divorţurilor, aflată într-o creştere galopantă, atestă faptul că „este atâta nebunie în inima fiilor oamenilor" (Eclesiastul 9:3).

timp de o jumătate de oră, începi să te întrebi: „Oare tipul ăsta e-n toate minţile?"

Ideea e simplă: *E curată nebunie să continuăm să facem acelaşi lucru, iar şi iar, provocând întruna aceleaşi efecte negative*. Căsnicia pare a fi un teren prielnic acestui tip de nebunie. Ironia este că azi există mult mai multe cărţi pe tema căsniciei decât au existat în trecut. Există cărţi despre comunicarea în căsnicie, administrarea banilor, sex etc. Ba chiar sunt şi cărţi care te învaţă cum să devii un soţ mai bun (sau o soţie mai bună) în doar treizeci de zile! Însă, în pofida acestei abundenţe de informaţii şi cunoştinţe, nebunia continuă. Şi se pare că nu contează dacă soţii sunt creştini sau necredincioşi. De ce? Am ajuns la concluzia că aceia dintre noi care merg la biserică şi cred că deţin Adevărul nu se slujesc de întregul adevăr. O parte esenţială a Cuvântului lui Dumnezeu este total ignorată sau poate scapă pur şi simplu neobservată, deşi se află permanent chiar sub nasul nostru!

Numeroşi soţi creştini cunosc Efeseni 5:33 şi sunt în stare să-l redea cu aproximaţie, cel puţin. Apostolul Pavel le cere soţilor să-şi iubească soţiile ca pe ei înşişi, în timp ce soţiile sunt datoare să-şi respecte soţii. Dar ia cineva în serios aceste îndemnuri? Poate că primul pas spre o mai bună comunicare între soţ şi soţie este să asculte ce spune Cuvântul lui Dumnezeu clar şi răspicat.

DE CE COMUNICAREA DINTRE SOŢI SE FACE ÎN MOD CODAT?

Comunicarea în căsnicie este un subiect care a fost expus, discutat şi disecat în sute, dacă nu chiar în mii de cărţi şi articole. De ce reprezintă acest subiect o problemă atât de importantă? Totul porneşte de la faptul că, în mod involuntar, ne transmitem unul altuia mesaje „codate", în funcţie de sexul fiecăruia. Tu auzi cu totul altceva decât ceea ce am vrut eu să spun şi crezi că, de fapt, intenţia mea a fost cu totul alta decât cea pe care am redat-o în cuvinte.

Iată cum decurge o astfel de conversaţie acasă, în timp ce soţul şi soţia se îmbracă, pregătindu-se pentru o nouă zi.

Ea spune: „Nu am cu ce să mă îmbrac." (De fapt, ea vrea să spună că nu are nimic *nou* de îmbrăcat.)

El spune: „Nu am cu ce să mă îmbrac." (De fapt, el vrea să spună că nu are nimic *curat* de îmbrăcat.)

Nu există pericolul să izbucnească un conflict serios pe această temă, dar

cuvintele „nu am cu ce să mă îmbrac" ilustrează faptul că fiecare dintre noi vede lucrurile în funcţie de propriile nevoi şi de modul său de percepţie. Chiar alaltăieri lucram la calculator, iar Sarah asculta radioul în camera alăturată. Era un talk-show şi zgomotul era îndeajuns de puternic încât să-mi distragă atenţia. I-am strigat: „Asculţi la radio?" Nu am primit nici un răspuns. Am strigat din nou: „Asculţi la radio?" Din nou, nici un răspuns. În cele din urmă, am strigat şi mai tare: „Asculţi la radio?!" Atunci ea mi-a răspuns, tot strigând: „Încercat să ascult, dar tu mă tot întrerupi!"

Asta a dat declanşat un schimb de replici ce ameninţa să se transforme într-o ceartă serioasă. Se pare că Sarah era furioasă pe mine din cauză că, iniţial, nici măcar nu fusese atentă la emisiunea de la radio – era ocupată cu altceva. Dar, când am strigat-o, a crezut că voiam să-i atrag atenţia asupra a ceea ce se discuta la talk-show-ul respectiv. Bineînţeles, intenţia mea fusese ca ea să închidă radioul, dacă nu o interesa emisiunea cu pricina. Aşa că m-am enervat pe ea pentru că nu pricepuse ce voiam să-i spun.

Până la urmă mi-am dat seama că eu nu-mi exprimasem intenţia suficient de clar, iar faptul că strigasem la ea de trei ori la rând nu fusese un gest prea afectuos. Aşa că mi-am cerut scuze. V-am istorisit acest incident pentru a evidenţia faptul că situaţiile de genul acesta pot căpăta amploare, mai ales atunci când soţul şi soţia sunt supăraţi unul pe celălalt din cauza unor chestiuni petrecute în ziua precedentă (sau doar cu câteva minute mai devreme). Alteori, e posibil ca un cuplu să experimenteze stări tensionate de lungă durată, care se pot amplifica în urma unei simple erori de comunicare.

De la un moment dat, conflictul nu mai are nimic de-a face cu închiderea radioului sau cu motivul iniţial al neînţelegerii, oricare ar fi acesta. Soţia se enervează pe soţ din cauză că acesta este insensibil, lucru la care se aşteaptă şi pe care îl pot anticipa majoritatea soţiilor. Într-un răstimp mai scurt de un minut, se poate ca soţia să înceapă să simtă că nu este iubită şi să îşi acuze soţul că nu o iubeşte. Ca reacţie, soţul se supără pe soţie când aceasta începe să-l acuze că e insensibil. Atunci se apucă să recite refrenul clasic, la care apelează majoritatea soţilor: „Niciodată nu sunt destul de bun pentru tine." Soţul se simte nerespectat sau cel puţin criticat pe nedrept – pentru a câta oară? O scânteie minusculă aruncată într-o pădure uscată poate să declanşeze focul într-o clipită, iar dacă cei doi soţi nu ştiu cum să-l stingă, acesta poate să se transforme într-un incendiu de proporţii.

„CÂND ADEVĂRATA PROBLEMĂ NU ESTE NEÎNȚELEGEREA"

Aproape de fiecare dată, neînțelegerea care pare să fi declanșat toată nebunia nu este, de fapt, adevărata problemă. Nu ți s-a întâmplat niciodată să te certi cu soțul sau soția și să nu știi care a fost, de fapt, motivul conflictului? Îți vezi partenerul supărat, iritat sau distant și te gândești: *Oare care o fi problema? Ce s-a întâmplat?* Ca de obicei, dai la o parte aceste gânduri, zicându-ți: „De n-ar mai fi atât de sensibilă" sau „De n-ar mai fi atât de infantil". Bineînțeles, dacă *tu* ești cel ofensat, lucrurile stau cu totul altfel. Partenerul tău este de vină, doar el te-a călcat pe coadă – pentru a câta oară?

Simplul fapt că tu nu te simți iubit sau respectat nu înseamnă că soțul sau soția ta ți-a transmis efectiv mesajul acesta. Faptul că soția nu s-a simțit iubită pentru că a primit o felicitare de aniversare a zilei de naștere, cu ocazia aniversării căsătorici, nu a însemnat că soțul a vrut să-i transmită următorul mesaj: „Nu-mi pasă deloc de tine și nu te iubesc." Totodată, faptul că soția lui a reacționat cu furie, într-o manieră lipsită de respect, nu a însemnat că mesajul ei era: „Nu te respect câtuși de puțin."

Când bărbatul s-a întors acasă din călătoria de afaceri, cu speranța de a se apropia intim de soția sa, iar aceasta nu a răspuns așteptărilor sale, mesajul pe care i l-a transmis ea nu a fost: „Nu te respect și nu îți respect nevoile." Iar soțul, chiar dacă s-a indispus ori s-a supărat, nu a avut intenția să-i dea de înțeles că nu o iubește. Deseori ne concentrăm asupra propriilor noastre nevoi și scăpăm pur și simplu din vedere nevoile celui de lângă noi. Soția are nevoie de dragoste; ea nu intenționează să fie nerespectuoasă. Soțul are nevoie de respect; el nu intenționează să dea dovadă de lipsă de iubire. O dată ce pricepeți acest principiu elementar – și anume, că neînțelegerea nu este nicidecum adevărata problemă – veți face primul pas pe calea descifrării codului ce stă la baza comunicării dintre soți.

NE DEOSEBIM UNUL DE CELĂLALT PRECUM ROZUL DE ALBASTRU

Atunci când neînțelegerea nu este adevărata problemă, este esențial să observăm că, în timp ce soția vede lucrurile într-un anumit fel, soțul le vede cu totul diferit. În primele capitole ale cărții Geneza ni se spune că Dumnezeu i-a făcut pe oameni bărbat și femeie. Evident, asta nu e o noutate. Dar ceea

Matei 19:4 ne spune că „Cel ce i-a făcut, de la început i-a făcut bărbat şi femeie"; cu alte cuvinte, foarte diferiţi unul de celălalt.

ce se accentuează aici este faptul că bărbaţii şi femeile sunt *foarte* diferiţi. De pildă, Petru menţionează această diferenţă atunci când îndeamnă ca orice soţ să se poarte cu soţia lui cu multă grijă, *„dat fiind faptul* că ea este femeie" (1 Petru 3:7; cuvintele scrise cursiv îmi aparţin).

În ce mă priveşte, îmi place să explic diferenţa dintre bărbaţi şi femei în felul următor: femeia vede lumea prin lentile de culoare roz, care influenţează felul în care percepe tot ceea ce vede. Bărbatul, în schimb, vede lumea prin lentile de culoare albastră, care influenţează felul în care percepe tot ceea ce vede. Bărbaţii şi femeile pot fi martori la una şi aceeaşi situaţie şi să o vadă cu totul diferit. În mod inevitabil, lentilele lor roz şi albastre generează o percepţie care diferă într-o anumită măsură.

Nu numai că femeile şi bărbaţii văd lucrurile diferit, dar le şi aud diferit. Mergând mai departe cu analogia celor două culori, Dumnezeu i-a înzestrat pe bărbaţi cu receptori auditivi de culoare albastră, iar pe femei cu receptori auditivi de culoare roz. Se poate ca ei să audă aceleaşi cuvinte, dar să perceapă mesaje cu totul diferite (ca în cazul afirmaţiei: „Nu am cu ce să mă îmbrac."). Din cauză că bărbaţii şi femeile au lentile şi receptori auditivi de culori diferite, îşi transmit unul celuilalt mesaje exprimate în coduri diferite.

Când starea de spirit a soţiei tale se deteriorează chiar sub ochii tăi şi, dintr-o dată, simţi că ceva nu e-n regulă, ea îţi transmite un mesaj codat. Desigur, dacă o mie de alte femei ar asista la scena respectivă, echipate cu lentilele lor şi receptorii lor auditivi de culoare roz, ar spune numaidecât: „Ei bine, înţeleg de ce s-a supărat sărăcuţa de ea. Este atât de blândă şi de drăguţă. Nu-mi vine să cred că el poate să-i vorbească în felul ăsta." Pentru celelalte femei, codul este cât se poate de clar, întrucât ele descifrează mesajul prin prisma lentilelor roz şi a receptorilor auditivi de aceeaşi culoare. Nu e de mirare că, deseori, femeile îşi zic în sinea lor: *Bărbaţii sunt aşa de înguşti la minte. De fapt, ei au două creiere – unul s-a pierdut, iar celălalt a plecat în căutarea celui dintâi!*

Dar haideţi să privim situaţia din altă perspectivă. Când soţia vede că soţul ei se indispune sau se înfurie şi refuză să vorbească, comportamentul lui i se pare de-a dreptul copilăresc. Dar dacă o mie de alţi bărbaţi ar asista la scena respectivă, echipaţi cu lentilele lor şi receptorii lor auditivi de culoare albastră, ar spune: „Îmi dau seama de ce s-a înfuriat tipul ăsta. Dumnezeule! Ia auzi cum îi vorbeşte nevastă-sa. De necrezut! Daţi-i o mătură vrăjitoarei!"

Înţelegeţi acum de ce comunicarea dintre bărbat şi femeie este o problemă atât de spinoasă? Să revenim la exemplul anterior, cel cu felicitarea aniversară care s-a dovedit a fi o urare de „La mulţi ani". Când soţia vede că soţul i-a dat o felicitare pentru ziua de naştere, îşi pierde buna-dispoziţie într-o clipită. A uitat el de multe ori de aniversarea căsătoriei lor, dar asta a pus capac la toate! E clar că soţul ei nu o iubeşte nici măcar atât cât să-şi facă timp *să citească* felicitarea pe care are de gând să i-o cumpere!

Prin urmare, îi transmite un mesaj furios, care, desigur, este codat. Oare va descifra el corect cuvintele şi mimica ei? Sigur că nu. Doar el poartă lentile albastre. Tot ce vede este furie, iritare şi lipsă de respect. La început se simte vinovat, apoi se enervează. La urma urmelor, a făcut o greşeală nevinovată... să-l mai lase în pace!

Dar soţia priveşte prin lentilele sale roz şi nu vede nicidecum gestul lui ca pe o „greşeală nevinovată". Ea dă amploare conflictului, trecând la nimicirea caracterului soţului. Lui îi pasă de maşină mai mult decât îi pasă de ea!

Cu asta soţului i se umple paharul. Îi spune că se bucură că i-a cumpărat o felicitare pentru ziua de naştere – aşa şi merită! El nu e obligat să suporte aşa ceva din partea ei. Şi iese din încăpere. Aşa că cei doi îşi petrec cea de-a zecea aniversare a căsătoriei întrebându-se cum a fost posibil ca un lucru atât de neînsemnat ca felicitarea aceea să fi provocat aşa o nebunie. Desigur însă, nu felicitarea a fost adevăratul motiv al disputei, ci faptul că soţia a simţit că nu este iubită şi a reacţionat în singurul mod pe care îl cunoştea – sărind cu gura la soţul ei şi criticându-l vehement. (Nu toate soţiile procedează aşa, dar cele mai multe au această tendinţă în astfel de momente!) Cu lentilele şi receptorii auditivi roz în alertă, gata de atac, ea ar fi vrut ca el să regrete sincer – nu să intre în defensivă, ci să-i ceară iertare. Apoi ar fi putut ieşi împreună în oraş, să ia cina la restaurant. Însă lentilele şi receptorii lui auditivi albaştri nu i-au îngăduit una ca asta. Adevărata problemă, în ceea ce-l privea – chiar dacă nu putea s-o exprime verbal – era faptul că s-a simţit tratat fără pic de respect. Las' că vede ea, şi iată cum doi oameni care, în fond, au fost bine intenţionaţi, sfârşesc prin a se lăsa prinşi în Ciclul nebuniei, fără a avea habar cum să-l încetinească sau să-l oprească.

Un soţ bine intenţionat „se îngrijeşte... cum să placă soţiei", iar o soţie bine intenţionată „se îngrijeşte... cum să placă soţului ei" (1 Corinteni 7:33-34).

Vreţi să ştiţi ce înţeleg eu prin „oameni bine intenţionaţi"? Simplul fapt că cei doi se iubesc mult unul pe celălalt. În realitate, ei nu vor să-şi facă rău

unul altuia: nu au gânduri rele unul faţă de celălalt. Sunt răniţi şi furioşi, dar, cu toate acestea, ţin mult unul la altul. Tocmai de aceea şi-au petrecut aniversarea căsătoriei în camere separate, simţindu-se groaznic şi întrebându-se cum de li s-a putut întâmpla ceva atât de stupid. (Iar motivul pentru care nu pot găsi o explicaţie este tocmai faptul că fiecare îl învinovăţeşte pe celălalt pentru nefericita întâmplare.)

CERCETĂRILE ŞTIINŢIFICE CONFIRMĂ IMPORTANŢA DRAGOSTEI ŞI RESPECTULUI

Atâta vreme cât soţii nu învaţă să decodeze mesajele roz şi albastre pe care şi le transmit unul celuilalt, Ciclul nebuniei va continua la nesfârşit. Ce se întâmplă înăuntrul fiinţei ei, acolo unde codul este, evident, roz? Ce se întâmplă înăuntrul fiinţei lui, acolo unde codul este, evident, albastru? Femeia are nevoie de dragoste, mai presus de orice, pe când bărbatul are nevoie de respect, mai presus de orice. Este cât se poate de simplu – dar teribil de complicat, totodată.

Interesant este faptul că cercetările ştiinţifice confirmă faptul că dragostea şi respectul reprezintă temelia unei căsnicii reuşite. Dr. John Gottman, profesor la catedra de psihologie din cadrul Universităţii Washington, a condus o echipă de cercetători care, vreme de douăzeci de ani, a studiat un număr de două mii de cupluri căsătorite, care erau împreună de o perioadă cuprinsă între douăzeci şi patruzeci de ani. Oamenii aceştia proveneau din medii diferite, aveau ocupaţii diferite şi stiluri de viaţă diferite. Dar cu toţii aveau ceva în comun – felul în care-şi vorbeau unul altuia. Din conversaţiile lor se desprindea ceea ce Gottman numeşte „amprenta clară a celor două ingrediente fundamentale: dragostea şi respectul. Acestea reprezintă tocmai reversul – precum şi antidotul – dispreţului, care e, probabil, cel mai distructiv factor într-o căsnicie".[1]

Concluziile trase de Gottman confirmă un adevăr pe care Scriptura îl statuează de mai bine de două mii de ani. Capitolul 5 din cartea Efeseni este considerat de mulţi a fi cel mai însemnat tratat pe tema căsniciei din cuprinsul Noului Testament. Pavel încheie şirul afirmaţiilor referitoare la subiectul căsniciei subliniind caracteristicile ce diferenţiază cele două sexe, în versetul 33. El dă glas unor porunci izvorâte din însăşi inima lui Dumnezeu, când îi spune soţului că *trebuie* să-şi iubească soţia în mod necondiţionat (*agape*), iar soţiei că *trebuie* să-şi respecte soţul, indiferent dacă acesta îi arată dragoste sau nu.[2]

Observați, însă, că acest verset nu îi poruncește soției să-și iubească soțul cu o dragoste *agape*. Studiind acest verset de-a lungul anilor, am început să îmi pun întrebarea: „De ce nu i se poruncește soției să-și iubească soțul necondiționat?" Și, dintr-o dată, am descoperit răspunsul. Dumnezeu a creat femeia ca să iubească. Blândețea ei instinctivă, sensibilitatea, dragostea și compasiunea fac parte din însuși felul ei de a fi. Pe scurt, Dumnezeu a conceput-o pe femeie pentru dragoste. Nu îi poruncește să-și iubească soțul cu dragostea *agape*, căci tocmai pentru aceasta a creat-o de la bun început. Dumnezeu nu găsește că e cazul să Se repete.

Să mergem mai departe cu această idee și să citim Tit 2:4. În acest pasaj, li se cere femeilor în vârstă să le îndemne pe cele tinere să-și iubească soții și copiii, dar în cazul acesta Pavel nu vorbește despre dragostea *agape*. În Tit 2:4, el folosește cuvântul grecesc *phileo*, care se referă la dragostea omenească, frățească. Ideea este că soția tânără este sortită să-și iubească soțul și copiii cu dragostea *agape*. În fond, ea nu va înceta niciodată să-i iubească necondiționat. Dar, din cauza loviturilor și greutăților vieții, există pericolul ca ea să se descurajeze în așa măsură încât să-i lipsească *phileo*. Un fel de ostilitate lipsită de răbdare poate pune stăpânire pe ea. Poate ajunge să critice și să ofteze întruna. La urma urmelor, mereu se găsește ceva sau cineva care trebuie corectat. Ea pune totul la suflet. Motivațiile ei sunt pline de *agape*, dar metodele ei sunt lipsite de *phileo*.

Nu orice femeie are această problemă, dar am consiliat multe care au recunoscut că trec în mod regulat prin perioade de negativism la adresa soților sau copiilor lor. Uneori, acest fenomen este cunoscut sub numele de SPM (Sindromul Pre-Masacru). Toți fug să se adăpostească, care-ncotro, atunci când mama trece prin faza aceasta. Cei din familie nu se îndoiesc că ea îi iubește într-o manieră maternă, fundamentală, doar că uneori au impresia că nu îi prea *agreează*.

În orice caz, o parte a problemei constă în faptul că femeile nu sunt deloc sigure că sunt iubite, în special de către soții lor. Întrebarea: „Oare el mă iubește la fel de mult cât îl iubesc eu?" nu încetează să le dea târcoale. Căci, în mod cert, nu pare să fie așa. Atunci când el acționează (sau reacționează) în moduri care ei îi par lipsite de iubire, ea reacționează în moduri care lui îi par lipsite de respect. Cine a început? Da, o luăm de la capăt!

„VEZI CĂ-MI CALCI PE TUBUL DE OXIGEN!"

Pe măsură ce meditez la cele două pasaje din Scriptură, îmi dau seama că,

din moment ce soţului i se porunceşte să-şi iubească soţia cu dragostea *agape,* înseamnă că, într-adevăr, ea *are nevoie* de dragoste. De fapt, ea are nevoie de dragoste aşa cum are nevoie de oxigen ca să respire. Imaginaţi-vă că soţia are un tub de oxigen care duce până la un rezervor de dragoste. Atunci când soţul dă buzna şi începe să ţopăie de colo-colo, ca un cerb în căutarea unui loc de păscut, calcă pe tubul ei de oxigen. Asta îi strică toată excursia bietei femei, care a sperat să ia o gură de aer proaspăt. De fapt, dacă ar avea la îndemână o bâtă de baseball sau orice altă armă, probabil i-ar şi trage una namilei, spunându-i: „Dă-te jos de pe tubul meu de oxigen; nu pot respira." Altfel spus, atunci când nevoia ei cea mai mare este călcată în picioare, este foarte probabil ca ea să reacţioneze negativ.

În activitatea mea de consiliere, îi spun soţului că, atunci când vede că soţiei sale îi piere buna dispoziţie, e semn că a călcat pe tubul ei de oxigen. Ea nu mai primeşte „oxigenul" de care are nevoie ca să respire. Din atitudinea ei se desprinde un strigăt mut: „Simt că nu sunt iubită de tine în momentul ăsta. Nu-mi vine să cred cât de lipsită de dragoste mă simt. Nu pot crede că-mi faci una ca asta."

Nu numai soţului i se porunceşte să-şi iubească soţia, ci şi soţiei i se porunceşte să-şi respecte soţul. Vedeţi voi, soţul are nevoie de respect aşa cum are nevoie de oxigen ca să respire. Şi el are, la rândul lui, un tub de oxigen care duce până la un rezervor mare, pe care scrie „respect", şi atâta timp cât „oxigenul" trece dinspre rezervor spre el, totul e-n regulă.

Ca să recurgem tot la o analogie cu cornute, imaginaţi-vă că soţia, o căprioară drăgălaşă, începe să se zbenguie pe tubul lui de oxigen, cu copitele ei micuţe şi ascuţite. După cum am văzut în povestea cu felicitarea pentru aniversarea căsătoriei, se prea poate ca soţia să aibă motive întemeiate să ţopăie pe tubul de oxigen al soţului, dar ce-o să se întâmple dacă lucrurile continuă aşa? Pe măsură ce oxigenul începe să se împuţineze, din cauza numeroaselor tăieturi produse de copitele ei, soţul este gata să reacţioneze, fiindcă nevoia lui cea mai profundă (respectul) rămâne nesatisfăcută. Şi iată cum începe războiul.

Gândindu-mă la cele afirmate în Efeseni 5:33, am început să schiţez pe hârtie un fel de diagramă, asemenea cadranului unui ceasornic. La poziţia orei 12:00 am scris: „Fără dragoste". La 3:00 am scris: „Ea reacţionează". (Dacă ea are nevoie de dragoste ca de oxigen, iar cineva o sufocă, *e clar* că va reacţiona.) Apoi, la 6:00 am scris: „Fără respect" şi la 9:00: „El reacţionează". (Dacă el are nevoie de respect necondiţionat aşa cum are nevoie de oxigen şi este supus reproşurilor sau altor atacuri, *e clar* că va reacţiona.)

Şi iată cum se naşte Ciclul nebuniei (vezi pag. 13). Soţii şi soţiile continuă să se lase antrenaţi în acest Ciclu al nebuniei din cauză că nu înţeleg că ceea ce pare să fie motivul neînţelegerii nu este, de fapt, nici pe departe adevărata problemă. Întotdeauna adevăratele motive sunt dragostea şi respectul. Toate celelalte nu sunt altceva decât detalii suplimentare.

BĂRBAŢII PERCEP CRITICILE CA PE UN SEMN DE DISPREŢ; FEMEILE PERCEP TĂCEREA CA PE UN SEMN DE OSTILITATE

Doamnelor, permiteţi-mi să subliniez faptul că, atunci când bărbaţii sunt criticaţi, nu le ia prea mult până să înceapă să interpreteze lucrul acesta ca pe un semn de dispreţ la adresa identităţii lor, ca bărbaţi. Nu uitaţi că bărbatul este înzestrat cu receptori auditivi de culoare albastră. Atunci când soţia lui îi transmite mesajele acelea roz, dar foarte înţepătoare, iar tubul lui de oxigen este în vreun fel strangulat, curând îşi zice în sinea lui: *Nu merit să mi se vorbească aşa. Toată lumea mă respectă, în afară de tine. Mereu ai chef de ceartă. Nu-mi doresc decât să taci din gură.*

În momentul în care soţului i se umple paharul, se ridică şi iese din încăpere fără să spună un cuvânt, iar asta reprezintă lovitura de graţie. Este ca şi cum ar răcni cât îl ţin puterile: „Nu te iubesc!" Soţia rămâne încremenită. Mai întâi, a fost tratată într-o manieră lipsită de iubire. Apoi, tot ea a fost cea care a încercat să se apropie de soţul ei prin gesturi drăgăstoase. Iar acum i-a dovedit că este cel mai ostil şi mai neiubitor om din lume, prin faptul că a ieşit din cameră şi a lăsat-o singură! Asta a pus capac la toate! De aici nu mai e decât un pas până să înceapă se creadă că are toate motivele să divorţeze. (Dar dacă ar sta o clipă să se gândească, şi-ar da seama că ea a declanşat toată tărăşenia, cu criticile ei.)

Deseori amândoi soţii sunt animaţi de intenţii bune, dar nici unul nu reuşeşte să descifreze codul celuilalt. Criticile ei sunt motivate de dragoste, dar el nu „aude" decât o lipsă de respect. Aşa că pleacă, pentru a evita amplificarea conflictului, ceea ce reprezintă un gest onorabil, însă ea nu „vede" decât că el e lipsit de iubire!

Chiar în clipa asta, femeile care citesc aceste rânduri îşi spun: „Ei, dacă soţii nu ar fi atât de imaturi... dacă soţul meu ar fi îndeajuns de înţelept încât

să putem discuta despre problemele noastre, am găsi o cale de rezolvare." Poate că gândiţi în felul acesta şi vă înţeleg motivele. Din nefericire, asta nu îi va face nicidecum pe bărbaţi să se schimbe. Atitudinea aceasta a bărbaţilor are o explicaţie mult mai profundă decât simplul fapt că ar fi imaturi sau orgolioşi. Bărbaţii posedă un cod al onoarei. Când soţia se năpusteşte cu acuze asupra soţului care, în fond, este bine intenţionat, acesta nu vrea să riposteze în mod verbal sau fizic. Când soţia îi aruncă reproşuri şi critici vehemente, el nu zice nimic, ceea ce o înfurie şi mai tare. Întrucât atacul ei frontal nu pare să dea rezultate, în curând ajunge să-şi califice soţul drept rece şi nepăsător. În tot acest timp, el se gândeşte: *Nu-mi vine să cred. Soţia mea mă tratează fără pic de respect – ba chiar cu dispreţ. Tot ce vede la mine este că sunt lipsit de iubire.*

Ciclul nebuniei continuă. Pe măsură ce ea se înfierbântă tot mai tare, el devine tot mai tăcut. În curând, ea ajunge să ţipe la el, aruncându-i cuvinte pline de venin, cum nu a mai auzit niciodată. Femeile au deprins arta de a se duela cu cuvintele, aceasta e o regulă general valabilă. Sunt maestre în această privinţă, iar soţii se pot simţi neajutoraţi în faţa acestui atac violent.

Aş vrea să subliniez faptul că lucrul acesta li se întâmplă mereu cuplurilor care, în realitate, nutresc cele mai bune intenţii – poate tocmai din cauză că persoanele respective se simt libere să lase garda jos şi să spună deschis ce le supără. Cei mai mulţi dintre partenerii de căsătorie care sunt prinşi în Ciclul nebuniei au, în esenţă, intenţii bune unul faţă de celălalt, dar pe care pur şi simplu nu ştiu cum să le exprime. Aşa se face că, în cele din urmă, Ciclul nebuniei îi duce pe mulţi dintre aceştia la despărţire şi la divorţ. Am avut de-a face cu cupluri care se certau chiar la mine în birou, până în punctul în care eram nevoit să le spun: „Opriţi-vă... opriţi-vă! Domnule, vreau să te întreb un lucru: Crezi că soţia ta nutreşte, în adâncul inimii, intenţii bune în privinţa ta şi a altora? Ai avea încredere să-ţi laşi copiii pe mâna ei?"

„O, da, sigur că da."

„Doamnă, crezi că el nutreşte, în adâncul inimii, intenţii bune în privinţa ta şi a altora? Ai avea încredere să-ţi laşi copiii pe mâna lui?"

„Bineînţeles."

„Atunci ce se-ntâmplă cu voi, oameni buni? Cum se poate ca doi oameni bine intenţionaţi să se poarte în felul ăsta unul cu celălalt?"

Soţul şi soţia mă priveau de parcă ar fi vrut să mă întrebe: „De ce nu ne răspunzi tu la asta? Tot ce ştim noi este că ne certăm întruna şi, de cele mai multe ori, nu ştim pentru ce ne certăm."

Aşa cum am încercat să le explic multor cupluri de-a lungul anilor, în

mare parte soluția este ca fiecare să învețe cum să descifreze mesajele celuilalt. Ori de câte ori o soție este nemulțumită, face reproșuri sau ridică tonul, ca își transmite mesajul ei codat: „Vreau să mă iubești!" Și ori de câte ori un soț vorbește dur sau, dimpotrivă, nu vorbește deloc, el își transmite mesajul lui codat: „Vreau să mă respecți!"

Am început să înțelegem cum poate avea loc procesul acesta de decodare, dar există și alte probleme care ne stau în cale. Bărbații, în general, sunt maeștri în a-și ține soțiile la distanță, când acestea îi atacă din cauză că nu se simt iubite. Și multe femei sunt atât de sătule de soții lor care par că nu vor nicicum să le iubească, încât respectul este ultimul lucru pe care sunt dispuse să li-l ofere. Aceste femei sunt de părere că soțul trebuie să le câștige respectul, pentru ca ele să i-l poată oferi din toată inima; dar, desigur, dacă soția continuă să-l atace fără pic de respect, mai ales atunci când el încearcă să procedeze onorabil, nu se va ajunge la nici o rezolvare. În capitolul următor vom vedea cum se derulează acest proces și cum pot soții și soțiile să facă față acestor probleme.

Capitolul trei

De ce ea nu-i arată respect; de ce el nu-i arată dragoste

Să înveţi să descifrezi codul partenerului tău de viaţă nu este un proces care are loc într-o singură zi, într-o lună sau chiar într-un an. Iată ce are de spus un soţ care a venit la mine pentru consiliere, din cauză că dorea sincer să-şi iubească soţia. El scrie:

> Vă mulţumesc pentru toate sugestiile şi sprijinul dumneavoastră. Rămân însă în continuare uimit de discrepanţa uriaşă dintre percepţiile mele şi realitate. Când am început să lucrez în această privinţă, aveam speranţă, dar aşteptările mele nu erau prea mari şi am fost fericit să văd cât de prompte şi de benefice sunt efectele unui comportament „iubitor". Nu mi-a fost greu să-mi muşc limba şi să nu „răspund cu aceeaşi monedă", fiindcă m-am pregătit în acest sens. Cred că, atunci când îmi regret sincer greşelile, îmi e mai uşor să fiu smerit şi să îndur orice mi se întâmplă.
>
> Dificultatea apare atunci când încep să văd din nou lucrurile în lumina lor firească. Ori de câte ori las garda jos, încep să vorbesc şi să împărtăşesc ceea ce simt şi se dovedeşte că, dincolo de suprafaţă, lucrurile sunt extrem de volatile şi de delicate. În cursul săptămânii trecute, când situaţia a început să se înrăutăţească, totul s-a petrecut cu mare repeziciune şi am rămas surprins când mi-am dat seama că problemele noastre au rămas aceleaşi, la fel de dureroase. Detest să îmi spună că eu sunt duşmanul ei. Mă doare când o aud că mă întreabă: „De ce vrei să mă zdrobeşti?" Îmi este teribil de greu să nu explodez, cuprins de disperare, când o aud spunându-mi că nu crede că o iubesc,

că n-am să mă schimb niciodată sau că s-a înşelat, căci nu sunt bărbatul pe care şi l-a imaginat.

În mod cert, asta face ca drumul să pară lung şi, după toate aparenţele, zadarnic. Şi în acest context, în care ajung să mă înfurii şi să o învinuiesc pe ea, pe fondul unor izbucniri emoţionale total deformate, vă aud spunând că rareori se întâmplă ca problema să ţină de conţinutul mesajului, cât, mai degrabă, de felul în care este transmis acesta, iar asta mă face să deplâng propria-mi incapacitate de a comunica în mod eficient. Lucrurile au scăpat de sub control, iar mie mi-e ruşine de faptul că am fost atât de orb şi am lăsat ca situaţia să se deterioreze într-o asemenea măsură. Mă simt, totodată, oarecum copleşit de teama ca nu cumva toată strădania şi indulgenţa mea să ne ducă într-un punct mediocru şi, la cea mai mică perturbare, totul să se dărâme şi să revină la starea iniţială.

Realizând faptul că o căsnicie presupune trăinicie şi efort, ucenicii au conchis: „Dacă astfel stă lucrul cu bărbatul şi nevasta lui, nu este de folos să se însoare" (Matei 19:10).

Puţini bărbaţi sunt în stare să exprime atât de bine frământările prin care trec ca soţi, cum a făcut-o omul acesta. Soţia lui strigă cu toată fiinţa după dragoste, dar nu o poate obţine din cauza atitudinii ei disprețuitoare. De ce unele femei se simt îndreptăţite să facă la adresa soţilor lor comentarii de genul: „Nu eşti bărbatul pe care mi l-am imaginat" şi se aşteaptă ca aceştia să nu fie afectaţi de spusele lor? Cum se aşteaptă soţiile ca soţii lor să reacţioneze cu dragoste în faţa acestui gen de atac? Şi, pe de altă parte, cum ajung bărbaţii într-o asemenea încurcătură dacă, de la bun început, au fost atât de orbi?

RESPECTUL NECONDIŢIONAT – O ASOCIERE PARADOXALĂ A DOI TERMENI CONTRADICTORII?

Când stau de vorbă cu femei căsătorite, îmi dau seama că ele pricep fără nici o dificultate conceptul de dragoste necondiţionată. La urma urmelor, aşa sunt ele concepute. Dar de îndată ce aduc vorba despre respectul necondiţionat pe care trebuie să-l arate soţilor, apar problemele. Puţine sunt cele care par să fi chibzuit vreodată la cele afirmate în 1 Petru 3:1-2. Apostolul Petru arată

că soţii care „nu ascultă Cuvântul" (adică cei ce nu sunt vrednici de respect) pot „să fie câştigaţi... prin purtarea soţiilor lor". În practică, aceasta înseamnă că soţia este datoare să adopte o mimică şi un ton respectuoase chiar şi atunci când el nu reuşeşte să fie bărbatul pe care ea şi-l doreşte. Poate să-i ofere soţului respect necondiţionat prin expresia feţei şi tonul vocii, atunci când are de înfruntat purtarea lui neiubitoare, fără a fi obligată să-i aprobe reacţiile ostile. Poate că el e, într-adevăr, vrednic de dispreţ, dar asta nu-l va câştiga în nici un caz, la fel cum asprimea şi furia nu pot să câştige inima unei femei.

Biblia ne îndeamnă să dăm dovadă de respect necondiţionat: „Cinstiţi pe toţi oamenii, daţi cinste... nu numai celor ce sunt buni şi blânzi, ci şi celor greu de mulţumit" (1 Petru 2:17-18).

Este interesant faptul că, la început, nici bărbaţii nu pricep ideea de respect necondiţionat. Atât soţiile, cât şi soţii au impresia că respectul trebuie câştigat. Soţia simte că soţul ei nu merită să fie respectat. Soţul îşi doreşte să-i câştige respectul, dar simte că nu merită atâta lipsă de respect din partea soţiei sale.

Ideea că respectul faţă de soţ trebuie să fie necondiţionat le supără teribil pe unele soţii. Nu o dată mi-a fost dat să aud, din partea acestora, comentarii de genul: „Cum aş putea să-l respect, când el se poartă cu mine fără pic de dragoste?"... „Nu merită respect din partea mea; m-a rănit de-atâtea ori"... „Îl iubesc, dar sunt aşa de frustrată şi de furioasă, încât nu vreau să-l respect"... „Dragostea este ceea ce contează. Dacă m-ar iubi aşa cum am nevoie să mă iubească, poate că aş avea, într-adevăr, sentimente de respect"... „Recunosc, am şi eu greşelile mele, dar problema esenţială o reprezintă el şi el e cel care trebuie să se schimbe. Realitatea este că trebuie să mă iubească şi să mă respecte mult mai mult decât o face acum."

Am auzit nenumărate femei spunând că ele nu au mai întâlnit niciodată aceste două cuvinte, *respect necondiţionat*, aşezate alături, în context relaţional. În opinia lor, este vorba pur şi simplu de o contradicţie în termeni.

Un psiholog specializat în consiliere maritală, care a apelat la lucrările mele, devenind un susţinător fervent al eficienţei acestui mesaj al Dragostei şi Respectului, mi-a scris următoarele:

> Chiar ieri am stat de vorbă cu două paciente noi, care doreau să-şi salveze căsniciile aflate în prag de destrămare. Le-am întrebat dacă îşi iubesc soţii. Fără nici o ezitare, ele mi-au răspuns: „Da." Atunci le-am întrebat dacă îşi respectă soţii. La această întrebare s-au codit să-mi

răspundă. Mormăiau şi pufăiau asemeni unei maşini răblăgite ce necesită reparaţii capitale. Una dintre ele a spus că citise mult la viaţa ei, dar niciodată nu auzise de aşa ceva. M-a întrebat cum i se poate pretinde să-şi respecte soţul în mod necondiţionat. I-am spus că la fel cum lui i se pretinde să o iubească necondiţionat. Adică numai cu ajutorul lui Dumnezeu. A zâmbit când i-am spus asta.

Observaţi faptul că cele două soţii nu au avut nici o problemă în privinţa conceptului de dragoste necondiţionată. Femeile nu consideră nicidecum că *aceasta* ar fi o contradicţie în termeni. Pentru ele, cuvintele *dragoste necondiţionată* nu sunt deloc contradictorii şi, atunci când nu primesc dragoste din partea soţilor, le dau de înţeles lucrul acesta. Femeile sunt mult mai expresive în reacţii decât bărbaţii, care au tendinţa de a-şi reprima emoţiile. Ca s-o spunem deschis, femeile sunt mult mai capabile să-şi exteriorizeze sentimentele, pe când bărbaţii se închid în ei. Bărbaţii nu ştiu cum să facă faţă faptului că nu sunt respectaţi şi nu sunt în stare să dea glas propriilor sentimente. Soţii gândesc în felul următor: *Ei bine, dacă asta simte ea, nu am ce să-i fac. Dacă trebuie să-i câştig respectul şi dacă ea găseşte că sunt atât de patetic, cred că cel mai bine ar fi să nu-mi mai bat capul cu asta.*

Atunci când soţia afirmă cu hotărâre că soţul ei va trebui să-i câştige respectul, dacă vrea ca ea să i-l ofere, îl pune pe acesta într-o dificultate dublă. Acum şi dragostea şi respectul cad tot în sarcina lui, în relaţia dintre ei. El e dator să-şi iubească soţia necondiţionat şi, *de asemenea*, trebuie să câştige respectul acesteia. E de mirare atunci că se închide în sine, văzându-se pus în faţa atâtor responsabilităţi?

TOTUL SE REDUCE LA CELE DOUĂ CULORI: ROZ ŞI ALBASTRU

Respectul faţă de soţ este un concept cu care numeroase soţii nu sunt obişnuite, dar, fără îndoială, atitudinea lor este oarecum justificată. Într-o anumită măsură, explicaţia constă în existenţa acelor lentile roz şi albastre, precum şi a receptorilor auditivi despre care am vorbit mai devreme. După cum s-a exprimat o soţie: „Noi, femeile, gândim atât de diferit de bărbaţi. Eu nici măcar nu pot să-mi imaginez ce înţelege el prin respect (sau prin lipsă de respect)."

Un alt motiv evident al lipsei de respect a femeilor este comportamentul dur şi lipsit de iubire al soţilor lor. Sunt pe deplin conştient de faptul că soţia

are o grămadă de motive întemeiate pe care să i le impute soţului – le-am auzit pe toate vreme de mai bine de un sfert de veac. Dar asta nu e totul. Mai trebuie să ţinem cont şi de mentalitatea societăţii în care trăim. În decursul ultimilor patruzeci de ani, biserica americană a propovăduit conceptul dragostei necondiţionate. Eu însumi l-am promovat, ani în şir, de la amvonul bisericii pe care am păstorit-o, rămânând însă complet ignorant în ceea ce priveşte importanţa respectului necondiţionat. Pe parcursul acelor ani mă simţeam în permanenţă frustrat, în calitate de consilier de sex bărbătesc, la fel cum se simţeau şi femeile care veneau la mine pentru consiliere. De ce nu erau în stare soţii să-şi iubească soţiile aşa cum aveau ele nevoie să fie iubite? Nu se poate spune că erau în necunoştinţă de cauză – doar înainte, pe vremea când îşi curtau soţiile, se arătaseră extrem de afectuoşi. Dar acum, că erau căsătoriţi, soţii păreau să-şi fi pierdut motivaţia de a-şi iubi soţiile. Păreau lipsiţi de orice entuziasm în privinţa căsniciei lor. Ceva lipsea din relaţia conjugală.

Ignorând nevoia de respect necondiţionat a soţilor, nu am „împărţit drept Cuvântul adevărului" (2 Timotei 2:15).

Apoi mi-am dat seama că, punând accentul pe dragostea necondiţionată, propovăduiam doar jumătate de adevăr. Îndemnul lui Pavel din Efeseni 5:25 şi 28 este cât se poate de ferm: „Soţilor, iubiţi-vă soţiile, după cum şi Hristos a iubit Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea... Tot aşa sunt datori şi bărbaţii să-şi iubească soţiile, ca pe trupurile lor. Cine-şi iubeşte soţia, se iubeşte pe sine însuşi." Însă faptul că eu am accentuat mereu importanţa dragostei necondiţionate nu i-a motivat şi nici nu i-a pregătit pe bărbaţi să fie mai iubitori sau, cel puţin, nu în măsura în care şi-ar fi dorit soţiile lor. Ceea ce lipsea era o propoziţie scurtă şi concisă: „Soţia să-şi respecte soţul" (Efeseni 5:33).

Când mi-am schimbat mesajul aşa încât să includă întregul adevăr – dragoste *şi* respect – am avut parte de reacţii interesante din partea oamenilor. La un moment dat am vorbit, cu două prilejuri diferite, în faţa unui grup de două sute de femei, pe tema respectului datorat soţilor lor. Le-am dat de înţeles că sunt dispus să ne mai întâlnim şi a treia oară, dar lidera grupului mi-a refuzat propunerea. În schimb, au apelat la alt consilier – o femeie, colegă de-a mea – care să le vorbească pe tema: „Cum să-ţi iubeşti soţul". Colega mea îmi auzise prelegerea şi mi-a trimis următorul mesaj: „Tocmai despre asta le-ai vorbit şi tu! Despre cum să-ţi iubeşti soţul." Nu i-a venit să creadă că femeile respective nu pricepuseră lucrul acesta. Să-ţi iubeşti soţul

în mod desăvârşit înseamnă să-i arăţi respect într-o manieră care să-l atingă în profunzime.

Am supravieţuit faptului că fusesem „concediat" de grupul acela de femei şi am continuat să răspândesc mesajul respectului necondiţionat oriunde şi ori de câte ori aveam ocazia. Numeroase soţii primesc şi înţeleg acest mesaj, cum s-a întâmplat şi cu cea care mi-a scris următoarele rânduri:

> Am condus mai multe studii despre conduita unei soţii credincioase, am citit şi am pus în practică - sper - o mulţime de materiale şi principii referitoare la căsnicia biblică. Totuşi, ştiam că ceva lipsea, chiar şi în propria mea relaţie conjugală... Nu-mi puteam da seama de ce soţul meu părea să fie mereu supărat pe mine, iar eu nu primeam dragostea şi afecţiunea de care aveam atâta nevoie. Acum îmi dau seama că îi arătam lipsă de respect, fără să-mi treacă prin minte că asta se desprindea din atitudinea mea... Am încercat... să-l respect... şi am rămas uimită de rezultate. Soţul meu nu este, în nici un caz, genul de om care să agreeze dulcegăriile. Este un om extrem de activ, care bate lumea-n lung şi-n lat. Asta e slujba lui. Ei bine, deşi mi se părea destul de caraghios să-i spun aşa ceva, am făcut-o, totuşi: „Scumpule, azi-noapte n-am prea putut să dorm, aşa că m-am gândit mult la toate lucrurile pentru care te respect" (ceea ce era perfect adevărat). Nu a răspuns, dar am simţit că s-a înmuiat un pic. Două zile mai târziu, după ce şi-a petrecut toată ziua la vânătoare de raţe împreună cu alţi câţiva bărbaţi, mi-a zis: „Mi-a fost dor de tine azi. Mi-ar fi plăcut să fi venit şi tu cu mine. Toată ziua m-am gândit cât eşti de drăguţă." Aproape că am izbucnit în râs - să-mi spună că sunt drăguţă? - doar sunt bunică - dar adevărul este că-i aşa de bine să te simţi iubită. Acum sunt conştientă de faptul că de foarte multe ori am dat dovadă de lipsă de respect şi nici măcar nu-mi dădeam seama de asta.

Respectul are efect asupra sufletului unui bărbat. Dumnezeu l-a creat în felul acesta.

CE SPUNEŢI DE ARETHA ŞI AL EI R-E-S-P-E-C-T?

Uneori, oamenii îmi pun următoarea întrebare: „Spui că femeile au nevoie de dragoste, iar bărbaţii de respect. Nu este şi reversul la fel de adevărat? Fetele nu au, şi ele, nevoie de respect, iar băieţii de dragoste?" Bineînţeles,

răspunsul meu este că femeile au nevoie de respect şi bărbaţii au nevoie de dragoste, dar eu mă refer la nevoia fundamentală a fiecăruia dintre sexe. Câteodată, situaţia este destul de confuză. Mai demult, spre sfârşitul anilor '60, când mişcarea feministă[2] era în plină ascensiune, Aretha Franklin cânta o melodie de mare succes, intitulată „R-E-S-P-E-C-T", al cărei mesaj clar era că orice femeie îşi doreşte să aibă parte, acasă, de o doză de respect. Femeile aveau nevoie de respect şi era „musai" să-l obţină.

„R-E-S-P-E-C-T" a devenit un fel de refren pentru multe femei, dar puţine ştiau că, de fapt, melodia respectivă fusese scrisă de un bărbat – Otis Redding – cu doi ani înainte ca Aretha să o preia şi să o transforme într-un hit. Otis a scos piesa pe piaţă în data de 15 august 1965, intenţionând să fie un mesaj adresat soţiei sale. Nu vă uimeşte ironia situaţiei, aşa cum mă uimeşte pe mine? Desigur, Aretha avea dreptul să cânte „R-E-S-P-E-C-T", din punctul de vedere al femeii. O femeie are nevoie de respect, e adevărat, iar dacă bărbatul o iubeşte sincer, va primi acest respect. Dar mesajul principal al melodiei lui Otis Redding este strigătul bărbatului, venit din adâncul sufletului său, care dă de ştire că are nevoie de respect şi e „musai" să-l obţină.

În pofida cântecului Arethei Franklin, eu cred în continuare că femeile îşi doresc dragoste mai degrabă decât respect, iar bărbaţii îşi doresc respect, mai mult decât dragoste. Am să ilustrez ideea aceasta apelând la două domenii oarecum divergente: industria felicitărilor şi armata. Acestea sunt două sfere diferite ale societăţii noastre, dar ambele exemplifică bine cele mai profunde valori ale femeilor, pe de o parte, şi ale bărbaţilor, pe de altă parte.

FELICITĂRILE SUNT UN SIMBOL AL DRAGOSTEI

Prin intermediul felicitărilor putem pătrunde în mintea femeilor şi să le înţelegem nevoile. Studiile de piaţă dezvăluie faptul că, pe teritoriul Statelor Unite, într-o proporţie covârşitoare, felicitările sunt achiziţionate de femei şi dăruite femeilor. Industria felicitărilor constituie o afacere de milioane de dolari. Ei bine, companiile producătoare de felicitări nu sunt interesate de promovarea unei anumite ideologii. Ele nu intenţionează să schimbe perspectiva cuiva. Ele urmăresc doar să obţină un profit financiar, aşa că produc ceea ce se vinde. Aşa stând lucrurile, vă poftesc să căutaţi o felicitare care să fie dăruită de soţ soţiei sale, pe care să scrie: „Iubito, te respect cu adevărat." Nu veţi găsi aşa ceva, vă spun de pe-acum. O astfel de felicitare nu există, pentru că acesta nu este mesajul pe care doreşte să-l audă o soţie. Femeile

sunt flămânde după dragoste. Dragostea este limbajul lor firesc, matern. Asta nu este o critică; vreau doar să subliniez felul în care Dumnezeu a conceput-o pe femeie. De fapt, dacă valoarea cea mai de preţ a femeii nu ar fi dragostea, lumea aceasta ar fi mult mai mohorâtă. Femeile sunt plămădite în felul acesta, iar noi, bărbaţii, suntem încântaţi.

Din nefericire, tot din aceste considerente nu veţi găsi nici felicitări adresate soţilor de către soţii, pe care să scrie: „Iubitule, te respect cu adevărat." De ce nu? Pentru că nici acestea nu s-ar vinde. Când femeile cumpără felicitări pentru soţii lor, ele doresc să-şi exprime dragostea pe care le-o poartă; nici măcar nu le trece prin cap ideea de respect. Din păcate, dorinţa cea mai profundă a soţilor rămâne nesatisfăcută din cauză că soţiile (precum şi producătorii de felicitări) sunt obsedate de comunicarea sentimentelor de dragoste.

Aceia dintre voi care aveţi un fiu, gândiţi-vă cât de mult l-ar întrista faptul că nu va auzi niciodată de la soţia lui aceste cuvinte: „Te respect cu adevărat." O nevoie sădită de Dumnezeu în sufletul lui va fi trecută cu vederea din cauză că anumite voci pretind că el nu merită lucrul acesta decât dacă va satisface în mod continuu aspiraţiile romantice ale nurorii voastre. Dacă mariajul lui se înscrie în tiparele clasice, la sfârşitul primului an de căsnicie va fi conştient că soţia lui îl iubeşte, dar va simţi că ea nu-l place şi nici nu-l admiră, ca om. Cum se întâmplă în cele mai multe cazuri, ea îşi va cheltui energia încercând să-l ajute să se schimbe, prin reproşurile şi comentariile sale iubitoare, pe care, într-un final, el va ajunge să le perceapă ca pe o dovadă de dispreţ la adresa lui.

RESPECTUL ESTE VALOAREA CEA MAI DE PREŢ A BĂRBATULUI

Femeile trebuie să înveţe să înţeleagă şi să folosească noţiunea de *respect* pentru că, într-adevăr, respectul este valoarea cea mai de preţ a unui bărbat. Din momentul în care am început să promovez Dragostea şi Respectul, ca perspectivă de abordare a căsniciei, ştiam că Scriptura vorbeşte clar şi răspicat despre nevoia de respect a bărbatului, fapt confirmat de propriile mele constatări. Dar am fost mereu curios într-o anumită privinţă. Oare ideile acestea chiar corespund analizelor statistice? Poate fi demonstrată această nevoie de respect a bărbaţilor prin studii experimentale efectuate asupra unui grup supus unei analize riguroase? Răspunsul este pozitiv. În cadrul unui

studiu efectuat la nivel naţional, patru sute de bărbaţi au fost puşi în situaţia de a alege între două experienţe negative. Dacă ar trebui să aleagă una dintre variantele următoare, cu care ar prefera să se confrunte?

a) să rămână singuri pe lume, neiubiţi de nimeni;

b) să se simtă incompetenţi şi dispreţuiţi de toţi cei din jur.

Şaptezeci şi patru la sută din bărbaţii respectivi au afirmat că, dacă ar fi obligaţi să aleagă, ar prefera să fie singuri pe lume şi să nu-i iubească nimeni. Am stat de vorbă cu nenumăraţi bărbaţi care mi-au spus, confirmând rezultatul acestui studiu: „Aş prefera să am o soţie care să mă respecte, chiar dacă nu mă iubeşte, decât o soţie care mă iubeşte, dar nu mă respectă."

Bărbaţii aceştia nu vor să spună că nu le pasă dacă sunt sau nu iubiţi. Ei sunt conştienţi că au nevoie de dragoste, doar că au şi mai multă nevoie să fie respectaţi. Poate că o analogie potrivită este raportul dintre apă şi hrană. Avem nevoie de amândouă ca să supravieţuim, dar fără hrană putem trăi mai mult decât fără apă. Pentru bărbaţi, dragostea este asemenea hranei, iar respectul, asemenea apei. Gata, am spus suficient! *Respectul este cheia motivării unui soţ.*

O exemplificare adecvată a felului în care respectul poate să-l motiveze pe bărbat se regăseşte în cadrul instituţiei militare – armata. În ce mă priveşte, întrucât, începând din clasa a opta şi până-ntr-a douăsprezecea, am urmat cursurile academiei militare, m-au preocupat principiile elementare ale strategiei de conducere, pe plan militar. De pildă, am constatat că marii conducători şi-au motivat trupele cu ajutorul conceptului de onoare necondiţionată. Iată ce le-a spus un general de marină oamenilor săi, după ce a asistat la o serie de manevre de instrucţie care se derulau nesatisfăcător: „Soldaţi, eu am încredere în voi mai mult decât aveţi voi înşivă. Fruntea sus. Uitaţi-vă la mine. Eu vă admir mai mult decât o faceţi voi. Prestaţia voastră de azi a fost jalnică, dar eu văd în această unitate de combatanţi mai mult potenţial decât în oricare alta. Peste şase luni de zile lumea întreagă va auzi de voi, iar eu am să vă ajut să ajungeţi în punctul acela."

Atunci când un general îşi respectă soldaţii şi crede în ei mai mult decât o fac ei înşişi, soldaţii aceia sunt puternic motivaţi să progreseze, să fie mai buni, să atingă potenţialul pe care generalul îl vede în ei. Acei oameni vor să fie de folos, să slujească. De ce credeţi că armatei i se mai spune „serviciu"[4] militar?

Nu numai că bărbaţii vor să slujească în armată, ci sunt gata chiar să-şi dea viaţa în luptă. Există ceva în fiinţa lor, ceva sădit de Dumnezeu, care îi îndeamnă să lupte şi să-şi dea viaţa în numele onoarei, să lupte şi să-şi dea

Pe soţ îl stimulează să audă porunca: „Întăriţi-vă... fiţi bărbaţi şi luptaţi!" (1 Samuel 4:9).

viaţa pentru femeile, copiii şi camarazii lor. Pe vremea când frecventam Colegiul Wheaton, pastorul capelei din cadrul colegiului era Jim Hutchens, care participase, tot în calitate de capelan, şi în războiul din Vietnam. Jim mi-a povestit că vietnamezii căutau să doboare soldaţi americani, ştiind că tovarăşii lor de arme vor face tot posibilul ca să-i salveze. Iar lunetiştii vietnamezi erau pregătiţi să-i ucidă pe cei ce aveau să încerce să-l recupereze pe rănit. Nu o dată îi auzise pe soldaţi tânguindu-se: „Trebuie să mă duc, trebuie să-l ajut pe Joe. Nu-l pot lăsa acolo. Trebuie să mă duc. E prietenul meu." Onoarea şi dragostea i-au fost călăuză soldatului american în Vietnam şi în toate celelalte războaie purtate de-a lungul istoriei. Un soţ mi-a scris următoarele:

> Am făcut parte din Garda Aeriană vreme de paisprezece ani, plus încă şase ani de serviciu activ. Cu prilejul conferinţei pe care aţi susţinut-o, v-aţi referit de mai multe ori la dorinţa şi disponibilitatea bărbaţilor de a-şi da viaţa pentru soţiile lor sau pentru patrie. Lucrul acesta ne-a impresionat pe mine şi pe soţia mea. (Soţia mea a văzut întotdeauna serviciul militar ca fiind sinonim cu războiul şi moartea. Eu îl văd ca pe o onoare şi o datorie.) Sunt devotat nu numai ţării mele, ci şi camarazilor de arme. Doar aceia care activează în astfel de colectivităţi (armată, pompieri, ofiţeri de poliţie) înţeleg cu adevărat legăturile ce se nasc şi loialitatea pe care o nutreşti faţă de camarazi.

Sunt convins că acest bărbat nu are intenţia să minimalizeze rolul femeilor care servesc onorabil în diverse departamente ale armatei, precum şi în detaşamentele de pompieri sau forţele de poliţie. Însă cred că el încearcă să scoată în evidenţă un adevăr profund, valabil pentru majoritatea bărbaţilor. Am consiliat suficient de mulţi soţi încât să ştiu că onoarea şi loialitatea care îl călăuzesc pe bărbat ca ostaş, în armată, sunt prezente şi în sânul familiei sale. Din nefericire, în societatea noastră se fac auzite voci care spun: „Nu le arătaţi bărbaţilor respect; nu îl merită. Vă vor trata ca pe nişte slujnice sau vă vor molesta şi chiar vă vor ucide." Lucrul acesta este adevărat în privinţa unui număr limitat de bărbaţi, dar, după părerea mea, este o minciună în ce priveşte marea majoritate. Un bărbat care, în străfundul inimii, este animat de intenţii bune, îşi va sluji soţia şi va fi gata chiar să-şi dea viaţa pentru ea. În schimb, soţiei nu i se pretinde să-şi dea viaţa pentru soţul ei.

Desigur, sunt şi soţi care întind coarda cam tare. Poate cunoaşteţi gluma

aceea cu soţia care îi spune soţului: „O, Harry, spui mereu că ţi-ai da viaţa pentru mine, dar nu o faci niciodată!" Este doar o glumă, desigur, menită să ne facă să râdem sau să zâmbim, dar nu este nimic amuzant în faptul că unii bărbaţi care sunt gata să-şi dea viaţa pentru soţiile lor sunt trataţi cu dispreţ şi fără pic de respect. O femeie mi s-a confesat, scriindu-mi rândurile următoare:

> Deşi am studiat Biblia toată viaţa şi sunt o persoană cu intense preocupări spirituale, am renunţat să mai lupt, dar mai apoi am citit afirmaţia dumneavoastră, care sună în felul următor: „Chiar dacă să iubeşti înseamnă mai mult decât să-ţi dai viaţa pentru persoana iubită, este foarte trist pentru un bărbat să ştie că ar fi în stare să-şi dea viaţa pentru soţia lui, fiindcă o iubeşte, dar, cu toate acestea, ea se plânge mereu: «Nu mă iubeşti»". Adevărul acesta a avut un impact enorm asupra mea, m-a impresionat mai puternic decât orice altceva legat de căsnicia mea. M-am simţit ruşinată, de parcă aş fi făcut o greşeală cumplită, şi nici măcar nu ştiam cum să-mi cer iertare. Tot ce ştiam era că va fi nevoie de mult timp ca rana să se vindece şi că nu voi mai repeta niciodată această greşeală.

Doamna respectivă „a prins ideea".

SOŢII TREBUIE SĂ-ŞI PRIVEASCĂ SOŢIILE CA PE EGALELE LOR

În scrierile lui, Pavel le porunceşte categoric soţilor să-şi iubească soţiile cu o dragoste *agape* (vezi Efeseni 5:22-33), dar există vreun pasaj în Scriptură în care soţii să fie îndemnaţi să le şi respecte? După ce le învaţă pe soţii să-şi trateze soţii cu respect (vezi 1 Petru 3:1-2), în continuare Petru le cere soţilor să dovedească înţelegere vizavi de soţiile lor şi să le dea „cinste, ca fiind... unele împreună moştenitoare cu voi ale harului vieţii" (1 Petru 3:7). Prin cuvintele „dând cinste femeii, ca... împreună moştenitoare cu voi", Petru le cere soţilor să-şi preţuiască şi să-şi aprecieze soţiile, ca pe egalele lor în ceea ce priveşte harul lui Dumnezeu. Pavel îi întăreşte spusele când scrie că, în Hristos, „nu mai este nici iudeu, nici grec; nu mai este nici rob, nici liber; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toţi sunteţi una în Hristos Isus" (Galateni 3:28).

Conceptul acesta al cinstirii soţiei se regăseşte şi în Efeseni 5, unde Pavel spune că soţii sunt datori să-şi iubească soţiile ca pe trupurile lor. „Căci", afirmă Pavel, „nimeni nu şi-a urât vreodată trupul său, ci-l hrăneşte şi-l

îngrijeşte cu drag". Din acest pasaj se desprinde în mod clar faptul că, aşa cum bărbatul îşi iubeşte propriul trup, este dator să-şi iubească şi soţia în acelaşi fel (vezi versetele 28-29). Soţia tânjeşte să fie persoana aceea specială la care se referă Pavel. Ea îşi doreşte să fie preţuită asemenea unei prinţese, nu tratată cu reverenţă, ca o regină. Tânjeşte să fie cel mai important lucru din viaţa soţului ei.

Este ca şi cum ea ar fi prinţesa, iar el, prinţul. În Efeseni 5:33, vedem că soţul are nevoie să fie respectat ca şi cap, ca cel chemat să-şi dea viaţa. „Hristos este Capul... şi... a iubit Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea" (Efeseni 5:23, 25). Prinţul merge la luptă pentru prinţesă şi nu invers. Prin urmare, prinţesa nu caută să fie respectată ca şi „cap". În schimb, ea doreşte să i se dea cinste, să fie preţuită şi apreciată ca un egal valoros, ca „împreună moştenitoare... a harului vieţii", după cum se exprimă Petru în 1 Petru 3:7.

Ca să apelăm în continuare la imaginea prinţului şi a prinţesei, cred că, în virtutea ordinii biblice a lucrurilor, ca prinţ, soţul trebuie privit ca fiind „cel dintâi dintre doi egali". Vreau să spun că el este egalul ei, dar este primul chemat să poarte de grijă, să protejeze – şi chiar să-şi dea viaţa, dacă e nevoie. Lucrul acesta este ilustrat în mod grafic în cazul ambarcaţiunilor pe cale de a se scufunda, când sunt lăsate la apă bărcile de salvare. Întotdeauna se aude strigătul: „Mai întâi femeile şi copiii!"

Nu este o pură coincidenţă faptul că, indiferent de rasa căreia îi aparţin, de regulă, bărbaţii sunt mai puternici decât femeile. Nu e acesta ajutorul, vizibil cu ochiul liber, dat de Dumnezeu pentru înţelegerea scopului Său cu privire la bărbaţi? Atunci când Neemia îşi dirija oamenii în acţiunea de reconstruire a zidurilor Ierusalimului şi de alungare a duşmanilor, i-a îndemnat astfel: „Luptaţi pentru fraţii voştri, pentru fiii voştri şi fiicele voastre, pentru soţiile voastre şi pentru casele voastre" (Neemia 4:14). Ceva din fiinţa bărbatului tânjeşte ca soţia lui să-l privească plină de mândrie, să-l admire în timp ce el îşi îndeplineşte rolul. Iar când ea procedează aşa, asta îl motivează, nu pentru că ar fi arogant, ci pentru că aşa l-a creat Dumnezeu. Puţini bărbaţi se bat cu pumnul în piept, proclamând cu voce tare: „Eu sunt cel dintâi dintre egali." Soţul care are intenţii bune (şi bun-simţ) este conştient că acesta nu este un privilegiu, ci o responsabilitate. Soţia, pe de altă parte, are în fiinţa ei ceva care o face să tânjească să fie preţuită şi considerată drept „cea mai importantă". Nimic nu o însufleţeşte mai tare! Asta nu înseamnă că e egocentrică, ci că Dumnezeu a plămădit-o în felul acesta.

Dacă el îi dă cinste ca fiind lucrul cel mai important din viaţa sa, iar ea îl respectă ca fiind cel dintâi dintre egali, căsnicia lor va funcţiona. Atunci când

el are pretenţia ca ea să-l admire, deşi o înjoseşte în anumite privinţe, nu face decât să o tragă în jos. Când are impresia că ea face pe şefa, el nu poate să detecteze ce se află de fapt în inima ei. În schimb, când ea are pretenţia ca el să o protejeze, dar apoi îl acuză că se poartă ca un tată prea posesiv (exagerat de patern) sau că face pe deşteptul, atitudinea ei îl descurajează. Când ea simte că el încearcă să fie „mai mult decât egal" sau mai grozav, nu are cum să vadă ce se află cu adevărat în inima lui.

SOŢILOR, NU ZICEŢI: „ŢI-AM SPUS EU!"

Bărbaţii au nevoie să fie avertizaţi în această privinţă. Pentru multe soţii, faptul că Biblia le îndeamnă pe femei să-şi respecte soţii necondiţionat reprezintă o informaţie extrem de importantă. De multe ori, acesta este un lucru pe care soţiile nu l-au mai auzit niciodată, sub nici o formă. Un soţ înţelept nu va folosi această informaţie ca pe o armă. Dimpotrivă, va da dovadă de smerenie. Îi va îngădui soţiei sale să chibzuiască la ceea ce a învăţat, iar apoi o va lăsa să pună în aplicare cele învăţate. Iar când ea va face lucrul acesta, se pot petrece adevărate miracole.

Într-o căsnicie, cu precumpănire, „cine vorbeşte în chip uşuratic răneşte ca străpungerea unei săbii" (Proverbe 12:18).

Numeroase cupluri susţin că, la un moment dat, Ciclul nebuniei, scârţâind din toate încheieturile, încetează să se rotească, ajungând într-un punct de repaus. Adesea, schimbarea respectivă este iniţiată de soţie, care se străduieşte să-i arate soţului un respect necondiţionat. Pe măsură ce ea se obişnuieşte cu ideea de a-şi respecta soţul, începe să-i placă lucrul acesta şi, bineînţeles, soţul ei este încântat la rândul său (asta după ce trece de şocul iniţial). Dar cel mai important este faptul că soţul este stimulat să-i ofere soţiei sale dragoste necondiţionată. Iată că situaţia cu două tăişuri de odinioară devine o stare de lucruri în care amândoi nu au decât de câştigat, după cum demonstrează următoarele scrisori trimise de doi soţi care sunt mult mai fericiţi decât înainte: unul dintre ei, care a frecventat numeroase seminarii pe tema mariajului în decursul celor doisprezece ani de căsnicie, mi-a scris în felul următor:

> În vreme ce majoritatea seminariilor despre căsnicie se concentrează asupra datoriei soţului de a-şi iubi soţia în mod necondiţionat şi cu lepădare de sine, foarte puţine sunt cele care îşi propun să o încurajeze

pe soţie să-şi respecte soţul. Dumneavoastră, Domnule Eggerichs, sunteţi conştient de această nevoie intrinsecă a bărbaţilor şi înţelegeţi cât de importantă este împlinirea acestei nevoi pentru o bună comunicare în cadrul căsniciei. Soţia mea şi cu mine am aflat lucruri care ne-au ajutat să pricepem de ce „ne certăm" şi de ce simţim ceea ce simţim, fiecare în parte... Am plecat de la acel seminar mai entuziasmat ca niciodată, plin de însufleţire în privinţa căsniciei mele.

Celălalt soţ, care a fost prezent la una dintre conferinţele noastre, mi-a scris:

Dat fiind faptul că, în decursul ultimilor şaptesprezece ani, am participat la mai multe seminarii pe tema căsniciei, nu mă aşteptam să aflu noutăţi revoluţionare. În cel mai bun caz, mă aşteptam la obişnuitele mustrări care sunt adresate, de regulă, bărbaţilor, cu astfel de prilejuri. Însă am plecat de acolo cu mintea luminată, reuşind să înţeleg mai profund rolul pe care Dumnezeu l-a rânduit bărbaţilor şi femeilor în sânul căsniciei. În loc să văd deosebirile dintre noi ca pe nişte defecte sau motive de dezbinare, am început să apreciez şi să preţuiesc felul unic în care Dumnezeu ne-a „plămădit" pe fiecare dintre noi. Cu toate că eram conştient de lipsurile mele, m-am simţit totodată mişcat şi reînsufleţit. Am plecat de acolo încurajat şi revigorat, cu o înţelegere mai profundă a ceea ce sunt, precum şi a felului în care lucrul acesta se răsfrânge asupra rolului meu de soţ.

Aceşti bărbaţi fac parte din numărul tot mai mare de soţi care primesc respect din partea soţiilor lor şi care, la rândul lor, le răspund acestora cu o capacitate îmbunătăţită de comunicare. Iar soţiile înţeleg faptul că soţii lor nu trebuie să le „câştige respectul", aşa cum nici ele nu trebuie să le „câştige dragostea".

Am cunoscut însă multe femei pentru care cuvintele *respect necondiţionat* sunt asemenea unui steag roşu fluturat prin faţa ochilor. Ele au fost asaltate atât de multă vreme de interpretări greşite ale noţiunii biblice de supunere, încât sunt suspicioase, ba chiar ostile faţă de această idee. „N-o să meargă niciodată"... „Trăim într-o lume a bărbaţilor"... „Respectarea necondiţionată a bărbaţilor nu va face decât să le dea şi mai multă putere să ne calce în picioare."

Înţeleg această îngrijorare, dar convingerea mea este că soţii care au intenţii bune faţă de soţiile lor nu caută să câştige putere şi superioritate asupra lor. Dimpotrivă, mulţi soţi nu simt că au vreo putere în acest sens. În adâncul inimii lor stăruie o teamă primordială, care face ca Ciclul nebuniei să se învârtească la nesfârşit. După cum vom vedea în capitolul următor, soţiile au mai multă putere să-şi schimbe căsnicia decât ne-am putea închipui.

Capitolul patru

Ciclul nebuniei este alimentat de temerea cea mai mare a bărbaţilor

În capitolul 2 am arătat că mulţi soţi percep criticile ca pe o dovadă de dispreţ, iar bărbaţii nu se prea pricep să facă faţă dispreţului. Soţiile trebuie să înţeleagă că soţii lor nu sunt atât de puternici şi de impenetrabili în faţa jignirilor pe cât ar părea că sunt. O femeie se vede pe ea însăşi ca pe o bobiţă drăgălaşă de rouă, iar pe soţul ei ca pe un urs puternic şi mare, care ar trebui să fie în stare să îndure orice fel de pedeapsă.

Un tip de statură uriaşă a rămas încremenit în faţa atacurilor iubitei sale şi i-a spus: „Tu mă urăşti." Frustrată, ea i-a răspuns: „Când îţi spun că te urăsc, ar trebui să ştii că n-o zic serios. Doar ai doi metri şi 150 de kilograme, pentru numele lui Dumnezeu. Îţi spun asta pentru că ştiu că poţi să suporţi." Însă adevărul este că mulţi bărbaţi nu pot suporta astfel de vorbe. Oricât ar fi de zdraveni din punct de vedere fizic, pe plan emoţional sunt vulnerabili la cea mai mică urmă de dispreţ.

Teama de dispreţ a bărbaţilor este redată cu accente dramatice în primul capitol al cărţii Estera. Despre ce temere este vorba? Aceea că soţiile vor începe să-şi dispreţuiască soţii şi să-i sfideze. Urmarea: nemulţumirea şi mânia soţiilor faţă de soţi vor continua la nesfârşit, pe tot cuprinsul împărăţiei (vezi Estera 1:18). Asta nu este o justificare pentru teama de dispreţ a bărbaţilor, nici în cartea Estera şi nici în alte locuri din Biblie. Dar, aşa cum femeile se tem că nu sunt iubite, bărbaţii se tem să nu fie privaţi de respect

(adică să nu fie ţinta dispreţului). Dorinţa şi nevoia soţilor este ca soţiile lor să-i respecte şi să le dea cinstea cuvenită.

CONFLICTELE ÎI FAC PE CEI MAI MULŢI BĂRBAŢI SĂ SIMTĂ CĂ NU SUNT RESPECTAŢI

Când Agenţia de Statistică a efectuat, la nivel naţional, un studiu referitor la relaţiile dintre bărbaţi şi femei, am avut ocazia de a adresa o întrebare-test unui grup reprezentativ de subiecţi de sex bărbătesc. Testul suna în felul următor:

> Chiar şi cele mai reuşite relaţii cunosc momente de conflict, generate de chestiuni banale, cotidiene. Când mă aflu în toiul unui conflict cu soţia/jumătatea mea, cel mai adesea simt:
>
> a) că soţia/jumătatea mea nu mă respectă în acel moment;
>
> b) că soţia/jumătatea mea nu mă iubeşte în acel moment.

Nu am fost surprins să constat că 81,5% dintre cei examinaţi au optat pentru varianta „(a) că soţia mea... nu mă respectă în acel moment".[1]

Studiul respectiv a confirmat ceea ce descoperisem deja, în urma atâtor ani de muncă în domeniul consilierii cuplurilor căsătorite. În contextul unei neînţelegeri, bărbaţii au nevoie să se simtă respectaţi, mai degrabă decât iubiţi. Asta nu înseamnă că ei nu au nevoie de dragoste. Aşa cum am spus mai devreme, bărbaţii ştiu, în adâncul inimii, că soţiile lor îi iubesc, dar nu sunt la fel de siguri şi de faptul că îi respectă. Poate că acesta este motivul pentru care marea majoritate a celor chestionaţi a preferat varianta (a), în detrimentul variantei (b). Indiferent care ar fi motivul, în conflictele conjugale este clar că bărbaţii acordă mult mai mare importanţă nevoii de respect, decât celei de dragoste. Multe femei nu pot să-şi închipuie una ca asta, din cauză că ele sunt puternic ancorate în noţiunea de dragoste.

Aproape oricare dintre femeile pe care le-am cunoscut sau le-am consiliat era gata să spună: „Nu-mi doresc decât să am pe cineva care să mă iubească, să mă facă să mă simt deosebită, ca şi cum aş fi cel mai important lucru din viaţa sa." Nimeni nu are de gând să răstălmăcească aceste cuvinte pentru a le acuza pe femei că sunt egocentrice şi că se cred buricul pământului. Totuşi, atunci când bărbatul spune că are nevoie să fie respectat, adesea este etichetat drept arogant, mai ales în societatea zilelor noastre.

Însă este uluitor ce se întâmplă atunci când femeia îi oferă bărbatului respect şi admiraţie. Să privim la perioada de dinaintea căsătoriei. În perioada

Prin purtarea lor, soțiile cer efectiv să fie private de dragoste atunci când „își nesocotesc soții" (Estera 1:17).

de curtare, e posibil ca femeia să creadă că bărbatul o cere în căsătorie datorită dragostei pe care i-o poartă ea. La urma urmelor, în ce o privește, acesta este motivul care o determină să se mărite cu el. În fond, dragostea ei este foarte mare; nu există nici un dubiu în această privință. Dar, mai presus de orice și dincolo de ceea ce și-ar putea imagina ea, bărbatul este cucerit de admirația ei unică și sinceră. După cum spune o veche zicală: „Tot ceea ce face un bărbat, face pentru a câștiga admirația unei femei." În perioada de curtare, ea este femeia la care se referă zicala, iar el îngenunchează în fața ei și o cere de soție. Nutrește față de ea o dragoste profundă, dar această dragoste izvorăște din faptul că este convins că ea îl admiră și îl respectă. Ea a reușit să atingă ceva dinăuntrul ființei lui, o coardă sensibilă care îi marchează întreaga existență, așa cum se întâmplă și în prezent.

Cred că, pentru bărbați, respectul și onoarea sunt valori aproape echivalente. Experiența mea, ca bărbat, precum și ceea ce văd la alți bărbați îmi spun că, în ceea ce ne privește, noi posedăm un cod al onoarei, iar dacă nu ne conformăm acestuia, intrăm în încurcătură. Am fost învățați, încă din copilărie, că sunt anumite lucruri pe care nu trebuie să le facem și anumite lucruri pe care nu trebuie să le spunem, sub nici o formă. Se întâmplă ca o femeie să îi vorbească soțului său, în intimitatea căminului conjugal, într-un fel în care alt bărbat nu ar îndrăzni niciodată să i se adreseze. Lui nu-i vine să creadă că soția lui poate fi atât de arțăgoasă și de nerespectuoasă.

Deseori, soțul se face că nu observă lucrul acesta, sperând să pună capăt conflictului și să meargă mai departe. El nu are chef să discute despre cele întâmplate. De ce? Pentru că se simte încolțit și copleșit din cauza expresiei sumbre de pe chipul soției, a emoțiilor negative și a cuvintelor usturătoare ale acesteia. Toate acestea îl irită și îl înfurie. Așa că preferă să bată în retragere. Din punctul lui de vedere, aceasta este soluția cea mai onorabilă.

EȘTI ADEPT AL ATACULUI SAU AL DEFENSIVEI?

Conform studiului efectuat de John Gottman asupra unui grup extins de subiecți, 85% dintre soți ajung, în cazul conflictelor conjugale, să se închidă în sine și să nu mai coopereze. Bărbatului îi crește tensiunea mult mai rapid din cauză că, în cazul lui, presiunea arterială și ritmul cardiac ating un nivel mai înalt și starea aceasta persistă mai mult decât în cazul soției sale.

Pe parcursul unei ciocniri între soţi, criticile soţiei îl pot copleşi pe soţ, iar acesta nu are nici un chef să-i ţină piept. Soţia vede în aceste momente conflictuale o posibilă sursă de intensificare a dragostei, iar ritmul său cardiac nu suferă nici o schimbare. Pe de altă parte, soţul vede conflictul respectiv ca pe o ciocnire în urma căreia există riscul ca el să fie privat de respect, fapt care îi înteţeşte ritmul cardiac.

Soţia lui David a dat cale liberă declanşării Ciclului nebuniei, atunci când „l-a dispreţuit în inima ei" (2 Samuel 6:16).

În încercarea de a-şi potoli mânia, soţul se va închide în sine – adică va deveni tăcut, nu va mai spune nimic sau va ieşi pur şi simplu din încăpere. Întrebat de ce s-a închis în sine, soţul va răspunde ceva de genul: „Mă străduiesc să nu reacţionez." Chiar dacă soţia percepe atitudinea lui defensivă ca pe o dovadă de lipsă de dragoste, el vede altfel lucrurile. Pur şi simplu încearcă să procedeze în mod onorabil şi respectabil, dar soţia lui are impresia că o respinge. Cum se poate ca el să se retragă şi să o ţină la distanţă, când ea nu a făcut decât să-i reproşeze câteva lucruri?

Gottman afirmă: „Astfel de interacţiuni pot să dea naştere unui cerc vicios, mai ales în cazul căsniciilor cu un potenţial sporit de conflict. Cu cât soţiile sunt mai nemulţumite şi mai critice la adresa soţilor, cu atât aceştia se închid mai mult în sine şi le ţin la distanţă; cu cât soţii se închid mai mult în ei înşişi, ţinându-şi soţiile la distanţă, cu atât acestea devin mai nemulţumite şi mai critice la adresa lor."[2] Gottman adaugă că, dacă soţia devine arţăgoasă şi dispreţuitoare, căsnicia ajunge să fie serios periclitată. Dacă nu se pune capăt acestui ciclu, există toate şansele să se ajungă la divorţ.[3]

CUM REACŢIONEAZĂ FEMEILE ÎN CAZUL CONFLICTELOR APĂRUTE ÎNTRE ELE?

Experienţa pe care am dobândit-o în urma consilierii, de-a lungul anilor, a sute de cupluri, confirmă faptul că soţii sunt, realmente, maeştri în a-şi ţine soţiile la distanţă. Desigur, ele sunt de obicei cele care critică şi care stârnesc discuţia, cele care vor să dea cărţile pe faţă şi să rezolve lucrurile. Există şi soţii care, uneori, îşi ţin soţii la distanţă, dar, vă spun din experienţă, acestea sunt o minoritate. Părerea mea este că, atunci când soţia se închide în sine, o face din cauză că şi-a pierdut încrederea că soţul ei o va înţelege în profunzime. Tânjeşte după apropiere, dar a renunţat să mai spere. În vreme

ce tensiunea lui poate urca până-n podul casei, a ei rămâne neschimbată, din cauză că are inima frântă. (Vezi anexa D, pag. 299.)

În majoritatea cazurilor, o soție care își iubește soțul va încerca să se apropie de el atunci când simte că nu este iubită. De pildă, cei doi sunt în primul an de căsnicie, iar el a întârziat la cină în două seri consecutive, fără să-i dea un telefon ca s-o anunțe. Ea își spune: *Avem o problemă. Cum poate să fie atât de insensibil? Sunt chiar ultima pe lista lui de priorități? Asta dovedește lipsă de dragoste.* În mod instinctiv, când soțul intră în casă, ea este hotărâtă să-i spună ce înseamnă, după părerea ei, să-ți iubești soția: „Trebuie să discutăm. Trebuie să discutăm chiar în momentul ăsta. Stai jos, te rog, și vorbește cu mine!"

Abordându-și soțul în această manieră, soția folosește aceeași metodă pe care ar folosi-o cu cea mai bună prietenă. Atunci când apare un conflict între două femei, de regulă amândouă exprimă verbal ceea ce simt. Ele își mărturisesc ce au pe suflet, pentru că, în mod instinctiv, știu că asta va duce la împăcare în cele din urmă. La un moment dat, una dintre ele va spune: „Ei bine, am greșit." Atunci cealaltă spune: „Nu numai tu, și eu am greșit. Mă ierți?" Prima îi răspunde: „Bineînțeles că te iert. Îmi pare atât de rău." Apoi se îmbrățișează, varsă câteva lacrimi și în scurt timp râd amândouă cu poftă.

Este ceea ce eu numesc o parcurgere a tuturor etapelor posibile. Din nefericire, femeile au impresia că acest mod de abordare dă roade și în cazul soțului, așa cum se întâmplă cu prietenele lor. Când se ivește o problemă și o soție percepe un anumit gest ca pe un semn de lipsă de dragoste, ea se apropie instinctiv de soțul ei, pentru a-i împărtăși ceea ce simte. Scopul ei este ca, într-un final, să-și ceară amândoi iertare și să se ia în brațe unul pe celălalt. Acesta este modul în care ea ține să-și împrospăteze căsnicia periodic – lucru foarte important pentru ea. Inima ei tânjește după rezolvare și împăcare. Pentru ea, soțul ei este mai important decât oricine altcineva. Cu adevărat, dorința ei de a iniția discuția trebuie privită ca un compliment. Ea se gândește: *O, de-ar putea să-mi citească inima! De ce se închide în el și mă ține la distanță?*

Ce nu vede, de regulă, soția este faptul că există o mare deosebire între soțul ei și prietena ei cea mai bună. O soție este mult mai critică la adresa soțului ei decât în privința prietenei. Se simte liberă să procedeze așa pentru că are impresia că, fiind partenera lui care îl iubește, o parte a misiunii sale este de „a-l ajuta" să devină un bărbat iubitor. Este convinsă că, dacă îl critică și-l mustră, el se poate schimba. Iar dacă se va schimba și va deveni un pic mai iubitor, este încredințată că ea tot va continua să-l iubească mai mult decât o face el.

PENTRU O SOŢIE, IMAGINEA DE SINE POATE SĂ DEPINDĂ DE APROBAREA SOŢULUI

În majoritatea cazurilor, soţia nu realizează faptul că imaginea ei de sine depinde, adesea, de felul în care crede că o priveşte soţul ei. Cu prietena sa, lucrurile stau altfel. Părerea prietenei sale despre ea contează, dar nu este vitală, cum este părerea soţului ei.

De asemenea, relaţia conjugală, spre deosebire de relaţia cu o prietenă, reprezintă un permanent subiect de discuţie cu alte femei. Femeile simt nevoia să-şi destăinuie unele altora cât de minunată este căsnicia lor. Prin urmare, negativismul soţiei se poate intensifica atunci când soţul respinge toate strădaniile ei de a-l schimba. El nu o face să se simtă bine, aşa că nu poate să le împărtăşească prietenelor din „deliciile" mariajului său. Dacă negativismul ei se amplifică, există pericolul ca ea să devină şi mai ostilă, să afişeze şi mai mult dispreţ, iar atunci soţul ei o va respinge cu totul.

În Proverbe 21:19 ni se spune: „Mai bine să locuieşti într-un pământ pustiu, decât cu o soţie cicălitoare şi supărăcioasă." Trista ironie este că soţia poate să devină „cicălitoare şi supărăcioasă" din cauză că soţul ei îi interpretează greşit purtarea. El nu reuşeşte să-i descifreze mesajele, care strigă: „Am nevoie de dragostea ta!" În schimb, tot ce aude el este: „Nu te respect." Femeia aceasta blândă, afectuoasă şi credincioasă nu este corect înţeleasă. Atunci când alunecă pe panta negativismului, efectele nu sunt deloc benefice – nici pentru ea, nici pentru căsnicia ei.

Din fericire, unele femei devin conştiente de faptul că astfel de confruntări negative sunt inutile. Iată ce mi-a scris o soţie:

> Forţa şi iscusinţa mea pe plan verbal nu sunt deloc de folos căsniciei mele. Eram, în relaţia cu soţul meu, exagerat de căpoasă, de dominatoare, de pretenţioasă şi de critică. Mă purtam de parcă eram mămica lui, profesorul de la şcoală şi Duhul lui Sfânt, deopotrivă. Stă în firea mea să fac pe liderul, să îndrum, să controlez, să îndrept, să fac ceea ce se cuvine şi să am pretenţia ca şi ceilalţi să procedeze la fel. El este îngrozit de gura mea.

CICĂLELILE SOŢIEI POT SĂ DECLANŞEZE CICLUL NEBUNIEI

Atunci când un bărbat începe să simtă că soţia lui nu-l mai priveşte cu

admiraţie, ci îl dispreţuieşte, apar primele semne ale Ciclului nebuniei. Ciclul nebuniei se declanşează adesea în momentul în care femeia începe să fie cicălitoare. Cuvântul *cicăleală* este deseori asociat cu imaginea unei mame care îşi dojeneşte odraslele; însă definiţia pe care o oferă dicţionarul spune că cicăleala presupune o mustrare sau criticare aspră, făcută pe un ton furios şi în mod făţiş. Dacă soţia îşi mustră şi îşi „cicăleşte" soţul în mod repetat, poate să fie sigură că asta îl va enerva şi, în plus, dovedeşte o atitudine lipsită de respect la adresa acestuia. Totuşi, soţiile au tendinţa de a scăpa lucrul acesta din vedere. Ca mame, disciplinarea face parte din instinctele lor materne. Din nefericire, au tendinţa de a-şi „dădăci" şi soţul, după cum recunoaşte această mamă:

O soţie „care-i face ruşine" soţului ei „este ca putregaiul în oasele lui" (Proverbe 12:4).

> Participând la conferinţa dumneavoastră şi ascultându-vă cum vorbeaţi despre dragostea faţă de soţie, am fost de acord cu fiecare cuvânt pe care l-aţi rostit. Însă în sâmbăta aceea, când aţi început să vorbiţi despre respect şi despre lipsa de respect, ca să fiu sinceră, m-am simţit derutată. Eram atât de preocupată de motivele care îl împiedicau pe soţul meu să mă înţeleagă, încât pierdusem cu totul din vedere faptul că el se simţea dispreţuit, privat de respect. Cred că lucrul acesta este valabil în mod deosebit în ceea ce mă priveşte. Fiind o mamă cu copii mici, încerc mereu să-i fac să priceapă ce e bine şi ce e rău. Nu m-am gândit niciodată că la fel procedez şi cu soţul meu. Cu toată sinceritatea, nu cred că soţul meu ar şti să descrie felul în care îl afectează comportamentul meu.

Atunci când o soţie îşi cicăleşte soţul, nu vrea decât să-l ajute să se corecteze, să păstreze un oarecare echilibru. Şi, fără îndoială, din când în când bărbatul are nevoie de ajutor în acest sens. Dar când bărbatul începe să se simtă asemenea unui copil dojenit de mama sa, apar necazurile. El nu mai vede ce e-n inima soţiei; nu aude decât vorbe care îi spun că ea îl dispreţuieşte. Ca să parafrazăm pasajul menţionat anterior din cartea Proverbe, el ar prefera să trăiască în mijlocul deşertului, decât alături de soţia lui cea pisăloagă. Deşi multe soţii nu au intenţia să se arate nerespectuoase, soţii lor le percep atitudinea ca pe o lipsă de respect şi găsesc cu cale să le ţină la distanţă. (Pentru mai multe informaţii legate de modul în care poţi evita tendinţa de a-ţi critica sau de a-ţi ţine la distanţă partenerul de viaţă, vezi anexa A, pag. 291.)

Am adresat următoarea întrebare unui număr destul de mare de oameni de afaceri: „Ce vă doriţi mai mult din partea partenerilor de afaceri: să vă iubească sau să vă respecte?" Toţi cei întrebaţi au râs şi mi-au răspuns: „Nu-mi pasă câtuşi de puţin dacă mă iubesc sau nu, dar, în mod categoric, trebuie să mă respecte!" Corect sau nu, bărbaţii îşi percep propriul univers prin prisma noţiunii de respect, iar tonul blajin şi expresia blândă a soţiei au mai mult efect asupra căsniciei decât îşi poate ea imagina.

Sarah îi vorbea odată unei soţii despre nevoia de a-şi controla cuvintele usturătoare pe care îi venea să le adreseze soţului. Aceasta se purta cu el dispreţuitor, deşi ştia că atitudinea ei era lipsită de înţelepciune. Dar soţul ei făcea nişte lucruri care o enervau cumplit. În opinia ei, el era singurul vinovat pentru problemele lor. Nu făcea curăţenie în bucătărie cum se cuvenea, nu punea bine vasele în spălător şi nici măcar să strângă după el nu era în stare, aşa că ea era mereu prost dispusă şi arţăgoasă. Soţia în cauză auzea ce încerca Sarah să îi spună, dar se simţea copleşită de furie şi de durere.

În cele din urmă, Sarah i-a pus acestei femei o întrebare pe care le-o adresează multora dintre femeile care vin la conferinţele noastre, încărcate de dispreţ şi nemulţumire la adresa soţilor lor: „Ce-ar fi dacă fiul tău s-ar însura, când va fi mare, cu cineva ca tine?" Femeia a rămas cu gura căscată. Parcă încremenise. Pentru prima oară, a înţeles! Nu ar vrea, pentru nimic în lume, ca vreo femeie să se poarte cu fiul ei aşa cum se poartă ea cu soţul ei. Şi-a dat seama că, atunci când fiul ei se va căsători, dacă soţia lui îl va trata cu atâta mânie şi dispreţ, va fi pur şi simplu zdrobit şi nu va găsi altă cale de scăpare decât să se închidă în sine, neajutorat. Din momentul în care a văzut lucrurile în această lumină, i s-a conturat în faţa ochilor o perspectivă cu totul nouă. S-a văzut pe sine însăşi mai limpede ca niciodată şi a jurat să se schimbe.

Ca reacţie la dispreţul manifestat de soţia lui, David spune: „Totuşi voi fi în cinste..." (2 Samuel 6:22).

Femeia aceasta este exemplul viu al unei categorii largi de femei care iau parte la conferinţele noastre. Acestea sunt încercate de sentimente şi senzaţii confuze. Îşi iubesc soţii, e adevărat, dar îi respectă oare? Nu. Iată de ce le îndemnăm mereu pe soţii să-şi pună întrebarea: „Este o dovadă de respect sau, dimpotrivă, de lipsă de respect ceea ce am de gând să spun sau să fac?" Lucrul acesta le împiedică să exprime greşit ceea ce simt, prin adoptarea unei atitudini negative.

Ideea aceasta a nevoii de respect a bărbatului este o informaţie cu totul

nouă pentru multe femei. În cadrul discuţiilor de grup, femeile mă privesc cu neîncredere când le spun că Scripturile poruncesc soţiei să-şi respecte soţul în mod necondiţionat. Şi înţeleg de ce sunt derutate. Femeile sunt făcute să iubească, iar societatea modernă pune atâta accent pe ideea de dragoste, dragoste şi iar dragoste, încât ele ajung să nici nu-l mai cunoască pe bărbatul cu care s-au căsătorit. De fapt, deseori replica lor sună în felul următor: „N-am auzit niciodată vorbindu-se despre asta."

Dacă vrea să vorbească pe limba lui, „soţia trebuie să-şi respecte soţul" (Efeseni 5:33).

Şi tocmai aici e problema. Dacă soţia nu vorbeşte „limbajul respectului", după o vreme, soţul îşi pierde dorinţa de a comunica. Cui îi face plăcere să stea de vorbă cu cineva care nu vorbeşte pe limba sa? Aşa că soţul preferă să tacă şi să se îndepărteze. Cu toate că soţiile sunt avertizate că sentimentele soţilor pot fi rezumate în cuvintele: „Soţia mea nu mă respectă", replica lor este: „Şi ce importanţă are lucrul ăsta?" Ei bine, este cât se poate de evident că are o importanţă *crucială.*

Este momentul ca femeile să înceapă să descopere ce simt cu adevărat soţii lor. O soţie a fost uluită de răspunsul pe care l-a primit de la soţul său când l-a întrebat: „Ce-ţi doreşti mai mult să auzi de la mine, că te iubesc sau că te respect?"

Fără nici o ezitare, el i-a răspuns: „Că mă respecţi." Nu-i venea să creadă ce auzise. Nu-şi dăduse niciodată seama că, deşi el avea nevoie de dragostea ei, ceea ce îi lipsea era siguranţa faptului că îl şi respecta. Este greu pentru soţii să înveţe lucrul acesta şi regret faptul că ele trebuie să treacă printr-o gamă largă de sentimente, de la uluire, până la ruşine. Nimeni nu intenţionează să le facă de ruşine pe soţii. Dimpotrivă, mesajul nostru de Dragoste şi Respect are menirea de a le ajuta pe soţii să înţeleagă faptul că soţii lor cei mari şi puternici au nevoie, cu adevărat, de ceva ce ele le pot oferi – respect. Atunci când soţul are parte de respect necondiţionat din partea soţiei sale, sentimentele tandre, de afecţiune, vor renaşte, iar el va începe să-i dăruiască acel gen de dragoste la care ea a visat dintotdeauna.

„AM NEVOIE DE RESPECT... ŞI CU ASTA, BASTA!"

Nu toţi bărbaţii sunt însă conştienţi de nevoia lor de respect. Nici chiar liderii marcanţi, experţi în analizarea modului de raportare a indivizilor la diverse situaţii, nu sunt întotdeauna conştienţi de motivele care îi determină să reacţioneze într-un fel sau altul, în cadrul căsniciei. Am luat odată prânzul cu

un bărbat care candida pentru obţinerea unui mandat în Senatul Statelor Unite şi, după ce i-am vorbit despre Legătura dintre Dragoste şi Respect, el mi-a zis: „Acum, că mi-ai spus lucrurile astea, îmi dau seama că exact acelaşi lucru simt şi eu. Asta e. Îmi doresc să fiu respectat."

Directorul unei mari companii a luat parte la una dintre conferinţele noastre şi, reflectând la cele auzite, şi-a dat seama că reacţiile sale faţă de soţia lui se datorau faptului că simţea că îi lipseşte respectul. A început să-i comunice lucrul acesta soţiei sale şi, cu toate că, pentru o vreme, între ei s-a instalat o stare de tensiune, în cele din urmă au ajuns să se înţeleagă mult mai bine. După cum a afirmat el: „Mă ajută şi pe mine, şi pe ea. Atunci când îmi exprim cu tact sentimentele, în loc să mă închid în mine însumi şi să mă indispun, ştim amândoi ce se petrece. Atâta timp cât văd că şi ea încearcă să mă înţeleagă, rugămintea ei de a-i înţelege, la rândul meu, nevoia de dragoste mi se pare acum logică. E corect aşa."

Am o cunoştinţă care este doctor în psihologie educaţională. În timp ce parcurgeam împreună materialul referitor la Ciclul nebuniei, mi-a zis: „Este exact ceea ce simt atunci când lucrurile se înfierbântă în relaţia cu soţia mea. Ani în şir am simţit lucrul acesta în adâncul inimii, dar nu eram pe deplin conştient de el. De fiecare dată reacţionam, dar nici unul dintre noi nu ştia de ce."

Ideea comună care se desprinde din spusele celor trei bărbaţi este că, înainte, ei nu erau în stare să-şi exprime în mod clar nevoia de respect, dar, o dată ce lucrul acesta le-a fost pus în faţa ochilor, au priceput. Este posibil ca şi înainte să se fi gândit uneori: *Nu merit atâta lipsă de respect*. Dar şi-au reprimat rapid aceste sentimente. Este o atitudine caracteristică bărbaţilor din ziua de azi, deoarece concepţiile moderne susţin că nu e bine ca ei să dea glas nevoii de respect. Iar dacă îndrăznesc totuşi s-o facă, soţiile nu acceptă lucrul acesta, căci li se pare a fi o dovadă de „aroganţă".

Un alt motiv care s-ar putea să-l împiedice pe bărbat să dea glas nevoii sale de respect este faptul că aude următoarele cuvinte din partea soţiei sale: „Nu meriţi să te respect." Vocabularul său fiind etichetat drept învechit şi atitudinea lui calificată drept arogantă, în scurt timp bărbatul ajunge să-şi încuie nevoia sa vitală de respect undeva, într-un compartiment sigilat, purtând inscripţia: „A nu se scoate la iveală." Şi acolo va rămâne mult şi bine – însă dacă se întâmplă să-l admire o altă femeie, păzea. Iată ce spune o femeie al cărei soţ s-a rătăcit pe căile unei aventuri extraconjugale:

> Mi-am dat seama de faptul că soţul meu m-a înşelat cu acea femeie nu pentru aspectul ei fizic, pentru personalitatea ei sau pentru că ar fi fost

nemaipomenită într-o privinţă sau alta, ci, mai degrabă, pentru că îl asculta şi îl privea cu admiraţie. Avea impresia că el poate atinge luna cu mâna. Orice remarcă de-a lui i se părea inteligentă; orice făcea el era perfect. În ochii ei, era cel mai chipeş, cel mai deştept, cel mai amuzant bărbat de pe faţa pământului. El avea nevoie să-i fie mângâiat orgoliul, iar ea era dornică să-i ofere lucrul acesta.

DRAGOSTEA ŞI RESPECTUL – UNUL ŞI ACELAŞI LUCRU?

Multe soţii îmi spun: „Respectul şi dragostea sunt unul şi acelaşi lucru." Eu le răspund: „Nu, nu e adevărat şi ştii şi tu că nu e aşa. De pildă, pe şef îl respecţi. Nu îl iubeşti." Mi s-a întâmplat să conduc şedinţe de consiliere a cuplurilor căsătorite şi soţia, în prezenţa soţului, îmi spunea cu dezinvoltură: „Îmi iubesc soţul, dar nu simt respect faţă de el." Dar când inversam situaţia şi le întrebam pe soţii cum s-ar simţi dacă şi-ar auzi soţii spunând: „Te respect, dar nu te iubesc", erau de-a dreptul îngrozite. Spuneau: „Aş fi distrusă."

Am întrebat o soţie: „Cât timp ţi-ar trebui ca să treci peste asta?" Fără nici o ezitare, mi-a răspuns: „O veşnicie."

Orice soţie normală ar fi răvăşită dacă ar auzi: „Te respect, dar nu te iubesc." Acestea sunt nişte cuvinte absolut interzise! Dacă soţul ei i-ar spune una ca asta, l-ar considera o fiinţă cu inimă de piatră. Cu toate acestea, soţia respectivă are impresia că poate să-i spună soţului ei, cu nonşalanţă: „Te iubesc, dar nu te respect." Ceea ce nu înţelege ea este faptul că soţul său este la fel de devastat din cauza afirmaţiei ei şi că i-ar trebui şi lui „o veşnicie" ca să „treacă peste asta". Ideea de bază este că atât soţii cât şi soţiile au nevoi care sunt la fel de importante. Ea are nevoie de dragoste necondiţionată, iar el are nevoie de respect necondiţionat.

TOATE ACESTEA AR TREBUI SĂ FIE DE LA SINE ÎNŢELESE, NU-I AŞA?

Aproape de fiecare dată când Sarah şi cu mine vorbim în cadrul seminariilor despre Legătura dintre Dragoste şi Respect, oamenii ne spun: „Păi, sigur că da; e un lucru de la sine înţeles." După care, fie soţul, fie soţia adaugă: „Dar oare soţia mea/soţul meu de ce nu pricepe lucrul ăsta?" Oricare ar fi cel care

„nu pricepe" – fie soţul, fie soţia – răspunsul este acelaşi: *De multe ori ni se întâmplă să nu vedem ceea ce e evident.*

Un comis-voiajor a apăsat pe butonul soneriei şi apoi a aşteptat. I-a deschis uşa un băiat ce părea să aibă în jur de zece ani. Fuma un trabuc uriaş, cel mai mare pe care comis-voiajorul îl văzuse vreodată. După câteva clipe de uluire, vânzătorul a întrebat: „Mama ta e acasă?" Puştiul de zece ani a pufăit de câteva ori, i-a suflat fumul în faţă, după care i-a răspuns: „*Tu* ce crezi?"

Exact asta-i ideea. Dacă vânzătorul ar fi stat un pic să se gândească, şi-ar fi dat seama că mama nu era acasă. Dar, dintr-un motiv sau altul, nu stăm întotdeauna să ne gândim, mai ales atunci când ceva ne şochează sau ne distrage atenţia. Când soţia simte că nu este iubită, inima ei poate fi atât de zdruncinată, încât nici să nu-şi dea seama că reacţiile sale sunt lipsite de respect la adresa soţului, chiar dacă orice alt bărbat care ar asista la scena respectivă ar vedea clar lucrul acesta. Când soţul simte că nu este respectat, asta îl poate tulbura atât de mult, încât nici să nu mai fie conştient de reacţiile sale lipsite de iubire, deşi ele ar fi evidente pentru orice femeie. Iată câteva cuvinte pline de înţelepciune destinate tuturor soţilor şi soţiilor:

TOŢI OBSERVĂM NUMAIDECÂT CÂND CELĂLALT GREŞEŞTE FAŢĂ DE NOI, ÎNAINTE DE A OBSERVA ÎN CE FEL GREŞIM NOI FAŢĂ DE PARTENERUL NOSTRU.

Când chibzuim la felul în care am putea încetini ritmul Ciclului nebuniei, e de folos să ne aducem aminte că bărbaţilor li se porunceşte să iubească tocmai din cauză că ei nu o fac în mod natural şi, pe de altă parte, femeilor li se cere să se poarte cu respect tocmai pentru că lor nu le vine să facă lucrul acesta în mod natural. Dacă vrem ca Legătura dintre Dragoste şi Respect să fie fructuoasă şi să funcţioneze în cadrul căsniciei, soţia, în mod deosebit, trebuie să-şi alunge senzaţia că soţul e dator să-i câştige respectul. Am consiliat numeroase soţii cărora le place să iubească, dar nu le place să respecte. Când aceste femei simt că nu sunt iubite, adesea încearcă să amelioreze situaţia printr-un aport sporit de dragoste. Asta le stă în fire. Dar când simt că nu sunt iubite, le vine greu să dea dovadă de respect. Asta nu le stă în fire. Atunci se poartă nerespectuos, deşi nu o fac intenţionat. Ele nu fac decât să reacţioneze potrivit sentimentelor intrinseci naturii lor. Fără să-şi dea seama cât de dispreţuitor sună vorbele sale, soţia spune ceva de genul: „Deja exagerează cu treaba asta cu «respectul». E mult prea sensibil. N-am să renunţ la cicăleală şi la privirea asta mohorâtă. Aşa sunt eu câteodată. N-are decât să se obişnuiască! E problema *lui*."

Bineînțeles însă că nu este nicidecum problema lui: este problema *lor*, a amândurora. Cum s-ar simți soția respectivă dacă soțul ei i-ar spune: „Deja exagerezi cu chestia asta cu «dragostea»... Ești mult prea sensibilă. Îmi spui întruna că sunt prea dur. Ei bine, trebuie să te obișnuiești"?

Bineînțeles, soții au, și ei, partea lor de vină. Din cauză că se simt nerespectați, s-ar putea ca ei să neglijeze nevoile soției. E ușor să-ți pierzi sentimentele tandre de afecțiune când te confrunți în permanență cu o atitudine disprețuitoare. Dar oare ea chiar are intenția să-ți submineze autoritatea? Nicidecum, dacă este de bună-credință. Chiar dacă este răutăcioasă în mod nejustificat, asta nu e o scuză pentru ca un bărbat cu simțul onoarei să refuze să dea ascultare poruncii lui Dumnezeu de a-și iubi soția. Am încredințarea că bărbații care citesc această carte au simțul onoarei, iar rugămintea pe care le-o adresez este următoarea: *Iubiți-vă soția. Încercați de fiecare dată să vedeți ce se ascunde în adâncul inimii ei.*

Dacă soțul are simțul onoarei și este animat de intenții bune, trebuie să ia taurul de coarne și să înceapă să se gândească serios la ideea de „a fi iubitor". Trebuie să-și învingă teama că s-ar putea să se confrunte cu disprețul ei. E posibil ca reproșurile ei să nu fie nicidecum o dovadă de dispreț; poate că sunt, pur și simplu, modul ei de a-l implora să o iubească. Dacă soțul reușește să descifreze acest mesaj și să-i răspundă soției cu dragoste și înțelegere, va experimenta satisfacția unei relații conjugale minunate și echilibrate, iar sentimentele tandre de afecțiune vor renaște. Am stat de vorbă cu numeroși bărbați care mi-au mărturisit că își doresc să procedeze în felul acesta, dar habar nu au cum s-o facă. Din fericire, există nenumărate indicii utile, pe care sunt întotdeauna gata să le împărtășesc bucuros oricărui soț dornic să asculte, să învețe și, în consecință, să-și schimbe atitudinea față de soția lui. (Citiți îndeosebi capitolele 5-7, precum și 8-14.)

CUPLURILE CĂSĂTORITE SE AFLĂ LA RĂSCRUCE DE DRUMURI

În ziua de azi, cuplurile căsătorite se află la răscruce de drumuri. Va ține soția cont de nevoia de respect a soțului său, sau îl va critica pentru sentimentele lui? Își va da seama de faptul că cea mai bună cale de a-și iubi soțul este să-i arate respect așa cum își dorește el? Sau se va preocupa exclusiv de ceea ce crede ea că reprezintă cheia unei căsnicii fericite – și anume, sentimentele femeii – ignorând cu totul nevoile lui, pe care le califică drept demodate sau arogante?

Pe de altă parte, va ţine soţul seama de nevoia de dragoste a soţiei sale, sau va continua să-i ignore sentimentele? Îşi va da el seama de faptul că cea mai bună cale de a-şi iubi soţia este să privească dincolo de criticile şi nemulţumirile ei, pentru a înţelege de ce nu se simte iubită? Sau va bate în retragere în faţa atitudinii ei aparent dispreţuitoare, adăpostindu-se în spatele unui „zid de piatră"?

În căsnicie, „înţelepciunea omului prevăzător îl face să vadă pe ce cale să meargă" (Proverbe 14:8).

Tot mai multe cupluri aflate la răscruce de drumuri aleg să o apuce pe calea cea bună – cea care poartă inscripţia „Dragoste şi Respect". O soţie, femeie cu personalitate puternică şi carieră de succes, ne-a trimis o scrisoare în care ne mărturiseşte că ea şi soţul ei se slujesc de conceptele aferente Legăturii dintre Dragoste şi Respect, iar Ciclul nebuniei, în cazul lor, şi-a încetinit ritmul considerabil. Iată ce scrie ea:

> Soţul meu şi-a dat seama de faptul că, atunci când el se închide în sine (de multe ori din cauză că eu m-am purtat nerespectuos), mă simt abandonată sau neiubită. Atunci mă năpustesc asupra lui cu atâta furie, încât şi un războinic încercat ar tremura la vederea mea... ceea ce este o dovadă de lipsă de respect la adresa lui şi îl răneşte profund, determinându-l să se închidă şi mai tare în el – întregul traseu al „Ciclului nebuniei". Dar, pentru prima oară, şi-a dat seama că s-a purtat într-un mod „lipsit de iubire". A fost capabil să-şi asume o parte din vină. Cred că a reuşit să realizeze faptul că eu sunt mai fragilă (cu toate că încerc din răsputeri să împărtăşesc şi altora din tăria mea, inclusiv soţului meu) şi că am nevoie de el, de sprijinul şi de puterea lui. L-am rugat să mă ierte pentru lipsa mea de respect. Am discutat mult şi lucrurile au început să se schimbe, încetul cu încetul. Între noi începe să se instaleze o stare de înţelegere reciprocă.

Poate că, în anumite porţiuni din cuprinsul acestui capitol, aţi avut impresia că vreau să le condamn pe soţii pentru lipsa lor de respect la adresa soţilor. Dar nu am nicidecum această intenţie – *încerc doar să le ajut*, pentru că ştiu ce mare influenţă are respectul soţiei asupra încetinirii Ciclului nebuniei. E adevărat, mulţi bărbaţi sunt într-o măsură oarecare nişte bolovani insensibili, dar se pot schimba. De fapt, mulţi dintre ei vor să se schimbe şi cel mai bun mod de a-i ajuta să se schimbe este acela de a-i trata cu respect necondiţionat.

În cadrul conferinţelor noastre şi al discuţiilor de grup, avem mereu de-a face cu soţi şi soţii care pricep numaidecât conceptul acesta de Ciclu al nebuniei. Ei ar vrea să scape de acest ciclu – cât mai curând cu putinţă – dar mai au câteva rezerve. Sunt prinşi în acest ciclu de atâta vreme, încât se întreabă: *Oare abordarea aceasta chiar dă rezultate?* În capitolul 5, vom vedea care sunt răspunsurile la câteva întrebări frecvente şi vă voi oferi câteva sfaturi practice menite a pune capăt Ciclului nebuniei.

Capitolul cinci

Ea se teme că va fi călcată în picioare; el s-a săturat să i se tot spună că „nu pricepe nimic"

Am consiliat numeroase soţii care îşi doresc să pună în aplicare „tehnica" respectului necondiţionat, dar încă nu sunt pe deplin convinse că ea va da roade. Vechea atitudine, de genul: „Măgarul ăla trebuie să-mi câştige respectul", e greu de înlăturat. De asemenea, am consiliat numeroşi soţi care îşi doresc sincer să fie mai iubitori. Ei sunt dispuşi să încerce, dar se tem să nu pară – din nou – nişte brute incapabile de afecţiune.

Întrebările formulate de soţii şi soţiile care încearcă să pună capăt Ciclului nebuniei sau, cel puţin, să-i încetinească ritmul, se concentrează în general asupra următoarelor trei aspecte:

1. Ea se întreabă: *Oare nu voi sfârşi prin a fi călcată în picioare?*
   El se întreabă: *De ce nu-şi dă şi ea seama că m-am săturat să tot aud: „Tu pur şi simplu nu pricepi!"?*

2. Ea se gândeşte: *Dacă nu simt cu adevărat că îl respect, sunt doar o ipocrită.*
   El se gândeşte: *Nu am parte de nici un pic de respect din partea ei – ce rost mai are totul?*

3. Ea se gândeşte: *Oare îl voi putea ierta vreodată?*
   El se gândeşte: *Iar am dat-o-n bară... nimeni n-ar putea s-o iubească pe femeia asta!*

Vreau să ne ocupăm de toate aceste rezerve pentru a le arăta soţilor şi soţiilor că, deşi îngrijorările respective sunt tipice şi fireşti, există totuşi soluţii menite să le dea curaj şi să-i motiveze să recurgă la Legătura dintre Dragoste şi Respect pentru a pune capăt Ciclului nebuniei. După cum vom vedea, în fiecare dintre aceste aspecte, îngrijorarea care o frământă pe soţie reprezintă în multe privinţe imaginea răsturnată a temerii soţului ei.

CINE AR TREBUI SĂ FACĂ PRIMUL PAS?

De la bun început vreau să vă spun că există o întrebare decisivă, care îi preocupă, în general, pe cei căsătoriţi. Dacă dorim să punem capăt Ciclului nebuniei, cine face primul pas? Ca soţie, în nici un caz nu trebuie să spui: „Emerson are dreptate. Eu am nevoie de dragostea ta, aşa că arată-mi că mă iubeşti şi atunci o să-ţi arăt şi eu că te respect." Aşa nu vei obţine nici un rezultat, căci însăşi atitudinea aceasta denotă lipsă de respect şi declanşează o reacţie lipsită de iubire. În felul acesta îl faci pe soţul tău răspunzător şi pentru dragoste şi pentru respect în căsnicia voastră. Iar el se va închide în sine, pur şi simplu.

Pe de altă parte, ca soţ, să nu cumva să spui: „Emerson are dreptate. Dacă mă respecţi, totul va fi bine şi eu voi fi mai iubitor." Nici asta nu va da rezultate, căci însăşi atitudinea ta denotă lipsă de dragoste şi declanşează o reacţie nerespectuoasă. În felul acesta o faci pe soţia ta răspunzătoare şi pentru dragoste şi pentru respect în căsnicia voastră. Iar ea se va închide în sine, pur şi simplu.

Prin urmare, cine ar trebui să facă primul pas? În cadrul conferinţelor noastre, le explic oamenilor că m-am rugat în acest sens şi iată ce mi-a răspuns Dumnezeu: *Acela dintre parteneri care se consideră mai matur.* Vedeţi voi, nu se poate să aşteptaţi ca partenerul vostru să facă primul pas, chiar dacă aţi prefera asta. Fiecare din noi îşi doreşte ca partenerul său să fie primul care să se arate respectuos sau iubitor, după caz. Dar oare vă puteţi permite să aşteptaţi să se întâmple de la sine lucrul acesta şi să staţi cu mâinile-n sân, asemenea unui observator neutru? Poate aştepta soţul ca soţia lui să-l trateze cu respect, înainte ca el să devină mai iubitor? Poate aştepta soţia ca, mai întâi, soţul ei să o iubească sincer şi abia după aceea să înceapă şi ea să-i arate respect?

Desigur, te temi că există riscul să îi arăţi dragoste sau, după caz, respect partenerului tău, iar acesta să reacţioneze negativ. Aşa că ai tendinţa să baţi în retragere, aşteptând ca celălalt să facă primul pas. Dar care îţi sunt

opţiunile? Privându-l pe celălalt de dragoste sau de respect nu vei face decât să alimentezi în continuare Ciclul nebuniei, pe când o atitudine matură şi iniţiativa de a face primul pas îi vor încetini ritmul.

Gândiţi-vă în felul următor. Este total ineficient ca soţul să strige: „N-o voi putea iubi pe femeia asta decât atunci când va începe să mă respecte!" N-are sens ca soţia să strige: „Nu-l voi respecta decât atunci când va începe să mă iubească!" Adoptarea unei atitudini mature şi iniţiativa de a face primul pas sunt riscante, într-adevăr, dar pot avea efecte remarcabile. Rareori se întâmplă să nu dea rezultate. Gândiţi-vă puţin. Sunteţi conştienţi că, dacă partenerul vostru ar fi făcut primul pas, aţi fi reacţionat pozitiv. Ştiind lucrul acesta, nu credeţi că soţul vostru sau soţia voastră este suficient de bine intenţionat/bine intenţionată încât să reacţioneze cu dragoste ori respect în cazul în care veţi face *voi* primul pas? Atunci când împlineşti nevoia cea mai profundă a partenerului tău, aproape întotdeauna efectele vor fi benefice. Secretul însufleţirii emoţionale a partenerului tău stă în împlinirea dorinţei inimii sale. (Pentru a vedea cum să comunici acest lucru, vezi anexa A, pag. 291.)

În căsnicie, fii primul care „să caute pacea şi s-o urmărească" (I Petru 3:11).

În acest capitol, precum şi în capitolele 6 şi 7, vom examina cele trei aspecte ce preocupă în general cuplurile care şi-ar dori să pună capăt Ciclului nebuniei, dar care au totuşi câteva rezerve. Prima chestiune care îi preocupă pe cei în cauză este una cu care ne confruntăm frecvent la conferinţele noastre: soţia se teme că, respectându-şi soţul în mod necondiţionat, va ajunge cu siguranţă să fie călcată în picioare.

O FEMEIE PUTERNICĂ, NICIDECUM UNA CĂLCATĂ ÎN PICIOARE

Având în vedere faptul că le-am încurajat pe multe soţii să dea dovadă de respect necondiţionat, vă mărturisesc că ele m-au suspectat de misoginism, m-au bănuit a fi un partizan al discriminării sexuale, un lup deghizat în oaie care încearcă să le impună o viaţă de servilism. Le reamintesc acestor soţii că e nevoie să aibă puţină răbdare. Eu încerc să le ajut să primească *mai multă* dragoste din partea soţilor lor şi nu am deloc intenţia de a le trata cu aroganţă şi superioritate.

Când mă refer la nevoia de a vă respecta soţii, nu spun că trebuie să vă

lăsaţi călcate în picioare. Nu spun să renunţaţi la inteligenţa voastră, să vă reprimaţi pe vecie aptitudinile de lider sau să nu cutezaţi vreodată a-l contrazice pe soţ în cea mai mică privinţă. Nu spun că el este superior, iar voi inferioare, într-un fel sau altul. Nici nu vă cer să vă ignoraţi propria suferinţă şi vulnerabilitate.

În ciuda acestor asigurări, unele soţii se tem că, adoptând o atitudine respectuoasă în timpul unui conflict, nu vor mai beneficia de nici o putere. Aceste femei nu cred că un soţ se poate transforma într-un bărbat iubitor decât dacă i se aduc la cunoştinţă toate defectele şi cusururile sale. Şi singurul mod prin care el va deveni conştient de lipsurile şi greşelile lui este să audă întruna bombăneala, cicăleala şi dispreţul soţiei sale. După cum mi s-a confesat o soţie: „Am obiceiul să trag cu urechea la convorbirile lui telefonice (sau la discuţiile pe care le poartă într-un grup de oameni), pentru a-l «corecta» în caz că face vreo afirmaţie greşită."

Altă soţie a recunoscut că-şi „dădăceşte" soţul. „Mame fiind, ne stă în fire să dăm indicaţii – asta e o latură esenţială a rolului de mamă. Însă e extrem de dificil să facem deosebire între calitatea de mamă şi cea de soţie. De pildă, atunci când apare un bebeluş în familie, constatăm că tati nu se descurcă singur, aşa că îi «dăm indicaţii». În timp, ajungem să-i dăm indicaţii în foarte multe privinţe."

Dragi soţii, să „faceţi binele, fără să vă temeţi de ceva" (1 Petru 3:6).

Orice soţie ştie în mod instinctiv că cicălirea şi dădăcirea soţului nu sunt metode bune de a-l aborda, dar ce altceva ar putea să facă? Dacă va continua în felul acesta să iasă învingătoare în dispute, poate că va reuşi să câştige în cele din urmă şi bătălia prin care urmăreşte să-l schimbe pe soţul ei, transformându-l în bărbatul pe care şi-l doreşte. Ea continuă să recurgă la negativism pentru că simte că asta îi conferă putere. Crede că în felul acesta va ajunge la inima lui. Ştie că dacă e drăguţă şi cumsecade nu are cum să-l influenţeze, căci el pare să nu bage în seamă atitudinea ei. În schimb, lipsa ei de respect captează atenţia soţului, aşa că, aparent, ea câştigă acele dispute neînsemnate, declanşate mereu de aceleaşi motive: că întârzie, că munceşte prea mult, că nu se ocupă de copii, că este insensibil etc. Lipsa de dragoste şi de respect stă la baza oricărui conflict. (Pentru a evalua modul în care vă abordaţi partenerul de viaţă, citiţi anexa B, pag. 295.)

Aşa cum remarca John Gottman: „Scopul principal este întreruperea ciclului negativismului".[1] O soţie a făcut următoarea mărturisire: „Majoritatea oamenilor ar spune despre mine că sunt «una dintre cele mai fericite,

mai optimiste persoane pe care au cunoscut-o vreodată», dar o dată ce ajung acasă, departe de priviri străine, nu ştiu ce se petrece cu mine, că încep să ţip, să urlu şi să mă urc pe pereţi pentru orice fleac."

Din nefericire, soţia care simte că negativismul îi dă putere, nici măcar nu este conştientă de faptul că trebuie să pună capăt acestui ciclu. Dar simte, probabil, că reproşurile şi criticile ei nu-l determină pe soţ să fie mai iubitor, aşa că, după un conflict sau o dispută, încearcă să-şi ceară scuze. Se poate ca soţul să-i accepte scuzele, pentru că ştie că ea este o femeie bine intenţionată şi că îi pare rău pentru cele întâmplate. Însă, pe măsură ce Ciclul nebuniei îi înhaţă din nou, în luna (sau săptămâna) următoare, urmând un traseu diferit, soţul începe să creadă că ea îl nesocoteşte, ca om – că, în adâncul inimii ei, îl dispreţuieşte.

Fiind complet derutat, el nu o întreabă răspicat: „Tu chiar nu mă respecţi?" căci se teme că ea îi va răspunde: „Nu, nu te respect." Gândul acesta îl sperie, aşa că preferă să evite această întrebare. În consecinţă, ea rămâne blocată în lipsa ei de respect, ca modalitate de a-şi comunica nemulţumirea şi de a-l determina să se schimbe. Dar, o dată cu trecerea anilor, ceva din relaţia lor se stinge încetul cu încetul. Ea câştigă disputele, dar, în sinea ei, ştie că bătălia e pierdută.

CE SE ÎNTÂMPLĂ DACĂ ŢI-E FRICĂ SĂ RIŞTI?

Să presupunem că soţia ia parte la conferinţa despre Dragoste şi Respect, unde află ce se poate întâmpla dacă va începe să-i arate soţului său respect necondiţionat. Întrezăreşte o rază de speranţă, dar s-ar putea să-i fie frică „să rişte". Stau de vorbă cu multe soţii care gândesc în felul acesta după auzirea, pentru prima oară, a mesajului nostru. O soţie mi-a scris: „Sunt gata să încerc această abordare, ca soluţie pentru îmbunătăţirea căsniciei mele. Asta implică un anumit risc, pentru că nu ştiu care va fi reacţia soţului meu. Nu pot decât să mă agăţ de Dumnezeu şi să mă încred în El."

În vremurile străvechi, soţiile erau „sfintele femei care nădăjduiau în Dumnezeu" (1 Petru 3:5), iar Dumnezeu le cheamă şi astăzi pe soţii să facă la fel.

Vreau să îi spun acestei femei bine intenţionate, precum şi tuturor celor care gândesc asemenea ei, că asumarea riscului este calea către atingerea scopului urmărit! Dacă soţia este încredinţată de bunăvoinţa şi de bunele intenţii ale soţului ei (chiar dacă purtarea acestuia este uneori lipsită de iubire), îşi poate schimba căsnicia în mod radical, după cum atestă

următoarele scrisori. O femeie a mărturisit că îi părea tare rău că, deşi era căsătorită de douăzeci şi doi de ani, abia acum începea să înţeleagă mesajul Dragostei şi Respectului. Iată ce spune ea:

> I-am scris soţului meu două scrisori în care am înşirat motivele pentru care îl respect. Sunt uimită să văd cât de tare l-a îmblânzit aceasta în reacţiile sale faţă de mine. M-am rugat ani de-a rândul ca soţul meu să mă iubească şi să-mi comunice dragostea sa în limbajul meu preferat. Însă imediat ce eu încep să vorbesc în limbajul lui, îmi răspunde exact aşa cum mi-am dorit.

Altă soţie care a luat parte la conferinţa noastră despre Dragoste şi Respect, împreună cu soţul ei, mi-a scris următoarele rânduri:

> Sunt de-a dreptul şocată de schimbările care s-au petrecut cu soţul meu în ultimele câteva zile. Am să fac o mică introducere ca să înţelegeţi mai bine... În ianuarie ne-am certat urât de tot, iar în luna mai a urmat runda a doua. Asta din cauză că mi-a spus că nu e sigur de sentimentele sale faţă de mine şi că nu ştie dacă avem vreun viitor împreună. Ăsta da Ciclu al nebuniei! Eram prinşi în vârtejul lui, gata să ne învârtim până la ultima suflare.
>
> Ceea ce m-a frapat a fost afirmaţia dumneavoastră potrivit căreia un bărbat poate să fie profund afectat de pierderea respectului soţiei sale, fără a fi însă capabil să dea glas nemulţumirii sale. Fiind un bărbat care nu e în stare să-şi exprime prea bine sentimentele nici măcar în zilele bune, cred că aşa s-a întâmplat şi în cazul soţului meu. A putut, totuşi, să-mi comunice că întind coarda peste măsură, dar eu nu am priceput la ce se referă. Ca urmare, multe din eforturile mele de a mă apropia de el, în ultimele şase luni, s-au întors în cele din urmă împotriva mea.
>
> În fine, în ajunul Anului Nou i-am strecurat o felicitare în punga cu merinde cu care merge la serviciu. Nu era vreun mesaj din acelea dulcege şi siropoase, ci doar atât: „Tu îmi dai nenumărate motive să zâmbesc", după care am adăugat: „...şi nenumărate motive pentru care să te respect", apoi i-am mulţumit pentru Crăciun şi i-am urat An Nou fericit. În ziua următoare s-a ridicat de la masă şi mi-a ţinut scaunul să mă aşez! Duminica trecută mi-a propus să mergem seara la un film, am stat de vorbă până să înceapă filmul şi am hotărât ca săptămâna următoare să ieşim în oraş, la un spectacol. În general, a fost mult mai deschis şi mai comunicativ...
>
> Ar fi o minciună şi o dovadă de superficialitate din partea mea să spun că toate problemele noastre au dispărut ca prin farmec, dar între

noi s-a creat o punte de legătură care nu exista înainte cu o săptămână. Încă nu mi-a spus explicit că mă iubeşte, dar acţiunile lui îmi dovedesc cu prisosinţă că simte lucrul acesta şi am de gând, cu ajutorul lui Dumnezeu, să înţeţesc această vâlvătaie cât mai mult îmi stă-n putinţă.

Următoarele comentarii vin din partea a trei femei care au descoperit şi ele puterea atitudinii respectuoase faţă de soţii lor:

Nu am ştiut că ceva ce vine de la Dumnezeu poate să fie atât de simplu. Eu am crezut în Dumnezeu toată viaţa, dar nu mi s-a spus niciodată lucrul acesta. Însă acum mi se pare foarte logic. Dacă îţi respecţi soţul, el te va iubi. Poate că nu o va face pe căile prin care îl iubesc eu pe el, dar o va face în felul lui. Îi mulţumesc lui Dumnezeu în fiecare zi că m-a lăsat să descopăr lucrul acesta.

Am fost atât de ignorantă cu privire la faptul că nevoia primordială a bărbatului este respectul... acesta se află mai presus chiar de nevoia sa de dragoste. Acum, în loc să îi spun că îl iubesc, am început să-i spun cât de mult îl apreciez şi cât îl admir. Asta-l dă gata!

O prietenă bună de-a mea m-a sunat şi mi-a spus că Dumnezeu vrea ca eu să ascult mesajul dumneavoastră privitor la respect. Soţul meu şi cu mine am participat la numeroase conferinţe şi am citit amândoi nenumărate cărţi, dar nicăieri nu se menţionează, nici pe departe, ceva de genul acesta. Cred că aceasta este cheia pentru a-l înţelege pe soţul meu şi pentru o căsnicie fericită. Este incredibil ce face Dumnezeu atunci când Îi asculţi.

Toate aceste soţii „au prins ideea". Au reuşit să descifreze mesajele transmise de soţii lor. Au descoperit cât de vulnerabil poate să fie un bărbat în faţa mâniei şi disprețului afişat de soţia sa. Cel mai grozav este faptul că ele şi-au ajustat lentilele şi receptorii auditivi de culoare roz, astfel că acum sunt conştiente că, atunci când soţia adoptă o atitudine respectuoasă faţă de soţ, *nu* înseamnă că va ajunge să fie călcată în picioare. De fapt, tocmai el e cel care va aşterne în calea ei covorul roşu!

Dar cum stă treaba în privinţa soţilor, care trebuie şi ei să-şi ajusteze lentilele şi receptorii auditivi de culoare albastră şi să-şi îndeplinească, la

rândul lor, sarcina de a pune în practică Legătura dintre Dragoste şi Respect? Am stat de vorbă cu mulţi bărbaţi care ar fi dispuşi să încerce, dar habar n-au de unde să înceapă. În continuare ne vom ocupa de problema lor.

DRAGI SOŢI, ŢINEŢI MINTE UN SINGUR LUCRU – DRAGOSTEA

În ultimii câţiva ani, nu puţini au fost bărbaţii – dintre cei pe care i-am consiliat – care îmi spuneau că s-au săturat să audă întruna acelaşi refren: „Voi, bărbaţii, pur şi simplu nu pricepeţi. Sunteţi bătuţi în cap." Ei admit că nu înţeleg anumite lucruri, dar este înjositor şi descurajator să fie etichetaţi drept „primitivi" şi „sălbatici". Dacă ar găsi vreo grotă, aceşti bărbaţi ar fugi într-acolo să se ascundă! Cu toţii dau dreptate proverbelor biblice care afirmă că, pentru un bărbat care nu e respectat, este mai bine să locuiască într-un colţ al acoperişului sau într-un pământ pustiu, decât cu o soţie cicălitoare şi supărăcioasă (vezi Proverbe 21:9, 19). După cum s-a exprimat cu tristeţe, dar realist, unul dintre soţii aflaţi în această situaţie: „Mi-am petrecut ultimii douăzeci de ani consumându-mă efectiv în încercarea de a înţelege ce se întâmplă cu căsnicia noastră."

Oricât de greu vi s-ar părea, „soţilor, iubiţi-vă soţiile" (Coloseni 3:19).

Sunt plin de compasiune faţă de soţii aceştia, căci, în ultimii treizeci de ani, mi s-a întâmplat de nenumărate ori să simt şi eu acelaşi lucru! Dar vreau să le amintesc tuturor soţilor faptul că soţiile lor sunt, în adâncul inimii, nişte femei bine intenţionate. Ele sunt cicălitoare, arţăgoase şi nerespectuoase doar pentru că tânjesc să fie iubite. Un soţ onorabil, un bărbat de caracter, va vrea să schimbe situaţia, iar pentru asta trebuie să înveţe cum să reacţioneze atunci când simte că nu este respectat şi când e rănit în orgoliul său. El trebuie să înveţe ce e de făcut în legătură cu reacţiile negative ale soţiei sale, care îl acuză că nu o iubeşte.

Vestea bună este că soţul trebuie să-şi pună doar două întrebări. În primul rând, el trebuie să se întrebe: „Nu cumva soţia mea este lipsită de respect faţă de mine din cauză că nu se simte iubită?" Efectele sunt dintre cele mai benefice dacă soţul va învăţa să descifreze rugămintea cea mai profundă a soţiei sale: „Iubeşte-mă, te rog!" Pentru a reuşi să descifreze acest mesaj, soţul trebuie să se întrebe din ce cauză se arată soţia lui ostilă faţă de el – *de*

ce se simte respinsă ori chiar abandonată. S-ar putea ca soţul să descifreze perfect sau doar parţial mesajul transmis de soţia lui, dar principalul este să încerce să o înţeleagă, nu să o atace, la rândul său. În al doilea rând, soţul trebuie să se întrebe: „Oare ceea ce urmează să spun sau să fac este sau nu un gest iubitor, în ochii soţiei mele?"

În capitolele 29 şi 30 din cartea Geneza ni se vorbeşte despre căsnicia lui Iacov şi a Rahelei. La început, ei erau foarte îndrăgostiţi unul de celălalt. El a fost dispus să muncească şapte ani ca să o câştige, timp care i s-a părut foarte scurt, de parcă ar fi trecut doar „câteva zile". Apoi, fiind tras pe sfoară de Laban, unchiul lui, care i-a dat-o de soţie pe Lea, sora Rahelei, Iacov a trebuit să muncească încă şapte ani pentru ca Rahela să devină, în sfârşit, soţia lui. Dar atunci când Lea a avut copii, iar Rahela nu, aceasta din urmă a devenit invidioasă şi l-a rugat pe Iacov în felul următor: „Dă-mi copii, ori mor" (Geneza 30:1). În loc să o consoleze, Iacov s-a mâniat şi i-a zis: „Sunt eu oare în locul lui Dumnezeu, care ţi-a refuzat rodul pântecelui?"(versetul 2). În loc să se înfurie, Iacov ar fi putut să încerce să descifreze rugămintea Rahelei. Oare ea chiar aştepta ca el să-I ia locul lui Dumnezeu? Sau nu făcea decât să dea glas suferinţei provocate de faptul că nu putea avea copii şi că era în competiţie cu sora ei, tânjind să fie ea favorita lui Iacov?

Ca soţ, eu caut de fiecare dată să descopăr ce simte soţia mea. Să presupunem că Sarah reacţionează într-o manieră care mă face să mă simt jignit, nerespectat, sau mă acuză că nu sunt iubitor. Ca urmare, eu pot să adopt o atitudine defensivă şi să spun: „Femeile astea! Cine le poate înţelege?" Sau, întrucât ştiu că Ciclul nebuniei este mereu la pândă, gata să ne înhaţe, pot să înţeleg faptul că Sarah tânjeşte după apropiere. Ea are nevoie de mine. Nu urmăreşte să-mi submineze autoritatea.

În inima fiecărei soţii mocneşte o speranţă: „De-acum soţul meu mă va iubi" (Genesa 29:32).

E adevărat, atunci când mă simt jignit îmi e teribil de dificil - căci e contrar pornirilor mele firesti - să-mi spun: „O, am înţeles. Sarah are nevoie să o iubesc." Dar ştiu cu certitudine că acesta e adevărul, pentru că am convingerea că m-am căsătorit cu o femeie bine intenţionată. Ea nu urmăreşte cu bună ştiinţă să fie nerespectuoasă şi arţăgoasă, ci, pur şi simplu, mă avertizează că am călcat pe tubul ei de oxigen - din nou - şi că are nevoie de dragostea mea mai mult ca oricând.

IATĂ UN SOŢ CARE A DESCIFRAT MESAJUL ÎN PUŞCĂRIE

Un soţ a învăţat să-şi „descifreze" soţia în condiţii foarte dure. Iată cum descrie el experienţa care i-a prilejuit momentul de „iluminare":

> Într-o seară de sâmbătă m-am înfuriat şi am aruncat cu o farfurie, care a lovit-o pe soţia mea în plină faţă şi i-a produs o mică tăietură. Ea a chemat poliţia şi, cu mâinile prinse în cătuşe, am fost dus la închisoare. Judecătorul de serviciu a fost de părere că mi-ar fi de folos să-mi petrec tot week-end-ul acolo, aşa că a stabilit, cu titlu de cauţiune, o sumă usturătoare. Nu am putut să o plătesc... şi, după ce am zăcut vreo patru ore pe patul de fier din celulă, ineditul situaţiei a început să pălească şi am căzut serios pe gânduri, meditând la motivele pentru care mă aflam în locul acela. Neavând nimic de citit, captiv între cei patru pereţi ai celulei şi neputând să mai aţipesc, am început să mă plimb de la un colţ la celălalt al încăperii şi să mă rog, lucru pe care l-am făcut vreme de două zile. Un anumit verset din Scriptură îmi revenea întruna în minte, în tot acest timp: „Soţilor, iubiţi-vă soţiile aşa cum Şi-a iubit Hristos Biserica..."
>
> Timp de două zile, Dumnezeu mi-a derulat prin minte, iar şi iar, amintirile legate de conflictul nostru şi de fiecare dată eram perfect conştient că greşisem cumplit în atitudinea faţă de soţia mea, privând-o de dragoste. Era ca şi cum aş fi privit la o casetă video şi Cineva ar fi oprit imaginea la anumite scene şi mi-ar fi spus: „Vezi, aici ai fi putut să te apropii de ea şi să îi aduci aminte că o iubeşti, dar tu erai prea ocupat să-ţi demonstrezi punctul de vedere."
>
> La un moment dat i-am revăzut chipul schimonosit de furie, în timp ce se răstea la mine, însă urechea mea nu auzea nici un cuvânt... în închipuirea mea, era o imagine lipsită de sonor, iar apoi sunetul a revenit, încetul cu încetul, devenind audibil. Dar cuvintele nu erau cele rostite de soţia mea. În locul acestora, răsunau alte cuvinte, cele pe care aveam nevoie să le aud: „Vreau să mă IUBEŞTI! De ce nu mă IUBEŞTI? Mi-e frică, mă simt nesigură şi am nevoie să mă iei în braţe şi să mă IUBEŞTI..."
>
> În momentul acela am început să plâng. Fusesem mereu atât de absorbit de propriile mele nevoi – să fiu respectat, să am dreptate cu orice preţ, să ies învingător în fiecare conflict, oricât de neînsemnat – iar asta ne vătămase relaţia, lucrul cel mai de preţ. Fusesem atât de

atent la cuvintele soţiei mele, încât ignorasem complet sentimentele ei, nevoile ei.

Acesta a fost momentul meu de „iluminare" şi tocmai din acest motiv Scriptura îmi porunceşte să-mi iubesc soţia aşa cum Şi-a iubit Hristos Biserica. De atunci, ori de câte ori am prilejul să discut cu alţi bărbaţi şi să le istorisesc experienţa prin care am trecut, văd cum se albesc la faţă şi dintr-o dată îşi dau seama că şi ei au făcut aceeaşi greşeală. Noi toţi avem nevoie de porunca aceasta, dar nu mulţi îşi dau seama cât de mare ne e nevoia.

Ei bine, Dumnezeu m-a ţinut în puşcărie timp de două zile, ferit de orice factor care să-mi distragă atenţia, şi m-a obligat să mă autoexaminez aşa cum n-o mai făcusem niciodată. Dar, la sfârşitul acelui răgaz, am fost complet zdrobit şi apoi renăscut din punct de vedere emoţional, încât de-abia aşteptam să ajung acasă ca să-i împărtăşesc soţiei mele ce-mi arătase Dumnezeu! În ultima seară petrecută în celulă m-am simţit mai liber ca niciodată. Ştiam că Dumnezeu îmi vorbise şi ştiam că aveam să fac ceva în privinţa asta, în primul rând cu propria mea căsnicie, şi apoi cu alte căsnicii, după cum va îngădui El.

Cu toate că cei doi soţi s-au împăcat, instanţa de judecată i-a impus soţului cu pricina să participe la şedinţe de consiliere pe tema violenţei domestice, iar el s-a supus bucuros. A aşteptat mai mult de un an de la experienţa sa până a putut să confirme autenticitatea schimbării produse în viaţa lui şi, abia atunci, având binecuvântarea pastorului său, a început să discute cu alţi bărbaţi despre căsnicie. Acum, împreună cu soţia lui, stau de vorbă cu cupluri care vin să le ceară sfatul în probleme conjugale de genul celor cu care s-au confruntat şi ei odinioară. În încheiere, el adaugă: „Voi suferi mereu pentru ceea ce i-am făcut soţiei mele şi voi fi mereu recunoscător pentru ceea ce a făcut El în căsnicia noastră, de atunci încoace."

Îmi place povestea acestui bărbat din mai multe motive, dar poate cel mai mult mi-a plăcut faptul că soţia lui a fost prima care a luat legătura cu noi, când ne-a rugat să-i trimitem materialele noastre, pentru a învăţa cum să-şi respecte soţul în mod necondiţionat. În cererea ei, trimisă prin e-mail, nu a pomenit absolut nimic despre incidentul acela. Ne-a scris doar că era:

...absolut convinsă de nevoia de a învăţa despre acest aspect vital al rolului meu de soţie. Soţul meu conduce un studiu biblic adresat bărbaţilor, în cadrul căruia, fireşte, se pune accentul pe nevoia de a învăţa cum să-ţi iubeşti şi să-ţi conduci soţia după voia lui Dumnezeu. Dar există foarte puţine surse şi materiale ajutătoare în ce priveşte

celălalt aspect, la fel de important, al căsniciei, şi anume respectul datorat de soţie. O mulţime de informaţii despre supunere, dar mai nimic despre respect. Soţul meu şi cu mine am avut o căsnicie dificilă (şi lipsită de Dumnezeu)... şi acum suntem hotărâţi să clădim o relaţie care să-I dea slavă şi să glorifice harul şi prezenţa Sa în viaţa noastră.

Nu a făcut nici cea mai mică referire la farfuria care îi fusese azvârlită în faţă de soţul ei ori la faptul că acesta a fost la închisoare. Eram curios ce fel de studiu biblic conducea soţul ei, aşa că i-am trimis un e-mail, rugându-l să-mi explice cu ce se ocupa şi care era motivaţia sa. Aşa a ajuns să-mi spună toată povestea, începând cu lovirea soţiei, apoi arestarea sa şi, în fine, „iluminarea" petrecută în timp ce se plimba dintr-un colţ în celălalt al celulei. Ce mai femeie! Ce mai bărbat! El se schimbase în aşa măsură încât şi ea ajunsese să dorească să-şi facă datoria, iar acum lucrează împreună, ajutând la transformarea altor căsnicii.

Poate un soţ să înţeleagă? În timpul unui conflict grav, dacă soţul îi reaminteşte soţiei sale că o iubeşte sincer, în ciuda neînţelegerii ivite, şi se fereşte ca de ciumă să-i transmită mesajul: „Nu te iubesc", totul se va termina cu bine. Un bărbat ne-a scris cum a învăţat el, în cele din urmă, să-şi „descifreze" soţia:

> Mai târziu în seara aceea, am recapitulat în minte cele spuse de ea şi ceea ce am învăţat de la dumneavoastră. M-am rugat pentru înţelepciune. Deja, la momentul respectiv, durerea suferită se estompase în mare parte (mai trecusem de multe ori prin astfel de momente), însă, de data asta, ceva se schimbase. Aveam o pace şi o siguranţă cum nu mai simţisem până atunci, de parcă Duhul Sfânt îmi spunea: „Fii calm, nu te înfuria, linişteşte-te." Şi aşa am făcut. Nu am dormit prea bine în noaptea aceea şi m-am gândit mult. Aşa am ajuns să descifrez ceea ce voia ea să zică de fapt. Ea încerca să dea glas suferinţei pe care i-o provoca mariajul nostru...
>
> Mi-a trebuit o noapte întreagă să înţeleg ce se ascundea în spatele cuvintelor ei; acestea nu erau respectuoase, nici iubitoare, dar ceea ce încerca ea să-mi spună era mult mai profund şi am început să-i „descifrez" mesajul. Înainte de toate, i-am spus ce credeam eu că stă în spatele vorbelor sale, care, după părerea mea, erau expresia durerii pe care o simţea. Am vorbit vreme de o oră întreagă şi, la capătul discuţiei, soţia mea şedea pe genunchii mei, îmbrăţişându-mă strâns şi plângând în hohote. A fost ca o eliberare tumultoasă a durerii acumulate. Un moment trist, încărcat de suferinţă, dar care a adus VINDECAREA. Era

prima oară când făcea lucrul acesta. Prima oară când simţea că am înţeles-o.

Ce a făcut soţul respectiv ca să ajungă în acest „punct de cotitură" în căsnicie? Şi-a păstrat calmul. S-a rugat pentru înţelepciune. S-a destins – şi şi-a ajustat lentilele. În loc să vadă lucrurile în albastru, a încercat să vadă şi o nuanţă de roz, iar atunci durerea soţiei sale i-a apărut limpede în faţa ochilor. Aşa cum am văzut în capitolul 2, unul dintre secretele ce stau la baza decodării mesajelor celuilalt este să fii conştient că lentilele sale şi receptorii săi auditivi sunt de altă culoare decât ale tale. Dar amândoi partenerii pot să-şi ajusteze ochelarii, dacă sunt gata să încerce lucrul acesta. După cum mi-a scris un alt soţ:

> Eu cred că Duhul Sfânt îmi dezvăluie (un mod mai politicos de a spune că îmi trage un croşeu direct în ochi) incapacitatea mea de a „descifra" codul. Eu văd numai prin lentilele mele şi nu reuşesc să privesc prin ale ei. Nu reuşesc să pătrund dincolo de „ochii ei".

Ciclul nebuniei poate fi încetinit – şi chiar oprit – numai să avem noi ochi de văzut şi urechi de auzit.

Capitolul şase

Ea se teme să nu fie o ipocrită; el se plânge: „Nu sunt respectat deloc!"

Femeia aceasta era căsătorită de treizeci şi opt de ani şi viaţa ei nu fusese deloc uşoară. Soţul ei făcuse parte din Marina Statelor Unite, iar în războiul din Vietnam îndeplinise misiuni de recunoaştere în tabăra inamică şi se întorsese de pe front cu afecţiuni posttraumatice provocate de stres. Ani în şir, după terminarea războiului, şi-a îngropat amintirile concentrându-se asupra obţinerii cât mai multor succese pe plan material, iar lucrul acesta i-a reuşit de minune. Deşi era creştin, a ajuns să aibă o aventură extraconjugală şi a devenit alcoolic, fapt ce i-a distrus sănătatea.

„Nu mai e în stare să muncească", îmi scria femeia în continuare. „S-a îndepărtat de Dumnezeu. Ani în şir, n-am reuşit să trec de porunca adresată soţiilor de a-şi respecta soţii. Dacă Dumnezeu a spus-o, cred că e adevărată, dar mă temeam să nu devin o ipocrită..."

Numeroase soţii se află în aceeaşi situaţie şi de multe ori îmi mărturisesc că, în ciuda faptului că îşi doresc să fie respectuoase şi să asculte de Dumnezeu, nu vor să fie nişte ipocrite, făcând lucruri care, în ochii lor, nu înseamnă nimic. Cu blândeţe, dar ferm, le răspund că eu nu le cer soţiilor să fie ipocrite prin faptul că-şi respectă soţii atunci când nu „simt nici un respect". Lucrul acesta nu are nimic de-a face cu sentimentele. Este vorba de capacitatea soţiei de a ţine în frâu Ciclul nebuniei prin practicarea învăţăturilor Bibliei. Petru le îndeamnă pe soţii la o purtare curată şi respectuoasă, în scopul câştigării acelora dintre soţi care nu se supun Cuvântului lui

Dumnezeu (vezi 1 Petru 3:1-2). Evident, soţiile pot continua să „iasă învingătoare în confruntări", recurgând la atacuri verbale, la criticarea şi la cicălirea soţilor cărora le place paharul, umblă hai-hui sau au alt gen de probleme, dar, până la urmă, tot vor pierde bătălia.

Atunci când bărbatul este dur, nepăsător sau inconştient de realitatea situaţiei, soţia îi poate spune că este neiubitor şi că trebuie să se schimbe, că e nevoie ca el să se îndrepte – sunt perfect de acord cu asta. Evident, bărbatul respectiv trebuie să înţeleagă că ea este femeie şi are nevoie de dragoste. Dacă ea îşi pierde însufleţirea şi suferă, el trebuie să se dovedească un bărbat de caracter şi să-i împlinească nevoile. Aici intervine însă problema: bărbatul poate fi somat în acest sens, dar nu e sigur că va şi răspunde. În acest caz, soţia are la dispoziţie două variante. Poate încerca să se adapteze la situaţie, tratându-şi soţul cu respect, potrivit învăţăturilor biblice, sau poate să persiste în atitudinea ei mohorâtă, negativă, lipsită de respect. Poate continua să susţină: „Dacă simte că nu este respectat, e problema lui. Cum aş putea să-l respect, când lui nici nu-i pasă de mine şi de ceea ce simt eu? Ar fi o dovadă de ipocrizie din partea mea."

Sunt de acord că e posibil ca femeia să se simtă ca o ipocrită respectând un bărbat care se poartă urât cu ea. Dar, persistând într-o atitudine nerespectuoasă, nu face decât să-şi dea singură foc la valiză. Puţine soţii sunt cu adevărat rele în inima lor, însă trăirile lor încărcate de negativism pot umbri ce au mai bun în ele. Dorinţa cea mai adâncă a inimii lor – dorinţa de dragoste – este întunecată de negativism. Soţii nu numai că au impresia că nu vor putea împlini niciodată nevoia de dragoste a soţiei, dar mai simt şi că nu sunt respectaţi ca fiinţe umane.

De obicei, un bărbat nu poate să exprime acest lucru, dar se simte dator să satisfacă nevoia de dragoste a soţiei sale şi, în plus, încearcă să-şi satisfacă propria sa nevoie de a fi respectat. Prin urmare, el se va închide în sine, refuzând să mai coopereze. Se simte pur şi simplu copleşit. Dar îi va împărtăşi el soţiei sale ceea ce simte? Nici vorbă. În general, un bărbat nu se plânge şi nu-şi exprimă nemulţumirea. El strânge pur şi simplu din dinţi şi îşi reprimă sentimentele. Mai bine se stinge încet, în adâncul inimii, decât să i se confeseze soţiei sale, de teamă să nu audă: „Nu meriţi respectul meu." Aşa că nu spune nimic. Bate în retragere, poate chiar pleacă furios de la faţa locului. Ea câştigă disputa încă o dată, dar simte şi mai acut ca înainte lipsa iubirii.

Suntem chemaţi să-L urmăm pe Isus, care „Se încredinţa în mâinile dreptului Judecător" (1 Petru 2:23).

Are impresia că este încolţită. Nu simte nici un pic de dragoste din partea lui, aşa că i se pare o făţărnicie să-i arate respect. În afară de asta, dacă îi arată respect, are impresia că el „va ieşi învingător". Am întrebat-o pe o femeie: „Nu cumva te temi că o purtare respectuoasă îl va face pe soţul tău să-şi piardă orice dorinţă de a se schimba?" Iată răspunsul ei:

> Reflectând la ceea ce m-ai întrebat, mi-am dat seama că asta e explicaţia. Dacă ar fi să mă iau după sentimentele mele (sau după experienţele anterioare, când dispreţul afişat de mine a părut să dea rezultate), mi-ar fi teamă să recurg la o abordare atât de diferită. Dacă voi păşi prin credinţă, bizuindu-mă pe Cuvântul lui Dumnezeu ca suport al acţiunii mele, voi avea încredere că El va aduce la îndeplinire ceea ce a promis. În felul acesta nu se poate să dau greş! Am hotărât că asta e calea pe care am s-o apuc, oricât de necunoscută mi s-ar părea.

Amin! Această soţie „a prins ideea"! Supunerea faţă de Cuvântul lui Dumnezeu nu o transformă pe soţie într-o ipocrită neputincioasă. În realitate, o transformă într-o femeie care Îl iubeşte pe Dumnezeu şi se pleacă în faţa Lui.

Lucrul acesta poate avea loc chiar şi în cele mai dificile situaţii. Doamna a cărei scrisoare v-am prezentat-o la începutul acestui capitol a lăsat deoparte teama de a deveni o ipocrită şi a încercat să se poarte respectuos faţă de soţul ei. Iată ce mi-a scris în continuare:

> Îl rog pe Dumnezeu să-mi dezvăluie căile prin care să-i arăt soţului meu un respect autentic. În mod cert, am observat o schimbare a atitudinii lui faţă de mine. Sunt încredinţată că lucrurile vor merge spre bine dacă voi continua să-i arăt respect necondiţionat şi, la urma urmelor, rezultatele sunt în mâna Domnului. În ce mă priveşte, nu trebuie decât să ascult de El, iar El Se va ocupa de toate problemele şi grijile mele.

Exact. Noi nu avem datoria de a schimba lucrurile sau persoanele din jurul nostru. Singura noastră datorie este să fim ascultători, iar de restul Se ocupă Dumnezeu. Nu spun că lucrul acesta este simplu şi că nu solicită nici un efort din partea noastră. E nevoie de o credinţă enormă, de curaj şi de răbdare. Dar recompensa va fi pe măsură, după cum a descoperit o altă soţie, care a citit materialele noastre pe tema Dragostei şi Respectului. Iată ce mi-a scris ea:

> E uluitor ce se poate întâmpla atunci când un bărbat simte că este respectat. Ştiam că trebuie să-i arăt soţului meu respect necondiţionat, indiferent dacă am chef sau nu. Am trecut la fapte, chiar dacă

sentimentele lipseau. După o vreme, ele au început să apară, iar acum sunt foarte puternice! Soţul meu a început să-mi răspundă, aşa cum mi-aţi spus că se va întâmpla. Week-end-ul trecut i-am invitat într-o seară pe vecinii noştri la masă, iar soţul meu s-a oferit să pregătească el cina. De asemenea, în week-end-ul acesta mi-a spălat maşina (lucru pe care nu l-a mai făcut niciodată) şi mi-a dat 500 de dolari de cheltuială, bani rămaşi din bonusul pe care l-a primit de Crăciun, fără să mă întrebe ce am de gând să fac cu ei. A făcut curăţenie în bucătărie şi a spălat vasele în două rânduri. I-am trimis mesaje prin e-mail, la serviciu, cam o dată pe săptămână, ca să-i mulţumesc pentru faptul că, datorită lui şi strădaniei lui, pot sta acasă şi să mă ocup de cei doi copilaşi ai noştri. Am făcut aşa încât casa să fie curată şi cina pregătită când vine el acasă de la muncă. De asemenea, m-am ferit să arăt răvăşită şi neîngrijită când vine acasă. Sunt o prezenţă mult mai plăcută şi mai vioaie.

Aveţi încredere că Dumnezeu se va ocupa de problema voastră. „Căci ochii Domnului sunt peste cei drepţi şi urechile Lui spre rugăciunile lor" (1 Petru 3:12).

Faptul că ne încredem în Dumnezeu şi ascultăm de Cuvântul Lui, din cauză că Îl iubim şi Îl respectăm, nu ne transformă nicidecum în nişte ipocriţi! Dimineaţa, când sună ceasul deşteptător, ne trezim, chiar dacă nu avem chef să ne ridicăm din pat. Oare suntem ipocriţi pentru că facem ceva ce nu avem chef? Nu, ci aceasta este o dovadă că suntem nişte oameni responsabili. Adoptarea unei atitudini respectuoase atunci când nu „simţim respect" este un semn de maturitate, nu de ipocrizie.

NU VĂ ÎMPIETRIŢI INIMA!

Îi dau un sfat soţului care s-ar putea să simtă că soţia lui crede că e o ipocrizie din partea ei să-i arate respect: nu renunţa! Şi nu-ţi însuşi binecunoscutul refren: „N-am parte de nici un pic de respect!" În schimb, fii bărbat de caracter şi apropie-te de soţia ta, chiar dacă eşti copleşit de exploziile verbale ale acesteia. Apelează la simţul onoarei, cel care îi face pe bărbaţi să fie gata să primească un pumn, dacă ar fi să se ia la trântă cu vreunul dintre amici. Fii gata să primeşti un pumn de la soţia ta. N-o să mori (chiar dacă uneori moartea pare de preferat).

Poţi fi tu cel care dă dovadă de mai multă maturitate şi să faci primul pas spre soţia ta, chiar dacă a greşit grav faţă de tine. Provocând-o la discuţie, poţi

să treci peste exploziile sale verbale pentru a pune capăt Ciclului nebuniei. E adevărat, va fi greu, chiar umilitor, dar poţi să-i câştigi inima soţiei tale! Biblia spune: „Cuvintele celor răi sunt nişte curse ca să verse sânge, dar gura celor drepţi îi izbăveşte" (Proverbe 12:6). Să presupunem că soţia ta este atât de lipsită de respect, încât e de-a dreptul strigător la cer. Fără îndoială, ai tot „dreptul" să fii jignit. Dar, fiind un bărbat înţelept, tu *alegi să îi treci cu vederea afrontul.* Auzi vocea lui Dumnezeu, care te cheamă să adopţi o altfel de atitudine, şi *îţi stă-n putere* s-o faci. Dacă vei continua să spui că nu poţi, vei ajunge să te convingi pe tine însuţi că este un lucru imposibil. Trebuie să faci distincţia între „nu pot" şi „nu vreau".

EU OBIŞNUIAM SĂ SPUN: „ÎI ARĂT EU EI!"

În decursul căsniciei mele, a existat o vreme în care mi-am dorit tare mult să descopăr care sunt motivele reacţiilor mele faţă de Sarah. Când în mintea mea a apărut conceptul de respect necondiţionat, m-am simţit stânjenit să-i spun deschis: „Am senzaţia că nu sunt respectat!" Lucrul acesta mi se părea o dovadă de egoism şi, de ce să nu recunosc, nu eram prea sigur de răspunsul ei. Dacă îmi va trânti în faţă: „Păi, nici nu meriţi să te respect"? Nu ştiu ca ea să-mi fi zis vreodată aşa ceva, dar îmi amintesc perfect că mă gândeam că e cam riscant să mă plâng cu voce tare că nu sunt respectat. Îmi era mult mai uşor să-i transmit mesajul acesta în formă indirectă, codificată - prin mânie sau tăcere prelungită. În furia mea, mă gândeam: *Nu se poate să mă trateze aşa. Îi voi arăta eu ei!*

Când sunt jigniţi, soţii ar trebui să se poarte potrivit îndemnului lui Pavel: „Fiţi bărbaţi, întăriţi-vă" (1 Corinteni 16:13).

Aşa că mă închideam în mine. Curios, dar lucrul acesta nu părea să dea rezultate niciodată. La momentul respectiv nu îmi dădeam seama, dar, în dorinţa mea de a fi respectat, încercam să o determin să mă respecte adoptând o atitudine neiubitoare. (La fel de eficient ca şi când aş încerca să o fac să fie mai atentă înfigându-i un băţ în ochi.)

A venit însă momentul în care mi-am dat seama că trebuia să fiu mai explicit. Trebuia să cresc şi să mă maturizez. Dar cum era să-i răspund lui Sarah aşa încât ea să priceapă adevăratul mesaj al cuvintelor mele? Ca bărbat de caracter, aveam nevoie să fac o schimbare. Aşa că am decis să mă exprim în felul următor: „Draga mea, lucrul ăsta mi se pare o lipsă de respect la adresa mea. Oare am făcut ceva ce ţi se pare lipsit de iubire?" (Pentru mai

multe sugestii despre ce trebuie şi ce nu trebuie spus, vezi anexa A, pag. 291.)

Nu spuneam: „Sarah, eşti o scorpie nerespectuoasă, îţi verşi pe mine veninul ca să mă devorezi!" Atacurile la persoană nu dau rezultate niciodată, cu nici un om. Cuvintele: „Lucrul ăsta mi se pare o lipsă de respect" excludeau atacul la persoană. Eu nu-i spuneam că e o persoană nerespectuoasă. Nu făceam decât să-i descriu ceea ce simţeam. Noua abordare îmi îngăduia să dau glas sentimentelor mele fără să insinuez că Sarah greşea şi eu aveam dreptate. Îi spuneam soţiei: „Nu zic că sunt îndreptăţit să simt asta, nici că tu eşti de vină pentru ceea ce simt. Îţi spun doar că asta e ceea ce simt." Nu însemna neapărat că mărturiseam că sentimentele mele erau greşite, dar nici nu spuneam că Sarah e un înger.

Cuvintele: „Draga mea, asta mi se pare o lipsă de respect" erau aplicabile în numeroase situaţii. Câteodată era nevoie ca eu să mă maturizez şi să nu calific drept „o lipsă de respect" lucrurile pe care le spunea sau le făcea Sarah. În alte situaţii, ea era cea care trebuia să se arate puţin mai mulţumită de bărbatul cu care se măritase.

„Cine are o inimă înţeleaptă îşi arată înţelepciunea când vorbeşte şi mereu se văd învăţături noi pe buzele lui" (Proverbe 16:23).

Dar cireaşa de pe tort era propoziţia care urma: „Am făcut ceva ce ţi s-a părut lipsit de iubire?" Asta îi dădea lui Sarah şansa de a se justifica şi de multe ori ea îmi întorcea această favoare. În trecut, se întâmplase de foarte multe ori să o pun în defensivă. De nenumărate ori Sarah îmi spusese, încercând să se apere: „Totdeauna eu sunt de vină. Eu sunt mereu ţapul ispăşitor. Tu ai totdeauna dreptate. Tu nu greşeşti niciodată."

Noua mea abordare îi permitea lui Sarah să-şi mai tragă sufletul. Nu spuneam că eu am totdeauna dreptate şi că nu greşesc niciodată. Îmi recunoşteam partea mea de vină, iar pentru ea, aceasta era ca o gură de aer proaspăt! Foarte curând, Sarah şi-a dat seama că îi place să mă audă spunând: „Draga mea, asta mi se pare o lipsă de respect. Am făcut vreun gest care ţi s-a părut lipsit de iubire?"

Sigur, la început vi se va părea un pic ciudat să folosiţi aceste cuvinte. Ele vă obligă să daţi dovadă de francheţe şi chiar să apucaţi taurul de coarne, în anumite privinţe. Dar dacă vreţi să ajungeţi la miezul problemei atunci când se iveşte vreun conflict, lucrul acesta vă va ajuta s-o faceţi în timpul cel mai scurt. Dacă doriţi să puneţi capăt Ciclului nebuniei, abordarea aceasta va grăbi procesul. În cazul nostru aşa s-a întâmplat, în mod cert.

E adevărat, există riscul ca Sarah să-mi spună: „Păi, da, nu m-am simţit iubită pentru că tu nu ştii să-mi arăţi că mă iubeşti şi nu meriţi să te respect!“ Dar majoritatea cuplurilor nu trec prin aşa ceva. Puterea acestor cuvinte simple, bazate pe ideea de Dragoste şi Respect, stă tocmai în faptul că ambii soţi se simt încurajaţi în ceea ce priveşte nevoile lor cele mai profunde. De obicei, în această situaţie Sarah îmi spune: „Da, nu m-am simţit iubită. Îmi pare rău că m-am purtat atât de nerespectuos cu tine. Mă ierţi?“

Eu îi răspund: „Da. Tu mă ierţi că am fost neiubitor?“

Ea îmi răspunde: „Bineînţeles“. Şi totul se termină. Într-o clipă.

METODA FUNCŢIONEAZĂ – CHIAR ŞI ÎN ZILELE MAI PROASTE

Se poate întâmpla oricând ca Sarah şi cu mine să intrăm în conflict. Se poate să ne încăpăţânăm şi să ne enervăm unul pe celălalt. Poate ajungem chiar să ridicăm tonul! Eu pot să-i arunc o privire sumbră, ameninţătoare. Pot să mă închid în mine, refuzând să mai vorbesc. Sarah poate ieşi val-vârtej din încăpere. Fiecare calcă pe tubul de oxigen al celuilalt – şi uneori chiar cu o plăcere maliţioasă!

Întotdeauna e o dovadă de înţelepciune din partea soţilor să fie „smeriţi în duhul lor“ (1 Petru 3:8).

Dar, orice s-ar întâmpla, amândoi suntem ferm hotărâţi să recurgem la comunicarea bazată pe Dragoste şi Respect înainte să mergem la culcare. Dacă eu simt că nu sunt respectat, îi comunic lucrul acesta şi o întreb dacă am fost neiubitor faţă de ea. Dacă ea simte că nu este iubită, îmi comunică lucrul acesta şi mă întreabă dacă s-a purtat nerespectuos faţă de mine. Biblia ne învaţă în felul următor: „Mâniaţi-vă şi nu păcătuiţi. Să nu apună soarele peste mânia voastră“ (Efeseni 4:26). Lucrul acesta chiar funcţionează, cu rezultate foarte bune.

Însă trebuie să lupţi ca să te smereşti pe tine însuţi, să rosteşti cele două propoziţii scurte şi apoi să le laşi să conducă la o discuţie sinceră. Dacă nu-ţi doreşti să vezi o schimbare pozitivă în căsnicia ta, nu vei păşi în această direcţie. Dar pentru mine, ca bărbat, să vorbesc deschis despre faptul că mă simt privat de respect, înseamnă să accept ceea ce sunt. Mesajul Dragostei şi Respectului reprezintă o încurajare să „păşesc“ în direcţia aceasta. Iar atunci când o întreb pe Sarah: „Am fost neiubitor faţă de tine?“ o încurajez să afle ce simt eu, la rândul meu. Metoda funcţionează.

DACĂ EU POT S-O FAC, POŢI ŞI TU

Ca bărbaţi maturi, e nevoie să luăm frâiele în mână şi să punem cărţile pe masă. Trebuie să fim conştienţi de propriile sentimente – şi anume, că avem nevoie să ne simţim respectaţi. Totuşi, în acelaşi timp, trebuie să ţinem seama şi de sentimentele soţiei – ea are nevoie să se simtă iubită! Aceasta este o abordare corectă şi echilibrată, care vă permite amândurora să pricepeţi ceea ce s-a întâmplat în realitate. Evitarea problemei de fiecare dată (sau exploziile de furie) nu duce nicăieri. O soţie mi-a scris următoarele:

> Am ajuns să fim capabili să vorbim despre problemele „delicate" fără ca discuţia să degenereze într-o ceartă aprinsă. ACESTA a fost un lucru fenomenal! Şi am ajuns amândoi în punctul în care ne-am mărturisit unul altuia: „Da! Asta am simţit în toţi anii aceştia!"... Aşadar, am atins un nivel nou de cunoaştere reciprocă. Sunt foarte bucuroasă. Văd deja cum căsnicia noastră începe să se îmbunătăţească în mod considerabil. E ca şi cum ni s-ar fi luat o piatră de pe inimă, din clipa în care am început să discutăm şi să devenim conştienţi de adevărata stare a lucrurilor!

Ei bine, e nevoie de mult curaj ca să ajungi aici. Iată ce mi-a spus un bărbat:

> Văd furia şi aversiunea soţiei mele faţă de mine şi, uneori, pur şi simplu nu ştiu cum să reacţionez... Ştiu că ea nu îmi cere mult, dar eu nu m-am priceput niciodată prea bine să comunic cu ea şi nu ştiu de unde să încep şi ce să fac mai departe. M-am săturat să mă tot cert cu ea şi de multe ori evit orice discuţie, ca să nu ajungem la scandal. Ea vede neputinţa mea de a comunica drept un semn de nepăsare sau de nesinceritate la adresa ei. Nu ştiu de ce îmi e atât de greu să comunic.

Alt soţ s-a exprimat în felul următor:

> Neînţelegerile noastre pornesc de la izbucnirile ei emoţionale, pe de o parte, şi de la lipsa mea de sentimente, pe de altă parte. Îmi iubesc soţia şi, în ce mă priveşte, cred că îi împărtăşesc aceste sentimente. Totuşi, încerc să nu mă las condus de sentimente. După părerea mea, dragostea se exprimă prin fapte, nu prin felul în care reacţionezi... mă bucură faptul că soţia mea îşi exteriorizează emoţiile şi ştiu că Dumnezeu ne-a aşezat împreună ca să ne iubim şi să ne respectăm unul pe celălalt, în

timp ce căutăm să-I dăm slavă Lui, dar mă deranjează când ea îşi justifică purtarea prin neputinţa ei de a-şi controla reacţiile emoţionale. Nu urmăresc să o acuz de ceva anume, ci vreau să ştiu cum să procedez.

Acestor soţi am să le spun următorul lucru: „Domnilor, este adevărat că nu aţi fost concepuţi de Dumnezeu ca să vă facă plăcere să fiţi dispreţuiţi, dar El vă cheamă să fiţi gata să încasaţi această lovitură."

În cercetările sale amănunţite legate de subiectul căsniciei, dr. John Gottman a concluzionat că este de mare ajutor când soţul poate să accepte furia soţiei sale. El îi sfătuieşte pe bărbaţi să *nu* fugă de conflict dacă vor ca mariajul lor să funcţioneze. Dacă ocolesc problema sau lasă conflictul nerezolvat, îşi vor supăra şi mai tare soţia. Soţul trebuie să-şi aducă mereu aminte că soţia sa are nevoie să discute despre ceea ce o frământă. Ea crede că, dând glas sentimentelor sale, păzeşte integritatea şi sănătatea căsniciei şi ajută relaţia să se desfăşoare lin, fără probleme. Ea nu urmăreşte să-şi atace soţul. „Dacă sunteţi alături de ea pe toată durata conflictului şi-i ascultaţi cu atenţie criticile", spune Gottman, „se va linişti. Dacă o ţineţi la distanţă, se va înfuria, iar asta poate duce la amplificarea conflictului."[1]

Sugestia mea adresată soţilor este următoarea: în loc să fugiţi de soţia voastră, mai bine apropiaţi-vă de ea sau lăsaţi-o pe ea să se apropie de voi, aruncând în voi cu săgeţile ei veninoase. Dacă sunteţi gata să încasaţi lovitura, veţi putea pune capăt nebuniei. După ce-şi varsă furia, îi puteţi spune cu dragoste: „Draga mea, eu te iubesc. Nu vreau ca lucrurile să fie astfel între noi. Când îmi vorbeşti în felul ăsta, ştiu că nu te simţi iubită. Hai să facem ceva în privinţa asta. Eu vreau să îţi arăt mai multă iubire şi sper că şi tu vrei să îmi arăţi mai mult respect." (Pentru mai multe sugestii, vezi anexele A, B şi C.)

SOŢUL CARE NU A ÎNCETAT NICIODATĂ SĂ IUBEASCĂ

„Dacă iubiţi pe cei ce vă iubesc, ce răsplată vi se cuvine? Şi păcătoşii iubesc pe cei ce-i iubesc pe ei" (Luca 6:32).

Unul dintre exemplele cele mai impresionante de soţ care nu a încetat niciodată să-i fie devotat soţiei sale, chiar şi atunci când aceasta avea o atitudine distructivă, a ajuns la cunoştinţa mea printr-un e-mail expediat de soţia cu pricina după ce, împreună cu soţul ei, călătorise o mie de kilometri ca să ia parte la una dintre conferinţele noastre. Când au ajuns la conferinţă, căsnicia lor atârna de un fir de păr.

Amândoi erau de acord că a fost cea mai bună conferinţă la care participaseră vreodată, dar, la întoarcere, atitudinea negativă a soţiei în privinţa căsniciei nu a dispărut. Era, în continuare, sătulă de viaţa pe care o ducea şi de soţul ei. Însă acesta nu a vrut să capituleze şi iată restul poveştii, după cum reiese din e-mail-ul primit:

> Astăzi suntem încă împreună doar pentru că, în ultimele şase luni, el a făcut tot ceea ce aţi spus dumneavoastră cu prilejul conferinţei intitulate: „Dragostea lui nu depinde de respectul ei". M-a iubit atunci când nu eram deloc vrednică să fiu iubită şi a ţinut cu dinţii de căsnicia şi de familia noastră, atunci când nu mai exista absolut NIMIC de care să ţină.
>
> În octombrie l-am rugat să plece de acasă. Voiam să fiu singură, aveam nevoie de un timp de gândire şi simţeam că nu-l mai iubesc deloc. Împotriva voinţei sale, a plecat totuşi pentru vreo două săptămâni... Ştiam că viaţa mea, precum şi viaţa fiicelor noastre avea să se schimbe radical în urma divorţului. M-am gândit că va fi nevoie să stabilim un program de vizitare şi că va trebui să ne vindem casa pe care tocmai o renovasem, dar nu-mi păsa, nu doream decât să mă văd eliberată! Între timp, el continua să se roage, citea cărţi şi asculta casete despre subiectul căsniciei şi a luat hotărârea să mă iubească orice-ar fi.
>
> Fetele au început să-i simtă lipsa, aşa că ne-am decis să se întoarcă acasă „pentru moment". Ei bine, el mă ţinea de mână în fiecare seară şi se ruga pentru mine şi pentru căsnicia noastră, în timp ce eu stăteam cu ochii-n tavan şi aşteptam cu nerăbdare să termine. Îmi lăsa tot felul de bileţele sau îmi punea câte o floare în baie, la oglindă sau în maşină. A făcut o grămadă de gesturi din acestea mărunte, ca să-mi arate că mă iubeşte şi că nu are de gând să renunţe cu una cu două la căsnicia noastră.
>
> Dar toate astea nu reuşeau decât să mă irite. Mă gândeam: *De ce nu poate să înţeleagă că nu-l mai iubesc, că nu mai vreau să fiu cu el?* De ce se străduieşte atâta? Nu mai simţeam acea „dragoste ameţitoare" faţă de el. Nevoile mele nu fuseseră împlinite, aşa că îmi doream eliberarea – ce egoist şi imatur din partea mea...
>
> Pe plan emoţional, eu treceam printr-o fază pe care nici unul dintre noi nu putea să o înţeleagă, dar el a stat alături de mine şi m-a iubit în tot acel timp. Nu vă voi spune toate detaliile, dar în cele din urmă am cedat. Nici o femeie cu mintea întreagă nu ar putea să rămână nepăsătoare în faţa atâtor dovezi de dragoste şi devotament.
>
> ...Acum îmi iubesc foarte mult soţul. Am învăţat că dragostea nu

este un sentiment, ci este o decizie, un angajament. Nu am divorţat din cauză că soţul meu a hotărât să mă iubească oricare ar fi fost atitudinea mea faţă de el. Mă simt smerită ori de câte ori privesc în urmă şi văd cât de iubitor şi de răbdător a fost cu mine (credeţi-mă, nu i-a fost deloc uşor) şi cum, doar prin puterea lui Hristos, a salvat căsnicia noastră. Nu spun că am ieşit cu totul din prăpastie, dar, în mod cert, suntem foarte aproape de punctul acela.

Nu mai rămân prea multe de adăugat la povestea acestei femei, decât „Amin". Soţul ei a înţeles, chiar şi atunci când lucrul acesta părea imposibil. Soţul ei i-a rămas devotat şi atunci când ea-şi dădea ochii peste cap şi privea în tavan, în timp ce el se ruga (câtă lipsă de respect, ca să nu mai vorbim de lipsa de reverenţă faţă de Dumnezeu). Ideea e că el a ieşit învingător – *ei* au ieşit învingători – şi sunt împreună astăzi tocmai pentru că el a fost dispus să facă orice ar fi fost nevoie ca să pună capăt Ciclului nebuniei.

Oricât de disperată sau de lipsită de speranţă ar părea o căsnicie, dacă soţul şi soţia sunt bine intenţionaţi în străfundul inimii lor, ei pot pune capăt Ciclului nebuniei. Dar, asemenea soţului despre care am vorbit, care nu a renunţat la luptă, trebuie ca ei să fie gata să facă orice-ar fi nevoie. Când spun „orice-ar fi nevoie", mă refer la orice strădanii care se încadrează în limitele „legii lui Hristos" (1 Corinteni 9:21). Uneori, legea lui Hristos presupune o necontenită dăruire şi iertare: „Dragostea acoperă o sumedenie de păcate" (1 Petru 4:8; Matei 5:38-46). Dar legea lui Hristos poate însemna şi întoarcerea cuiva „de la rătăcirea căii lui" (Iacov 5:20; Matei 18:15). Dragostea trebuie să fie puternică. Pentru a afla la ce fel de abordare să recurgeţi în privinţa căsniciei voastre, căutaţi consilierea unei persoane evlavioase, înţelepte.

Desigur, hotărârea de a face orice-ar fi nevoie vă poate purta paşii în locuri în care nu vreţi să vă aventuraţi. În activitatea mea de consiliere a cuplurilor căsătorite şi de susţinere a unor seminarii pe această temă, întâlnesc mereu soţii care au fost atât de rănite şi chiar abuzate de soţii lor, încât ele nu mai cred că i-ar putea ierta. De asemenea, întâlnesc soţi care nu ştiu ce să facă atunci când soţia refuză să-i ierte. Ei îşi spun întruna că au dat-o în bară din nou. Şi, în cele din urmă, încep să se gândească: *Ar putea cineva să trăiască alături de femeia asta? Se pare că nu prea am noroc în viaţă.* Ne vom ocupa de aceste două subiecte în capitolul 7.

Capitolul şapte

Ea crede că nu-l poate ierta; El îşi spune: „Nimeni n-ar putea s-o iubească pe femeia asta!"

Deseori se întâmplă ca soţia să fie atât de îndurerată de lipsa de dragoste a soţului său, încât îşi pierde, pur şi simplu, orice urmă de speranţă. A încercat să-l ierte de nenumărate ori, dar el se poartă tot mai urât. Sfidarea – adică adoptarea unei atitudini lipsite de respect faţă de el – pare să fie singura cale de supravieţuire. Ea ar vrea să pună capăt Ciclului nebuniei, dar nu-l va ierta decât în clipa când el îi va cere lucrul acesta, când o va ruga să-l ierte! Problema este că puţini soţi sunt capabili să-şi ceară iertare, mai ales dacă soţia persistă în atitudinea ei nerespectuoasă! Astfel, Ciclul nebuniei va continua să se repete la nesfârşit.

Biblia îl condamnă pe soţul care este „aspru şi rău în faptele lui" (1 Samuel 25:3).

Există numeroase cărţi pe tema iertării şi mai multe versete biblice referitoare la acest subiect. Isus a vorbit despre nevoia de a ierta, Pavel, de asemenea. Când Petru L-a întrebat pe Isus dacă e de ajuns să ierţi pe cineva de şapte ori, Isus i-a răspuns în felul următor: „Nu-ţi zic de şapte ori, ci până la şaptezeci de ori câte şapte" (Matei 18:22). Cu alte cuvinte, iertarea noastră nu trebuie să aibă limite.

Pavel a avut în minte, probabil, cuvintele lui Isus, atunci când a scris: „Fiţi buni unii cu alţii, miloşi şi iertaţi-vă unul pe altul, cum v-a iertat şi Dumnezeu pe voi în Hristos" (Efeseni 4:32).

Desigur, nu e prea „corect" să-i ceri unei soţii să ierte purtarea lipsită de dragoste a soţului ei. Dar aici nu se pune problema corectitudinii: important este ca ea să ajungă la *inima* acestuia şi e posibil ca soţul să fie atins şi de Dumnezeu în felul acesta. Chiar dacă soţia e tratată greşit, ea ar putea să ajute la schimbarea situaţiei. Oare poate ea să treacă peste observaţiile lipsite de dragoste sau faptele nechibzuite ale soţului ei? E mai uşor să ierţi atunci când renunţi la gândul că soţul tău te-a rănit în mod intenţionat. Atunci când voi doi sfârşiţi prin a vă lăsa antrenaţi în Ciclul nebuniei, soţul tău nu a intenţionat să fie neiubitor, după cum nici tu nu ai avut intenţia să te porţi nerespectuos. Tu ai reacţionat în felul în care ai făcut-o din cauză că nu te-ai simţit iubită!

Dacă soţia se confruntă cu probleme conjugale, în ochii lui Dumnezeu ea nu va părea ridicolă pentru că încearcă „să se împace cu soţul ei" (1 Corinteni 7:11).

La rândul său, soţul tău trebuie oare să refuze să te ierte pentru lipsa ta de respect, atunci când nevoia ta cea mai profundă este să fii iubită? Răspunsul ideal este nu. Dar, având în vedere că şi el e om, soţul tău s-ar putea să reacţioneze într-o manieră lipsită de dragoste atunci când are impresia că te porţi nerespectuos cu el. Cum să nu-l ierţi, când tot ce şi-a dorit a fost să simtă că îl respecţi aşa cum este? Da, poate că a fost cam dur, indiferent şi chiar grosolan cu tine, dar nu a intenţionat să te rănească.

Poate că unele soţii vor primi cu cinism aceste afirmaţii. În urma experienţelor din trecut *sunteţi absolut convinse* că soţul vostru a vrut să vă rănească – măcar puţin. Dar oare chiar credeţi că scopul lui este să vă trateze fără iubire din cauză că este rău la suflet? Oare se trezeşte dimineaţa cu gândul: *Ce să fac azi ca să o supăr?* Doar nici voi nu vă treziţi cu gândul să-l jigniţi. Cu toate acestea, ajungeţi să vă striviţi reciproc tubul de oxigen.

E adevărat, gesturile şi reacţiile lipsite de dragoste ale soţului vă rănesc. Dar, aşa cum a spus Pavel: „Îngăduiţi-vă unii pe alţii şi, dacă unul are să se plângă de altul, iertaţi-vă unul pe altul. Cum v-a iertat Hristos, aşa iertaţi-vă şi voi" (Coloseni 3:13). Desigur, porunca de a ierta îl include şi pe soţ, aşa că de ce să nu faceţi voi primul pas, dând astfel dovadă de maturitate? Când îl iertaţi pentru purtarea lui neiubitoare, renunţaţi la dreptul vostru de a-i purta pică şi de a reacţiona în mod nerespectuos faţă de el. Iertând, căpătaţi putere şi libertate şi, în mod uimitor, de multe ori veţi reuşi totodată să puneţi capăt Ciclului nebuniei. O soţie mi-a scris în felul următor:

Eu nu-l respectam pe soţul meu pentru că proveneam dintr-o familie în care mama mea a divorţat de două ori, iar tatăl meu vitreg, care m-a crescut, era alcoolic şi nici mama, nici surorile mele nu-l respectau câtuşi de puţin. Nu înţelegeam că respectul era un lucru de care soţul meu avea nevoie ca de aer. El este o persoană foarte iubitoare, dar a făcut nişte lucruri care ne-au afectat grav căsnicia şi m-au rănit, aşa că îmi era foarte greu să-l iert... Acum îmi dau seama că Dumnezeu Se uită la inima omului, nu la comportament. O dată ce am devenit conştientă de această realitate, mi-a fost mai uşor să-l iert pe soţul meu. Lucrul acesta m-a făcut să mă simt liberă.

Isus a spus: „Cine dintre voi este fără păcat, să arunce cel dintâi cu piatra în ea" (Ioan 8:7). Ştiţi de ce Sarah este gata să mă ierte ori de câte ori comportamentul meu este lipsit de iubire? Soţia mea, dând dovadă de maturitate, a acceptat faptul că, în ochii lui Dumnezeu, lipsa ei de respect este la fel de condamnabilă ca lipsa mea de dragoste. Este ceea ce se afirmă, clar şi răspicat, în Efeseni 5:33, aşa că ea a decis să lase jos piatra din mână. Ea crede că nu ar avea dreptul să mă judece prea sever. Ca urmare, exemplul ei a avut o puternică influenţă asupra mea. Atunci când se poartă nerespectuos cu mine, nu îi port pică. Cine sunt eu s-o judec pe ea şi să trec cu vederea propriile mele porniri de furie, ce dovedesc lipsă de dragoste şi de devotament? Suntem capabili să iertăm numai atunci când ne vedem propriile greşeli. Cum am putea să refuzăm să-l iertăm pe cel care a greşit faţă de noi, când şi noi greşim, la rândul nostru?

Avertismentul lui Isus răsună limpede: „Nu judecaţi, ca să nu fiţi judecaţi; căci cu ce judecată judecaţi, veţi fi judecaţi; şi cu ce măsură măsuraţi, vi se va măsura. De ce vezi tu paiul din ochiul fratelui tău şi nu te uiţi cu băgare de seamă la bârna din ochiul tău?" (Matei 7:1-3).

Dacă tu, ca soţie, îţi judeci soţul pentru că este lipsit de dragoste faţă de tine, pune-ţi următoarea întrebare: *Oare eu nu sunt vinovată de lipsă de respect faţă de el?* O soţie a auzit mesajul nostru despre Dragoste şi Respect şi ne-a scris următoarele:

Mă confrunt cu următoarea problemă... Eu îmi doresc foarte mult să schimb felul în care îl tratez pe soţul meu. Dar el mi-a tăiat tot elanul când m-a înştiinţat că are o relaţie extraconjugală şi intenţionează să mă părăsească. Atunci tot universul meu s-a prăbuşit. El nu e sigur că mă mai iubeşte, dar nu s-a decis încă încotro s-o apuce. Eu vreau să mă supun principiilor lui Dumnezeu, dar nu ştiu dacă ele sunt aplicabile în această situaţie. Am nevoie de un sfat, ca să ştiu dacă un bărbat aflat în

această situaţie e capabil să răspundă eforturilor depuse de soţie în acest sens şi dacă e bine să încerc ceva atât de complex în acest moment.

I-am răspuns acestei femei cu inima frântă că folosirea principiilor bazate pe Dragoste şi Respect poate şi chiar dă rezultate în cazul soţilor care fac ceea ce a făcut soţul ei. „El păcătuieşte", i-am spus. „Păcătuieşte atât împotriva ta, cât şi împotriva lui Dumnezeu. Nu există nici o îndoială în această privinţă, dar tocmai în astfel de situaţii soţiile sunt chemate să-şi câştige soţii. Acum două săptămâni am cunoscut un cuplu aflat în aceeaşi situaţie. Ea a reuşit să-şi recâştige soţul. E posibil şi chiar se întâmplă aşa ceva şi pot să-ţi spun că merită efortul."

Peste câteva luni i-am trimis un e-mail femeii respective, ca să văd ce mai face. Iată ce mi-a răspuns:

Emerson, am ascultat ceea ce mi-ai spus. Am ascultat şi mai atent ce îmi spunea Dumnezeu. Luni în şir am stat în genunchi, rugându-mă să se termine odată...

E greu de explicat felul în care această experienţă mi-a schimbat inima. Am fost complet uluită să constat că am capacitatea de a ierta un lucru care mi se părea de neiertat. Mă minunez văzând câtă pace şi linişte mi-a dat Dumnezeu în timpul acestei încercări. Mă rugam în fiecare zi, străduindu-mă să găsesc măcar UN MOTIV pentru care să îl respect pe soţul meu. Îl disprețuiam. Nu credeam că aş putea găsi în el ceva demn de respect. Tu m-ai inspirat şi mi-ai oferit nişte puncte de pornire. Şi m-am agăţat de ele. Cu timpul, continuând să primim consiliere, el a făcut ceea ce se cuvenea şi m-a asigurat că a rupt relaţia cu cealaltă femeie şi că nu mai are nici o legătură cu ea...

E ciudat, dar mă aşteptam să-mi fie mult mai greu să-l iert şi să-mi vindec inima zdrobită. Dar Dumnezeu a făcut totul şi nu ne simţim vrednici de un miracol atât de mare... Soţul meu mă iubeşte din nou şi se căieşte sincer de greşeala sa. Aventura s-a încheiat cu mult timp în urmă, iar femeia respectivă a rămas doar o amintire neplăcută, şi-atâta tot. Mergem şi în prezent la şedinţe de consiliere, pentru că mai avem multe de făcut ca să ne reparăm căsnicia, care n-a fost niciodată perfectă. Pot spune că avem o căsnicie mai bună decât înainte, dar, totuşi, mai avem mult de lucru. Dumnezeu m-a ajutat să trec prin suferinţă şi tot El m-a vindecat.

Sfatul tău a dat rezultate. Mi-am recâştigat soţul. Când mi-ai spus că lucrul acesta e posibil, am fost destul de sceptică, nu eram sigură că-i aşa, dar Dumnezeu l-a schimbat pe soţul meu mai mult decât m-aş

fi aşteptat şi sper s-o facă în continuare. Şi eu m-am schimbat, la rândul meu. În sfârşit, încep să fiu aşa cum mi-am dorit mereu să fiu, ca soţie.

Sunt două lucruri demne de observat în scrisoarea acestei femei. Primul este faptul că ea a rămas uluită de felul în care Dumnezeu i-a dat puterea să ierte, o dată ce a luat hotărârea să asculte de Cuvântul Lui. Nu a trebuit să depună eforturi pentru a-şi ierta soţul; tot ce a avut de făcut a fost să asculte de Dumnezeu şi iertarea i-a umplut inima. În al doilea rând, ea vede cum se transformă treptat în soţia care „şi-a dorit mereu să fie". Îşi dă seama că, în ciuda bârnei din ochiul soţului său, şi ea are de luptat cu bârna din propriul ei ochi. Iertarea este tocmai opusul judecării. Nimic nu e mai simplu decât să judeci, nimic nu e mai greu decât să ierţi şi nimic nu aduce mai multe binecuvântări decât iertarea.

Dacă soţiile au dificultăţi în a-şi ierta soţii al căror comportament este lipsit de iubire, aceştia, la rândul lor, sunt tentaţi să creadă că nu vor putea izbândi niciodată – cu alte cuvinte, că nimeni nu ar putea s-o iubească pe femeia cu care s-au căsătorit. Dar această mentalitate nu duce nicăieri. Există, totuşi, o cale de a o „iubi pe femeia asta", după cum vom vedea în cele ce urmează.

DACĂ DAŢI GREŞ ÎN A O IUBI, RECUPERAŢI MINGEA RATATĂ!

Mulţi antrenori de baschet consideră că recuperarea aruncărilor ratate este aproape la fel de importantă ca aruncarea la coş. Marii jucători se luptă mereu să recupereze mingea din mâna adversarului, la ambele panouri. Ei anticipează unghiul aruncării ratate şi se poziţionează aşa încât să poată prinde mingea care ricoşează din panou. De multe ori, după recuperare, reuşesc să înscrie chiar dacă sunt faultaţi cu acest prilej. Orice antrenor vă va spune că eficienţa la capitolul recuperări e un factor decisiv pentru obţinerea victoriei.

Analogia este evidentă. Soţul care începe să „prindă ideea" Legăturii dintre Dragoste şi Respect, care caută iertarea soţiei sale, nu se va lăsa împiedicat de câteva ratări. Poate ai dat greş din nou în ce priveşte descifrarea nevoii ce se ascunde în adâncul inimii ei. Ai dat greş din nou, reacţionând neiubitor în faţa dispreţului afişat de ea. De fapt, te-ai săturat de toate atacurile sale verbale şi o ţii la distanţă, retrăgându-te din calea permanentelor ei reproşuri.

Pentru a repara greşeala unei purtări neiubitoare, „mărturisiţi-vă... unii altora păcatele" (Iacov 5:16).

Să nu cumva să renunţi. Ori de câte ori dai greş, caută să-ţi repari greşeala. Încearcă din nou. Poţi să-i câştigi inima soţiei tale şi chiar o vei face, în pofida unor rateuri repetate. Ori de câte ori uiţi şi reacţionezi neiubitor, caută să-ţi repari greşeala. Spune-i: „Îmi pare rău. Mă ierţi că m-am purtat atât de lipsit de dragoste?"

S-ar putea ca, lecturând aceste rânduri, unii soţi să se gândească: *Emerson, ţie ţi-e uşor să spui asta, căci tu nu treci prin ce trec eu.* Ei bine, haideţi să vă spun prin ce trec eu. În ce mă priveşte, eu ar trebui să fiu imaginea-model a mesajului despre Dragoste şi Respect. Promovez acest mesaj de mai bine de cinci ani, dar mai am şi azi momente în care mă înfurii şi bat în retragere. Sunt un bărbat obişnuit, ca atâţia alţii, iar firea omenească are momente de slăbiciune, oricât te-ai crede de experimentat.

De-a lungul anilor am avut de înfruntat mai multe dificultăţi decât alţi bărbaţi. Au fost momente în care, în ciuda ideilor pe care le expuneam în cadrul seminariilor pe tema Legăturii dintre Dragoste şi Respect, mă enervam atunci când Sarah mă critica şi aveam tendinţa de a o ţine la distanţă. Ea se ţinea după mine prin toată casa şi îmi spunea: „Ce i-ai zice unui soţ care s-ar purta cum te porţi tu acum? Cum l-ai sfătui să se poarte cu mine?"

Doamne, Dumnezeule! Săpaţi-mi o groapă, să mă ascund în ea! Cât de jenant! Cât de stânjenitor!

Totuşi, la un moment dat trebuie să mă calmez. Trebuie să cresc odată şi-odată – să fiu matur! Asemenea lui Fonz, din serialul *Happy Days,* încerc să rostesc: „Am greee... am greeeeee ... *am greşit*".

Ca oricărui bărbat, nu-mi place să fiu tratat fără respect şi, pe deasupra, să mai trebuiască şi să-mi cer iertare că m-am purtat neiubitor. Aşa ceva nu e firesc! Dar ştiu din proprie experienţă că e posibil să dai greş – chiar dacă eşti, chipurile, expert în domeniu – şi, cu toate acestea, să-ţi repari greşeala. Ştiu cum e să fii nevoit să recuperezi într-o zi în care pari incapabil „să arunci la coş". Rugându-mă şi căutând soluţii pentru propria-mi slăbiciune, am găsit în Biblie ajutorul de care aveam nevoie. Maleahi ne îndeamnă: „Luaţi seama dar în duhul vostru şi nici unul să nu se poarte cu necredincioşie faţă de soţia tinereţii lui" (Maleahi 2:15). De asemenea, am găsit încurajare în cartea Proverbe 24:16: „Căci cel drept de şapte ori cade, şi se ridică iar."

Nici unul dintre noi nu este perfect. Cu toţii dăm greş uneori. Pe măsură ce bărbatul face paşi mărunţi în direcţia îmbunătăţirii căsniciei sale cu

ajutorul Legăturii dintre Dragoste şi Respect, se poate să cadă de şapte ori, ba chiar mai des. Dar ar fi bine să înveţe de la copiii lui, care în felul acesta s-au deprins să facă primii paşi. Nici un bebeluş, când cade pentru prima oară, nu rămâne jos, ţintuit locului. Se ridică şi cade iar, se ridică şi cade iar, se ridică şi cade iar, se ridică şi... umblă. Până la urmă prinde mişcarea.

Dragi soţi, unii dintre voi sunteţi încătuşaţi în lanţurile trecutului. Obiceiurile proaste nu pier. Păcatele părinţilor voştri se răsfrâng asupra voastră (vezi Exod 20:5). Veţi da greş şi, pe moment, nu vă veţi gândi că trebuie să descifraţi mesajul soţiei, pentru că ea pare atât de incisivă. S-ar putea chiar să-i spuneţi: „Mai termină odată", după care veţi încerca să mergeţi mai departe fără să vă mai gândiţi la incidentul respectiv.

Fiind bun şi plin de har, Dumnezeu ştie că obiceiurile proaste nu pier decât dacă te lupţi cu ele. În astfel de momente, El îţi va vorbi şi te va sfătui: „Întoarce-te. Fără să vrei, ai uitat să descifrezi mesajul ei. Ai reacţionat în mod tipic masculin. Credeai că faci ceea ce se cuvine refuzând să-i răspunzi la provocări. Dar asta nu va duce la nici un rezultat în situaţia prezentă. Nu va opri nebunia. Vreau să sesizezi dorinţa adâncă a inimii ei şi să te apropii de ea. Îngăduie-i să dea frâu liber sentimentelor sale. Acceptă-i furia şi negativismul."

Dacă ea are ceva împotriva ta, „du-te întâi şi împacă-te" (Matei 5:24).

Dacă poţi să faci lucrul acesta – să fii în stare să primeşti lovitura şi, cu toate acestea, să te apropii – vei fi capabil să-i spui: „Draga mea, îmi pare rău că m-am purtat cu tine atât de neiubitor. Când mă tratezi în felul ăsta, mă înfurii fiindcă am impresia că nu mă respecţi. Dar vreau din toată inima să mă schimb. Te rog să mă ajuţi."

Când soţia se repede la el cu privirea plină de dispreţ şi cu limba încărcată de venin, soţul are două opţiuni: (1) să-şi apere mândria împroşcând-o, la rândul lui, cu venin sau ţinând-o la distanţă şi (2) să încerce să sesizeze nevoia soţiei şi să-i răspundă cu dragoste necondiţionată.

În ce mă priveşte, eu am luat hotărârea de a recurge de fiecare dată, cu ajutorul lui Dumnezeu, la varianta a doua: să încerc să sesizez dorinţa lui Sarah şi să-i răspund cu dragoste necondiţionată. Însă, cu toate că mariajul nostru este mult mai fericit şi mai solid ca oricând, mi se mai întâmplă şi azi să dau greş, din când în când, în ce priveşte atitudinea iubitoare faţă de ea. Iar când greşesc – oricât de neînsemnat ar fi gestul respectiv – caut să-mi repar greşeala. După ce îmi recapăt calmul (de regulă, am nevoie de câteva minute să-mi vin în fire), îi spun: „Îmi pare rău, ştiu că purtarea mea a fost

lipsită de iubire." Şi, desigur, pe de altă parte, femeia aceasta minunată, care ştiu că va fi mereu alături de mine, îmi răspunde mărturisind la rândul ei că îi pare rău că s-a purtat nerespectuos cu mine. (Cel mai grozav e că nu se mai ţine scai de mine prin toată casa, întrebându-mă ce sfat i-aş da unui soţ care s-ar purta ca un nătărău insensibil!)

CĂSNICIA – DOUĂ FIINŢE DEVENITE UNA SINGURĂ

Sper din toată inima că cei căsătoriţi vor apela la ideile prezentate în capitolul de faţă, precum şi în capitolele 3–6, aflând în ele încurajarea şi stimulentul de care au nevoie pentru a recurge la Legătura dintre Dragoste şi Respect, ca să pună capăt Ciclului nebuniei. Este adevărat că ideea respectului necondiţionat pe care îl datorează soţiile soţilor lor e un aspect al mesajului nostru calificat drept inedit şi chiar revoluţionar. Nevoia respectului faţă de soţ a existat dintotdeauna, fiind conţinută într-un scurt verset din Efeseni 5:33, dar, din motive nedesluşite, Biserica a scăpat-o din vedere în tot acest timp. Dar acum secretul pare să fi ieşit, în sfârşit, la iveală. O dată ce soţia îşi dă seama de bunele intenţii ale soţului ei şi iartă ce s-a întâmplat în trecut, tendinţa sa de a-l priva de respect dispare în mare parte. Chiar dacă, într-o anumită măsură, astfel de sentimente persistă, atitudinea ei de respect îi dă puterea de a influenţa mersul căsniciei în direcţia dorită.

Pe parcursul acestor câteva capitole am încercat să echilibrez balanţa şi să-i fac pe soţi conştienţi de faptul că ar avea enorm de câştigat dacă ar lua hotărârea să se apropie de soţiile lor încercând să le înţeleagă, să le asculte, chiar şi atunci când sunt supuşi atacurilor verbale din partea acestora şi să-şi repare greşeala atunci când nu reuşesc să le iubească necondiţionat, aşa cum le porunceşte Dumnezeu. Da, căsnicia poate să supravieţuiască, ba chiar să se îmbunătăţească în anumite privinţe, chiar dacă doar unul dintre soţi duce cea mai mare parte a poverii, însă planul lui Dumnezeu este ca mariajul să reprezinte „contopirea a două fiinţe într-una singură". Pe măsură ce soţii învaţă să se respecte şi să se iubească unul pe celălalt, vor vedea adevărate miracole petrecându-se în viaţa lor. Căsniciile bolnave se însănătoşesc, căsniciile monotone se revigorează, iar căsniciile bune devin şi mai bune.

Un soţ a cărui „căsnicie bună" a devenit mult mai bună ca înainte ne-a scris o scrisoare în care ne împărtăşea că era căsătorit de douăzeci şi trei de ani, avea nişte copii minunaţi şi a avut ocazia de a iniţia un program de

predici adresate familiei, la radio şi la televiziune. Dar simţea că ceva lipseşte, aşa că i-a mărturisit soţiei sale că Dumnezeu i-a pus pe inimă să încerce o altfel de modalitate de consiliere a cuplurilor aflate în dificultate. El şi-a dat seama că societatea - o societate care şi-a pierdut echilibrul - ignora diferenţele reale dintre femei şi bărbaţi în ceea ce priveşte mentalitatea inoculată acestora începând din primii ani de viaţă. A discutat cu soţia sa despre nevoia lui cea mai profundă (cea de respect), precum şi despre a ei (cea de dragoste). Apoi, la câteva zile după această discuţie, au auzit la radio vorbindu-se despre Legătura dintre Dragoste şi Respect! Au comandat câteva dintre cărţile noastre şi, după citirea lor, şi-au dat seama că Dumnezeu lucra în vieţile lor cu putere, printr-un soi de „programare divină". Scrisoarea sa continua în felul următor:

> Cu toate că, în ochii multora dintre cei care ne cunoşteau, căsnicia noastră părea grozavă (şi aşa şi era), existau totuşi câteva aspecte ale căsniciei în care renunţasem să mai lupt. Pe o scară de la 0 la 10, mariajul nostru era cam de nota 5 sau 6, în majoritatea timpului. După ce am citit cartea dumneavoastră, soţia mea şi cu mine am plecat de acasă pentru câteva zile şi, ca să mă exprim cât mai precis cu putinţă, Dumnezeu ne-a făcut cea mai senzaţională dezvăluire în ceea ce priveşte relaţia dintre noi doi. Într-un mod inexplicabil, Dumnezeu ne-a înmuiat inimile în momentul în care am început să acordăm mai multă importanţă acestei idei a Dragostei şi Respectului. Nu ar trebui să ne surprindă, dar adevărul este că e mult mai uşor să le vorbeşti altora despre anumite principii decât să le aplici tu însuţi în viaţa de zi cu zi. Astăzi, legătura dintre mine şi soţia mea este tot mai strânsă şi cred că eficienţa consilierii pe care le-o oferim cuplurilor cu probleme este puternic influenţată de acest fapt.

Primim, de asemenea, numeroase scrisori de la cupluri a căror căsnicie dificilă s-a îmbunătăţit radical. De pildă, o soţie ne-a mărturisit că atât ea cât şi soţul ei sunt căsătoriţi pentru a treia oară. Pe lângă asta, amândoi erau foşti alcoolici, iar ea provenea dintr-o familie destrămată şi niciodată nu avusese respect faţă de bărbaţi. După vreo doi ani de căsnicie - e vorba de cea de-a treia căsnicie - ea a început să creadă că nici această relaţie nu va dura. De la bun început avusese reţineri în privinţa recăsătoririi, ţinând cont de eşecurile anterioare, dar, după ce a apelat la sfaturile unui consilier marital, şi-a dorit s-o facă „după voia lui Dumnezeu de data asta". La scurt timp, soţul ei a suferit un accident şi a fost supus unei intervenţii chirurgicale, ceea ce l-a

făcut inapt de muncă vreme de doi ani. A fost nevoită să facă eforturi uriaşe pe plan financiar pentru a purta de grijă celor cinci băieţi aflaţi la vârsta adolescenţei, care proveneau din căsătoriile anterioare. Soţul ei părea lipsit de cel mai elementar respect de sine şi nici ei nu-i arăta pic de respect ori de dragoste. Ea credea că, dacă l-ar iubi mai mult, lucrurile ar merge mai bine între ei, dar nu s-a întâmplat aşa. S-au străduit să vizioneze casete şi să citească diverse cărţi despre căsnicie, ba chiar au participat şi la şedinţe de consiliere maritală, dar nu au reuşit să pună capăt Ciclului nebuniei. Simţindu-se încolţită şi neajutorată, această femeie adormea plângând cel puţin de două ori pe săptămână. Aşa stăteau lucrurile şi ea simţea că nu va mai putea continua prea multă vreme în felul acesta, când a auzit de cartea noastră, intitulată *Motivating Your Man God's Way* [*Cum să-ţi motivezi soţul după voia lui Dumnezeu*]. Scrisoarea ei continuă după cum urmează:

Pentru a pune capăt Ciclului nebuniei, ascultaţi de Cuvântul lui Dumnezeu, „care lucrează în voi, care credeţi" (1 Tesaloniceni 2:13).

> După ce am citit cartea dumneavoastră, i-am cerut iertare soţului meu şi i-am mărturisit că nu-l respectasem deloc, dar că îmi doream sincer să fac lucrul acesta şi chiar am început să-l fac. Şi iată că a funcţionat! Recunoştinţa mea e fără margini. În sfârşit, „am prins ideea"... Vă mulţumesc că mi-aţi arătat cum să-l respect pe soţul meu după cum îmi cere Dumnezeu. Am început să folosesc cuvinte respectuoase, iar atitudinea mea (şi mai ales atitudinea şi comportamentul lui) s-a schimbat foarte mult. Am pace în suflet şi sper că mariajul nostru va dura până la moarte şi că, astfel, va fi spre gloria lui Dumnezeu.

Îmi place în mod deosebit o scrisoare pe care am primit-o de la o tânără, care îmi vorbeşte despre efectul pe care l-a avut mesajul Dragostei şi Respectului asupra căsniciei părinţilor ei. Mama ei i-a spus că îl roagă pe Dumnezeu un singur lucru, şi anume să-i schimbe expresia de pe faţă şi sentimentele din inimă. Asta funcţionează de fiecare dată (dacă nu-şi deschide gura). Scrisoarea fetei continuă în felul următor:

> Mama procedează aşa cum v-am spus, în timp ce tata îi mărturiseşte greşelile pe care le-a făcut în trecut. Ea vede o schimbare radicală a felului lui de a gândi şi de a acţiona, iar asta îi dă speranţe pentru viitor. De asemenea, ea îmi mai spune că foloseşte cuvinte respectuoase şi rezultatele se observă imediat în ceea ce priveşte reacţiile tatei... lucrul

acesta este nemaipomenit, pentru că ei nu au fost niciodată în stare să discute serios, fără să se înfurie sau măcar să ridice tonul... Vă mulţumesc că i-aţi redat speranţa mamei şi, în felul acesta, ne-aţi redat speranţa şi mie şi surorilor mele.

DE LA CICLUL NEBUNIEI LA CICLUL REVIGORĂRII

Scrisori de genul acesta nu contenesc să sosească din toate părţile. Legătura dintre Dragoste şi Respect pune capăt Ciclului nebuniei, acest stigmat al căsniciilor de pretutindeni. Dacă soţul şi soţia pot lua hotărârea de a veni fiecare în întâmpinarea nevoii primordiale a celuilalt – dragostea necondiţionată, pentru ea, şi respectul necondiţionat, pentru el – vor face un pas uriaş în direcţia încetinirii ritmului Ciclului nebuniei. Observaţi că nu am spus: „în direcţia eliminării pentru totdeauna a Ciclului nebuniei". Oricât de mult mi-aş dori să vă pot oferi o soluţie garantată sută la sută în acest sens, nu pot s-o fac. Toţi ne lăsăm prinşi în Ciclul nebuniei din când în când, din cauză că nimeni nu este perfect. Sarah şi cu mine ne străduim şi în ziua de azi să păstrăm controlul asupra Ciclului nebuniei, pentru că e posibil să reacţionăm negativ unul faţă de celălalt, în aspecte minore şi aparent lipsite de însemnătate. Ea vede lucrurile în roz, pe când eu le văd în albastru; ea aude în roz, eu aud în albastru şi, iată, conflictul este gata să izbucnească. Ţinerea sub control a Ciclului nebuniei se referă tocmai la frânarea potenţialelor conflicte şi la evitarea amplificării acestora. (Pentru modalităţi şi tehnici de ţinere sub control a Ciclului nebuniei, vezi anexele A şi B.)

Sarah şi cu mine am învăţat să recunoaştem primele semne care ameninţă să ducă la declanşarea Ciclului nebuniei. Şi ştim cum să-i încetinim ritmul sau chiar să-i punem capăt, după două-trei rotaţii. Dar, mai presus de orice, noi dispunem de o armă care ţine în frâu Ciclul nebuniei. Se cheamă Ciclul revigorării şi are la bază un mecanism simplu:

DRAGOSTEA LUI STIMULEAZĂ RESPECTUL EI;
RESPECTUL EI STIMULEAZĂ DRAGOSTEA LUI.

În partea a doua a acestei cărţi vă voi oferi zeci de idei, principii şi strategii menite să antreneze căsnicia voastră într-un Ciclu al revigorării. Şi, dacă veţi lua hotărârea de a depune efort în acest sens, vă veţi putea menţine în cadrul acestuia!

PARTEA A DOUA

CICLUL REVIGORĂRII

Întrucât Ciclul nebuniei este mereu la pândă, gata să se declanşeze, e nevoie ca tu şi soţul tău, respectiv soţia ta, să intraţi în Ciclul revigorării şi să rămâneţi acolo. Capitolele care urmează conţin pasaje biblice de mare importanţă, aplicabile Legăturii dintre Dragoste şi Respect în cadrul căsniciei. Vreau, de asemenea, să vă împărtăşesc o serie de principii şi metode, precum şi câteva idei de bază menite a-i ajuta pe cei căsătoriţi să înveţe cum să pună în practică mesajul Dragostei şi Respectului în viaţa de zi cu zi. După cum am văzut în prima parte, soţii au nevoie de ajutor în mod special în privinţa dragostei, pe când soţiile au nevoie să fie ajutate în mod deosebit în ce priveşte respectul.

Pentru a simplifica lucrurile, le voi prezenta sub forma a două grupe de iniţiale ce înmănunchează, fiecare, un număr de şase domenii esenţiale ce revin în sarcina fiecăruia dintre cei doi soţi, şi anume **A-D-I-A-F-A** – este sfatul pe care îl adresez soţilor, structurat în şase capitole consacrate următoarelor atribute: **A**propiere, **D**eschidere, **Î**nţelegere, **A**titudine împăciuitoare, **F**idelitate şi **A**preciere. Pe de altă parte, **C-I-A-G-R-S** este îndemnul pe care îl adresez soţiilor şi include şase capitole distincte, consacrate **C**uceririi, **I**erarhiei în sânul familiei, **A**utorităţii, **G**ândirii raţionale, **R**elaţiei şi **S**exualităţii.

Este nevoie de un efort constant pentru a rămâne înăuntrul Ciclului revigorării. Aceste capitole, scurte ca întindere, abundă în îndemnuri desprinse din Scriptură şi în sfaturi practice menite să vă ajute în sensul clădirii unei căsnicii mai bune şi mai bine închegate.

Capitolul opt

A-D-I-A-F-A: Cum să-i arăţi soţiei tale că o iubeşti

(O notă adresată soţiilor: capitolul de faţă, precum şi cele şase care urmează, sunt „destinate exclusiv soţilor", dar asta nu înseamnă că soţiile nu sunt invitate la lecturarea acestora.)

Domnilor, până în momentul de faţă ne-am petrecut timpul învăţând cum să punem capăt Ciclului nebuniei. Pe parcursul capitolelor care urmează, ne propunem să ne concentrăm asupra căilor prin care putem să pătrundem în Ciclul revigorării şi să rămânem înăuntrul lui. Ciclul revigorării presupune iniţiativă. Este un ciclu pozitiv. Un ciclu activ, care produce efecte certe. Rămâneţi înăuntrul Ciclului revigorării şi, în felul acesta, veţi împiedica declanşarea Ciclului nebuniei.

Dat fiind faptul că amândoi sunteţi oameni, e posibil ca Ciclul nebuniei să se declanşeze, totuşi, în anumite circumstanţe şi să se învârtească de câteva ori. Ni se mai întâmplă şi nouă, lui Sarah şi mie, din când în când, *însă doar atunci când uităm să recurgem la instrumentele şi tehnicile furnizate de Ciclul revigorării*. Ceea ce vă voi împărtăşi în capitolele 9-14 s-ar putea să vi se pară oarecum „nefiresc", dar nu vă îngrijoraţi. După cum am văzut mai devreme, dragostea nu reprezintă limbajul natural, matern al soţului. Dar pe măsură ce veţi pune în practică adevărurile

Întrucât înţelepciunea „îţi va aduce cinste, dacă o vei îmbrăţişa" (Proverbe 4:8), am convingerea că o soţie bine intenţionată îţi va da cinstea cuvenită dacă tu, la rândul tău, îi vei dărui dragoste.

simple adresate soţilor de Scriptură şi prezentate aici pe scurt prin iniţialele A-D-I-A-F-A, veţi descoperi că ele au puterea de a insufla energie soţiilor voastre. Acestea vă vor răspunde cu respect, iar respectul *este* limbajul vostru natural.

Înainte de a intra în detalierea noţiunilor de **A**propiere, **D**eschidere, **Î**nţelegere, **A**titudine împăciuitoare, **F**idelitate şi **A**preciere, trebuie să examinăm cu atenţie conceptul de *cuplu*. Acesta semnifică legătura existentă între doi oameni şi ne oferă un indiciu esenţial privitor la felul în care femeile percep o relaţie. Soţiile au nevoie de o astfel de legătură, ele îşi doresc apropiere.

Imaginaţi-vă o fotografie cu voi doi, care simbolizează relaţia voastră. După cum căsnicia voastră este asaltată de tot felul de probleme, mai mari sau mai mici, imaginaţi-vă că fotografia respectivă este sfâşiată în două sau, cel puţin, are colţurile rupte. Soţia ta consideră că este de datoria ei să lipească la loc relaţia care s-a rupt. Ea îşi doreşte să se apropie de tine, aşa că acţionează pe baza intenţiei care o animă.

Acesta este, de regulă, punctul în care cuplurile ajung în impas în încercarea de a-şi rezolva problemele, chiar şi pe cele mărunte. Femeile recurg la confruntare din dorinţa de apropiere. Însă reacţia tipică a bărbatului este de a se gândi că soţia sa iscă discuţia din dorinţa de a controla. Dacă un alt bărbat i-ar vorbi în felul acesta, ar suna ca o provocare la scandal. N-o fi acesta motivul pentru care unii bărbaţi au impresia că soţia caută cearta cu lumânarea?

Chiar şi cea mai banală şi inofensivă „confruntare" dintre tine şi soţia ta reprezintă o remarcabilă confirmare a deosebirii fundamentale dintre nevoile cele mai profunde ale femeii, pe de o parte, şi ale bărbatului, pe de altă parte, în cadrul unei relaţii. Este o oglindire clară a faptului că mesajele pe care vi le transmiteţi unul celuilalt pot fi interpretate greşit din cauza nevoilor voastre atât de diferite. În partea întâi am examinat aceste nevoi pentru a învăţa cum să descifrăm mesajele celuilalt. Atunci când soţia ta, în ciuda bunelor sale intenţii, îţi pare agresivă şi negativistă, ea tânjeşte, de fapt, după toate atributele înmănuncheate în A-D-I-A-F-A. În astfel de momente, poate că simţurile tale îţi transmit că ea e pur şi simplu arţăgoasă şi lipsită de respect. Dar, crede-mă pe cuvânt - ceea ce îşi doreşte, de fapt, este să se apropie de tine. Ea are nevoie de dragostea ta.

SOŢUL MEU NU M-A CREZUT PÂNĂ-N MOMENTUL ÎN CARE...

Un cuplu care a apelat la mine pentru consiliere se confrunta tocmai cu

problema aceasta despre care am vorbit. Ea îl lua la întrebări, iar el se simţea sufocat, frustrat din cauza atitudinii ei dominatoare şi a aparentei sale „lipse de respect" la adresa lui. I-am spus soţului cu pricina în felul următor: „Domnule, soţia ta te provoacă la discuţii din dorinţa de a se apropia de tine."

„Nicidecum", mi-a răspuns prompt. „Încearcă să mă controleze."

M-am întors spre soţia sa şi am întrebat-o: „E adevărat că îl provoci la discuţii din dorinţa de a-l controla?"

„Sigur că nu", a răspuns ea. „E exact aşa cum ai spus. Încerc doar să mă apropii de el."

M-am întors din nou către soţ. „Ţi-am spus eu?"

Dar el nu vedea aşa lucrurile. O ţinea una şi bună: „Este o persoană care vrea să controleze totul."

Pe toată durata acelei şedinţe, precum şi în următoarele câteva întâlniri, soţul respectiv a refuzat cu încăpăţânare să renunţe la părerea sa potrivit căreia metodele soţiei sale erau „abuzive", nici mai mult, nici mai puţin. Era convins că ştie care sunt adevăratele ei intenţii şi de ce procedează în felul acesta. Recepţionase mesajul ei, îl tălmăcise şi credea că-l pricepuse corect: „Este o persoană care vrea să controleze totul."

Când este prins în Ciclul nebuniei, „calea nebunului este dreaptă în ochii lui" (Proverbe 12:15).

Evident, nu avea dreptate, dar în faza aceea nu era dispus să încerce să descifreze cu mai multă acurateţe mesajul soţiei sale.

Totuşi, cu timpul a reuşit să facă lucrul acesta şi, după o vreme, au luat parte împreună la una dintre conferinţele noastre pe tema Dragostei şi Respectului, iar la final soţul cu pricina mi-a trimis un bileţel în care scria: „În prezent suntem un cuplu care a adoptat conceptul Dragostei şi Respectului. Suntem conştienţi că e posibil să interpretăm greşit mesajele pe care ni le transmitem unul celuilalt şi că, încercând să comunicăm ceea ce simţim, e posibil să ne exprimăm altfel decât am avut intenţia."

Cuplul acesta „a prins ideea"; mai ales soţul. El şi-a dat seama că, dacă soţia sa avea faţă de el o atitudine excesiv de dominatoare, negativistă, critică sau nerespectuoasă, trebuia să ia în calcul posibilitatea ca el să-i fi interpretat greşit mesajul. În realitate, ea striga: „Iubeşte-mă!" Când el se închidea în sine, ea se străduia şi mai tare să ajungă la inima lui. Bărbatul şi-a dat seama că trăsese în mod greşit concluzia că soţia lui încerca să-l ţină sub papuc când, de fapt, ea îşi dorea să se apropie de el. O dată ce a învăţat să-i descifreze mesajul în mod corect, a început să facă progrese în sensul

abandonării Ciclului nebuniei şi al declanşării Ciclului revigorării (vezi pag. 115). Soţia lui nu avea intenţia de a-l dojeni ca pe un băiat neascultător. Ea tânjea să fie iubita lui, nicidecum mama lui.

ÎNVĂŢAŢI SĂ VĂ ÎNCREDEŢI ÎN INSTRUMENTELE DE CARE DISPUNEŢI

Termenul *vertij* desemnează o stare caracterizată printr-o senzaţie de ameţeală, însoţită de sentimentul că eşti prins într-un vârtej, indiferent de locul unde te afli. Termenul acesta este folosit uneori în instructajul pentru zbor, în special când elevul este învăţat să zboare cu anumite aparate, fără să aibă posibilitatea de a vedea punctul de destinaţie. Dacă pilotul nu învaţă să se servească de instrumentele de care dispune, se va simţi prins într-un vârtej, în scurt timp va deveni dezorientat şi se va prăbuşi. El învaţă că, dacă aparatura de bord îi spune că este cu capul în jos, trebuie să îi dea crezare şi să redreseze avionul, chiar dacă el simte că totul e-n regulă. Instrumentele de bord nu sunt afectate de „sentimente", nici nu sunt orbite de norii impenetrabili sau de ceaţa care învăluie avionul. Pe scurt, instrumentele de zbor nu pot fi înşelate şi nici nu mint.

Pentru a descifra mesajele în mod corect, „înţeleptul ascultă sfaturile" (Proverbe 12:15).

Pe măsură ce vom pătrunde tot mai adânc în secretele A-D-I-A-F-A şi vom examina diferitele aspecte ale unei relaţii, aş dori să priviţi la următoarele şase capitole ca la propriile voastre instrumente de bord. Să nu îngăduiţi totdeauna ca ceea ce vedeţi, auziţi sau vi se pare că simţiţi să determine felul în care interpretaţi o anumită situaţie. În schimb, ţineţi minte faptul că voi purtaţi lentile şi receptori auditivi de culoare albastră. Acestea colorează şi influenţează tot ceea ce vedeţi şi auziţi şi determină felul în care interpretaţi mesajele pe care le primiţi din partea soţiilor voastre.

S-ar putea să vă gândiţi: *Poate că unele soţii încearcă să se apropie de bărbaţii lor, dar a mea, în nici un caz. Nu vrea decât să mă controleze.* Trebuie să lăsaţi deoparte această mentalitate. Trebuie să vă încredeţi în instrumentele de bord, etichetate cu iniţialele A-D-I-A-F-A. Procedaţi în felul acesta şi nu vă veţi simţi dezorientaţi şi ameţiţi, cum se întâmplă de fiecare dată când debutează Ciclul nebunici. Dimpotrivă, le veţi insufla energie soţiilor voastre. A-D-I-A-F-A se întemeiază pe pasaje biblice fundamentale

privitoare la rolul bărbatului în căsnicie. Nu aveţi cum să daţi greş dacă vă încredeţi în Cuvântul lui Dumnezeu şi îi daţi ascultare. Veţi învăţa să vă exprimaţi dragostea într-o manieră personală, cu propriile cuvinte, chiar şi în toiul unui conflict care, în mod normal, v-ar arunca într-o stare de iritare sau de muţenie. Şi veţi vedea cum se va înmuia inima soţiilor voastre. Credeţi-mă pe cuvânt, Ciclul revigorării este cu adevărat eficient – cu condiţia să vă încredeţi în instrumentele de bord de care dispuneţi.

Nu aveţi cum să daţi greş dacă veţi spune: „Mă încred în cuvântul Tău" (Psalmul 119:42).

ÎN OCEANUL DE CONFLICTE, BĂRBAŢII SE SCUFUNDĂ, DACĂ...

Aşa cum am văzut în partea întâi, tendinţa bărbatului este de a se retrage din faţa conflictelor. Atunci când oceanul emoţiilor inerente căsniciei devine învolburat, soţul are senzaţia că se îneacă. Soţia, pe de altă parte, se menţine la suprafaţă, plutind în mod lejer şi natural. Dacă soţul va apela însă la principiile biblice – la metodele recomandate de Dumnezeu, ca să spun aşa – sunt încredinţat că va învăţa să înoate şi să supravieţuiască astfel conflictului.

Un bărbat mi-a destăinuit că îl nemulţumea felul în care îi vorbea soţia lui, făcându-l să se simtă călcat în picioare. Omul acesta era un bărbat în cel mai strict sens al cuvântului, „albastru" până în străfundul inimii. Când soţia sa avea câte o izbucnire emoţională, tendinţa lui era să o ţină la distanţă, ceea ce o enerva pe ea la culme. L-am sfătuit să o abordeze altfel, pentru a descoperi puterea benefică pe care era capabil să o exercite asupra stării de spirit a soţiei sale, putere căreia nu-i rezistă nici o femeie, cu condiţia să se simtă iubită.

Mi-a mărturisit mai târziu că a pus în practică sugestiile mele şi a rămas uluit de efecte. Ca de obicei, s-a întâmplat ca ea să se înfurie pe el din cauza unor fleacuri. El a întrerupt-o şi i-a spus cu blândeţe, dar ferm, în acelaşi timp: „Uite ce e, în clipa asta ai de ales: poţi continua să mă calci în picioare sau poţi veni să ne aşezăm pe canapea şi să ne rugăm împreună pentru problema asta."

Asemenea unui balon care se dezumflă, tot negativismul a părăsit-o dintr-o dată. N-a mai scos nici un cuvânt, s-a răsucit pe călcâie şi s-a îndreptat spre canapea, s-a aşezat, şi-a plecat capul, iar apoi i-a întins mâna soţului său. Acestuia nu-i venea să-şi creadă ochilor. Era o priveliţte cu totul inedită

Practicarea Legăturii dintre Dragoste şi Respect dovedeşte faptul că „cel cunoscător îşi măreşte puterea" (Proverbe 24:5)..

pentru el. I-am spus: „Uite cum stau lucrurile, poate că femeile par de nestăpânit sau, în aparenţă, dau impresia că vor să controleze situaţia, dar adevăratul motiv este că îşi doresc să se simtă aproape de omul iubit. Când femeia se simte tratată cu dragoste, se supune numaidecât voinţei soţului ei, într-o atitudine plină de respect. Şi-a atins scopul. Asta a fost ceea ce şi-a dorit de la bun început!"

Soţul cu pricina a înţeles ce i-am spus. A recunoscut faptul că sfaturile mele erau contrare felului său de a fi, dar, de îndată ce a văzut rezultatele, mi-a dat dreptate. El a învăţat să se încreadă în instrumentele sale de bord. (Pentru exemplificarea felului în care poţi să îi împărtăşeşti soţiei tale propriile nevoi, precum şi pentru a înţelege mai profund nevoile ei, vezi anexa C.)

A-I ARĂTA DRAGOSTE NU ÎNSEAMNĂ CĂ TREBUIE SĂ DEVII ŞI TU „ROZ"

Vreau să pricepeţi bine un lucru: atunci când vă îndemn să vă încredeţi în instrumentele voastre de bord şi să vă purtaţi cu dragoste faţă de soţiile voastre, nu vă cer să vă transformaţi în femei. În biserică se face o mare greşeală, mai ales în rândul comunităţilor evanghelice. Bărbaţilor li se pretinde să caute „să scoată la iveală latura feminină a personalităţii lor"; cu toate acestea, femeilor nu li se cere să scoată la iveală latura masculină a personalităţii lor.

Bărbaţii nu trebuie să fie efeminaţi (vezi 1 Corinteni 6:9). Când îi cer unui soţ să-şi iubească soţia, nu îi pretind să devină şi el roz. În schimb, îi cer să se poarte ca un bărbat de caracter – să-şi ajusteze puţin lentilele şi receptorii auditivi de culoare albastră şi să se înarmeze cu dragoste.

Adevărul este că unui bărbat i-ar fi mai uşor să-şi dea viaţa pentru o cauză de onoare, decât să se apropie iubitor de o soţie dispreţuitoare şi să-i spună: „Cred că am greşit. Vrei să vorbim despre asta?" Să te apropii de soţia ta în toiul unui conflict şi să-i spui: „Îmi pare rău. Mă ierţi?" presupune o mare doză de curaj. Ştiu lucrul acesta pentru că l-am experimentat personal. Nu e un lucru plăcut, dar dă rezultate. Cu timpul, devine mai uşor, dar niciodată n-o să-ţi vină să-l faci în mod natural. Cu toate acestea, această reacţie îţi dă puterea să înlături tot negativismul afişat de soţia ta în timpul conflictelor.

Dar cel mai grozav este faptul că tu, un bărbat care are tendinţa să vadă

şi să perceapă totul în albastru, vei reuşi să atingi fiinţa roz a soţiei tale în maniera tandră şi iubitoare pe care şi-o doreşte ea. Unele soţii se topesc, pur şi simplu. Altele simt că se dezgheaţă încetul cu încetul. În orice caz, inima ei se va înmuia şi veţi putea rezolva orice problemă cu care vă confruntaţi. În felul acesta vei putea să o faci să înţeleagă că ai nevoie de respect şi să o convingi să ţi se alăture în Ciclul revigorării.

Dacă vei pune în practică A-D-I-A-F-A, vei „gusta viaţa cu soţia pe care o iubeşti" (Eclesiastul 9:9).

Studiind cu atenţie conceptele înglobate în A-D-I-A-F-A, mă rog ca voi să descoperiţi felul în care Scripturile descriu inima lui Dumnezeu şi să învăţaţi ce înseamnă cu adevărat să fii soţ. Nu e nevoie să deveniţi experţi în materie de Biblie sau să studiaţi zeci de pasaje. Vă voi prezenta doar câteva versete, care sunt însă de o importanţă capitală, căci reprezintă o revărsare de dragoste asupra fiinţei soţiei. După cum mi-a spus odată un soţ: „Informaţia pe care mi-ai împărtăşit-o dă rezultate. Văd cum strălucesc ochii soţiei mele ori de câte ori o aplic şi, pe de altă parte, pe chipul ei se citeşte disperarea şi resemnarea atunci când nu pun în practică principiile pe care ai încercat să mi le insufli prin intermediul lucrărilor recomandate şi al Cuvântului lui Dumnezeu."

Pentru a păstra vie strălucirea din ochii soţiei tale, acţionează pe baza principiilor biblice pe care le voi descrie în capitolele următoare, iar ea se va simţi iubită. Aceasta este apropierea despre care am vorbit – aceasta înseamnă relaţie. Îi vei insufla energie soţiei tale potrivit voii lui Dumnezeu şi vei vedea cum metodele Lui acţionează asupra inimii unei femei bine intenţionate!

Ai încă îndoieli? Hai să examinăm mai îndeaproape A-D-I-A-F-A şi vom vedea cum vor decurge lucrurile. Vom începe cu Apropierea.

Capitolul nouă

Apropierea – ea îşi doreşte să te simtă aproape

Nu este o coincidenţă faptul că încă de pe primele pagini ale Bibliei – acolo unde ni se vorbeşte despre prima căsnicie din istoria omenirii – se desprinde o definiţie cât se poate de realistă a noţiunii de apropiere. „De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de soţia sa; şi se vor face un singur trup" (Geneza 2:24).

Când Scriptura foloseşte expresia „se va lipi", în limba ebraică acest termen are semnificaţia de ataşare, aderare sau legătură strânsă. Două fiinţe sunt unite una de cealaltă, stând faţă în faţă şi devenind un singur trup. Ştiaţi că, dintre toate vieţuitoarele create de Dumnezeu, numai oamenii pot să stea faţă în faţă în timpul actului sexual? Lipirea presupune însă mult mai mult decât unire pe plan sexual. Ea implică şi o apropiere de natură spirituală şi emoţională. Pasajul respectiv îi priveşte îndeosebi pe bărbaţi – e încărcat de semnificaţii. Soţia ta va simţi că o iubeşti dacă te apropii de ea şi îi dai de înţeles că vrei să-i fii alături printr-o privire, printr-o atingere sau printr-un zâmbet.

În cartea Deuteronom găsim şi mai multe informaţii legate de semnificaţia noţiunii de apropiere. „Când un om va fi însurat de curând, să nu se ducă la oaste şi să nu se pună nici o sarcină peste el; să fie scutit, din pricina familiei, timp de un an, şi să veselească astfel pe nevasta pe care şi-a luat-o" (Deuteronom 24:5). Acesta este un pasaj absolut fascinant, pentru că demonstrează cât de bine înţelegeau israeliţii căsnicia. De ce un an? Pentru că ştiau că primul an de căsnicie este de o importanţă capitală. Este esenţial să se pună bazele unei relaţii apropiate înainte ca problemele şi responsabilităţile să-l ţină pe soţ

departe de casă pentru o perioadă oarecare de timp, înainte ca cei doi soţi să se confrunte cu dificultăţile vieţii.

PRIMELE SECUNDE DAU TONUL

În cazul mariajului modern sunt foarte mici şansele ca cei doi parteneri să-şi petreacă împreună primul an de căsnicie, fără să se despartă nici măcar un moment, dar, cu toate acestea, zi de zi poţi să dai un ton pozitiv relaţiei. Când vii acasă după ce aţi fost despărţiţi o zi întreagă, primele clipe, cele în care intraţi în contact, vor da tonul pentru tot restul serii. În zilele noastre, situaţia financiară este de aşa natură încât ambii soţi merg la serviciu. E posibil ca soţia ta să ajungă acasă mai târziu decât tine, dar, cu toate acestea, regulile privitoare la clădirea unei relaţii apropiate rămân valabile.

Nu uita că ea are nevoie să te simtă aproape. Îşi doreşte o relaţie în care să staţi faţă în faţă. Amândoi aţi avut o zi lungă şi, foarte posibil, deloc uşoară. Dacă tot ce-ţi doreşti este să te trânteşti pe canapea şi să te uiţi la televizor, cât timp ea îţi pregăteşte cina, să ştii că faci o mare greşeală. Genul acesta de atitudine detaşată şi indiferentă nu o va face nicidecum pe soţia ta să se simtă iubită. Ea se va simţi iubită dacă vii şi tu în bucătărie şi o ajuţi să pregătească cina (chiar dacă nu faci altceva decât să aranjezi masa). Sau, şi mai rău, poate că iei cina de unul singur, înainte ca ea să sosească (un lucru total anormal).

Preocuparea de căpătâi a unui soţ este să fie un iubit „care îţi este mai apropiat decât un frate" (Proverbe 18:24).

Altă variantă ar fi să i te alături şi să povesteşti cu ea în timp ce pregătiţi masa împreună. Spune-i ce ai făcut în cursul zilei şi nu uita să o întrebi şi pe ea acelaşi lucru. Poate că e ocupată cu copiii sau are alte treburi, dar va asculta ce-i spui, te asigur. Ea are tendinţa să tatoneze terenul, pentru a afla dacă ai dorinţa să „sapi" în inima ei, fie şi doar câteva clipe, pentru a afla ce se petrece în ea. Dacă simte că vrei cu adevărat să te apropii de ea, va aprecia asta mai mult decât o oră întreagă de discuţii. Pentru soţia ta, comunicarea faţă-n faţă înseamnă o comunicare de la inimă la inimă. (Asta mai ales în momentele în care are o povară pe suflet, iar un soţ înţelept se va strădui să sesizeze dacă-i aşa.)

Poate că unii soţi se gândesc că nu e de demnitatea lor, ca bărbaţi, să petreacă atâta timp în bucătărie, dar, aşa cum am văzut în Deuteronom 24:5, căpeteniile militare ale evreilor nu îl luau peste picior pe ostaşul care rămânea acasă. De fapt, tocmai în virtutea faptului că era socotit bărbat de caracter, i

se poruncea să-şi petreacă primul an de căsnicie alături de soţia sa. Fără îndoială, tânărul mire şi-ar fi dorit să meargă la luptă alături de camarazii săi, dar, fiind un bărbat de caracter, a învăţat să facă două lucruri: să acţioneze aşa cum se cuvine pe câmpul de luptă, iar în familie să arate iubire. Exista o delimitare clară între cele două aspecte ale vieţii sale şi el se achita onorabil de ambele roluri.

FIICA MEA DE PATRU ANI M-A ÎNVĂŢAT CEVA DESPRE APROPIERE

Dacă soţul îşi va ajusta propriile lentile şi receptorii de culoare albastră, va înţelege că soţia lui are nevoie să-l simtă aproape de ea, dornic să comunice cu ea faţă în faţă, într-un mod care lui îi este străin. Gândiţi-vă la cafenelele împrăştiate pretutindeni în lume, în care se serveşte cafea şi cappuccino, spre deliciul şi încântarea clienţilor. Multe din aceste localuri au măsuţe rotunde, cu câte două scaune, aşezate faţă în faţă. De obicei, la aceste măsuţe se aşează câte doi oameni, care se apleacă unul spre celălalt, faţă în faţă, îşi proptesc bărbia în palmă şi încep să discute. Sunt femei sau bărbaţi? De regulă, femeile fac asta. Femeilor le plac măsuţele rotunde, care evită să o plaseze pe vreuna dintre ele în capul mesei, conferindu-i autoritate asupra celeilalte. Le place să se privească în ochi şi să se simtă apropiate, în legătură intimă una cu cealaltă.

Nevoia aceasta a femeii, de comunicare faţă în faţă, mi-a descoperit-o fiica mea, Joy, pe când avea în jur de patru ani. Într-o seară am dus-o la culcare şi am stat lângă ea câteva clipe, ca să adoarmă. În cameră era întuneric beznă, iar Joy bolborosea vrute şi nevrute, ca de obicei – turuia întruna. Nici unul dintre noi nu-l putea vedea pe celălalt, din cauza întunericului. La un moment dat mi-a zis: „Tati, uită-te la mine!" Apoi mâinile ei micuţe s-au întins spre mine şi mi-au apucat faţa, forţându-mă să privesc înspre ea. În ciuda vârstei fragede şi chiar pe întuneric, ea a simţit că tati nu se uita la ea, iar dacă nu se uită, înseamnă că nu ascultă! Nu-mi amintesc ca fiii mei, Jonathan şi David, să-mi fi pus vreodată mâna pe faţă şi să-mi fi cerut: „Uită-te la mine!"

Această apropiere este lucrul pe care femeile îl caută în orice relaţie şi mai ales în căsnicie. Atunci când s-a măritat cu tine, a crezut că vei fi la fel ca prietena ei cea mai bună – că vei sta cu ea la o măsuţă rotundă şi veţi povesti, privindu-vă în ochi. Probabil că lucrul acesta nu s-a întâmplat însă. În cazul celor mai mulţi dintre soţi, se întâmplă rareori sau chiar deloc.

ATAŞAMENT SAU INDEPENDENŢĂ?

O femeie care iubeşte tânjeşte după apropiere: „Şi am găsit pe cel pe care-l iubeşte sufletul meu. L-am apucat şi nu l-am mai lăsat să plece" (Cântarea cântărilor 3:4).

Înainte să cazi pradă sentimentelor de vinovăţie, trebuie să devii conştient de faptul că nici un bărbat nu poate satisface toate nevoile emoţionale ale unei femei. Pe de altă parte, poate că ar fi bine să încerci să vii în întâmpinarea unora dintre nevoile soţiei tale, chiar dacă aceasta presupune să renunţi întrucâtva la lecturarea rubricii sportive a ziarului tău preferat. Nu e greu să pricepi intenţiile soţiei atunci când vrea să se apropie de tine, lucru pe care-l face în mod firesc. De aceea se ţine de capul tău toată seara (sau obişnuia s-o facă, pe vremuri, când eraţi proaspăt căsătoriţi). Este modul ei de a-ţi spune că te iubeşte.

Îţi poţi imagina căsnicia ta ca pe o linie dreaptă, la ale cărei capete stau cuvintele *Ataşament*, respectiv, *Independenţă*, după cum se vede mai jos:

Ataşament _____ Independenţă

Într-o căsnicie obişnuită, soţia înclină mai mult spre extremitatea numită „Ataşament", în timp ce soţul trage mai mult spre celălalt capăt, cel al „Independenţei". Atunci când devii prea independent (îndeosebi atunci când o ţii la distanţă), ea nu se simte aproape de tine şi începe să aibă impresia că nu o iubeşti. Atunci când ea nu-ţi acordă spaţiul de care ai nevoie, tu începi să simţi că e prea posesivă şi că nu te respectă. Linia respectivă ilustrează tensiunea existentă între nevoile voastre fundamentale: de ataşament, pe de-o parte, şi de independenţă, pe de altă parte. Tensiunea nu este un lucru negativ, în sine; ea există, pur şi simplu. De fapt, este un element necesar al relaţiei dintre voi. O anumită doză de tensiune în căsnicie este unul dintre factorii care contribuie la bunul mers al relaţiei (mai multe detalii în această privinţă veţi afla în capitolul 12).

TEAMA DE A NU AJUNGE „SUB PAPUC"

Tensiunea dintre ataşament şi independenţă este o altă confirmare a deosebirilor existente între roz şi albastru. Ca bărbat, probabil că nu vei fi capabil să te arăţi atât de implicat pe cât şi-ar dori soţia ta. Eu nu le pretind bărbaţilor să se transforme în femei şi să şadă la măsuţele din cafenea, privindu-se în

ochi, bând cafea sau cappuccino şi stând la taclale. Tu eşti bărbat, iar soţia ta te iubeşte tocmai pentru că eşti bărbat şi nu femeie. Ea nu aşteaptă de la tine să devii asemenea prietenei sale cele mai bune. Dar atunci când te îndrepţi spre ea, când îi dai de înţeles că vrei să-i fii aproape, fie şi prin gesturi mărunte, vei vedea ce se va întâmpla. Atitudinea ta o va motiva. O va umple de energie – şi astfel îţi va feri căsnicia de Ciclul nebuniei şi o va ţine înăuntrul Ciclului revigorării.

Desigur, există întotdeauna posibilitatea ca tu să alegi să apeşi înverşunat pe butonul ce poartă inscripţia „Independenţă". Poţi ţine morţiş la „propria libertate". La urma urmelor, munceşti din greu toată săptămâna, aşa că meriţi o mică pauză pe terenul de golf (sau la pescuit sau în faţa televizorului). Doar n-o să fii unul din soţii aceia ţinuţi „sub papuc", care n-au voie niciodată să iasă cu prietenii, din cauză că soţia le dă mereu ceva de făcut.

Şi, în afară de asta, oricum tu n-ai de gând să te apropii de ea atâta vreme cât ea se poartă cu atâta lipsă de respect, cu atâta nepăsare faţă de nevoia ta de libertate şi independenţă. Îţi spun sigur că o astfel de atitudine nu duce nicăieri, nu a dat şi nu va da niciodată rezultate. Nu ai cum să-ţi determini soţia să-ţi satisfacă nevoile privând-o de ceea ce are nevoie, la rândul ei. Procedând în felul acesta, nu faci decât să declanşezi Ciclul nebuniei. Fără dragoste, ea va reacţiona în mod nerespectuos; fără respect, tu vei reacţiona într-o manieră lipsită de dragoste.

Un soţ trebuie să înţeleagă că, „în Domnul, nici femeia nu este fără bărbat, nici bărbatul fără femeie" (I Corinteni 11:11).

Una dintre cele mai mari piedici care stau în calea apropierii de soţia ta s-ar putea să fie teama, caracteristică bărbaţilor, de a nu deveni atât de încătuşat încât să ai senzaţia că nu poţi face un pas fără a-i cere mai întâi aprobarea. Dacă ai luat hotărârea să-ţi conduci căsnicia după principiile Dragostei şi Respectului, teama de a nu ajunge „sub papuc" e de-a dreptul puerilă. Geneza 2:24 te îndeamnă să te lipeşti de soţia ta şi să deveniţi un singur trup. Nu spune nimic despre această temere a soţului de a nu ajunge „sub papuc". Evident, amândoi aveţi nevoie de o doză de libertate din când în când, iar acordarea acestei libertăţi dovedeşte că sunteţi doi adulţi maturi, capabili să comunice şi să-şi înţeleagă reciproc nevoile. (Vezi anexa A, pag. 291.)

CICLUL NEBUNIEI VERSUS CICLUL REVIGORĂRII – O BĂTĂLIE PE VIAŢĂ ŞI PE MOARTE

Aşadar, alege să te porţi ca un adult. Eu am făcut-o şi a dat rezultate. Am înţeles în sfârşit faptul că, pentru a pune capăt Ciclului nebuniei şi pentru a rămâne înăuntrul Ciclului revigorării, trebuia să-i ofer lui Sarah ceea ce avea ea nevoie. Când am făcut aceasta, s-a întâmplat ceva ciudat: ea s-a simţit motivată să-mi ofere ceea ce aveam nevoie, la rândul meu. Regula de Aur s-ar putea parafraza în felul următor: „Ce vrei să-ţi facă ţie soţia, fă-i şi tu ei" (vezi Luca 6:31). Nu ai posibilitatea să rămâi neutru. Într-un fel, aici se dă o bătălie – o bătălie pe viaţă şi pe moarte între Ciclul nebuniei şi Ciclul revigorării. Poţi fie să-ţi motivezi soţia aşa cum se cuvine, fie să o demoralizezi. Alegerea îţi aparţine.

Se spune că un cuplu mai în vârstă lua cina la un restaurant. Ea vede o altă pereche de vârsta lor într-un separeu din apropiere. Îl vede pe soţ şezând aproape de soţia sa, cu braţul petrecut peste umerii ei. Îi şopteşte ceva la ureche, iar ea zâmbeşte şi obrajii i se îmbujorează. El o mângâie tandru pe umăr şi îi atinge părul.

Femeia se întoarce către soţul ei şi îi spune: „Uită-te la cuplul de colo. Uite ce aproape stă bărbatul acela de soţia lui şi cum îi vorbeşte. Ce drăguţ e! Tu de ce nu te porţi niciodată aşa?"

Soţul îşi ridică ochii din farfurie şi aruncă o privire spre separeul vecin. Apoi se întoarce către soţia sa şi îi spune: „Draga mea, dar nici măcar nu o cunosc pe femeia aceea."

Soţia speră necontenit: „De data aceasta, soţul meu se va alipi de mine" (Geneza 29:34).

E veche gluma aceasta – poate cam forţată – dar ilustrează foarte bine diferenţa dintre roz şi albastru. Rozul tânjeşte după apropiere; albastrul este concentrat asupra aperitivului, aşteptând cu nerăbdare să vină friptura. Atâta vreme cât cei doi nu-şi vor ajusta lentilele şi receptorii auditivi, va exista între ei o stare de permanentă tensiune, care le va afecta căsnicia. Căsnicia devine cu adevărat frumoasă abia atunci când stările de tensiune se soluţionează într-un mod creativ – ori atunci când ele sunt complet evitate cu ajutorul anumitor gesturi pozitive, pline de dragoste. Lucrul acesta are efecte minunate, mai ales în privinţa soţiilor. O femeie mi-a împărtăşit următoarele: „Soţul meu a stat mai mult de vorbă cu mine, a fost mai afectuos şi simt că, în ultimele câteva săptămâni, am fost mai apropiaţi unul de celălalt decât în toţi anii de dinainte."

NU TE COSTĂ NIMIC SĂ FII APROAPE DE SOŢIA TA – DECÂT TIMP ŞI DRAGOSTE

Multe dintre sugestiile şi procedeele pe care le voi expune în continuare vin din partea soţiei mele, Sarah, care, cu prilejul fiecărei conferinţe pe care o susţinem împreună, ţine câte o prelegere pe tema Ciclului revigorării. În timp ce întocmea o listă cu ideile menite a-i ajuta pe soţi, Sarah a notat şi câteva lucruri care îi fac plăcere în mod personal şi, totodată, a chestionat un mare număr de femei în legătură cu lucrurile care le-ar face să se simtă aproape de soţii lor. Acestea i-au oferit câteva idei simple, dar extrem de eficiente. De exemplu, te-ai gândit vreodată cât e de important pentru ea să o ţii de mână? Chiar zilele trecute discutam cu Sarah, iar ea mi-a zis: „O femeie se simte aproape de soţul ei, cu alte cuvinte se simte iubită, atunci când el o ţine de mână." Bineînţeles, am prins-o numaidecât de mână. Învăţ repede, nu?

Sau gândiţi-vă la însemnătatea unei îmbrăţişări. În urmă cu câţiva ani, atât mama lui Sarah, cât şi mama mea, au murit la un interval mai scurt de unsprezece luni una după cealaltă. Ea fusese foarte apropiată de ambele femei şi nu o dată am surprins-o suspinând în bucătărie. În acele momente mergeam la ea şi o luam în braţe. Nu spuneam nimic, doar o ţineam în braţe până când se oprea din plâns. Mai târziu mi-a spus: „Mă simţeam foarte aproape de tine când făceai asta."

Sau gândiţi-vă cum ar fi să vă purtaţi afectuos, fără să urmăriţi o apropiere de natură sexuală. S-ar putea să vi se pară că e o contradicţie în termeni, dar nu-i aşa. S-a tot spus că intimitatea sexuală trebuie să debuteze încă de dimineaţa, de la micul dejun – sau din alt moment al zilei. Îmbrăţişeaz-o, ţine-o de mână, spune-i că o iubeşti, spune-i cât e de frumoasă. Fii afectuos, fără să fii agresiv din punct de vedere sexual. Dacă o atingi şi o săruţi numai atunci când ai chef să faceţi dragoste, soţia ta îşi va pierde orice apetit. „Încălzirea" ei din punct de vedere sexual are loc mult mai lent decât în cazul tău, aşa că încearcă să-ţi concentrezi eforturile în sensul creării unei atmosfere afectuoase pe parcursul întregii zile. Dacă iniţiezi atmosfera potrivită, cu mici gesturi semnificative în timpul zilei sau seara, veţi ajunge mult mai uşor şi mai natural la intimitatea sexuală râvnită.

Nu uita: fii afectuos şi delicat în fiecare zi, nu numai în zilele în care ai chef de sex. Afecţiunea ar trebui să fie un scop în sine, nu un mijloc de a obţine ceva. Iată ce are de spus următoarea soţie:

Seara el se uită la meci, iar eu îmi termin treburile pe la ora 10. Simt nevoia să mă liniştesc şi să mă cuibăresc în braţele lui, cum făceam pe vremea când eram proaspăt căsătoriţi. Însă, fără copii prin preajmă, suntem ca doi străini care merg pe cărări diferite. Asta mă împiedică să îmi doresc intimitatea sexuală. Acelea sunt singurele momente în care suntem apropiaţi unul de celălalt. Am nevoie de mai mult, să fiu iubită şi în restul timpului.

V-am prezentat doar câteva exemple. Examinaţi lista de mai jos, precum şi ideile de la sfârşitul celorlalte capitole consacrate A-D-I-A-F-A. Observaţi că toate aceste sugestii sunt simple şi nu vă costă nimic, decât timp şi dorinţa de a fi aproape de soţiile voastre.

SOŢIA TA SE SIMTE APROAPE DE TINE ATUNCI CÂND...

- o ţii de mână;
- o îmbrăţişezi;
- eşti afectuos fără să ai intenţii de natură sexuală;
- îţi faci timp doar pentru ea, aşa încât să vă puteţi concentra unul asupra celuilalt şi să rădeţi împreună;
- ieşiţi la plimbare sau la jogging... sau faceţi orice alt lucru în care sunteţi implicaţi amândoi;
- o inviţi în oraş... îi dai întâlnire seara... luaţi cina la lumina lumânărilor;
- te abaţi de la programul tău obişnuit pentru a-i face un mic serviciu sau comision;
- îţi faci o prioritate din a petrece timp împreună cu ea;
- o priveşti ca pe o persoană completă, cu creier şi păreri proprii... îi dai de înţeles că îţi face plăcere să discuţi cu ea şi să afli ce gândeşte;
- îi propui ceva cu totul neaşteptat... puneţi mâncarea la pachet şi mâncaţi pe plajă... faceţi o plimbare sub clar de lună... parcaţi maşina pe un vârf de colină şi admiraţi asfinţitul;
- stai de vorbă cu ea după ce tocmai aţi făcut dragoste... ţine-o strâns în braţe şi împărtăşiţi-vă cele mai intime gânduri şi simţăminte... şi în nici un caz nu porni televizorul, ca să te uiţi la sport sau la emisiunile de ştiri.

CAPITOLUL ZECE

DESCHIDEREA – EA VREA SĂ-ŢI DESCHIZI INIMA ÎN FAŢA EI

În timpul şedinţelor de consiliere maritală, am observat o tendinţă specifică în rândul cuplurilor care veneau la mine. Imediat ce intra în birou şi lua loc, soţul se aşeza astfel încât să mă poată vedea. Din când în când îşi muta privirea dintr-un loc în altul, dar rareori se întâmpla să-şi privească soţia direct, cu excepţia câtorva ocheade fugare. Soţia, pe de altă parte, se aşeza astfel încât să-l poată vedea atât pe soţul său, cât şi pe mine. Ne urmărea pe amândoi deoarece încerca să înţeleagă ce se petrece în mintea soţului său – la ce se gândeşte el. Nu uitaţi, femeia este o fire expresiv-receptivă. Ea vrea să discute despre ceea ce se întâmplă. Vrea să discute cu cărţile pe faţă, să dezbată problemele cu care se confruntă, pentru a putea fi soluţionate.

Soţul ei, însă, se situează la polul diametral opus. El este tocmai opusul firii ei expresiv-receptive – posedă ceea ce psihologii numesc o personalitate de tip „compartimentalizat". Soţia sa simte că se petrece ceva în inima lui, dar el nu are de gând să vorbească despre asta. „Totul e-n regulă", îi zice el. Cu toate acestea, intuiţia feminină îi spune că el e supărat, fără nici o îndoială. Aşa că soţia se simte derutată şi îşi spune: „Câteodată nu mai ştiu cui să dau crezare." Dar ea nu se lasă. Continuă să disece problema, căutând o cale de rezolvare. Ea tânjeşte după dragostea lui, fapt care, pentru ea, se traduce prin apropierea deschisă şi sinceră faţă de omul iubit.

ARDE-I UNUL DINTRE BECURI ŞI NU VA MAI FUNCŢIONA NICI UNUL

Pentru a înţelege pe deplin cum decurg lucrurile pe parcursul unei şedinţe de

consiliere maritală, ar fi de folos să definim termenii *expresiv-receptiv* şi *compartimentalizare,* prin intermediul unei ilustraţii simple. Am văzut deja că între bărbaţi şi femei există deosebiri majore - rozul şi albastrul percep lucrurile în mod diferit în domeniul intimităţii conjugale. Gândiţi-vă la aceste deosebiri ca la două tipuri de circuite electrice. Unul dintre circuite conţine trei mii de becuri şi este conceput în aşa fel încât, dacă se arde un singur bec, va cădea întreaga reţea. Celălalt circuit conţine trei mii de becuri şi este conceput în aşa fel încât, dacă se ard două mii dintre ele, restul de o mie va continua să funcţioneze.

Un soţ închis în sine îi pare soţiei sale atât de prost-dispus, încât „nimeni nu îndrăzneşte să-i vorbească" (1 Samuel 25:17).

În ce priveşte intimitatea, soţia este asemenea primului circuit. Dacă se iveşte vreun conflict conjugal grav, întreaga ei fiinţă este afectată. Toate „becurile" i se sting şi ea se prăbuşeşte complet. Asta din cauză că personalitatea sa este unitară, nu poate fi disociată. Mintea, trupul şi sufletul său sunt interconectate şi sistemul ei reacţionează ca un tot unitar în faţa durerii. Dacă soţul ei face o remarcă negativă, oricât de neînsemnată, pe care ea o percepe ca fiind o dovadă de lipsă de dragoste, va fi supărată pe el până la redresarea situaţiei. După cum mi-a spus odată o soţie: „Dacă suntem la cuţite pentru un anumit subiect, suntem la cuţite în toate privinţele."

Uneori femeia se înfurie pe soţul ei din cauză că acesta o face să se simtă singură. Scrisoarea următoare este doar una dintre numeroasele scrisori de acest gen pe care le primesc din partea soţiilor:

> De atâtea ori s-a întâmplat ca el să vină seara acasă, să se uite la televizor până târziu şi apoi să se bage în pat cu chef de sex, iar asta mă face să mă simt folosită şi neiubită. Ieri seară m-a cuprins din nou sentimentul acela de singurătate şi nu mi-a făcut deloc plăcere... am impresia că, pentru el, televizorul este mai important decât mine. Ştiu că nu-i aşa, dar asta simt. El se supără pe mine când îşi dă seama, din reacţiile mele, că nu am chef de sex. Nu-mi vorbeşte zile întregi.

Fiecare soţ ar trebui să ia aminte la cuvintele acestei femei. Atunci când are senzaţia că ceva nu e-n regulă, când se simte rănită, singură sau neglijată, ea nu are nici cea mai mică dorinţă să răspundă avansurilor tale sexuale. Atunci când sufletul ei este zdrobit, trupul ei se închide, devine inaccesibil.

Şi nu e greu să observi că soţia ta are sufletul zdrobit. Chipul ei spune tot. În timp ce femeile sunt expresive prin natura lor, bărbaţii au o expresie

indescifrabilă. Soţia se plânge, poate, că soţul ei pare a fi capabil să se comporte ca şi când n-ar exista nici o problemă între ei, cu toate că ea suferă şi îşi simte inima zdrobită. El pleacă la serviciu, iar când se întoarce acasă, nu-i vine să creadă că ea este încă pornită să discute despre cele petrecute cu oarecare timp în urmă. De obicei, el are nevoie să i se amintească în detaliu ce s-a întâmplat, pentru că a uitat. Ea, în schimb, s-a gândit toată ziua la conflictul pe care l-au avut dimineaţă, la micul dejun. A revăzut în minte şi a rederulat de zeci de ori întregul episod. Dar el spune: „Ei bine... ce-ar fi să uităm toată povestea? Hai să ne vedem de treabă."

Ea nu-şi poate imagina cum e posibil ca el să spună una ca asta. De ce nu e la fel de supărat ca ea? Răspunsul este cât se poate de simplu. Vă aduceţi aminte de exemplul celor două circuite electrice? Soţul ei este asemenea celui care continuă să funcţioneze, chiar şi după ce se ard două din cele trei mii de becuri. Asta înseamnă că îşi „compartimentalizează" problemele. Un bărbat este mult mai capabil să-şi controleze reacţiile. Presiunea sa arterială poate atinge un nivel alarmant, dar el e capabil să ascundă lucrul acesta. Se poate să fie profund îndurerat, dar îşi zăvorăşte suferinţa într-un „compartiment" al minţii, zicându-şi în sinea lui: *La ce bun să discutăm despre asta, dacă ea aşa simte?*

SOŢIILE ÎŞI VĂD SOŢII CA PE UN SOI DE INSULE ENIGMATICE

Dragi soţi, tocmai v-am dezvăluit o informaţie extrem de valoroasă. Dacă veţi înţelege faptul că soţia are o personalitate unitară, că are o natură expresiv-receptivă, veţi învăţa cum să reacţionaţi atunci când vă provoacă să vă deschideţi inima. Ori de câte ori un cuplu vine la mine pentru consiliere, soţia încearcă să înţeleagă ce se petrece în inima lui. Ea nu pricepe de ce soţul ei nu poate fi la fel de deschis cum era pe vremea când o curta.

În perioada de curtare, amândoi erau complet deschişi, îşi împărtăşeau cele mai intime aspiraţii, vise, temeri şi eşecuri. Îşi vorbeau de la inimă la inimă, iar deschiderea pe care o simţeau unul faţă de celălalt era aproape palpabilă, ca în cazul celor doi îndrăgostiţi despre care vorbeşte Solomon în Cântarea cântărilor: „Este glasul preaiubitului meu, care bate: «Deschide-mi, sora mea, iubito, porumbiţo, tu, cea curată!»" (Cântarea cântărilor 5:2). Imaginea uşii care se deschide sugerează intimitatea dintre două fiinţe umane, care îşi dăruiesc inima una celeilalte. Atracţia dintre ele este de natură sexuală, emoţională şi spirituală.

Prin urmare, ce se întâmplă cu „deschiderea" bărbatului după ce se căsă-

toreşte? Pe vremea când îi făcea curte, bărbatul căuta s-o cunoască în profunzime pe femeia visurilor sale. Era o aventură palpitantă. O dată însă ce a decis că ea e aleasa inimii sale, este pe deplin satisfăcut. Nu mai simte nevoia de a se deschide în faţa ei. De fapt, preferă să fie pur şi simplu lângă ea, fără să-şi spună mare lucru (mai multe despre subiectul acesta în capitolul 20). El nu-şi dă seama că deschiderea manifestată pe vremea când îi făcea curte era pentru ea o dovadă că o iubeşte şi cuvintele lui erau o sursă imensă de energie. Acum, după ce s-au căsătorit, el nu mai înţelege nevoia ei de deschidere şi faptul că îşi doreşte ca el să-i vorbească şi să-i spună ce are pe suflet.

Fiecare soţie visează să le povestească celor din jur: „Preaiubitul meu îmi vorbeşte" (Cântarea cântărilor 2:10), atunci când descrie conversaţiile şi aventurile romantice trăite alături de el.

În ochii soţiei, soţul pare adesea un soi de insulă misterioasă. Ea vâsleşte în jurul lui, căutând un loc de ancorare, dar ceaţa o împresoară, ţintuind-o locului. Nu poate să tragă la mal. El pare să-i interzică orice acces. Iată ce mi-a scris o soţie:

> El e total detaşat. Mi-e foarte greu să fiu în preajma lui. Nu discută cu mine NICIODATĂ. N-am idee cum aş putea să ajung la inima lui, deşi mi-aş dori foarte tare să ştiu. E ca şi cum aş păşi într-o încăpere în care domneşte întunericul şi întrerupătorul nu e acolo unde ar trebui să fie în mod normal.

Desigur, există şi excepţii. Am avut ocazia să consiliez cupluri în care femeia era cea care se închidea în sine, în timp ce bărbatul îşi punea inima pe tavă, dar astfel de cupluri reprezintă minoritatea. În general, bărbaţii şi femeile se conformează tiparului descris mai sus. (Vezi anexa D.)

SARAH PREFERĂ SĂ FIE ZILNIC „LA CURENT" CU MERSUL RELAŢIEI

Majoritatea soţiilor sunt ca Sarah. Ea preferă să discute în fiecare zi despre problemele care se ivesc în căsnicia noastră, ca să avem o relaţie „adusă la zi". Sarah are senzaţia că lucrul acesta e de natură să prevină amplificarea problemelor, oricare ar fi ele. În primii ani de căsnicie, nu prea pricepeam ce înţelege ea prin „actualizarea" lucrurilor în vederea prevenirii problemelor. De fapt, în general gândeam că discutarea zilnică a potenţialelor probleme e un semn că ne confruntăm, într-adevăr, cu probleme conjugale majore!

De-a lungul anilor, mi s-a întâmplat să înţeleg greşit sensul cuvintelor rostite de Sarah. Adesea aveam impresia că îmi reproşa lipsa mea de dragoste, aşa că preferam să mă retrag, pentru a mă scuti pe mine însumi de sentimentul că nu sunt respectat. Când îmi punea întrebări şi eu tăceam, Sarah căuta să se apropie şi mai tare de mine, încercând să descopere cauza problemei. Dar asta nu făcea decât să mă îndepărteze şi mai tare. În cele din urmă am priceput ce se petrece, dar până în momentul acela, Ciclul nebunici s-a învârtit de prea multe ori.

Eu, Emerson, aveam nevoie să mi se amintească următorul verset din Scriptură: „Inima bărbatului se încrede în ea" (Proverbe 31:11).

Astăzi, pentru a rămâne înăuntrul Ciclului revigorării, mă străduiesc din răsputeri să descifrez corect mesajul lui Sarah atunci când începe să mă ia la întrebări şi să mă descoase. Am în continuare tendinţa tipic masculină de a mă gândi că prea îşi bagă nasul peste tot, mă cicăleşte, mă iscodeşte, ba chiar că vrea să mă controleze. Sunt tentat să gândesc asemenea soţului care mi-a zis: „Soţia mea mă bate întruna la cap. Am senzaţia că are nişte cleşti uriaşi, asemeni celor cu care sunt scoase din maşină victimele unui accident rutier, şi că face tot posibilul să şi-i înfigă în mine. Am nevoie de puţină libertate. Am nevoie de o doză de independenţă."

Înţeleg perfect ce simte bărbatul acesta, dar dau la o parte astfel de gânduri. Ştiu că Sarah nu încearcă să mă controleze; e o femeie plină de intenţii bune. Ştiu că vrea doar să se simtă legată de mine, să fim apropiaţi şi deschişi unul faţă de celălalt. Acesta este un aspect predominant al feminităţii ei – motivul pentru care m-am şi îndrăgostit de ea.

„Ea îi face bine, şi nu rău, în toate zilele vieţii sale" (Proverbe 31:12).

Ca soţ, trebuie să înţelegi că sentimentul că eşti luat la întrebări şi impresia că soţia ta îşi bagă nasul unde nu-i fierbe oala şi te bate întruna la cap sunt inevitabile. Asta se va întâmpla mai devreme sau mai târziu şi trebuie să te stăpâneşti înainte să cazi pradă frustrării. Gândeşte-te *de ce* face soţia ta lucrul acesta. Ea vrea să fie la curent cu mersul relaţiei voastre. Încearcă să se apropie de tine pentru că te iubeşte – *eşti important pentru ea!*

FEREŞTE-TE DE AMĂRĂCIUNE

Din nefericire, unii soţi nu pot sau nu vor să încerce să ţină piept atacurilor

verbale ale soţiilor lor, din cauză că se tem să nu se simtă neputincioşi sau dispreţuiţi. O femeie mi-a mărturisit: „De-a lungul anilor am reuşit să mă impun în relaţia cu soţul meu, iar el avea impresia că, de fiecare dată când discutam anumite chestiuni, eu încercam să-l corectez, aşa că evita din răsputeri să ajungem la aşa-zisele noastre discuţii."

Un bărbat care, împreună cu soţia sa, se străduieşte să rămână cât mai mult timp înăuntrul Ciclului revigorării, mi-a trimis o scrisoare în care a recunoscut că, pe vremuri, teama sa de deschidere era o problemă cât se putea de serioasă. Iată ce scrie el:

> Nu-mi deschideam inima în faţa ei. Îmi înăbuşeam majoritatea gândurilor, emoţiilor şi nevoilor, căci mă temeam să le dau glas, ca să nu fiu respins... Asta o ţinea la distanţă... Cred că a fost, din partea mea, un refuz de a accepta responsabilităţile ce-mi reveneau. Ştiam de mult că sinceritatea şi deschiderea sunt pe placul lui Dumnezeu, dar nu am reuşit să accept lucrul ăsta decât de un timp încoace.

De-a lungul anilor am cunoscut mulţi soţi plini de resentimente, a căror inimă mocnea de furie. Acest gen de soţ nu manifestă blândeţe şi deschidere faţă de soţia sa. În schimb, este suspicios şi are impresia că ea şi-a propus să-l enerveze şi să-l provoace în permanenţă. Soţia lui ştie în mod intuitiv sau bănuieşte că, în adâncul inimii lui, e furios pe ea tot timpul. Cred că la genul acesta de bărbat s-a referit Pavel atunci când a rostit singura avertizare negativă din întregul Nou Testament, învăţându-i pe soţi cum să-şi trateze soţiile: „Soţilor, iubiţi-vă soţiile şi nu adunaţi în inimile voastre amărăciune împotriva lor" (Coloseni 3:19).

Termenul folosit în limba greacă te duce cu gândul la un gust amar. Un bărbat plin de amărăciune înseamnă un bărbat supărat şi iritat, exasperat, indignat şi mânios. Când spunem despre o persoană că este plină de amărăciune, o vedem roasă de furie în adâncul inimii din cauza unei dezamăgiri din trecut. Soţul plin de amărăciune poate să fie dur, cinic sau de-a dreptul ostil. În loc să fie deschis cu soţia lui, el îşi zăvorăşte uşa inimii, dându-i impresia că nu găseşte nimic atrăgător la ea.

Când soţul e plin de amărăciune, nu există speranţa unei deschideri faţă de soţia sa. Poate că şi în căsnicia ta există un dram de amărăciune, chiar dacă atât tu cât şi soţia ta v-aţi angajat să puneţi capăt Ciclului nebuniei şi să începeţi să vă insuflaţi unul celuilalt energie. Soluţia în faţa amărăciunii este să dai ascultare îndemnului blând al Duhului Sfânt (vezi Ioan 14:17, 26; Romani 8:9). Lucrul acesta poate face minuni, după cum dovedeşte scrisoarea

unei soţii. Ea şi soţul ei au luat parte la una dintre conferinţele noastre pe tema Dragostei şi Respectului. După conferinţă a continuat să se simtă vulnerabilă şi răvăşită din punct de vedere emoţional. În ziua următoare, el a criticat-o dur pentru felul în care conducea maşina. Simţind că a rănit-o, după un timp a întrebat-o dacă e vreo problemă. Ea i-a spus ce simţea – nu-l putea mulţumi în privinţa condusului oricât şi-ar fi dat silinţa – iar el a protestat, spunându-i că nu e adevărat, ceea ce a îndurerat-o şi mai mult. Scrisoarea continuă în felul următor:

> Peste cinci minute a venit la mine, ca să-mi spună că-i pare rău şi că, deşi el a fost bine intenţionat, nu va mai proceda aşa dacă lucrul acesta mă deranjează. Apoi ne-am îmbrăţişat şi totul s-a sfârşit cu bine. Ce minunat! Un lucru mărunt, dar atât de important!

Soţul cu pricina a decis să asculte vocea din inima lui. În loc să caute justificări pentru criticile şi atitudinea sa negativă, a stat o clipă pe gânduri. A dat ascultare vocii firave din inima lui. Deschizându-se faţă de soţia lui, aceasta a simţit că el o iubeşte! Ce bine ar fi dacă soţii şi-ar da seama de puterea dragostei şi de faptul că soţiile tânjesc după dragostea lor. Iată câteva spicuiri din scrisorile unor soţii care tânjesc după deschidere şi după un strop de tandreţe:

„Luaţi seama dar în duhul vostru şi nici unul să nu se poarte cu necredincioşie faţă de soţia tinereţii lui" (Maleahi 2:15).

> Am nevoie ca el să sape adânc, să fie direct şi dispus să-mi răspundă din inimă, nu mânat de furie. Altfel nu ajungem nicăieri.

> În loc să se închidă în sine şi să stea deoparte, soţul meu a început să facă lucruri pe care mi-am dorit mereu să le facă (de pildă, să-şi deschidă inima în faţa mea).

> Se petrec lucruri uimitoare. El a început să-şi deschidă inima. Am ajuns să purtăm discuţii, vă daţi seama, nu doar monologuri, ca până acum.

CUM VEI CONVIEŢUI CU FĂPTURA ASTA ATÂT DE SENSIBILĂ?

În momentul acesta, probabil că soţii vor zice: „Doamne, Dumnezeule! Habar n-am avut la ce mă înham atunci când m-am însurat cu făptura asta atât de sensibilă!" Aveţi dreptate, n-aţi ştiut; dar ar trebui să fiţi recunoscători pentru sensibilitatea soţiilor voastre şi pentru multiplele ei aspecte. Sensibilitatea soţiei tale este cea care îi dă putere să stea de veghe toată noaptea atunci când copiii sunt bolnavi. Sensibilitatea ei este cea care o face să stea la căpătâiul tău când zaci în pat doborât de gripă, văitându-te şi cerând încă o pastilă. E adevărat, tot sensibilitatea o face câteodată să simtă că tu îţi închizi inima faţă de ea sau că eşti furios pe ea. Poate că eşti tentat să-i spui: „Hai, nu mai fi atât de sensibilă", dar ar fi de preferat să o iei aşa cum este, cu slăbiciunile şi calităţile ei.

Fiecare soţ trebuie să ia o hotărâre în ceea ce priveşte sensibilitatea şi nevoile soţiei sale. Fie se închide în sine şi refuză orice deschidere, fie caută să se apropie de ea şi să ajungă la inima ei printr-o atitudine sinceră şi deschisă. Un pas simplu, dar extrem de eficient, este să vă împărtăşiţi unul celuilalt cum v-au mers lucrurile peste zi. Dacă nu ai chef de conversaţie în momentul respectiv, poţi spune ceva de genul: „Azi mi s-a întâmplat ceva la serviciu şi poate că vom vorbi despre asta mai târziu, dar în momentul de faţă aş prefera să n-o facem. Nu are legătură cu relaţia noastră." Această ultimă propoziţie are darul să o liniştească. Ea are nevoie să ştie că starea ta de spirit nu are legătură cu ea.

Atunci când staţi de vorbă, fii foarte atent la tonul pe care îl foloseşti. Se ştie că bărbatul are obiceiul să-şi susţină cu vehemenţă punctul de vedere. S-ar putea să nici nu-ţi dai seama că ai adoptat un ton aspru. Poate că nu ai avut intenţia să fii aspru, dar soţia ta îşi pierde toată vlaga chiar sub ochii tăi. Prin simplul fapt că ai făcut nişte afirmaţii şi ţi-ai exprimat părerea în mod categoric, ai călcat pe tubul ei de oxigen.

Cu câţiva ani în urmă, unul dintre fiii noştri, aflat pe atunci la vârsta adolescenţei, i-a vorbit lui Sarah într-un mod care ei i s-a părut cam dur. Aşa că i-a spus ferm: „David, te rog să nu-mi vorbeşti pe tonul ăsta." După cum mi-a relatat ea ulterior, băiatul a privit-o de parcă ar fi fost de pe altă planetă.

El a întrebat-o: „Ce vrei să spui? Aşa le vorbesc şi prietenilor mei."

„Ei, ştii ce?", i-a răspuns Sarah. „Eu nu sunt vreunul din prietenii tăi. Sunt mama ta şi sunt femeie." Aşa că David a primit o lecţie extrem de utilă

în ziua aceea. (Pentru mai multe informaţii, vezi anexele A, B şi C.)

Şi încă ceva. Cu riscul de a mă repeta asemeni unei plăci stricate, nu uitaţi că, dacă sunteţi bine intenţionaţi şi deschişi din punct de vedere emoţional faţă de soţiile voastre, ele se vor simţi aproape de voi şi vi se vor dărui din punct de vedere sexual. Altfel spus, nu trebuie să fiţi deschişi doar cu scopul de „a avea parte de sex". O soţie sesizează lucrul acesta şi asta îi va tăia orice elan pe plan sexual. Însă dacă îi satisfaci cu adevărat nevoile emoţionale, va deveni mult mai receptivă la nevoile tale sexuale. Dumnezeu a conceput căsnicia ca pe un soi de simbioză.

Veţi găsi mai multe informaţii în lista cu sugestii prezentată mai jos. Însă cel mai important este să te încrezi în inima soţiei tale. Deschide-te în faţa ei şi veţi reuşi să vă ţineţi departe de Ciclul nebuniei, deprinzându-vă totodată cu murmurul dulce al Ciclului revigorării.

SOŢIA TA SIMTE CĂ EŞTI DESCHIS FAŢĂ DE EA ATUNCI CÂND...

- îi împărtăşeşti sentimentele tale, povestindu-i cum ţi-a decurs ziua şi cu ce probleme te-ai confruntat;
- îi spui: „Hai să discutăm", o întrebi ce simte şi îi ceri părerea;
- dorinţa de a sta de vorbă cu ea ţi se citeşte pe chip – împreună cu un limbaj al trupului ce denotă relaxare şi cu un contact vizual constant;
- o iei la plimbare ca să staţi de vorbă despre vremurile de odinioară, când v-aţi cunoscut, sau despre copii şi despre problemele legate de aceştia;
- te rogi împreună cu ea;
- îi dai toată atenţia... nu mormăi nişte răspunsuri în timp ce te uiţi la televizor, citeşti ziarul sau lucrezi la calculator;
- discuţi cu ea despre problemele financiare, despre eventuala schimbare a locului de muncă sau despre viitorul vostru comun.

Capitolul unsprezece

Înţelegerea – nu încerca să-i „rezolvi" problema, ci doar ascult-o

În capitolele 2 şi 3 am vorbit deja despre pasajul din 1 Petru 3:7, dar acum vreau să privim la versetul respectiv dintr-o perspectivă pe care aş intitula-o „Empatie faţă de soţia ta". Petru îi sfătuieşte pe soţi în felul următor: „...purtaţi-vă ... cu înţelepciune cu nevestele voastre". Îmi place foarte mult versetul acesta pentru că Petru nu îmi spune că trebuie să o înţeleg pe Sarah. Ca orice bărbat, sunt conştient de faptul că nu aş putea înţelege pe deplin o femeie, nici măcar pe cea pe care o iubesc din tot sufletul. Important este că îmi doresc să trăiesc alături de Sarah „cu înţelepciune", adică în înţelegere şi, mai mult decât atât, îmi doresc să ştie că am încredere în ea.

Sunt conştient de faptul că, în opinia unora, 1 Petru 3:7 este un verset controversat, pentru că, luat în ansamblu, acest pasaj afirmă că soţii ar trebui să trăiască împreună cu soţiile lor într-un mod plin de înţelegere, conştienţi de faptul că ele sunt „un vas mai slab". Feministele se revoltă când aud una ca asta şi ripostează: „Bărbatul nu aparţine unui sex mai puternic. Suntem egali!" Ce trebuie să reţinem însă este faptul că Petru face o afirmaţie comparativă, care nu are nimic de-a face cu calitatea celor două sexe. El nu spune că femeile sunt slabe. Spune că soţia este „un vas mai slab" din cauza vulnerabilităţii sale în raportul cu soţul ei, în cadrul relaţiei conjugale.

Soţia ta este vulnerabilă în faţa ta sub cel puţin două aspecte: (1) când îi spui lucruri de genul: „Pur şi simplu nu pot să te-nţeleg... mă întreb dacă

merită să mai încerc" şi (2) când nu îi dai cinstea cuvenită, prin faptul că o tratezi ca pe o fiinţă inferioară ţie, chiar dacă e „împreună moştenitoare cu voi [tine] a harului vieţii" (vezi 1 Petru 3:7). Susţinătorii feminismului încearcă să folosească acest verset pentru a demonstra că Biblia consideră femeile drept sexul mai slab. Ce vrea să spună Petru e că soţia este vulnerabilă în faţa soţului ei (nicidecum că femeile sunt mai slabe decât bărbaţii); iar când tu, soţul ei, nu cauţi să o înţelegi, ea este într-adevăr foarte vulnerabilă.

O soţie, plină de recunoştinţă faţă de înţelegerea pe care i-o arăta soţul ei, mi-a scris: „Chiar şi atunci când mă revoltă felul în care îşi exercită rolul de lider în familie, el înţelege şi mă acceptă, fără să-mi poarte pică pentru asta."

ÎNTOTDEAUNA SĂ MÂNUIŢI CU GRIJĂ OBIECTELE DE PORŢELAN

Poţi privi expresia „vas mai slab" în felul următor: imaginează-ţi două farfurii, una de porţelan şi una de aramă. Soţul este cea de aramă, iar soţia – cea de porţelan. Nu înseamnă că ea este mai puţin valoroasă – de fapt, un vas de porţelan poate fi mai valoros decât unul de aramă. Farfuriile sunt diferite şi au roluri diferite în împrejurări diferite.

Însă soţia ta – farfuria de porţelan – este fragilă. Ea se poate ciobi, ba chiar sparge, dacă nu eşti atent. Copleşit de frustrare, s-ar putea ca soţul să spună: „Nimeni nu le poate înţelege pe femei – şi mai ales pe tine." În clipa următoare se întoarce şi iese din încăpere, închizându-se în sine şi jurându-şi să nu cedeze în faţa dorinţei ei de a controla lucrurile, atâta vreme cât ea nu-i arată respectul cuvenit.

Dacă ai fost şi tu într-o astfel de situaţie şi ai rostit cuvinte regretabile, ar fi bine să-ţi cobori privirea şi să observi găurile din pantofi. Tocmai ţi-ai tras câte un cartuş în ambele picioare – pentru a câta oară? Dumnezeu nu a conceput-o pe soţia ta aşa încât să funcţioneze corect în faţa unei astfel de atitudini. Dumnezeu le cere soţilor să înţeleagă faptul că soţiile lor sunt nişte farfurii de porţelan pe care El a aplicat, la loc vizibil, următoarea inscripţie: „A se mânui cu grijă".

Un soţ a înţeles în cele din urmă că soţia sa îi este aliat, nu duşman. A început să o vadă în felul în care descrie Petru femeia, fragilă şi vrednică de cinste. Întreaga lor relaţie a început să se schimbe din clipa când el a decis să-i dăruiască acceptarea şi aprecierea de care avea nevoie. Iată ce scrie el:

> Am ajuns la un nou nivel de înţelegere reciprocă. Eu obişnuiam să mă

rog întruna: „Doamne, vindecă Tu căsnicia noastră, căci suferinţa e prea mare. De ce ne-ai legat unul de celălalt?" Acum sunt FOARTE recunoscător că a făcut-o! Soţia mea mi se potriveşte în toate privinţele, dar înainte nu vedeam asta. O povară URIAŞĂ mi s-a ridicat de pe inimă... nu mai sunt acelaşi om ca înainte.

PRINCIPIILE A-D-I-A-F-A SE ÎNTREPĂTRUND

Poate că nu aţi remarcat legătura existentă între principiile expuse în cadrul acronimului A-D-I-A-F-A. Apropierea şi Deschiderea sunt foarte asemănătoare şi se întrepătrund. Înţelegerea, la rândul său, e strâns legată de apropiere şi de deschidere. Dacă te apropii de soţia ta şi te deschizi în faţa ei, ea va simţi că o înţelegi sau, cel puţin, că te străduieşti s-o faci. Nu uitaţi că soţul îl reprezintă pe Hristos, pe când femeia simbolizează Biserica. Aşa cum Biserica lasă povara ei pe umerii pe Hristos, soţia vrea să-şi lase povara pe umerii soţului ei. Chiar dacă n-o spune cu aceste cuvinte, soţia ta vede în tine purtătorul poverii sale – de-asta ai umerii puternici. Când vine la tine sperând să o înţelegi, îţi face un compliment. Asta înseamnă să iubeşti. Dar când o dai la o parte, o ţii la distanţă sau nu eşti atent la ceea ce are să-ţi spună, îi zdrobeşti inima.

„Soţilor, iubiţi-vă soţiile, după cum şi Hristos a iubit Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea" (Efeseni 5:25).

PENTRU A ÎNŢELEGE, TREBUIE DOAR SĂ ASCULŢI

Cum poţi să fii un soţ înţelegător? Cele mai puternice arme de care dispui sunt urechile. Nu trebuie decât s-o asculţi pe soţia ta şi ea va simţi că o înţelegi.

Însă, din cauză că receptorii săi auditivi sunt de culoare albastră, soţul se loveşte de un impediment major. Să „asculte, pur şi simplu" nu e armura lui cea mai rezistentă. El e făcut să analizeze, să caute soluţii şi să „rezolve" situaţia. Soţul aflat în necunoştinţă de cauză nu este în stare să descifreze cu uşurinţă mesajele soţiei sale atunci când vine la el cu o problemă. Am să vă dau un exemplu elocvent din perioada când am început să o curtez pe Sarah, pe când eram amândoi la colegiu. Ea mergea la cursul de limba spaniolă, dar nu se prea descurca. Într-o zi, pe când ne aflam împreună la bibliotecă, a început să-mi povestească despre dificultăţile cu care se confrunta la cursul de spaniolă. Am ascultat-o cu atenţie, după care i-am zis: „Uite, mă voi

ocupa eu de asta. Soluţia este să întocmim un program de studiu. Împărţim lecţia în fragmente mai mici şi în fiecare zi vei studia câte o bucăţică."

Pe loc, chiar în acel moment, m-am apucat să întocmesc un program de studiu pentru Sarah. În câteva minute l-am terminat. Mi-am ridicat privirea, dar Sarah nu era nicăieri. M-am uitat în jurul meu, prin bibliotecă, şi am zărit-o puţin mai încolo, râzând cu poftă şi distrându-se de minune împreună cu câteva dintre prietenele ei. Descumpănit, m-am întrebat în sinea mea: *Oare am rezolvat deja problema, fără să-mi dau seama?*

Aşa că i-am făcut semn să vină la mine. A venit repede şi s-a aşezat, veselă. „Ţi-am rezolvat problema cu limba spaniolă?" am întrebat-o.

„O, nu, nici vorbă."

„Atunci cum se face că eşti aşa de fericită?", am întrebat eu.

„Aveam pur şi simplu nevoie să mă asculte cineva", mi-a spus Sarah zâmbind. „Acum mă simt mai bine."

Cumva, fără să-mi dau seama, am reuşit să-i ofer lui Sarah exact lucrul de care avea nevoie – o ureche atentă şi înţelegătoare. Desigur, eu am continuat să încerc „să-i rezolv problema", dar pe când am început să-i expun planul meu, deja se simţea mai bine. Veţi zice, poate, că am avut noroc de data asta. Mai târziu, după ce ne-am logodit şi mai apoi ne-am căsătorit, au apărut situaţii în care am fost învinuit pentru că încercam mai mult să „rezolv" decât să ascult ce mi se spunea.

Ceea ce s-a petrecut la bibliotecă în ziua aceea, când am ascultat-o pe Sarah vorbind despre problemele ei legate de limba spaniolă, a avut o însemnătate majoră. Adevărul este că nu era neapărat nevoie ca eu să-i rezolv problema; tot ce-şi dorea ea era s-o ascult. (Cu timpul, am învăţat că Sarah are nevoi pe care eu nu le am, dar e natural să fie aşa. Şi ea a învăţat, la rândul ei, că eu am nevoi pe care ea nu le are şi asta e la fel de natural!) Ca soţ, o dată ce înţelegi faptul că nu e nevoie de fiecare dată să rezolvi problemele soţiei tale, vei face un pas uriaş înspre inima ei, dacă îi vei arăta empatie şi înţelegere. Şi nu numai atât, dar astfel veţi câştiga timp preţios, veţi fi scutiţi de necazuri şi veţi pune capăt Ciclului nebuniei.

„AI NEVOIE DE O SOLUŢIE... SAU DOAR DE O URECHE DESCHISĂ?"

De-a lungul anilor am avut perioade când am fost un bun ascultător, dar şi perioade mai proaste sub acest aspect, însă am învăţat ca, ori de câte ori

Sarah vine la mine cu o problemă, să îi pun două întrebări. Prima întrebare este: „Am dat de bucluc?" De obicei, răspunsul la această întrebare este: „Nu, nu, nu."

A doua întrebare este mai importantă. „Ai nevoie să-ţi ofer o soluţie sau doar să te ascult?"

Atunci Sarah se poate să îmi răspundă – şi aşa se întâmplă de obicei: „Am nevoie doar să mă asculţi."

Aşa că o ascult. După ce îmi împărtăşeşte problema care o frământă, mică sau mare, Sarah se simte mai bine. Pleacă simţindu-se înţeleasă şi iubită. Ciclul revigorării se pune în mişcare.

Însă în cadrul şedinţelor de consiliere sau cu prilejul conferinţelor noastre, intru în contact cu numeroşi bărbaţi care nu „prind ideea". De fapt, încercarea de a rezolva în loc de a asculta reprezintă un motiv serios de conflict într-o căsnicie. Ochelarii şi receptorii auditivi de culoare albastră cu care sunt echipaţi aceşti soţi sunt extrem de rigizi. Ei abordează problema respectivă dintr-o perspectivă exclusiv masculină.

Câteodată, se întâmplă ca un bărbat să-i împărtăşească altui bărbat o problemă care îl preocupă. Harry ştie că Joe nu vine la el din cauză că are nevoie „să-şi dea frâu liber emoţiilor". Ştie că Joe nu aşteaptă de la el „să-l asculte doar". (Un bărbat îşi va dori ca cineva să-l asculte, pur şi simplu, doar atunci când trece printr-o criză gravă şi când simte că a ajuns la capătul puterilor.) Dar în 95% până la 98% din situaţii, un bărbat îi destăinuie problema sa altui bărbat din cauză că i-ar prinde bine ajutorul acestuia. Aşa că Harry spune: „Hei, ai încercat să procedezi aşa şi aşa?" şi-i sugerează o soluţie posibilă.

Soţul înţelept este „grabnic la ascultare, încet la vorbire" (Iacov 1:19).

„E o idee bună", spune Joe. „Mulţumesc."

Vedeţi voi, bărbaţii au impresia că îşi ajută semenii dacă le rezolvă problemele. Se ştie că bărbaţii şi femeile obţin rezultate diferite la teste. El are dezvoltate aptitudinile de natură analitică, iar ea pe cele de natură verbală. El are tendinţa să gândească în termeni analitici şi acesta este modul în care procesează tot ce se petrece în jurul lui. (Mai multe informaţii despre acest subiect veţi găsi în capitolul 19, consacrat Gândirii raţionale a soţului.)

Să presupunem că, după ce l-a ajutat pe Joe, Harry merge acasă, iar soţia sa vine la el cu o problemă. Având în vedere că s-a descurcat aşa de bine cu Joe, Harry încearcă să rezolve şi problema soţiei şi, când colo, ce-i aud urechile? „Când vei înceta să mai încerci să le rezolvi tu pe toate, în loc să

mă asculţi, pur si simplu?" Ca oricărui bărbat normal, lui Harry îi displac vorbele soţiei sale. Nu-i vine să creadă că aceasta poate fi atât de nerecunoscătoare şi de lipsită de respect. La urma urmelor, el nu a vrut decât să o ajute. Acesta este punctul în care Harry trebuie să se controleze. El trebuie să înveţe să rostească următoarele cuvinte: „Draga mea, ai nevoie să-ţi ofer o soluţie sau doar să te ascult?"

Nu îi va veni de la sine să procedeze în felul acesta, dar vă garantez că e cât se poate de eficient. Trebuie reţinut faptul că, atunci când soţia vine la soţul ei cu o problemă, nu o face din cauză că are nevoie ca el să i-o rezolve. De fapt, de multe ori ea ştie precis ce are de făcut. Dar vine la el ca să se descarce, să simtă că el o înţelege şi ca să comunice cu el la un nivel cu totul deosebit. Bărbaţii au tendinţa de a comunica dintr-un singur motiv: acela de a face schimb de informaţii. Ei se întreabă în sinea lor: „Ce alt motiv aş avea pentru a comunica? Treci la subiect. Spune-ţi părerea. Trage o concluzie. Ce altceva mai e de discutat?"

Ana este stearpă, aşa că soţul ei încearcă să-i rezolve problema cu argumente de ordin analitic: „Pentru ce îţi este întristată inima? Oare nu preţuiesc eu pentru tine mai mult decât zece fii?" (1 Samuel 1:8).

Prin urmare, atunci când soţia vine la el şi-l întreabă: „Putem să stăm puţin de vorbă?", soţul răspunde: „Despre ce?" El e gata să facă schimb de informaţii, să dea soluţii. Dar ea îi spune: „A, nu despre ceva anume. Vreau doar să povestim." Asta nu-i sună prea plăcut soţului, de obicei. Îi dă peste cap complet sistemul schimbului de informaţii. Începe să fie suspicios. Cu siguranţă nevastă-sa şi-o fi pus în cap să-l cicălească pentru vreun motiv sau altul.

„A STA DE VORBĂ, PUR ŞI SIMPLU" ESTE CHEIA ÎNŢELEGERII

În capitolele 9 şi 10 am subliniat cât de important este să-ţi faci timp pentru a sta de vorba cu soţia ta. Acesta nu e un lucru facultativ, ci absolut obligatoriu. Este mijlocul prin care femeile caută să creeze o atmosferă de apropiere în relaţia cu soţii lor. Poate că ţie ţi se pare o pierdere de vreme să staţi pur şi simplu la taclale. Poate că nu eşti dispus s-o faci de fiecare dată, mai ales atunci când te întorci acasă după o zi grea, dar fă-ţi timp să stai de vorbă cu ea ori de câte ori este posibil. Trebuie să înţelegi cât e de important pentru ea să-ţi împărtăşească gândurile şi simţămintele ei legate de relaţia

voastră şi, totodată, să te audă vorbindu-i despre tine. Nu trebuie să-i relatezi orice amănunt petrecut pe parcursul zilei. Încearcă totuşi să-i povesteşti câteva episoade sau incidente prin care ai trecut, ceva care să o facă să se simtă iubită şi apropiată de cea mai importantă persoană din viaţa ei.

De asemenea, nu uitaţi că soţiilor le place să stea de vorbă pentru a-şi descărca emoţiile. Din cauză că femeia are o personalitate unitară, ea este asemenea unui vas sub presiune – acumulează tot ceea ce i s-a întâmplat în decursul zilei, până când ajunge la un punct culminant. Atunci are nevoie să se elibereze de sentimentele acumulate şi uneori nu poate să aştepte până a doua sau a treia zi. După cum am arătat în capitolul 10, bărbaţii au o personalitate compartimentalizată. Îşi pot îndesa în creier tot felul de lucruri, fără să aibă nevoie să vorbească despre ele; tu nu clocoteşti asemenea unui vas sub presiune, cum i se întâmplă soţiei tale. Dacă o laşi să-ţi vorbească vrute şi nevrute, dându-i astfel posibilitatea să „lase aburii să iasă", se va simţi bine. Se va simţi foarte aproape de tine.

De asemenea, femeile au nevoie să stea de vorbă pentru a-şi limpezi propriile sentimente. De obicei, bărbaţii sunt conştienţi de ceea ce simt şi vor vorbi despre aceasta când consideră că este necesar s-o facă. Femeile, pe de altă parte, pot simţi o grămadă de lucruri, fără să fie în stare să le definească în mod clar. Când încep să-şi depene impresiile de peste zi, se întâmplă să revină la o anumită chestiune, care pare să le dea de furcă şi pe care nu ştiu cum să o abordeze. Acesta este motivul pentru care soţia te întreabă, uneori: „Putem să stăm puţin de vorbă?" Dacă o întrebi: „Despre ce?" nu ştie să-ţi răspundă – doar că a avut o zi proastă şi „Am nevoie să stăm de vorbă, pur şi simplu". Ca soţ, trebuie să fii conştient de faptul că soţia ta are nevoie să-şi ordoneze sentimentele – pentru a putea defini cu precizie ceea ce simte. În timp ce stă de vorbă cu tine, îşi clarifică ce era de clarificat; apoi se simte mai bine, simte că tu o înţelegi.

„...fiind un vas mai slab" (1 Petru 3:7), Dumnezeu a sădit în soţia ta nevoi şi vulnerabilităţi diferite de ale tale; prin urmare, nu trebuie să o judeci.

ÎNŢELEGEREA NECESITĂ UN TIMP SPECIAL

Căsnicia noastră, a mea şi a lui Sarah, a ajuns într-un punct foarte dificil pe vremea când copiii noştri erau mici şi amândoi eram teribil de solicitaţi. Aşa se făcea că seara, după cină, îl rugam pe fiul nostru cel mare să aibă grijă de

ceilalţi doi şi noi ne încuiam în dormitor. Răgazul acela de cincisprezece minute era timpul nostru, al lui mami şi tati, iar regula era că „nimeni nu are voie să ne întrerupă până terminăm".

Cel mai grozav era faptul că ştiam dinainte când aveau să urmeze cele cincisprezece minute de după cină. Sarah ştia că era momentul în care putea să-mi vorbească deschis, să-mi împărtăşească ceea ce simte. Într-un stadiu anterior al căsniciei noastre avusesem de înfruntat anumite dificultăţi, deoarece Sarah nu mă vedea decât în fugă. Avea nevoie de mai mult de câteva momente fugare ca să-mi spună ce avea pe suflet, aşa că am stabilit o seară în care să discutăm. Tensiunea dintre noi s-a evaporat, pentru că Sarah ştia de-acum că în fiecare joi seara urmează să stăm de vorbă. Prin urmare, punea deoparte tot ceea ce se acumula în acest răstimp în mintea şi inima ei. Ba chiar îşi făcea o listă, iar după ce luam cina undeva, oriunde, îşi scotea lista şi începeam să discutăm.

Poate că unii soţi se întreabă: „Toate bune şi frumoase, tu şi Sarah stăteaţi de vorbă – dar despre *ce*?" Dacă soţia ta este ca majoritatea femeilor, nu trebuie să-ţi baţi capul să găseşti subiecte de conversaţie; tot ce trebuie să faci este să asculţi. Nu te gândi la treburile pe care le ai de făcut mâine sau la maşina care trebuie dusă la reparat etc. Şi, din când în când, repetă ceea ce îţi spune ea. De pildă: „Asta-i tare interesant. Vrei să spui că..." În felul acesta ea va şti că o asculţi şi că te interesează ceea ce-ţi spune.

Ca un soţ înţelegător, încearcă mereu să „răscumperi timpul" (Efeseni 5:16).

Există multe căi prin care să-i transmiţi soţiei tale că te străduieşti să o înţelegi, pe ea şi greutăţile cu care se confruntă zi de zi, în calitatea ei de centru emoţional al familiei. Exprimă-ţi aprecierea pentru tot ceea ce face ori de câte ori ai ocazia. Am cunoscut un soţ care i-a dăruit soţiei sale o felicitare deosebită, în care îi mulţumea pentru toate actele de slujire dedicate familiei: spălatul rufelor, gătitul, dusul copiilor la şcoală – fiecare având pregătit pachetelul cu mâncare, asistarea şi ajutarea acestora la temele de casă. A făcut o listă cu vreo zece-cincisprezece astfel de acţiuni. Soţia sa a fost atât de mişcată, încât a zis: „Mi-o voi lipi pe coperta Bibliei mele şi o voi reciti adesea."

Soţia cu pricina s-a simţit înţeleasă – cel puţin în anumite privinţe. Cu toate acestea, trebuie să fii conştient de faptul că nevoia femeii de a simţi că o înţelegi este nelimitată. Va fi nevoie de un efort permanent din partea ta şi, chiar dacă nu vei ajunge niciodată la perfecţiune, fiecare efort pe care îl faci în acest sens îi va transmite că o iubeşti.

Scrisoarea următoare, venită din partea unui soţ, exprimă lucrul acesta într-un mod admirabil:

> Întotdeauna unul dintre ţelurile mele cele mai importante a fost să-i ofer soţiei mele o siguranţă care să-i dea libertatea de a fi întocmai aşa cum a creat-o Dumnezeu şi sper că am reuşit lucrul acesta. Azi ea se vede pe sine însăşi ca fiind o persoană care, în urmă cu câţiva ani, „nu era fericită", dar a reuşit să treacă peste asta. Sper că am izbutit să o înţeleg mai bine şi că am ajuns să-i fiu un prieten adevărat. Având de crescut patru copii, ne confruntăm cu o mulţime de dificultăţi în fiecare săptămână, dar suntem o echipă şi simt că împreună putem să trecem peste orice, cu ajutorul lui Dumnezeu şi al harului prezenţei Sale active în viaţa noastră.

EA VA SIMŢI CĂ ÎNCERCI SĂ O ÎNŢELEGI ATUNCI CÂND...

- o asculţi cu atenţie şi poţi repeta ceea ce ţi-a spus;
- nu încerci să-i „rezolvi problemele" decât dacă îţi cere în mod explicit lucrul acesta;
- încerci să înţelegi ceea ce simte;
- nu-i ignori niciodată sentimentele, oricât de iraţionale ţi-ar părea ele;
- îi spui: „Apreciez faptul că ai ales să-mi împărtăşeşti ceea ce simţi";
- nu o întrerupi atunci când încearcă să-ţi mărturisească ce simte;
- îţi ceri scuze şi recunoşti că ai greşit;
- te arăţi mai indulgent în perioada când ştii că are ciclul menstrual;
- observi că e ceva de făcut prin casă şi faci lucrul respectiv fără să fie nevoie să te cicălească;
- îţi exprimi aprecierea faţă de tot ceea ce face: „Draga mea, eu n-aş fi în stare să fac ceea ce faci tu";
- te rogi pentru ea şi împreună cu ea.

Capitolul doisprezece

Atitudinea împăciuitoare – ea vrea să te audă spunând: „Îmi pare rău"

În cadrul studiilor postuniversitare am urmat un curs care implica o serie de discuţii referitoare la baza conceptuală a anumitor idei. Eram doar doi sau trei bărbaţi în clasă – în rest erau numai femei, toate adepte ale ideologiei feministe. Într-o zi, discuţiile au avut drept subiect noţiunea de *legătură*. Am remarcat că femeile prezente s-au înviorat numaidecât şi un val de energie a străbătut încăperea. Le-am adresat doamnelor următoarea întrebare: „Ce înseamnă pentru voi noţiunea de legătură?" S-a lăsat tăcerea. Au stat pe gânduri o vreme, după care mi-au răspuns ceva de genul: „Păi, să fii legat de cineva... să devii una... să-ţi găseşti sufletul pereche."

Era bine pentru început, dar eu voiam să aflu mai mult. „Aţi putea să-mi daţi o definiţie concretă a acestei noţiuni? La urma urmelor, toţi cei care ne aflăm aici vom avea doctoratul în filozofie. Trebuie să fim în stare să dezbatem şi să definim această noţiune în termeni expliciţi."

Nici una dintre femei nu a putut să facă asta. Au şi recunoscut: „Nu putem. Ştim, pur şi simplu, când există aşa ceva şi ştim la fel de bine când nu există."

„Înţeleg", am spus eu. Bineînţeles că nu înţelegeam, dar era timpul să trecem la subiectul următor.

N-am uitat niciodată discuţia aceea şi am continuat să caut o definiţie a noţiunii de *legătură* chiar şi după ce am devenit pastor şi, mai cu seamă, când

am început să consiliez cupluri căsătorite. În cele din urmă am ajuns la o înţelegere mult mai profundă a noţiunii respective, o dată cu crearea structurii intitulate A-D-I-A-F-A. După cum am văzut deja în capitolele precedente, noţiunea de legătură înglobează mai multe aspecte. Am examinat deja apropierea, deschiderea şi înţelegerea. Evident, toate acestea determină profunzimea legăturii dintre cei doi soţi, mai precis cât de legată se simte soţia de soţul ei.

Există şi un al patrulea aspect al legăturii existente între soţi, pe care trebuie să îl examinăm cu mare atenţie – Atitudinea împăciuitoare. Din anumite puncte de vedere, s-ar putea ca acesta să fie cel mai important dintre toate. Dacă există o ruptură, un conflict sau doar o umbră de încordare, tu şi soţia ta nu sunteţi pe deplin împăcaţi şi, prin urmare, nu aveţi cum să vă simţiţi legaţi realmente unul de celălalt. Dacă nu este pace între voi, soţia ta nu se va simţi aproape de tine, nu va simţi că eşti deschis faţă de ea şi, cu siguranţă, va avea impresia că nu o înţelegi câtuşi de puţin. Şi toate acestea pornesc de la tensiunea sau ruptura care a intervenit între voi.

Dacă eşti supărat pe soţia ta, chiar şi pentru „câteva clipe", duhul ei este „întristat", ea se simte „respinsă" şi are nevoie să o asiguri din nou de dragostea ta (Isaia 54:5-8).

Pe lângă diverse studii ale oamenilor de ştiinţă legate de noţiunea de legătură, am cercetat, de asemenea, Scriptura şi am descoperit ceva paradoxal. Am aflat că Dumnezeu a îngăduit, cu bună ştiinţă, o doză oarecare de conflict în căsnicie (vezi 1 Corinteni 7:3-4). Chiar şi studiile seculare confirmă faptul că cele mai reuşite căsnicii au parte de o seamă de conflicte. Aproape că te face să crezi că e nevoie de un anumit nivel conflictual ca să menţii vie pasiunea. Ideea e că cei doi trec printr-un conflict; au o ceartă neînsemnată, o neînţelegere oarecare. Încercând să depăşească momentul conflictual, ei ajung să se înţeleagă unul pe celălalt mai profund şi să se preţuiască reciproc, cu atât mai mult cu cât reuşesc să se împace şi să rezolve conflictul.

Evident, atunci când se iveşte un conflict, serios sau minor, şi în jur sar scântei, există un risc. Situaţia o poate apuca în două direcţii: scânteile fie stârnesc un foc ţinut sub control, care încălzeşte casa şi creează o atmosferă plăcută, confortabilă, fie declanşează un adevărat incendiu care mistuie casa în întregime. Toate cuplurile căsătorite trebuie să fie conştiente de faptul că scânteile există în orice relaţie. Întrebarea este cum le vei controla.

Am stat de vorbă cu un soţ care mi-a mărturisit că încercase să-şi determine soţia să-l trateze mai respectuos, adoptând o atitudine lipsită de dragoste

faţă de ea. S-a îndepărtat de ea. S-a închis în sine, frustrat şi furios. S-a arăt dispreţuitor faţă de sentimentele ei. Când aveau vreun conflict, nu se dădea bătut până nu ieşea învingător şi nu căuta niciodată împăcarea. Pe scurt, între ei nu exista pace şi conciliere. În faţa mea a recunoscut: „Credeam că, făcând toate acestea, ea va începe să-mi arate mai mult respect." Apoi şi-a pus capul pe masă, cuprins de disperare, şi mi-a spus: „Dar a divorţat de mine. N-am ştiut de ce, până în clipa de faţă."

SOŢUL ŞI SOŢIA POT „DEPĂŞI CONFLICTUL"

Atunci când aveţi un conflict, soţia ta va recunoaşte lucrul acesta mult mai repede decât tine. Se poate ca ea să se simtă respinsă de tine, lucru pe care ţie nu ţi se întâmplă să-l simţi din partea ei (vezi Isaia 54:6)[1]; prin urmare, ea vrea să se stingă conflictul dintre voi şi va încerca să se apropie de tine în acest scop. Aşezându-vă unul lângă celălalt şi străduindu-vă să rezolvaţi problema, inimile voastre se vor apropia. Pentru ea, lucrul acesta este cel mai de preţ. Este extrem de important pentru soţia ta să ştie că între voi doi domneşte pacea, împăcarea.

Nu te împotrivi împăcării, fugind de conflictele cu partenerul de căsnicie. Conflictul nu este o dovadă că mariajul tău este ratat. De altfel, Biblia ne avertizează că cei căsătoriţi „vor avea necazuri pământeşti" (1 Corinteni 7:28). Despre ce fel de necazuri vorbea oare Pavel? Mai devreme, în cuprinsul aceluiaşi capitol, el ne oferă un principiu minunat privitor la abordarea conflictelor conjugale: „Bărbatul să-şi împlinească faţă de soţie datoria de soţ; şi tot aşa să facă şi soţia faţă de soţ. Soţia nu este stăpână pe trupul ei, ci soţul; tot astfel, nici soţul nu este stăpân pe trupul lui, ci soţia" (1 Corinteni 7:3-4).

În acest pasaj, Pavel le-a dat un sfat celor căsătoriţi care făceau parte din biserica din Corint. În secolul I, nu era neobişnuită mentalitatea unora dintre credincioşi, potrivit căreia un bun creştin trebuie să se abţină complet de la sex, şi se pare că aceasta era mentalitatea şi în Corint. Pentru a corecta această idee greşită, Pavel încurajează relaţiile sexuale dintre soţ şi soţie ca fiind calea de evitare a ispitelor şi a imoralităţii care veneau din afara universului conjugal (vezi versetul 5).

Supuneţi-vă „unii altora în frica lui Hristos" (Efeseni 5:21).

Poate vi se pare însă puţin ciudat faptul că Pavel afirmă că soţia nu este stăpână pe trupul ei, ci soţul, şi că soţul, la rândul lui, nu este stăpân pe trupul lui,

ci soţia. Ce vrea să spună Pavel? Cred că ne oferă unul dintre principiile de căpătâi ale Noului Testament: întrucât aveţi nevoi la fel de importante, dar diferite, veţi trece prin conflicte. Dar le puteţi rezolva împreună, prieteneşte. Soţul nu trebuie să acţioneze pe cont propriu, independent de soţia lui, iar soţia nu trebuie să acţioneze pe cont propriu, independent de soţul ei. Soţul şi soţia pot şi trebuie să acţioneze împreună.[2]

E ca şi cum Dumnezeu ar fi spus: „Voi îngădui o doză de conflict în căsnicia voastră. Aştept din partea voastră să vă rezolvaţi conflictele pentru că, pe măsură ce lucraţi împreună la găsirea unei soluţii, relaţia voastră va deveni din ce în ce mai puternică şi asta veţi face toată viaţa, veţi lucra împreună – trăgând când înainte, când înapoi, când înainte, când înapoi."

„SOŢIA MEA DEVINE ISTORICĂ DE FIECARE DATĂ"

Stăteam de vorbă cu un bărbat despre căsnicia sa şi mi-a spus că de fiecare dată când ajungea la un conflict cu soţia sa, aceasta devenea „istorică". Nefiind sigur că am înţeles corect, l-am întrebat dacă nu cumva voia să spună „isterică". Mi-a răspuns: „Nu, istorică nu isterică. Răscoleşte tot ce s-a întâmplat în trecut."

Multe soţii se pricep de minune la a deveni istorice. De aceea, nu e o mişcare prea înţeleaptă din partea soţului să încerce să pună capăt conflictului recurgând la expresia: „Hai s-o lăsăm baltă." Ea nu gândeşte în felul acesta, aşa că n-o s-o lase baltă. Poate că renunţă pentru moment, dar nici vorbă să uite şi, în cele din urmă, va „relua întreaga istorie", împingând-o sub nasul soţului.

Aproape fiecare soţ cu care am stat de vorbă ar putea să povestească despre capacitatea aparent nelimitată a soţiei sale de a-şi aduce aminte cine ce a spus, unde s-a petrecut incidentul, cine ce a auzit etc. Aşa a fost ea făcută, să devină istorică, să aducă în discuţie lucruri pe care tu le-ai uitat cu desăvârşire, să meargă cu discuţia până-n pânzele albe, până la rezolvarea neînţelegerii. Ea răscoleşte trecutul pentru a limpezi atmosfera şi pentru a simţi că în relaţia voastră domneşte dragostea. Iar tu, un biet soţ rămas mut de uimire în faţa memoriei ei aparent supraomeneşti, va trebui să înveţi să accepţi că ai de-a face cu o personalitate unitară care, pur şi simplu, nu poate „s-o lase baltă".

Ori de câte ori se întâmplă ca ea să devină istorică, e semn că încearcă să facă pace cu tine. Vrea să fii deschis faţă de ea şi se străduieşte să aducă pace şi înţelegere în relaţia voastră. Vrea să fie sigură că nu eşti furios pe ea, ca

să se poată simţi iubită. Nu urmăreşte să te provoace, chiar dacă îţi dă impresia asta din cauza neobositei sale pledoarii istorice. Soţilor le vine greu să creadă un astfel de lucru. Bărbatul care mi-a spus că soţia lui avea obiceiul să devină istorică m-a privit neîncrezător când am încercat să-i explic faptul că ea nu voia decât să se înţeleagă dragostea dintre ei.

„Nici vorbă", a spus el complet dezorientat. Dar vă spun că acesta e adevărul, pentru că aşa funcţionează creierul femeii. În timpul unui conflict, felul în care femeia caută să găsească o rezolvare diferă radical de varianta pe care o preferă bărbatul. După cum am văzut în capitolul 4, două prietene bune pot avea o neînţelegere serioasă, dar mai târziu – poate în ziua următoare sau chiar după o jumătate de oră – vor remedia conflictul, expunându-şi fiecare propriul punct de vedere. Ele pun toate cărţile pe masă şi sfârşesc prin a-şi cere amândouă iertare. Problema este că soţia merge acasă şi încearcă să recurgă la aceeaşi metodă de rezolvare a conflictului cu soţul ei. Dar asta nu va da rezultate. De ce? Pentru că, în mod obişnuit, bărbatul rezolvă conflictul fără prea multe discuţii, fără scuze şi fără să-şi împărtăşească sentimentele.

Sunt şi unii bărbaţi care îşi cer scuze, dar, de regulă, fiecare dintre cei implicaţi ştie că celălalt „o s-o lase baltă", pur şi simplu, şi chiar aşa se întâmplă. Prin urmare, soţul are tendinţa de a bate în retragere atunci când e abordat de soţia sa, care vrea să rezolve conflictul dând glas sentimentelor şi mergând cu discuţia până-n pânzele albe. Undeva pe la mijlocul discuţiei, el îi va spune: „Las-o baltă. Uită pur şi simplu ce s-a întâmplat. S-a terminat." Dar problema e că ea nu-l va crede. În inima ei, ştie că nu s-a terminat. Ştie că va relua discuţia, deoarece pentru ea lucrurile nu sunt lămurite. Este atât de acaparată de instinctul ei de a iubi, încât îi este greu să creadă că soţul ei poate vedea lucrurile altfel decât ea.

Iată ce se întâmplă. Atunci când tu pui capăt discuţiei spunând: „Las-o baltă", soţia ta va crede, probabil, că eşti în continuare furios pe ea, deci problema nu a fost realmente rezolvată. Fără o concluzie concretă, îi va fi foarte greu să fie fericită. Scrisoarea următoare exprimă frustrarea pe care o poate resimţi o soţie:

> În fiecare zi se stinge ceva din mine, pentru că nu ştiu cum să-L las pe Dumnezeu să vindece relaţia noastră. Soţul meu mi-a spus de mai multe ori că dragostea noastră iese din tipare. Majoritatea celor din jurul nostru nu ştiu că, din când în când, avem şi noi momente de intimitate. Însă felul în care ne certăm... şi faptul că nu simt niciodată că ne-am împăcat mă doboară.

Pentru orice soţ care îşi doreşte cât mai puţine certuri şi conflicte, calea spre linişte este foarte clară. Trebuie doar să înveţe să spună: „Draga mea, îmi pare rău. Mă ierţi? N-am făcut-o intenţionat." Fă asta, chiar dacă ai convingerea că cea mai mare parte din vină îi aparţine soţiei tale. Aici nu e vorba de repartizarea procentuală a vinovăţiei. Mai presus de orice, e vorba de dragoste şi respect.

DE CE ÎI ESTE ATÂT DE GREU UNUI BĂRBAT SĂ SPUNĂ: „ÎMI PARE RĂU"

Fiind eu însumi soţ, am să le mărturisesc tuturor soţilor din lume că ştiu de ce ne este greu să spunem: „Îmi pare rău." Când o femeie spune: „Îmi pare rău", dragostea ei se intensifică. Dar când un bărbat spune: „Îmi pare rău", se teme că s-ar putea să piardă respectul soţiei sale. Asta mai ales atunci când spune că-i pare rău pentru un anumit lucru, iar soţia sa readuce în discuţie subiectul respectiv, din cauză că nu e convinsă că regretele lui sunt sincere. Ea are impresia că problema nu s-a rezolvat şi că trebuie discutată în continuare; el, în schimb, are impresia că ea îi calcă în picioare codul onoarei. Pentru el, reluarea discuţiei este o chestiune foarte gravă.

„Încolo, toţi să fiţi cu aceleaşi gânduri, suferind împreună cu alţii, plini de dragoste frăţească, miloşi, smeriţi" (1 Petru 3:8).

Desigur, este uşor să-l acuzi pe bărbat că este „prea mândru". Nu spun că nu există aici şi un sâmbure de mândrie. Dar, pe lângă sâmburele de mândrie, există şi un sentiment profund al onoarei, precum şi o dorinţă de respect. Vreau să le spun tuturor soţilor că am trecut şi eu prin aşa ceva. A trebuit să mă forţez ca să-i pot spune lui Sarah: „Îmi pare rău. Am greşit." Iar când, în cele din urmă, am reuşit s-o conving că sunt sincer, sufletul i s-a luminat. Cuvintele acelea simple i-au adus pacea în inimă.

Oricât de supărată ar fi soţia, se va înmuia dacă soţul îşi exprimă smerit regretul pentru fapta sa. Cred că nu multor bărbaţi le vine uşor să accepte asta. O soţie mi-a scris despre cearta pe care a avut-o cu soţul ei într-o seară. A fost o situaţie de-a dreptul stupidă. La un moment dat aveau de gând să se sărute, dar au sfârşit prin a se lua la ceartă. Ea s-a dus la culcare, iar el i s-a alăturat puţin mai târziu: „Stăteam în pat de câtva timp, când el mi-a spus pe neaşteptate (stând cu faţa la perete): «Îmi pare rău şi, dacă îţi mai doreşti acum sărutul acela, ţi-l dau cu plăcere». În momentul acela m-am îndrăgostit

din nou de el. E inutil să vă spun că nu ne-am mai certat deloc."

Dragi soţi, luaţi aminte la exprimarea acestei soţii: „În momentul acela m-am îndrăgostit din nou de el." Soţia este înzestrată cu o gamă largă de emoţii – fie suişuri, fie coborâşuri. Tu poţi să-i insufli energie şi s-o împingi spre capătul de sus al gamei, procedând ca soţul de mai sus.

SCURT ÎNDRUMAR PENTRU O ATITUDINE ÎMPĂCIUITOARE

Tot nu ştii cum să te împaci cu soţia ta? În continuare, iată câteva principii şi tehnici eficiente, desprinse din Scriptură.

În primul rând, trebuie să ai încredere deplină în puterea unei purtări iubitoare. Ca să parafrazez Proverbe 15:1: „Un răspuns blând, iubitor, alungă mânia, şi mai ales mânia soţiei tale." Dacă te comporţi iubitor în timpul unui conflict, de orice natură ar fi acesta, ai mari şanse să ajungi la inima soţiei tale. Atitudinea ta iubitoare stârneşte ceva anume în inima ei de femeie. Aşa a făcut-o Dumnezeu să fie. Ideea e că ea îţi va răspunde cu aceeaşi monedă. Unei soţii bine intenţionate nu-i poţi da niciodată prea mult. Dar atunci când „capitulezi", fă-o cu sinceritate. Dacă detectează cea mai mică urmă de nesinceritate din partea ta, sunteţi condamnaţi să rămâneţi încă o tură în Ciclul nebuniei (vezi pag. 13).

„Dacă este cu putinţă, atât cât depinde de voi, trăiţi în pace cu toţi oamenii" (Romani 12:18).

Desigur, soţul poate pune următoarea întrebare: „Dar ce se-ntâmplă dacă eu mă port iubitor şi cedez întruna şi, cu toate astea, simt că nu sunt respectat? Ce-ar trebui să fac în această situaţie?" În acest caz ai dreptul să-i spui: „Mă străduiesc să fiu împăciuitor şi iubitor cu tine, dar simt că nu mă respecţi. Ce anume, din atitudinea mea, ţi se pare a fi un semn de lipsă de dragoste?" În general, o femeie bine intenţionată va răspunde întrebărilor fireşti, iubitoare şi sincere şi va căuta să dea dovadă de mai mult respect. Dacă soţia ta nu „s-a prins" prima oară, probabil o va face data viitoare.

În al doilea rând, vei reuşi să te împaci cu ea în momentul când n-o vei mai învinui, ci, în schimb, îţi vei mărturisi partea ta de vină (vezi Iacov 5:16). Am mai spus-o înainte şi o repet, pentru a sublinia importanţa ideii următoare: recunoaşte-ţi greşeala şi cere-ţi scuze, spunându-i, „Îmi pare rău." Aceste cuvinte sunt extrem de stimulante pentru o femeie şi poţi adăuga, pentru un efect şi mai puternic: „Cred că înţeleg cu adevărat ceea ce simţi şi de ce reacţionezi aşa. Mă ierţi?"

Încă un lucru referitor la mărturisirea propriei greşeli: niciodată să nu-ţi recunoşti vina numai ca s-o determini şi pe ea să facă la fel; din păcate, însă, aşa se întâmplă de cele mai multe ori. Femeile ţin mult la „egalitate". De pildă, ei nu-i place să se simtă inferioară sau vinovată, dar nu vrea nici ca tu să te simţi inferior sau vinovat. După ce ţi-ai recunoscut greşeala, cred că ea îţi va răspunde prompt: „Nu e doar vina ta. De fapt, şi eu sunt de vină. Ba s-ar putea să fiu chiar mai vinovată decât tine. Îmi pare rău pentru ce-am făcut. Mă ierţi?" Ea îţi va ieşi în întâmpinare la jumătatea drumului aproape de fiecare dată. Aceasta înseamnă pentru femeie o atitudine împăciuitoare.

„Smeriţi-vă dar sub mâna tare a lui Dumnezeu, pentru ca, la vremea Lui, El să vă înalţe" (1 Petru 5:6).

Unii bărbaţi se gândesc: *De ce să-mi bat atâta capul cu un biet „Îmi pare rău"? Sunt doar nişte cuvinte.* Trebuie să înţelegi că aceste cuvinte sunt foarte importante pentru soţia ta. Ţine minte, chiar dacă nu în mod conştient, ea vede în tine chipul lui Hristos. Dumnezeu a sădit în ea lucrul acesta. Dacă îi ceri iertare cu sinceritate şi îi vorbeşti iubitor, va avea încredere în cuvintele tale şi în tine. Aceasta poate să vindece totul şi atunci veţi fi legaţi unul de celălalt, suflete pereche pentru care este adevărată afirmaţia că „nu mai sunt doi, ci un singur trup" (Matei 19:6). Veţi trăi armonia şi starea de apropiere rânduite de Dumnezeu în căsnicie.[3] (Vezi, de asemenea, anexele A şi B.)

E destul de greu să adopţi o atitudine împăciuitoare, dar merită efortul. E ironic să vezi o grămadă de bărbaţi asudând din greu în sălile de culturism, din dorinţa de a arăta ca Mr. Univers, pentru că au impresia că femeile sunt atrase de un trup musculos, la fel cum bărbaţii sunt atraşi de o pereche de bikini. Dar lucrurile nu stau aşa. Femeia este atrasă de personalitatea bărbatului. Este oarecum ciudat, dar unul dintre lucrurile care o atrag teribil este să-i spui smerit şi sincer: „Îmi pare rău. Te rog să mă ierţi." Aceasta îi atinge inima într-o asemenea măsură, încât mai că-i vine să te ia de mână şi să te ducă în dormitor. Ei bine, ştiu că o astfel de recompensă pare să merite riscul de a te confrunta cu o lipsă de respect. Nu spun că aceasta i se întâmplă fiecărui soţ, dar e ştiut că funcţionează în majoritatea cazurilor. La sfârşitul uneia dintre conferinţele noastre pe tema căsniciei, un bărbat a venit la mine şi mi-a spus: „Ştii, treaba asta cu «Îmi pare rău» chiar dă rezultate. Săptămâna asta am spus: «Îmi pare rău» de optzeci şi patru de ori!"

EA SE VA SIMŢI ÎMPĂCATĂ CU TINE ATUNCI CÂND...

- o laşi să-şi verse frustrările şi supărările fără să te înfurii şi fără să-i întorci spatele;
- recunoşti că ai greşit şi îţi ceri scuze spunându-i: „Îmi pare rău. Mă ierţi?"
- înţelegi dorinţa ei firească de a discuta, de a face concesii şi de a ajunge la o concluzie şi te străduieşti să faci şi tu la fel;
- încerci să păstrezi relaţia voastră „la zi", rezolvând conflictele neclarificate şi evitând să spui: „Las-o baltă";
- o ierţi pentru orice greşeală pe care ţi-o mărturiseşte;
- nu-i alimentezi sub nici o formă amărăciunea şi ostilitatea, ci o asiguri în permanenţă de dragostea ta;
- te rogi împreună cu ea după ce aţi trecut prin momente grele.

CAPITOLUL TREISPREZECE

FIDELITATEA – EA ARE NEVOIE SĂ ŞTIE CĂ ÎI EŞTI DEVOTAT

Se întâmplă în majoritatea căsniciilor. Ea vrea să o asiguri mereu de dragostea ta, aşa că te întreabă: „Cât de mult mă iubeşti? Mă vei iubi şi când voi fi bătrână şi căruntă? Şi dacă voi ajunge invalidă? Sau dacă mă voi îmbolni de Alzheimer?"

Sunt două feluri în care soţul poate să răspundă la acest gen de întrebări. Varianta greşită este să facă glume pe socoteala soţiei, ceea ce va declanşa numaidecât Ciclul nebuniei. De pildă, îi spui în glumă, bineînţeles: „Care-i problema? Ţi-e teamă că te voi schimba cu vreun foto-model? Nu fi prostuţă, am de gând să te ţin prin preajmă... pentru o vreme, cel puţin."

Poate soţia ştie că soţul ei glumeşte când vorbeşte aşa, dar asta nu şterge faptul că ţapul ăsta mare şi nărod calcă pe tubul ei de oxigen. Atunci când ea îl întreabă: „Mă iubeşti?" nu îi cere o informaţie, ci se aşteaptă ca el să o încredinţeze din nou de dragostea lui.

O femeie adoră să-şi audă pe soţul exclamând: „Numai tu eşti iubita mea" (Cântarea cântărilor 2:10).

Un răspuns mai inteligent şi mai înţelept ar fi: „Sigur că te iubesc; vom îmbătrâni şi vom încărunţi împreună". Atunci, probabil că ea va întreba: „De ce?" sau „Ce anume iubeşti la mine?" Vrea să afle lucrurile acestea de la tine pentru că asigurările repetate în privinţa dragostei pe care i-o porţi reprezintă pentru ea o sursă de energie.

E *absolut necesar* ca soţia să fie asigurată mereu de dragostea soţului. Iată ce mi-a scris o soţie:

> Eu şi soţul meu suntem prieteni buni şi avem o căsnicie minunată şi, totuşi, în vâltoarea vieţii, ni se întâmplă să ne trezim prinşi în Ciclul

nebuniei, iar lucrurile pe care le-am aflat cu prilejul conferinţei dumneavoastră ne-au ajutat să atingem un nou nivel de înţelegere reciprocă. Am tot încercat să-i explic că mă simt câteodată „detaşată" de el din punct de vedere emoţional. În sfârşit a reuşit să priceapă... Acum putem să stăm de vorbă, iar când îi spun că mă simt departe de el, îmi spune: „Îmi pare rău, nu vreau să simţi asta." Lucrul acesta ne dă amândurora un sentiment de siguranţă, fiind conştienţi de faptul că amândoi am ales să-I fim devotaţi lui Dumnezeu, în primul rând, şi apoi unul celuilalt. Ne simţim foarte norocoşi şi binecuvântaţi... Simt că relaţia cu soţul meu s-a înnoit.

EA ESTE FEMEIA UNUI SINGUR BĂRBAT, IAR EL...?

Soţia ta ştie că ea aparţine unui singur bărbat, că îţi este complet devotată, dar poate că uneori se întreabă dacă tu îi aparţii doar ei. E absolut firesc să se gândească la asta, mai ales dacă te vede atras de vreo femeie frumoasă de la televizor sau de pe stradă. Ea vede în lucrul acesta o posibilitate ca soţul ei să-i fie infidel la un moment dat. Ca să spun lucrurilor pe nume, este nesigură în această privinţă şi are nevoie de asigurări, nu de glume şi de tachinări.

Fiecare femeie îşi doreşte ca soţul ei să fie credincios „unei singure soţii" (Tit 1:6)

Haideţi să examinăm cealaltă faţă a monedei. Să zicem că soţia ta vine acasă şi-ţi spune: „Ştiai că Dave Smith, de la capătul străzii, a fost promovat pentru a treia oară? Ei bine, prietena mea, Marge, lucrează la el la cabinet şi zice că o mulţime de oameni vin la el ca să-i consilieze. Se spune că e un bărbat nemaipomenit. Ştii că participă la maraton – şi merge şi la sala de body-building. Câştigă o grămadă de bani şi cea mai mare parte o alocă soţiei şi copiilor săi. Când o să te-apuci şi tu să faci puţină mişcare, ca să scapi de burdihanul ăla? Şi când o să primeşti şi tu o promovare? Ne-ar prinde bine nişte bani în plus."

Ei da, am exagerat un pic în exemplul de mai sus, dar ai prins ideea. Dacă soţia ta ţi-ar spune ceva de genul acesta, nu ţi-ar cădea prea bine. Ba ai fi chiar devastat, dacă s-ar întâmpla să te prindă într-o zi proastă.

TRĂIM ÎNTR-O LUME A „COSTUMELOR DE BAIE"

Te-ai gândit vreodată cât este de greu pentru soţia ta să facă faţă lumii obscene în care trăim, o lume a „costumelor de baie", înţesată cu aluzii pornografice? Felul în care vede ea lumea, cu ochelarii ei cei roz, diferă de felul în care o

vezi tu, cu ochelarii tăi albaştri. Acesta este motivul pentru care Iov a luat o decizie cât se poate de corectă: „Făcusem un legământ cu ochii mei şi nu mi-aş fi oprit privirile asupra unei fecioare" (Iov 3:11). Iov şi-a dat seama de faptul că „pieirea e pentru cel rău şi nenorocirea pentru cei ce fac fărădelege" (Iov 31:3). El a înţeles care este impactul faptelor lui nu doar asupra vieţii sale spirituale, ci şi asupra relaţiei cu soţia sa.

Cuvintele: „Bea apă din fântâna ta şi din izvoarele puţului tău" (Proverbe 5:15) te îndeamnă să-i fii credincios soţiei tale.

Toţi soţii ar putea să înveţe de la Iov în această privinţă. Atunci când soţia ştie că soţul ei a făcut un legământ cu Dumnezeu şi că vrea să-L urmeze pe Isus în toate aspectele vieţii sale, inclusiv în căsnicie, se simte mult mai în siguranţă. Dacă e sigură de dragostea şi de devotamentul soţului ei, capătă energie şi motivaţie. Aşa a creat-o Dumnezeu şi, de aceea, legământul căsătoriei se întemeiază pe devotament reciproc – până când moartea îi va despărţi pe cei doi.

Soţia ta împărtăşeşte din plin sentimentele îndrăgostitei din Cântarea cântărilor: „Pune-mă ca o pecete pe inima ta" (8:6). Tradiţia dăruirii unui inel cu prilejul ceremoniei nupţiale redă tocmai ideea cuprinsă în acest verset. Ce să mai vorbim despre semnificaţia acelui inel în ochii unei femei! Inelul îi spune că cineva o iubeşte şi că nu mai e singură! Există în lumea aceasta un bărbat care îi va fi devotat – pe vecie, nu „până ne va despărţi divorţul".

Mulţi bărbaţi nu-şi poartă verigheta pe deget din cauza profesiei lor, din cauză că fac sport sau din cauză că, de-a lungul anilor, s-au îngrăşat şi nu le mai intră pe deget. Dar verigheta poate fi lărgită sau poţi să-ţi cumperi alta, fără prea multă cheltuială. Un inel nu costă atât de mult şi chiar dacă-l mai scoţi din când în când ca să faci sport, poţi să-l pui la loc după aceea. Verigheta este un semn al devotamentului. Nici un bărbat nu ar trebui să plece de-acasă fără să o aibă pe deget.

Pe lângă importanţa purtării verighetei, reţine încă un lucru: să nu pronunţi niciodată cuvântul *divorţ*, nici măcar în glumă. Acest cuvânt îi dă soţiei tale un sentiment de nesiguranţă, indiferent de context. De ce să alunecaţi din nou pe panta Ciclului nebuniei? Fă tot ce-ţi stă în putinţă pentru a-i da de înţeles soţiei tale că îi vei fi devotat până la moarte.

EŞTI TU UN SOŢ CÂT SE POATE DE FIDEL?

Maleahi 2:14-15 ne aduce aminte de felul în care vede Dumnezeu fidelitatea conjugală. În pasajul cu pricina profetul îi mustră pe israeliţi pentru

„Luaţi seama dar în duhul vostru şi nici unul să nu se poarte cu necredincioşie faţă de soţia tinereţii lui. «Căci Eu urăsc despărţirea în căsătorie», zice Domnul, Dumnezeul lui Israel" (Maleahi 2:15-16).

desfacerea neîntemeiată a legăturilor conjugale. Divorţul era un fenomen foarte răspândit, acesta este motivul pentru care Maleahi a spus că „Domnul a fost martor între tine şi soţia tinereţii tale, căreia acum nu-i eşti credincios, măcar că este însoţitoarea ta şi soţia legământului tău... Luaţi seama dar în duhul vostru şi nici unul să nu se poarte cu necredincioşie faţă de soţia tinereţii lui."

În momentul acesta poate că îmi vei spune: „Emerson, nu crezi că exagerezi un pic? Poate că e nevoie să fac ceva eforturi ca să fiu mai iubitor, dar în nici un caz nu «mă port cu necredincioşie» faţă de soţia mea."

Eu nu spun că tu sau oricare alt soţ bine intenţionat vă purtaţi cu necredincioşie faţă de soţiile voastre. Însă acest pasaj din Maleahi ne aminteşte să ne cercetăm inima cu atenţie. Ce se petrece înăuntrul inimii tale? Ce simţi pentru soţia ta? Eşti deschis şi înţelegător cu ea? Îi eşti cât se poate de fidel?

Nu e deloc o coincidenţă faptul că primele cuvinte folosite de Maleahi, în deschiderea versetului 16, sunt: „«Căci Eu urăsc despărţirea în căsătorie!» zice Domnul, Dumnezeul lui Israel." Maleahi descrie o stare de lucruri care debutează o dată cu Ciclul nebuniei. Israeliţii nu cunoşteau acest termen, dar asta nu-i împiedica să alunece pe panta nebuniei. De aceea vă îndemn să vă păstraţi mintea deschisă, ca să rămâneţi înăuntrul Ciclului revigorării (vezi pag. 115) şi să vă feriţi de nebunie. Nu uitaţi, fără dragoste, ea reacţionează negativ. Iar dragostea înseamnă, în mare măsură, fidelitate în toate privinţele.

ROBERTSON MCQUILKIN ŞI-A RESPECTAT PROMISIUNEA

Unul dintre cele mai bune exemple de fidelitate conjugală din câte cunosc este povestea lui Robertson McQuilkin, care a renunţat la poziţia de preşedinte al Seminarului şi Colegiului Biblic Columbia[1], pe care o ocupase vreme de douăzeci de ani, din cauză că soţia lui s-a îmbolnăvit de Alzheimer. Boala a avansat până la stadiul la care soţia lui nu mai putea să stea fără el nici măcar câteva ore. Când era plecat la serviciu, ea credea că „s-a rătăcit" şi pornea în căutarea lui.

„Mulţi oameni îşi trâmbiţează bunătatea; dar cine poate găsi un om credincios?" (Proverbe 20:6).

McQuilkin şi-a dat seama de faptul că soţia lui avea nevoie de el în permanenţă. Avea de luat o decizie dificilă, dar simplă în acelaşi timp, într-un anumit sens. El a spus: „Decizia am luat-o, într-un fel, acum patruzeci şi doi de ani, când am jurat că voi avea grijă de Muriel când va fi sănătoasă şi când va fi bolnavă, «până când moartea ne va despărţi».“[2] În continuare, McQuilkin a spus că intenţionează să fie un om de cuvânt şi că doreşte să fie corect. Soţia sa avusese grijă de el până la sacrificiu de sine pe parcursul celor patruzeci şi doi de ani, aşa că, şi dacă ar îngriji-o în următorii patruzeci de ani, tot nu şi-ar plăti datoria în întregime.

„Căsătoria să fie ţinută în toată cinstea şi patul să fie neîntinat“ (Evrei 13:4).

McQuilkin a considerat decizia aceasta ca fiind singura sa opţiune, însă, pentru el, era mai mult decât o chestiune de corectitudine şi de respectare a promisiunii făcute. „Văzând-o cum alunecă, fără să-şi piardă curajul, în ghearele bolii, Muriel rămâne bucuria vieţii mele“, a spus el. „În fiecare zi mi-e dat să asist la noi manifestări ale bunătăţii care o caracterizează şi care îmi aduc aminte că e soţia mea, pe care am iubit-o întotdeauna.“[3]

McQuilkin a scris o carte despre experienţa prin care a trecut, intitulată *A promise kept* [*O promisiune împlinită*], în care mărturiseşte că a fost foarte surprins de reacţia pe care a provocat-o decizia sa de a demisiona din funcţia de preşedinte al Seminarului şi Colegiului Biblic Columbia pentru a avea grijă de soţia sa. Soţi şi soţii de pretutindeni şi-au înnoit jurămintele maritale. Pastorii dădeau ca exemplu povestea sa în timpul predicilor. Pentru el, această reacţie era absolut inexplicabilă, până în ziua când un distins medic oncolog, care avea mereu de-a face cu oameni aflaţi în pragul morţii, i-a spus: „În aproape toate cazurile, femeia stă alături de soţul ei în momentele grele; în schimb, sunt foarte puţini bărbaţii care rămân alături de soţiile lor la necaz.“

DE CE TREBUIE SĂ VĂ PURTAŢI FRUMOS ÎN SPECIAL CU FIICELE VOASTRE

Că toate femeile stau alături de soţii lor şi puţini soţi stau alături de soţiile lor este, evident, o afirmaţie generală, care admite excepţii. Robertson McQuilkin este un exemplu extraordinar. Explicaţia acestei reguli generale este aceea că femeile au înclinaţia înnăscută de a purta de grijă, mai mult decât bărbaţii. Există o zicală: „Poartă-te frumos cu fiii tăi, dar mai ales cu

fiicele tale." De ce oare? Pentru că, dacă la bătrâneţe vei ajunge singur şi neajutorat, fiica ta va fi cea care va face tot ce-i va sta-n putinţă ca să-şi convingă soţul să locuiţi cu toţii împreună, aşa încât să fie aproape de tine şi să te îngrijească. Acest gen de devotament face parte din caracterul femeii.

Atunci când soţia ta se simte oarecum nesigură şi te asaltează cu întrebări, vrând să afle cât de mult o iubeşti sau de ce o iubeşti sau dacă o vei părăsi vreodată, poate te gândeşti că îţi întinde vreo capcană. Te gândeşti, poate, că te provoacă tocmai ca să aibă ce să-ţi reproşeze mai târziu şi că, dacă eziţi să-i răspunzi, se va purta nerespectuos cu tine. Dar nu e vorba nici pe departe de aşa ceva. Ea te asaltează cu aceste întrebări pentru că îţi este devotată şi are nevoie să o asiguri mereu că şi tu îi eşti devotat.

Poate că aţi mai auzit gluma următoare. Un grup de bărbaţi jucau golf într-o zi şi patru dintre ei erau la cea de-a optsprezecea încercare, chiar pe punctul de a lovi mingea. Tocmai în acel moment a trecut un cortegiu funerar şi unul dintre bărbaţi a luat poziţia de drepţi, şi-a scos pălăria şi şi-a pus-o pe piept, în dreptul inimii. Tovarăşii săi au rămas uluiţi. Unul dintre ei a spus: „N-am mai văzut în viaţa mea pe cineva care, aflându-se pe punctul de a lovi mingea, să se oprească şi să-şi dea jos pălăria, în semn de respect faţă de un cortegiu funerar. E uluitor."

Bărbatul respectiv i-a răspuns: „Mda, a fost o femeie nemaipomenită. Am fost căsătoriţi vreme de patruzeci şi trei de ani."

Să joci golf sau să mergi la înmormântarea soţiei tale? O absurditate, desigur, care le-ar putea părea distractivă unor bărbaţi. Dar îţi garantez că soţia ta nu va fi de părere că această glumă e amuzantă, după cum nu o amuză să îi spui că o vei „schimba cu vreun fotomodel". Ea nu e făcută să aprecieze acest gen de umor. E făcută să aprecieze fidelitatea şi dedicarea. Dacă îi dai asigurări în acest sens, veţi rămâne amândoi înăuntrul Ciclului revigorării.

EA ESTE ÎNCREDINŢATĂ DE DEVOTAMENTUL TĂU ATUNCI CÂND...

- vorbeşti frumos despre ea de faţă cu alţii;
- te implici în lucrurile care au importanţă pentru ea;
- o ajuţi să ia anumite decizii, cum ar fi cele referitoare la copii;
- nu îi faci observaţii de faţă cu copiii;
- nu te uiţi după alte femei în mod lasciv;
- consideri că ea şi căsnicia voastră au prioritate absolută;

- nu o critici nici pe ea, nici pe copiii voştri de faţă cu alţii;
- o iei cu tine la diverse evenimente, chiar dacă alţi bărbaţi îşi lasă soţiile acasă;
- le spui copiilor: „Nu vorbi aşa cu mama ta";
- îi dai telefon şi o anunţi ce planuri ai;
- îţi respecţi promisiunile;
- o vorbeşti mereu de bine, pe ea şi pe copii.

CAPITOLUL PAISPREZECE

APRECIEREA – EA ÎŞI DOREŞTE SĂ O RESPECŢI ŞI SĂ O PREŢUIEŞTI

De-a lungul anilor, au fost mulţi bărbaţi care au venit la mine şi mi-au spus: „Ştii, domnule pastor, viaţa mea de rugăciune nu e aşa cum ar trebui să fie."

Atunci îi întrebam: „Cum o tratezi pe soţia ta?"

„Nu, nu ai înţeles bine", se grăbea să-mi explice respectivul. „Viaţa mea de rugăciune nu e-n regulă."

„Cum o tratezi pe soţia ta?", insistam eu.

„Nu, nu înţelegi, domnule pastor, eu vorbesc despre viaţa mea de rugăciune, nu despre soţia mea."

Eu zâmbeam şi spuneam: „Dar eu vorbesc despre soţia ta."

În partea întâi v-am prezentat motivele scripturale pentru care soţii trebuie să-şi trateze soţiile ca pe egalii lor. Principalul pasaj pe care l-am examinat a fost 1 Petru 3:7, care le cere soţilor să trăiască în înţelegere cu soţiile lor, „dând cinste femeii... ca unele împreună moştenitoare cu voi ale harului vieţii". În conţinutul acestui verset este prinsă o propoziţie la care fiecare soţ ar trebui să ia aminte. Petru adaugă că scopul pentru care soţul ar trebui să se poarte cu înţelegere faţă de soţia lui, moştenitoare împreună cu el a harului divin, este acela ca „rugăciunile... lui să nu fie împiedicate". Tocmai de aceea le spuneam bărbaţilor care veneau să-i consiliez că, dacă cerul pare să rămână tăcut în faţa rugăciunilor lor, se poate să fie din cauză că nu-şi tratează soţiile cu respectul cuvenit.

„Ochii Domnului sunt peste cei drepţi şi urechile Lui iau aminte la strigătele lor" (Psalmul 34:15).

Toţi bărbaţii aceia aveau certitudinea că erau corecţi în toate privinţele, că aveau o viaţă integră şi-I slujeau lui Dumnezeu, dar atunci când se rugau, cerul părea de aramă. Nu conteneau să întrebe: „Doamne, de ce nu mă auzi?" Săpând mai adânc, adesea ajungeam să ne dăm seama care era răspunsul: acei bărbaţi nu trăiau cu soţiile lor într-un mod plin de înţelegere, aşa încât să le cinstească şi să le onoreze. De îndată însă ce începeau să se conformeze Scripturii, viaţa lor de rugăciune se îmbunătăţea considerabil.

PRINCIPIILE A-D-I-A-F-A SE ÎNTREPĂTRUND

Într-un sens cât se poate de real, sistemul A-D-I-A-F-A reprezintă o ilustrare a manierei optime în care să îţi manifeşti respectul faţă de soţie. Cea mai bună cale de a-ţi onora soţia este să-i arăţi **A**propiere, **D**eschidere, **Î**nţelegere, **A**titudine împăciuitoare, **F**idelitate şi, în fine, **A**preciere. Soţia care se simte apreciată nu va fredona refrenul lui Aretha Franklin: „R-E-S-P-E-C-T". Scriptura ne spune că un bărbat trebuie să-şi aprecieze şi să-şi preţuiască iubita. „Ce frumoasă şi ce plăcută eşti tu, iubito, în desfătări!" (Cântarea cântărilor 7:6). Soţul trebuie să fie un bărbat care îşi „preţuieşte" soţia (Efeseni 5:29).

În bine cunoscutul pasaj din Proverbe 31, versetele 28-29 spun: „Fiii ei se scoală şi o numesc fericită, soţul ei se scoală şi-i aduce laude: «Multe fiice au o purtare cinstită, dar tu le întreci pe toate.»"

Dumnezeu le-a creat pe femei cu nevoia de a fi apreciate, respectate şi preţuite. Să-ţi onorezi soţia înseamnă să o preţuieşti, să o apreciezi, respectând astfel legământul încheiat cu Dumnezeu. Când spun că soţia ta doreşte să o „onorezi" (adică să o respecţi), mă refer la un alt fel de onoare decât cea caracteristică bărbatului. Pentru ea, respectul izvorăşte din dragoste. Probabil că singura dată când o auzi reproşându-ţi: „Nu mă respecţi deloc!" este atunci când îi ignori punctul de vedere. De fapt, cuvintele sale s-ar putea să sune în felul următor: „Ştiu că nu mă iubeşti fiindcă nici măcar nu mă respecţi!"

Pentru soţia ta, respectul, preţuirea şi aprecierea nu sunt calităţi în sine, ci reprezintă nişte componente ale dragostei la care se aşteaptă din partea ta. Altfel spus, dragostea este formată din multe elemente, iar noi examinăm şase dintre acestea, redate prin grupul de iniţiale A-D-I-A-F-A. Începând cu capitolul 15 vom vorbi despre felul în care soţia îşi manifestă respectul faţă de soţ, prin intermediul anumitor însuşiri înmănuncheate sub denumirea C-I-A-G-R-S. Există în firea bărbatului ceva care îl îndeamnă să preia conducerea. Aceasta

nu înseamnă că el se simte „superior" în vreun fel sau altul. Pur şi simplu se simte responsabil să o protejeze pe femeie şi chiar să-şi dea viaţa pentru ea, la nevoie. Dumnezeu l-a construit pe soţ astfel, iar el îşi asumă această responsabilitate.

Potrivit perspectivei biblice, soţia nu este chemată să-şi dea viaţa pentru soţul ei, aşa cum se întâmplă în cazul lui. În Efeseni 5, soţul este asemuit figurii lui Hristos; Hristos Şi-a dat viaţa pentru Biserică. Soţia simbolizează Biserica, iar soţul ei este chemat să-şi dea viaţa pentru soţia sa. Soţia ta nu urmăreşte să preia rolul de conducător în relaţia voastră, dar îşi doreşte să ocupe locul cel mai important în inima ta. Asta vrea să spună Petru prin expresia: „dând cinste femeii" (1 Petru 3:7). Soţia ta vrea să ştie că tu o porţi în gând şi în inimă mai presus de orice altceva. Asta înţeleg eu prin „preţuire"; când există această preţuire, soţia se va simţi cea mai iubită femeie de pe pământ. În acelaşi timp, îşi va dori să te respecte la rândul ei, la fel cum Biserica Îl respectă pe Hristos. Nu uita că dragostea ta o stimulează să te respecte, iar respectul ei te stimulează să o iubeşti!

COPIII NOŞTRI AU FĂCUT-O ADESEA PE SARAH SĂ AIBĂ SENTIMENTUL EŞECULUI

Până când copiii noştri au crescut mari, Sarah s-a simţit de multe ori descurajată în privinţa rolului ei matern. Ori de câte ori aceştia intrau în vreun bucluc sau făceau câte o năzbâtie, ea se simţea incompetentă şi avea tendinţa să se subaprecieze. Îmi spunea: „Mă simt ca o ratată." Când copiii erau mici de tot, obişnuiam să ignor lamentările ei sau să le calific drept „o nimica toată".

Însă când fiica şi cei doi fii ai noştri au ajuns la vârsta adolescenţei, am început să înţeleg ce-şi dorea Sarah atunci când venea la mine şi-mi zicea că se simte incapabilă sau că „nu-i o mamă bună". Voia ca eu să o asigur din nou că am încredere în ea şi în felul în care îşi îndeplineşte rolul de mamă. Îşi dorea, pur şi simplu, să ştie dacă am încredere în deciziile sale sau i le pun la îndoială. Eu îi dădeam necontenit de înţeles că îi apreciez eforturile şi devotamentul şi că preţuiesc rolul pe care îl joacă în viaţa mea şi a copiilor noştri. Eram conştient de faptul că nu aş putea face ce face ea şi îi spuneam asta ori de câte ori aveam ocazia.

Legătura dintre Dragoste şi Respect vă poate ajuta să construiţi o relaţie conjugală plăcută, profundă şi sănătoasă. Totuşi, viaţa nu va fi niciodată

perfectă. Când Adam şi Eva au păcătuit în Eden, păcatul a devenit problema universală a tuturor oamenilor (vezi Geneza 3, Romani 5:12-20). Vor apărea tensiuni, conflicte şi necazuri şi trebuie să fiţi pregătiţi să le faceţi faţă. Ca soţ, imaginea ta de sine este strâns legată de ceea ce faci în afara căminului - adică de munca ta, de realizările şi biruinţele tale (vezi capitolul 16). Soţia ta, pe de altă parte, leagă valoarea propriei persoane de ceea ce face în sânul familiei. Da, este adevărat că multe femei din ziua de azi au o carieră şi ocupă poziţii de seamă în afara căminului, dar iată ce a spus o femeie care este vicepreşedintele unei mari companii aviatice: „La sfârşitul zilei, tot ce contează este faptul că ştiu că el mă iubeşte şi mă apreciază. Asta este ceea ce îmi doresc mai presus de orice altceva."

FOLOSEŞTE-TE DE SIMBOLURI PENTRU A-I ARĂTA SOŢIEI TALE CĂ O APRECIEZI

După ce am absolvit liceul militar şi am intrat la Colegiul Wheaton, am început să-mi pun următoarea întrebare: „Cine sunt fiinţele acestea numite femei?" Cât timp urmasem liceul militar, adică de la treisprezece până la optsprezece ani, nu avusesem de-a face cu reprezentantele sexului femeiesc. Aveam o grămadă de întrebări care celorlalţi băieţi nici nu le treceau prin cap. Îmi aduc aminte că mă aflam în sala de mese împreună cu câţiva colegi şi am întrebat: „De ce, după o ceartă, îi dai fetei un trandafir?" M-au privit toţi cu uimire şi, în cele din urmă, unul a zis: „Habar n-am, pur şi simplu asta dă rezultate. Dă-mi o felie de pâine." Dar eu nu am vrut să mă dau bătut. Ştiam că aici se ascundea un simbolism pe care nu-l pricepeam. Dacă-i dai trandafiri unui bărbat, n-o să-l vezi că începe să plângă şi că are nevoie de o batistă.

„Pune-mă ca o pecete pe inima ta" (Cântarea cântărilor 8:6).

Mai târziu, după ce am cunoscut-o pe Sarah şi m-am căsătorit cu ea, am învăţat multe despre puterea simbolului în a-i comunica unei femei că este preţuită şi iubită. Nu vei putea niciodată să-i dăruieşti deschiderea emoţională şi aprecierea pe care şi le doreşte - nici un bărbat nu ar putea să facă asta - însă există anumite gesturi simbolice care pot umple golul. Mă refer îndeosebi la zilele de naştere şi alte aniversări. Femeile pun mare preţ pe aceste lucruri. (Vă aduceţi aminte de gafa mea uriaşă, când am uitat de ziua de naştere a lui Sarah?)

Femeile sunt cele care nasc copii şi acesta este unul dintre motivele pentru care zilele de naştere sunt importante pentru ele. Vreme de nouă luni, femeile însărcinate aud mereu întrebarea: „Când o să naşti?" Naşterea, ca fenomen, face parte din sistemul de gândire al femeii. Numai femeile nasc. După cum a spus Ieremia: „Întrebaţi şi vedeţi dacă nu cumva naşte vreun bărbat!" (Ieremia 30:6). Cum se poate ca cineva să uite de ziua de naştere, gândeşte femeia. Ei nu i s-ar întâmpla niciodată aşa ceva.

La fel, data căsătoriei este adânc întipărită în inima femeii. Încă de mică, soţia ta a visat la ziua nunţii ei, imaginându-şi clipa în care va îmbrăca rochia de mireasă. Chiar şi în ziua de azi ea le arată prietenelor sale fotogra-fiile de la nuntă. Stau toate de vorbă despre rochia ei, despre coafura pe care a avut-o etc. Soţii, pe de altă parte, nu au visat la ziua nunţii, imaginându-se îmbrăcaţi în costum de mire. Ei nu spun: „Hei, Harry, hai să vedem cum au fost îmbrăcaţi băieţii la nunta mea." Aceasta este o ilustrare plastică a deosebirii dintre roz şi albastru, de care ar trebui să fii conştient. Pentru soţia ta, puţine zile sunt mai importante decât aniversarea căsătoriei şi a zilei sale de naştere, precum şi a celorlalţi membri ai familiei. Toate aceste momente sunt un prilej să-i arăţi că o iubeşti şi o apreciezi, prin faptul că îţi aduci aminte şi sărbătoreşti împreună cu ea.

„Îşi uită fecioara podoabele sau mireasa găteala?" (Ieremia 2:32).

Sărbătorirea zilei sale de naştere sau a aniversării căsătoriei este o artă, nu o ştiinţă. O abordare ştiinţifică va lua în calcul materialul necesar şi cheltuielile pe care le implică. Să presupunem că un bărbat îi cumpără soţiei un Mercedes de ziua ei (ştiu chiar trei bărbaţi care au făcut asta). Altul îşi duce soţia în parc şi se plimbă liniştiţi, stau de vorbă plini de afecţiune, iar el îi spune cât o iubeşte şi cât e de importantă pentru el. Când se întorc la maşină, el vede o pietricică plată, o ridică şi o ia cu el. Apoi scrie pe ea câteva versuri sau un mesaj oarecare şi i-o dăruieşte, în semn de amintire a plimbării prin parc. Care dintre cele două soţii se va bucura mai tare de cadoul primit?

De obicei, bărbatul are tendinţa firească (albastră) să considere că soţia va aprecia mai mult un cadou scump. În fond, dacă i-ai dărui un Mercedes unui bărbat, cu siguranţă le-ar zice tuturor amicilor săi: „Uau! Ce tip grozav e Joe. Nu-mi vine să cred. Mi-a dat maşina asta nemaipomenită!"

Dar dacă îi dăruieşti un Mercedes unei femei, se prea poate ca ea să le spună prietenelor ei: „Uite, mi-a cumpărat un Mercedes. Mă întreb dacă nu cumva încearcă să-şi spele vreun păcat sau altceva de genul ăsta."

Dar haideţi să revenim la pietricica găsită în parc. Când ea va avea nouăzeci şi trei de ani, iar tu vei fi mort deja de zece ani, ce crezi că va păstra la căpătâiul patului? O poză cu Mercedes-ul? Nici vorbă! Va păstra pietricica aceea, pentru că e un simbol care îi aduce aminte de clipele când soţul ei i-a dăruit atenţie, devotament şi apreciere.

Un soţ a venit la conferinţa noastră împreună cu soţia sa, cu care era căsătorit de douăzeci şi patru de ani, şi a priceput numaidecât cât sunt de importante „gesturile mărunte, dar pline de semnificaţie". Iată ce mi-a scris soţia sa:

> Ziua Sfântului Valentin a fost una deosebită... M-am trezit antrenată într-un joc amuzant, în care eu trebuia să descopăr locurile unde erau ascunse nişte cutii cu bomboane. Soţul meu îşi făcuse timp să-mi scrie patru poezii scurte şi pe fiecare o lipise de o cutiuţă cu bombonele speciale, destinate sărbătorii Sfântului Valentin... Prima era în baie... şi conţinea indicii menite să mă ajute să o găsesc pe următoarea. Am scotocit prin toată casa, a fost atât de distractiv... În seara aceea soţul meu a rezervat o masă la un restaurant, ca să sărbătorim cum se cuvine. A fost un recital de chitară clasică; cei de-acolo ne-au fotografiat şi au înrămat poza noastră, apoi ne-au dăruit-o, în semn de mulţumire din partea restaurantului. Am savurat mâncarea delicioasă într-o atmosferă foarte relaxantă. Fără îndoială, a fost una dintre cele mai minunate seri! Vă mulţumesc pentru că l-aţi stimulat pe soţul meu să mă iubească.

Cuvintele acestei femei ilustrează un adevăr fundamental: preţul unui cadou este mai puţin important decât sentimentele pe care le transmiţi soţiei tale prin intermediul cadoului, felicitării sau acţiunii respective. Dumnezeu a construit-o pe soţia ta în aşa fel încât să o mişte gesturile care îi comunică dragostea ta şi îi arată că o preţuieşti. Ea vrea să ştie că te gândeşti la ea. Vrea ca lucrul acesta să vină din inima ta, fără nici un stimul din afară. Cu adevărat, gestul contează!

AŞTEAPTĂ SOŢIA TA SĂ-I CITEŞTI GÂNDURILE?

Istorisirea de mai sus demonstrează ce se poate întâmpla atunci când totul merge bine. Uneori, însă, se aplică Legea lui Murphy – măcar un pic. Pentru ilustrare, am să recurg tot la un exemplu cu cina la restaurant. Să presupunem că este cea de-a cincisprezecea aniversare a căsătoriei voastre, aşa că vii acasă şi spui: „Scumpa mea, vreau să te scot în oraş, să luăm cina cu ocazia aniversării căsătoriei noastre. Unde ţi-ar plăcea să mergem?"

Ea spune: „O, nu ştiu."

Tu îi răspunzi: „Vorbesc serios, chiar vreau să te duc oriunde ai chef. Unde ţi-ar plăcea să mergem?"

Ea spune din nou: „Nu ştiu; ce-ar fi să hotărăşti tu?"

„Vrei să hotărăsc eu?"

„Da, ar fi mai bine."

„Dar eu nu vreau să vină de la mine alegerea. Vreau să te duc acolo unde doreşti *tu*."

„Nu, hotărăşte tu", insistă ea.

În regulă, iată ce hotărăşti: „Ei bine, am auzit că la localul de pe autostradă au cea mai bună friptură din oraş. Ce-ar fi să vedem cum e?"

Iar ea îţi răspunde: „Nu am chef să merg acolo."

O grămadă de soţi – probabil majoritatea – s-au aflat într-o astfel de situaţie. O dată ajuns în punctul acesta, nu ai decât două alternative: te poţi enerva, ba chiar înfuria de-a binelea din cauza răspunsului soţiei, care te scoate din sărite. Auzind şi văzând totul în albastru, te gândeşti că soţia ta ar trebui *să-şi dea seama* că uneori poate fi de-a dreptul deplasată, iraţională şi enervantă. Dacă avea de gând să strice toată seara, ei bine, aproape că a reuşit să declanşeze Ciclul nebuniei.

Însă mai există o alternativă. Poţi face aşa încât să înclini balanţa în favoarea Ciclului revigorării. Îţi poţi aduce aminte că soţia ta vede şi aude totul în roz. Poţi să-ţi ajustezi ochelarii şi receptorii tăi auditivi de culoare albastră şi să fii răbdător. În loc să te enervezi, caută să obţii mai multe informaţii.

E adevărat că soţia ta chiar îşi doreşte într-o anumită măsură ca tu „să-i citeşti gândurile". Ea gândeşte în felul următor: *Dacă m-ar iubi la fel de mult cum îl iubesc eu, şi-ar da seama unde mi-ar face plăcere să mergem, fără să trebuiască să-i spun eu. Eu aşa aş face, în locul lui. De ce el nu poate face asta pentru mine? Vreau să simt că se gândeşte la mine aşa cum mă gândesc eu la el şi că mă iubeşte la fel cum îl iubesc eu.*

Orice soţie aşteaptă de la soţul ei să-i citească gândurile. Deşi lucrul acesta este rareori posibil, există totuşi modalităţi care să te ajute să ghiceşti ce se petrece în mintea soţiei. Poţi spune, de pildă: „Bine, poate că la localul de pe autostradă e cam sărăcăcios meniul, nu au decât friptură şi costiţe. Atunci ce-ar fi să mergem la...?" şi numeşti două sau trei restaurante mai selecte, care oferă un meniu mai bogat. Sunt mari şanse să dai lovitura cu una dintre variantele propuse şi ea va spune: „De acord, sună bine." Cea de-a cincisprezecea aniversare a căsătoriei voastre a fost salvată de la dezastru şi,

lucrul cel mai important, soţia ta simte că o respecţi – că o preţuieşti cu adevărat şi că îţi doreşti să fie fericită.

Există, desigur, şi situaţii în care soţia ta va fi în vădit dezacord cu tine, chiar dacă nu se aşteaptă să-i citeşti gândurile. Situaţiile de genul acesta pot fi destul de spinoase. Cum s-o tratezi cu respect atunci când opinia ei e în conflict cu a ta (ba poate părea chiar absurdă)? Din cauză că bărbaţii au tendinţa să adopte o atitudine categorică, e posibil să folosească un ton aspru, fără măcar să fie conştienţi de lucrul acesta. Dar există trei feluri în care poţi să-i răspunzi soţiei atunci când nu eşti de acord cu ea şi toate trei lasă neatins respectul său de sine. În primul rând, poţi să-i spui pur şi simplu: „Iubito, mulţumesc că mi-ai împărtăşit părerea ta." În al doilea rând, poţi să-i spui: „Scumpa mea, am să mă gândesc la ce mi-ai spus." Asta îi dă de înţeles că vei reflecta asupra ideii sale. A treia variantă, probabil şi cea mai bună, este să-i spui: „Draga mea, cu toate că nu sunt de acord cu părerea ta, îţi apreciez punctul de vedere şi am încredere în tine."

MULŢUMEŞTE-I PENTRU TOT CEEA CE FACE

O altă cale de a-ţi respecta soţia este să-i dai de înţeles că apreciezi sincer tot ceea ce face. Poate că ai auzit povestea aceea cu soţul care, venind acasă de la serviciu, s-a împiedicat de grămada de biciclete care blocau aleea din faţa casei, înăuntru domnea o dezordine cumplită, chiuveta era plină de vase murdare, din loc în loc zăcea câte un munte de haine murdare, rufe împrăştiate peste tot, iar cei doi copii ai săi, de vârstă preşcolară, desenau pe pereţi. În cele din urmă a găsit-o pe soţia sa în pat, dormind. A trezit-o şi a întrebat-o: „Draga mea, casa e vraişte, copiii au luat-o razna – ce s-a întâmplat?"

Ea l-a privit cu un zâmbet slab, obosit. „Păi, ştii că de fiecare dată când vii acasă mă întrebi ce am făcut toată ziua..."

El îi spune: „Da, aşa e..."

„Ei bine, azi n-am făcut ceea ce fac de obicei."

Respectă-ţi soţia pentru ceea ce face, dar nu uita să o iubeşti, pur şi simplu, pentru ceea ce este ea. O femeie i-a spus soţului ei: „Tocmai am vorbit cu soră-mea la telefon. E absolut incredibilă. Mi-a spus că vara asta l-a ajutat pe soţul ei să construiască o terasă în spatele casei. De asemenea, a construit un balansoar şi s-a înscris la un curs de gătit mâncăruri exotice. Mereu face câte ceva pe ici, pe colo. Mă simt atât de complexată

„...Bucură-te de soţia tinereţii tale" (Proverbe 5:18).

când stau de vorbă cu ea. Eu ce sunt în stare să fac?"

Soţul ei s-a întors către ea şi i-a zis: „Tu mă faci fericit pe mine."

Bravo! Victorie categorică pentru acest soţ! El ştie să-şi respecte soţia. În continuare, iată câteva idei menite să te ajute să o respecţi, să o preţuieşti şi să o apreciezi pe cea care este cea mai importantă fiinţă din viaţa ta.

SOŢIA TA SE VA SIMŢI PREŢUITĂ ATUNCI CÂND...

- îi spui: „Sunt atât de mândru de felul cum te-ai descurcat";
- vorbeşti apreciativ la adresa ei de faţă cu alţii;
- îi deschizi uşa ca să intre sau să iasă;
- încerci ceva nou împreună cu ea;
- o încurajezi sau o lauzi cu amabilitate şi entuziasm;
- observi când s-a schimbat ceva la coafura sau la îmbrăcămintea ei;
- îi oferi dovezi de afecţiune fizică în public;
- îi înveţi pe copii să o trateze cu respect pe ea şi pe ceilalţi din jur;
- consideri că părerea ei – atunci când nu sunteţi de acord într-o anumită privinţă – nu este greşită, ci doar diferită de a ta;
- alegi să-ţi petreci timpul mai degrabă cu familia decât „cu amicii";
- o faci să simtă că este cea mai importantă pentru tine;
- eşti mândru de ea şi de tot ceea ce face.

Capitolul cincisprezece

C-I-A-G-R-S: Cum să-i arăţi soţului tău că-l respecţi

(O notă adresată soţilor: capitolul de faţă, precum şi cele şase care urmează, sunt „destinate exclusiv soţiilor", dar aceasta nu înseamnă că soţii nu sunt invitaţi la lecturarea lor.)

Doamnelor, le-am prezentat soţilor voştri principiile A-D-I-A-F-A pentru a-i ajuta să devină mai iubitori. Acum este rândul vostru. În următoarele şase capitole vă voi expune o serie de însuşiri, înmănuncheate în iniţialele C-I-A-G-R-S, pentru a vă oferi sugestii practice şi biblice în acelaşi timp, menite a vă ajuta să deveniţi mai respectuoase la adresa soţilor voştri.

Soţiile nu au nevoie de prea multe sfaturi ca să fie iubitoare. Dumnezeu a sădit aceasta în fiinţa lor şi ele o fac în mod natural. În schimb, au nevoie de ajutor în privinţa respectului. Partea întâi conţine numeroase scrisori primite de la soţiile care au descoperit efectele benefice ale însuşirii unei atitudini de respect necondiţionat faţă de soţii lor. De ce să nu recunoaştem, aceasta este o noţiune străină multor femei şi, chiar dacă accepţi ideea că soţul tău are nevoie şi îşi doreşte să fie respectat, este greu să pui în practică acest concept.

„Femeia înţeleaptă îşi zideşte casa, iar cea nebună o dărâmă cu înseşi mâinile ei" (Proverbe 14:1).

Scrisoarea următoare trimisă de o soţie exprimă ceea ce simt multe femei care se străduiesc să pună capăt Ciclului nebuniei şi să pătrundă în Ciclul revigorării:

Ideea de a mă purta respectuos faţă de soţul meu a fost ceva cu totul nou pentru mine şi a trebuit să fac eforturi în acest sens. Mereu crezusem că ceea ce trebuie să fac este să-l iubesc mai mult. A fost o adevărată revelaţie, mai ales având în vedere că nu-mi era de nici un folos faptul că încercam să fiu mai iubitoare. Vă mulţumesc încă o dată! Sunt foarte încrezătoare în ceea ce priveşte viitorul căsniciei noastre acum, când începem să punem în practică ceea ce am învăţat. Mă simt plină de energie şi asta în folosul relaţiei cu soţul meu.

Mai multă energie în folosul căsniciei tale este exact subiectul la care se referă capitolele următoare, reunite sub titulatura C-I-A-G-R-S. Aceasta este o grupare de iniţiale care reprezintă un număr de şase valori esenţiale, extrem de importante pentru soţul tău: **C**ucerire, **I**erarhie, **A**utoritate, **G**ândire raţională, **R**elaţie şi **S**exualitate. Fiecăreia dintre aceste valori îi vom consacra un scurt capitol. În capitolul dedicat Cuceririi, vei învăţa să apreciezi dorinţa lui de a munci şi de a obţine succese. Capitolul Ierarhie se referă la aprecierea dorinţei sale de a proteja şi de a purta de grijă familiei sale. Capitolul Autoritate este dedicat aprecierii dorinţei lui de a sluji şi de a conduce. În capitolul consacrat Gândirii raţionale se vorbeşte despre aprecierea dorinţei lui de a analiza lucrurile şi de a sfătui. Secţiunea intitulată Relaţie te ajută să înţelegi dorinţa sa de camaraderie. Capitolul Sexualitate explică dorinţa lui de intimitate sexuală. În toate aceste şase sfere vei învăţa cum să-ţi manifeşti „respectul" faţă de soţul tău. (Pentru a afla cum să vă împărtăşiţi nevoile unul celuilalt, vezi anexa C.)

Atunci când soţia „este îmbrăcată cu... demnitate", are o atitudine onorabilă şi se poartă respectuos (Proverbe 31:25).

Fără îndoială, expresia „respect necondiţionat" sună ca o contradicţie în termeni pentru unele femei. La urma urmelor, el ar trebui să *câştige* respectul, nu să-l primească în mod necondiţionat, se pare că gândesc unele femei. De când am început să vorbesc oamenilor despre Legătura dintre Dragoste şi Respect, m-am străduit să le ajut pe soţii să vadă efectele benefice ale respectului necondiţionat asupra soţilor lor – şi asupra întregii căsnicii. A-i arăta soţului tău respect necondiţionat este o cale sigură de a primi dragoste necondiţionată din partea lui, dar, cu toate acestea, femeilor le vine greu să accepte acest lucru. Iată ce mi-au scris două soţii care culeg roadele atitudinii lor respectuoase:

Mă dădeam peste cap ca să primesc un strop de atenţie şi de afecţiune

din partea lui... Într-o seară, în urmă cu câteva săptămâni, mi-a spus pentru a suta oară: „Tu nu asculţi niciodată ceea ce-ţi spun", căutând parcă să-şi justifice răceala cu care mă trata de o bucată de vreme. În noaptea aceea am ascultat din nou comentariul dumneavoastră referitor la nevoile bărbatului şi am înţeles în sfârşit ce voia să zică soţul meu... ceea ce primea din partea mea era o nesfârşită cicăleală, căci acesta era felul în care încercam să mă apropiu de el. Mi-am schimbat numaidecât modul de abordare şi am acordat mai multă atenţie deciziilor mele şi consecinţelor aferente, iar rezultatul a fost minunat... el a devenit mult mai iubitor.

Sunt recunoscătoare pentru conceptul acesta de respect necondiţionat, căci acum simt că pot să-i înapoiez soţului meu, într-o manieră care să-l satisfacă, toată dragostea pe care mi-o dăruieşte la rândul lui... Ca practicantă a artelor marţiale, am învăţat multe despre respect, dar nu mi-am dat seama că e vorba de un întreg limbaj... nu ştiam nici măcar că este o nevoie a bărbatului, darmite un limbaj... În plus, învăţ să-mi îmbunătăţesc comunicarea cu fiul meu aflat la vârsta adolescenţei, graţie acestei noi înţelegeri a conceptului de respect.

CUM SĂ FOLOSEŞTI „TESTUL RESPECTULUI" ÎN RELAŢIA CU SOŢUL TĂU

Când am început să prezint Legătura dintre Dragoste şi Respect, am avut prilejul de a vorbi în faţa a diverse grupuri de oameni şi le-am citat pasajele cheie: Efeseni 5:33 („...soţia să-şi respecte soţul") şi 1 Petru 3:1-2 („...soţiilor, fiţi supuse şi voi soţilor voştri... când vă vor vedea felul vostru de trai: curat şi în temere"). Însă, vă spun sincer, multe femei respingeau cu uşurătate aceste versete, pe motiv că Pavel era bărbat, la fel şi Petru, prin urmare... cum puteau ei să ştie ce simte o femeie?

În loc să le ţin predici şi să le spun că nu au voie să se răzvrătească împotriva textelor biblice, care sunt de inspiraţie divină, am născocit un mod prin care să testeze conceptul de respect necondiţionat în relaţia cu soţii lor. L-am numit, evident, „Testul respectului". Am cerut unui grup de soţii să se gândească la motivele pentru care îşi respectă soţii. Unora le-a trebuit destul de mult timp de gândire, dar, în cele din urmă, toate au găsit câte ceva de zis.

Atunci le-am spus să meargă acasă, să caute un moment în care soţul va fi liber şi dispus să asculte şi să-i spună: „Astăzi m-am gândit la tine şi la câteva lucruri legate de tine care merită respect din partea mea şi vroiam doar să ştii că te respect."

Le-am sfătuit ca, după aceste vorbe, să nu aştepte vreun răspuns – să spună că au treabă şi să iasă liniştite din cameră. Apoi să aştepte să vadă ce se întâmplă. Una dintre femei mi-a spus că, după ce i-a comunicat soţului ei că îl respectă, s-a întors ca să plece, dar nu a ajuns până la uşă. El i-a strigat cu putere: „Stai puţin! Vino înapoi. *Care* sunt acele motive?"

Din fericire (lucru foarte important), ea era pregătită să-i înşire câteva motive pentru care îl respecta, aşa că a început s-o facă. Când a încheiat, el i-a spus: „Uau! Hei, vrei să ieşim cu toţii să mâncăm la restaurant?"

Soţia a rămas înmărmurită. Soţul ei nu obişnuia să-şi scoată familia în oraş decât foarte rar. Care să fi fost cauza acelei schimbări subite? I-am explicat că primul şi cel mai de seamă impuls al bărbatului este acela de a sluji, mai ales atunci când este tratat cu respect. Ea îi arătase respect, aşa că el voia să acţioneze în consecinţă. Soţia a trebuit să-l roage să amâne ieşirea pe altă dată, căci copiii îşi făcuseră deja planuri pentru seara aceea, iar el a fost de acord. Însă peste vreun sfert de oră a auzit zgomot de oale şi cratiţe venind din bucătărie. S-a dus să arunce o privire şi l-a văzut pe soţul ei pregătind cina. Soţul ei nu pregătise *niciodată* cina. *Niciodată* – era o premieră absolută! Din nou, el dorea să slujească.

Punând în aplicare Testul respectului, tu umbli „prin credinţă, nu prin vedere" (2 Corinteni 5:7).

Câteva zile mai târziu, femeia respectivă mi-a scris din nou ca să-mi spună: „N-o să vă vină să credeţi. A scos singur hainele din maşina de spălat! Mai aveţi şi alte «teste ale respectului»? Poate ajung să plec într-o croazieră, dacă lucrurile merg tot aşa."

S-ar putea ca o soţie să se folosească de Testul respectului ca să-l determine pe soţ să o ducă într-o croazieră? Da, dar soţia din povestea noastră nu a avut intenţia să-şi manipuleze soţul. Ea a încercat în mod sincer să-şi exprime respectul faţă de soţ, iar rezultatele au fost mai presus de orice aşteptări. Ca să repet ceea ce am spus şi mai devreme, un soţ care, în adâncul inimii, este bine intenţionat, îşi va sluji soţia atunci când ea îl respectă pentru ceea ce este el, ca om. Sunt încredinţat că secretul motivării celui de lângă tine stă în împlinirea nevoilor sale cele mai profunde.

Desigur, nu orice soţie va primi acelaşi răspuns ca femeia despre care am

vorbit. Unii soţi s-ar putea să reflecteze la Testul respectului un răstimp mai îndelungat şi să-şi spună părerea abia mai târziu. Alţii s-ar putea să nu spună absolut nimic. Ideea este că aplicarea Testului respectului presupune să păşeşti prin credinţă. Înseamnă să recunoşti faptul că respectul necondiţionat faţă de soţ este o datorie la care te cheamă însuşi Cuvântul lui Dumnezeu. Tu trebuie să-i arăţi respect, *indiferent de reacţiile sale*.

Fii pregătită să-i spui motivele pentru care îl respecţi

Atunci când soţia îi spune soţului că sunt mai multe motive pentru care îl respectă, majoritatea soţilor – după ce îşi revin din şocul iniţial – vor întreba numaidecât: „La ce te-ai gândit? Ce vrei să spui? Ce motive ai să mă respecţi?" Soţia trebuie să fie pregătită să răspundă la aceste întrebări cu naturaleţe şi sinceritate. Să nu te aştepţi ca lucrurile să decurgă în felul următor: îi declari că-l respecţi, iar apoi îţi ici tălpăşiţa, sperând că nu va mai aduce niciodată vorba de asta. Crede-mă – nu va fi aşa.

Dar ce se întâmplă dacă soţia nu ştie ce să răspundă? Am stat de vorbă cu multe soţii care au mărturisit că, pur şi simplu, nu au nici un motiv să-şi respecte soţul. Însă, de obicei, o soţie care spune aşa ceva este prea furioasă sau descurajată ca să mai fie în stare să se gândească la motivele pentru care îşi respectă soţul. Acest gen de soţii ar trebui în primul rând să se întrebe: „Soţul meu, aşa neatent şi neiubitor cum este, nutreşte intenţii bune în adâncul inimii?" Dacă răspunsul la această întrebare este afirmativ, într-o măsură cât de mică, soţia poate începe să-şi întocmească lista. Asta o va ajuta să-şi dea seama de faptul că soţul ei este făcut după chipul lui Dumnezeu şi că are însuşiri vrednice de respect. De pildă, el vrea să muncească şi să obţină succese, vrea să-şi protejeze familia şi să-i poarte de grijă. Îşi doreşte să fie puternic şi să conducă, în sensul bun al cuvântului. Vom examina pe parcursul capitolelor următoare toate aceste atribute sădite de Dumnezeu în firea bărbatului, precum şi altele. Ideea este următoarea: *priveşte la dorinţele lui, nu la performanţele lui*. Iată câteva sugestii în acest sens. Poţi să le formulezi cu propriile tale cuvinte.

„Dragul meu, te respect pentru faptul că te trezeşti în fiecare dimineaţă şi mergi la serviciu ca să poţi avea grijă de noi. Ştiu că nu este o opţiune, ci un lucru pe care trebuie să-l faci şi-l faci cum se cuvine."

„Dragul meu, te respect pentru că doreşti să mă protejezi şi să ai grijă de

mine şi de restul familiei. Mă gândesc la toate cheltuielile pe care le facem. Ştiu că, uneori, notele de plată apasă greu pe umerii tăi şi îţi admir devotamentul."

Secretul este să te concentrezi asupra părţii pozitive, în loc să te preocupe mereu partea negativă. O soţie trebuie să se străduiască să privească lucrurile prin ochii lui Dumnezeu. Este soţul tău, în adâncul inimii, un bărbat bine intenţionat? Realizează lucrul acesta şi exprimă-ţi respectul pentru el. Un pasaj din Scriptură pe care îl citez mereu cu privire la bunele intenţii din sânul unei căsnicii este 1 Corinteni 7:33-34. Pavel pleacă de la premisa că soţii şi soţiile din Corint nutresc intenţii bune unii faţă alţii. El scoate în evidenţă faptul că un bărbat necăsătorit dispune de mai mult timp pentru a împlini lucrarea Domnului, în timp ce un bărbat căsătorit „se îngrijeşte... cum să placă soţiei" (versetul 33). În continuare, Pavel spune că la fel se întâmplă în cazul soţiei, care „se îngrijeşte... cum să placă soţului ei" (versetul 34).

Un soţ bine intenţionat nu urmăreşte să-şi supere soţia, ci încearcă să-i facă pe plac, după cum afirmă categoric Pavel în 1 Corinteni 7:33. Întotdeauna le îndemn pe soţiile care nu se simt iubite să nu se grăbească să tragă concluzia că soţii lor sunt lipsiţi de dragoste sau că nu vor să le iubească. Acesta este un reproş de-a dreptul diabolic la adresa soţilor lor şi o condamnare mult prea severă. E adevărat, se prea poate ca soţul să nu fie suficient de iubitor, dar el nu caută în mod conştient, deliberat şi repetat să-şi supere soţia şi să o priveze de dragoste. În momentele în care soţul îşi supără soţia sau viceversa, este bine să luăm aminte la anumite versete din Biblie: „duhul, în adevăr, este plin de râvnă, dar carnea este neputincioasă" (Matei 26:41) şi „Desigur, pe pământ nu este nici un om drept [bărbat sau femeie], care să facă binele fără să păcătuiască" (Eclesiastul 7:20; paranteza îmi aparţine).

Atunci când soţul se înfurie sau se încăpăţânează într-o anumită chestiune, soţia trebuie să-şi dea seama de faptul că el nu urmăreşte să o rănească. El este bine intenţionat. Îşi doreşte o căsnicie fericită. Şi tocmai pentru că îşi doreşte o căsniciei fericită, soţiile care aplică Testul respectului vor fi uimite de rezultate. Bărbaţii tânjesc după respect. O soţie care a luat parte la una dintre conferinţele noastre mi-a scris ca să-mi dea de ştire ce s-a întâmplat când a pus în aplicare Testul respectului. În loc să-i spună soţului ce are pe suflet, i-a scris pe o felicitare cât de mult îl respectă pentru că munceşte din greu ca să-şi îngrijească familia şi ca să-i permită ei să stea acasă cu cele trei fiice ale lor. A

Atunci când soţia se poartă respectuos, este „o soţie înţeleaptă... de la Domnul" (Proverbe 19:14).

strecurat felicitarea în servieta lui, iar el a găsit-o a doua zi, înainte de prânz. A pus numaidecât mâna pe telefon şi a sunat-o ca să-i mulţumească pentru că l-a făcut fericit.

Aş putea să vă prezint încă multe alte scrisori primite din partea unor soţii care au pus în aplicare Testul respectului şi au obţinut rezultate uluitoare. Unele dintre ele au făcut-o personal, stând faţă în faţă cu soţul lor, altele au scris bileţele, iar altele i-au lăsat soţului un mesaj pe robotul telefonic de la serviciu. Nu contează felul în care soţia alege să aplice Testul respectului, dar, atunci când o face, acesta poate fi primul pas către o cotitură radicală în mersul căsniciei. Iată ce mi-a scris o soţie:

> Cu numai câteva zile în urmă, m-am hotărât să-i spun soţului meu că îl respect. M-am simţit oarecum stingherită să-i spun asta, dar am făcut-o totuşi şi reacţia sa a fost incredibilă! M-a întrebat pentru ce îl respect. I-am înşirat câteva motive, cu toate că aş fi avut mult mai multe de spus, şi am văzut cum atitudinea lui s-a schimbat chiar sub ochii mei!

Dacă relaţia cu soţul tău este nesatisfăcătoare, încearcă să identifici momentul în care s-a pierdut intimitatea. Poate îţi aminteşti că ai fost rănită sufleteşte fiindcă ai simţit că soţul tău nu te iubeşte aşa cum ţi-ai dori şi atunci ai răspuns cu aceeaşi monedă. Din acel moment, Ciclul nebuniei s-a învârtit necontenit, într-un ritm mai alert sau mai domol. Iată ce a mărturisit această soţie:

> Trăiam în ghearele Ciclului nebuniei de multă vreme. Eu îl respectam, însă nu îi arătam lucrul acesta din cauză că nu mă simţeam iubită. Cred că era modul meu de a mă răzbuna, dar vă spun sincer că o făceam fără să-mi dau seama. Când însă l-am privit cu atenţie, cu prilejul anumitor conflicte, am fost uimită de expresia de pe chipul său. Am văzut că se simţea nerespectat! Cum de nu observasem asta până atunci? Cel mai bun mod de a descrie ceea ce se petrece azi, sub ochii mei, ar fi să spun că soţul meu se topeşte treptat, se înmoaie, şi mă simt plină de speranţă pentru prima oară, după mulţi ani.

Soţia aceasta a descoperit calea de ieşire din Ciclul nebuniei! Capitolele următoare au rolul de a te ajuta să începi să-i arăţi respect soţului tău, pe căi menite să-i insufle energie lui şi căsniciei voastre. Structura *C-I-A-G-R-S* se referă la bărbatul obişnuit. E adevărat că există şi excepţii, dar bărbaţii, în general, consideră că ei sunt cei care ar trebui să „conducă" în relaţie. Poate că nu e corect din punct de vedere principial, dar aici nu vorbim despre asta. Vorbim despre felul cum stau lucrurile - despre ceea ce simt femeile şi

Soţul vrea să fie privit ca unul care ştie „să-şi conducă bine casa" (1 Timotei 3:4).

bărbaţii, în adâncul inimii. Am văzut ce simt femeile în adâncul inimii lor şi acum trebuie să analizăm ce simt bărbaţii. Nici femeile, nici bărbaţii nu greşesc; doar că se deosebesc unii de ceilalţi, precum rozul de albastru.

În majoritatea cazurilor, bărbaţii îşi închipuie că ei se află pe scaunul şoferului. Dacă se pricep sau nu să conducă relaţia şi să facă pe şoferul, aceasta este o chestiune ce poate fi discutată. Însă, în ceea ce priveşte imaginea de sine a bărbatului, el are nevoie să fie conducătorul, are nevoie să se afle la volan. Are nevoie să fie primul dintre doi egali, nu pentru a se simţi superior sau dominator, ci pentru că aşa l-a făcut Dumnezeu, iar el vrea să-şi asume această responsabilitate. Să ai mereu în minte lucrul acesta de o importanţă vitală în timp ce vei parcurge următoarele şase capitole, care te vor învăţa cum să îi arăţi respect soţului tău şi vă vor introduce pe amândoi în Ciclul revigorării. Pe măsură ce te familiarizezi cu aceste concepte, vei dobândi o imagine mai clară a ceea ce este soţul tău şi a felului în care l-a creat Dumnezeu (nu numai pe el, ci şi pe fiul tău, dacă ai unul). Şi, pe măsură ce vei pune în practică aceste concepte, s-ar putea să te bucuri de ceea ce au experimentat multe alte soţii. Iată, de pildă:

> Noi n-am avut niciodată o căsnicie caldă, intimă, afectuoasă, până în clipa când am început să pun în practică ideea de respect. Am ştiut întotdeauna că lipsea ceva, dar mă gândeam că el e de vină din cauză că nu era iubitor, nicidecum eu, prin lipsa mea de respect. Acum mă simt iubită şi ştiu că el se simte respectat şi, astfel, un vid uriaş din vieţile noastre a fost umplut.

> Aţi afirmat că bărbaţilor le este mult mai uşor să-şi respecte soţia decât să o iubească, în timp ce soţiilor le este mai uşor să-şi iubească soţul decât să-l respecte. Nu m-am gândit niciodată la lucrul acesta. Am fost foarte surprinsă. Este un lucru cu adevărat important.

> Soţul meu şi cu mine ne bucurăm în ziua de azi de o relaţie minunată. Am învăţat să fiu foarte atentă la ceea ce îi comunic (inclusiv la expresia feţei şi la tonul cu care îi vorbesc), iar, în replică, soţul meu mi-a cerut

să-i dau de ştire ori de câte ori nu mă simt iubită. Am stat departe de Ciclul nebuniei din momentul în care am luat hotărârea de a-L asculta pe Dumnezeu în această privinţă. Vă mulţumesc din toată inima!

Acestea sunt doar câteva dintre zecile de scrisori pe care le-am primit. După cum spune Dale Carnegie: „Respectul sincer faţă de ceilalţi este temelia motivării." Tot el reprezintă şi cheia părăsirii Ciclului nebuniei şi a pătrunderii în Ciclul revigorării. Citeşte mai departe şi însuşeşte-ţi anumite căi de a-ţi motiva soţul să te iubească aşa cum n-a mai făcut-o niciodată.

Capitolul şaisprezece

Cucerirea – apreciază dorinţa lui de a munci şi de a avea succes

Examinând pe rând componentele structurii C-I-A-G-R-S, pornim de la prima literă, C, care vine de la Cucerire. Întrucât mă adresez îndeosebi soţiilor, probabil că multe dintre acestea se vor întreba de ce am ales un cuvânt atât de pragmatic, de lipsit de romantism. „Cucerirea" ne trimite cu gândul la vremurile întunecate de odinioară, când femeile erau asuprite, iar bărbaţii considerau că au tot dreptul să cucerească o femeie – pe plan fizic, sexual, mental şi emoţional. Însă nu la genul acesta de cucerire mă refer în cele ce urmează.

Când spun „cucerire", mă refer la dorinţa firească, înnăscută a bărbatului de a da piept cu lumea înconjurătoare şi de a „cuceri" tot ce-i iese-n cale – într-un cuvânt, de a munci şi de a avea succes. Ca soţie, dacă vei reuşi să pricepi cât de importantă este pentru soţul tău munca sa, vei face un pas uriaş în direcţia împlinirii nevoii sale de respect şi apreciere, două lucruri care, pentru el, sunt mai importante chiar decât dragostea.

De obicei, faptul că soţul pune mai mult preţ pe respect decât pe dragoste este foarte greu de acceptat de către soţie. Pe tine, Dumnezeu te-a creat ca să iubeşti şi tu vezi viaţa prin lentile roz, care sunt focalizate asupra dragostei. Tu dăruieşti dragoste, tânjeşti după dragoste şi s-ar putea să nu înţelegi cum se poate ca soţul tău să nu funcţioneze după aceleaşi reguli. Când spun că soţul tău preţuieşte respectul mai mult decât dragostea, înseamnă oare că nu îi pasă deloc de dragoste? Bineînţeles că apreciază dragostea ta – mai presus de cuvinte – dar, pentru el, dragostea este sinonimă cu R-E-S-P-E-C-T-U-L.

Haideţi să ne imaginăm o scenă care să ilustreze ce simte bărbatul în

legătură cu noţiunea de cucerire. Să presupunem că soţul tocmai şi-a pierdut locul de muncă. El vine acasă şi îşi înştiinţează soţia. Este devastat, dezorientat şi înfrânt. Ca să-şi ajute soţul, soţia spune: „Nu contează. Important e că ne avem unul pe celălalt şi că ne iubim." Oare îl ajută cuvintele ei? O priveşte absent, ridică din umeri şi se trânteşte pe canapea, la televizor. Tot restul serii stă deoparte, fără să scoată un cuvânt. Soţia sa este descumpănită. Ea a încercat să-l consoleze, iar el i-a întors spatele.

De fapt, explicaţia este foarte simplă. Din nou intră în acţiune cele două culori – rozul şi albastrul. Rozul a încercat să ofere mângâiere; albastrul s-a simţit lezat de gestul acesta. Pentru a vă ajuta să înţelegeţi mai bine, haideţi să ne imaginăm o altă scenă: să presupunem că soţia, însărcinată fiind, pierde sarcina. Soţul ei îi spune: „Iubito, nu-i nimic atâta vreme cât ne avem şi ne iubim unul pe celălalt."

Unele femei vor spune că bate câmpii. Cum s-ar putea compara pierderea slujbei cu pierderea unui copil? Dar eu nu vorbesc despre valoarea prejudiciului; spun doar cât de importantă este pentru soţ munca sa. El consideră că a pierdut ceva extrem de important – o parte intrinsecă a fiinţei sale.

De aceea, dacă încerci să-ţi consolezi soţul rămas fără serviciu spunându-i: „E-n regulă, iubitule, bine că ne avem unul pe celălalt", se prea poate să nu-i fie de nici un folos. El ştie că te are pe tine. Este sigur de dragostea ta, dar, în acelaşi timp, se identifică pe sine ca fiind un bărbat care munceşte, care are o anumită poziţie şi o seamă de responsabilităţi. De unde vin aceste sentimente, adânc înrădăcinate în el, legate de munca sa?

ÎNCĂ DE LA ÎNCEPUTURI, LUI ADAM I-A PLĂCUT SĂ MUNCEASCĂ

Pentru a afla de unde le vine bărbaţilor pornirea aceasta covârşitoare de a munci şi de a avea succes, trebuie să cercetăm cartea Geneza, care ne vorbeşte despre prima meserie din istorie. „Şi Domnul Dumnezeu a luat pe om şi l-a aşezat în grădina Edenului, ca s-o lucreze şi s-o păzească" (Geneza 2:15). Înainte de crearea Evei, Dumnezeu l-a creat pe Adam şi l-a pus să muncească. E interesant de observat că grădina Edenului nu era un loc în care să curgă lapte şi miere la discreţie. Pomii dădeau roade, dar Adam trebuia să-i sădească şi să-i îngrijească. Dumnezeu i-a pus la dispoziţie lui Adam aproape tot ceea ce avea nevoie: un loc încântător, hrană şi apă din belşug (vezi Geneza 2:10).[1]

Cu o slujbă grozavă şi condiţii de lucru perfecte, se părea că Adam avea

totul. Dar Dumnezeu ştia că lipsea ceva. Pentru a-şi împlini menirea, chemarea, Adam avea nevoie de o femeie care să fie ajutorul lui. Aşadar, Dumnezeu a făcut „un ajutor potrivit pentru el" (Geneza 2:18). Echivalentul ebraic al cuvântului „ajutor" are semnificaţia literală de „ajutor care răspunde înaintea lui". În 1 Corinteni 11:9, Pavel merge mai departe cu această idee: „şi nu bărbatul este din femeie, ci femeia din bărbat".

În perioada de curtare, femeia emană o strălucire care îi transmite bărbatului următorul mesaj: „Te iubesc şi sunt alături de tine. Respect ceea ce vrei să faci şi să devii. Doresc să te ajut. Asta înseamnă să iubeşti pe cineva." Însă după căsătorie, lucrurile se schimbă. Felul în care ea înţelege să-şi ajute soţul este departe de a fi respectuos în ochii acestuia. De pildă, o femeie căsătorită de aproape şaisprezece ani, casnică şi mamă a trei copii mici, credea că are toate motivele să se considere ajutorul soţului său, dar îşi dădea seama că acesta nu o privea aşa. Iată ce scrie ea:

> El interpreta gesturile mele, pe care le făceam cu bunăvoinţă, din dorinţa de a-l ajuta, drept intenţii ce ascundeau motivaţii greşite... Îmi dau seama, deşi nu-mi place s-o recunosc, că am avut faţă de el o atitudine negativă, mereu critică... De când mi-am propus să-i arăt mai mult respect, am început să culeg roadele – soţul meu vorbeşte mai mult cu mine, este mai afectuos şi simt că suntem aşa de apropiaţi cum n-am mai fost de ani de zile.

De pe vremea lui Iacov şi până în zilele noastre, bărbatul se întreabă: „...când am să muncesc şi pentru casa mea?" (Geneza 30:30).

Evident, pasaje precum Geneza 2:18 şi 1 Corinteni 11:9 nu sunt deloc pe placul adeptelor mişcării feministe.[2] După părerea lor, acestea sunt discriminatorii – nişte lucruri scrise de bărbaţi, care Îl fac pe Dumnezeu să pară misogin. Dar Scriptura nu poate fi dată atât de uşor la o parte. Încă de la începutul începuturilor, bărbatul a fost chemat să „lucreze pământul", ca să poată purta de grijă familiei sale. Bărbatul simte, în adâncul inimii sale, nevoia de a lua parte la aventură şi cucerire. Nu este un moft, un capriciu de-al lui, ci o pornire adânc înrădăcinată în fiinţa sa.

PRIMA ÎNTREBARE A UNUI BĂRBAT: „CU CE TE OCUPI?"

De obicei, prima întrebare pe care un bărbat o adresează altui bărbat în clipa când fac cunoştinţă este: „Cu ce te ocupi?" C-o fi corect sau nu, majoritatea

bărbaţilor se identifică pe ei înşişi cu munca pe care o desfăşoară. Dumnezeu l-a creat pe bărbat să fie activ, să muncească. Uitaţi-vă la băieţi, chiar şi la cei mai mici, cum culeg beţe şi nuiele şi le transformă în arme sau unelte. Nu demult, o mămică ne-a mărturisit că i-a interzis fiului ei să se mai joace cu pistoale de jucărie sau să folosească tot felul de beţe pe post de arme, dar când acesta şi-a înhăţat sandviciul cu brânză ca pe un pistol şi s-a prefăcut că-şi împuşcă prietenul, a strigat exasperată: „Mă dau bătută!"

Mamele nu trebuie să se dea bătute, pentru că asta face parte, pur şi simplu, din firea unui băiat. El este menit să fie vânător, să muncească, să meşterească lucruri. Vrea să aibă propriile sale cuceriri în viaţă. Termenul ştiinţific pentru desemnarea acestui instinct este de „instrumentalitate a sexului bărbătesc".[3] Din copilărie, există în fiinţa bărbatului ceva care îl face să iubească aventura şi cucerirea. Vrea să iasă în lume, să vâneze, să-şi folosească braţele într-un fel sau altul.

Cu prilejul unei conferinţe pe tema Dragostei şi Respectului, vorbind despre apariţia foarte timpurie la bărbat a instinctului de cucerire, le-am întrebat pe soţiile care erau de faţă: „Cum v-ar plăcea să-l trateze pe fiul vostru viitoarea voastră noră? Ca orice bărbat, şi el va simţi nevoia de a munci şi de a realiza lucruri. Sunt convins că aţi vrea ca soţia lui să-l sprijine." Când pomenesc despre fiii lor şi despre ceea ce s-ar putea întâmpla când aceştia se vor căsători, multe mame care încă se luptă cu ideea de respect necondiţionat acordat soţilor lor văd dintr-o dată lucrurile dintr-o nouă perspectivă. O soţie mi-a spus: „Când o spui în felul ăsta, se schimbă totul. Felul în care eu îl tratez pe soţul meu parcă nu are nici o legătură cu felul în care aş vrea să-l trateze noră-mea pe fiul meu. N-ar trebui să fie aşa."

Am să vă ilustrez cât de mult ţin bărbaţii la dorinţa lor înnăscută de a munci şi de a realiza lucruri, prezentându-vă exemplul a doi prieteni de-ai mei care s-au îmbolnăvit de cancer. Amândoi au acceptat cu seninătate ideea propriului sfârşit. Pe tot parcursul perioadei de chimioterapie, cu greutăţile aferente bolii, optimismul şi credinţa lor au rămas de nezdruncinat. Până la urmă, amândoi au supravieţuit, dar au avut de suferit cumplit din pricina unuia şi aceluiaşi inamic. Unul dintre ei a decis să-şi vândă compania, pentru a-i dedica lui Dumnezeu tot timpul care îi mai rămânea de trăit. Însă, după vânzare, pentru o bună bucată de vreme nu a fost în stare să se identifice pe sine însuşi, în lipsa unei ocupaţii. Mi-a spus: „N-am fost niciodată deprimat cât timp m-am luptat cu cancerul şi cu perspectiva morţii, dar, când am renunţat la slujba mea, care îmi oferea identitate, am trecut printr-o depresie cum nu am mai experimentat niciodată."

Celălalt bărbat a suferit cumplit și s-a aflat în pragul morții, dar s-a vindecat și el până la urmă. S-a întors la serviciu și viața îi părea minunată, dar apoi și-a pierdut slujba. A venit la mine, deprimat și înfrânt. Mi-a spus că îi e mai greu să nu aibă de lucru decât să fie pe moarte. În mod paradoxal, acești bărbați au fost afectați într-o măsură mult mai mare de pierderea slujbei decât de cancer și de perspectiva morții.

Multe femei nu au idee câtă importanță acordă bărbații muncii lor. Dacă soția sugerează, în necunoștință de cauză, că munca soțului ei nu e chiar atât de importantă, înseamnă că îl etichetează drept un ratat. Îmi vine în minte un prieten de-al meu, care a pus pe picioare o afacere profitabilă și, la un moment dat, i s-a propus să o vândă. În ochii lui, a fost cel mai grozav compliment, pentru că vânzarea firmei i-ar fi adus atât siguranță financiară, cât și stima celor din jur. Pentru el, aceasta era o dovadă a succesului. În fine, s-a încheiat tranzacția, iar el a venit acasă să-i comunice soției vestea cea bună. Aceasta era ocupată însă cu gospodăria și cu alte treburi casnice. Neatentă la ce-i spunea el, i-a răspuns: „Foarte bine, dragul meu" și apoi și-a văzut mai departe de treburile ei.

Mai târziu, bărbatul cu pricina mi-a mărturisit că s-a simțit dărâmat. Mi-a zis: „Am fost atât de rănit, încât am jurat că n-o să-i mai spun niciodată nimic." Nu-i aprob decizia, dar pot să-l înțeleg. Femeile ar putea să înțeleagă și ele, dacă și-ar imagina situația inversată. Soția îl anunță pe soțul ei că este însărcinată, iar acesta, atent la emisiunea de la televizor, îi spune: „Foarte bine, draga mea." La polul diametral opus acestor situații, iată ce mi-a scris o femeie care a hotărât să-și susțină soțul:

> Soțul meu a trecut printr-o încercare foarte dificilă și a fost ținta a fel de fel de critici și zvonuri. Am hotărât să fiu alături de el... și să-i arăt respect și devotament în fața acelor critici și zvonuri. Amândoi am pierdut prietenii vechi de zeci de ani din cauza acestei încercări, dar ne-am apropiat mult unul de celălalt. El mă ține la curent cu tot ce se întâmplă în clipa de față, îmi citește e-mail-urile pe care le primește etc., în loc să se închidă în sine și să nu scoată o vorbă. Dumnezeu este atât de bun cu mine, mă învață tot ce trebuie să știu, exact în momentul în care am nevoie.

ÎȘI DORESC FEMEILE SĂ AIBĂ TOTUL?

Când vorbesc despre dorința adânc înrădăcinată a bărbatului de a munci, nu vreau să sugerez că femeile nu au această dorință. Femeile muncesc și ele,

dar în general o fac în propriul cămin, cu copiii în jurul lor. În ultimele decenii, femeile au descoperit că sunt perfect capabile să iasă în lume, să ocupe poziţii importante şi să obţină succese remarcabile. Dar dacă soţia merge la serviciu, se pune întrebarea: cine rămâne să aibă grijă de copii? Soluţia rămâne un centru de îngrijire a copilului, care este, în cel mai bun caz, o variantă departe de a fi ideală, dacă nu chiar de-a dreptul dăunătoare, în cazurile extreme.

E interesant faptul că, cel puţin în ţările occidentale, femeile văd în carieră o chestiune ce ţine de libertatea de alegere. Femeilor nu le place să li se spună că trebuie să muncească. Ele îşi doresc să aibă libertatea de a alege să fie mame cu normă întreagă sau să urmeze o carieră.

Cei mai mulţi bărbaţi simt că munca nu este o opţiune. Comicul Tim Allen a afirmat că femeile au la dispoziţie tot felul de opţiuni. Bărbaţii au doar una singură: „munca sau puşcăria". Da, e adevărat că în unele familii femeia munceşte, iar bărbatul are grijă de copii. În general vorbind însă, fiii noştri vor simţi că trebuie să muncească într-un domeniu sau altul, pe când fiicele noastre îşi vor dori libertatea de a alege între a avea copii şi a promova pe scara profesională.

Experienţa pe care am acumulat-o în domeniul consilierii mă conduce la concluzia că femeia obişnuită caută un soţ care să fie suficient de capabil încât să-i permită ei să renunţe la slujbă, dacă ea îşi doreşte lucrul acesta. Reflectând la viitorul ei alături de un anumit bărbat, în mod instinctiv ea analizează capacitatea lui de a avea grijă de ea şi de copii. O femeie bine intenţionată se căsătoreşte din dragoste, nu pentru bani; cu toate acestea, ea este conştientă de nevoia sa de a-şi construi un „cuib". Se întreabă în sinea ei: „O fi în stare să câştige suficient, încât să îmi pot permite să stau acasă cu puişorii mei, dacă îmi doresc să fac doar asta?" Femeia care îşi pune această întrebare dă dovadă de înţelepciune. Sper ca fiica mea să pună în balanţă şi factorul acesta, când va veni momentul să aleagă.

De asemenea, se pune şi întrebarea cât de mult îşi agreează rolul o femeie care se află în situaţia de a fi singurul întreţinător al familiei. Amintiţi-vă de întrebarea pe care şi-o pun toate soţiile: „Oare mă iubeşte la fel de mult cât îl iubesc eu?" În străfundul inimii lor, femeile se simt nesigure în această privinţă, iar dacă soţia este cea care îşi întreţine familia, aducând bani în casă în timp ce el stă acasă, nesiguranţa ei sporeşte, nu se diminuează. Ea se întreabă: „Oare ar mai sta pe-aici dacă n-ar fi banii pe care-i câştig?" Faptul că este singurul întreţinător al familiei o poate face pe femeie să se simtă atacată în zona celor mai profunde temeri ale sale.

Bărbatul este permanent însufleţit de dorinţa de a munci, pe când instinctul firesc al femeii este îndreptat în direcţia familiei. Soţul ştie în mod instinctiv că trebuie să meargă la muncă, indiferent cu ce alte probleme se confruntă. Eu cred că majoritatea bărbaţilor reflectă imaginea lui Adam şi majoritatea femeilor o reflectă pe Eva, în esenţa fiinţei lor. Precum Adam, bărbatul se simte dator să muncească pământul, spre folosul familiei sale. Majoritatea femeilor simt asemenea Evei. Doar ea este cea care poate să nască un copil şi, dacă îl naşte, vrea să aibă libertatea de a alege să stea acasă, în timp ce Adam al ei munceşte în folosul familiei.

Adam nu se aşteaptă ca Eva să nască un copil şi apoi să i-l dea lui în grijă, ca ea să poată merge la lucru. Aceia care susţin egalitatea între soţi promovează această idee, însă după ce mi-am susţinut teza de doctorat în filozofie, având drept subiect eficienţa rolului patern, am ajuns să nu fiu de acord cu ei. Asta nu înseamnă că minimalizez abilităţile femeii sau dorinţa ei de a avea o carieră. E posibil ca o femeie să ajungă să ocupe o importantă poziţie de conducere (vezi Judecători 4:4), însă eu vreau să subliniez meritele sale incomparabile ca mamă. Îngrijirea pe care i-o poate acorda un tată copilului său nou-născut nu se poate compara cu grija mamei. Sunt convins că nici un fel de strategie de ordin social nu-l va transforma pe tată într-o „mămică perfectă". În mod firesc, femeia este cea care îşi doreşte să aibă un copilaş şi să-i poarte de grijă, în timp ce bărbatul doreşte să muncească în folosul ei şi al copilului. Da, ştiu că există şi excepţii în societatea zilelor noastre, dar femeia obişnuită îşi doreşte în primul şi-n primul rând un cămin şi o familie, nu o carieră.[4]

În ciuda protestelor feministe, soţia se pricepe cel mai bine să fie „ca o doică ce-şi creşte cu drag copiii" (1 Tesaloniceni 2:7).

I-AI SPUS VREODATĂ: „MULŢUMESC PENTRU CĂ MUNCEŞTI"?

Femeilor care şi-ar dori să facă ceva ca să-şi încurajeze soţii şi să le arate respect în tot ceea ce ţine de noţiunea de cucerire, le sugerez să încerce să le scrie un bileţel. Nu trebuie să fie o scrisoare lungă şi cine ştie cât de elaborată. Trebuie să-i spui doar atât: „Dragul meu, îţi mulţumesc că te duci la serviciu şi că munceşti." Dacă vrei să dezvolţi, spune-i cât eşti de recunoscătoare pentru faptul că ţi-a dat şansa să alegi fie să ai şi tu o slujbă, fie să stai acasă cu copiii, şi că vrei doar să-i mulţumeşti pentru asta.

Am stat de vorbă cu femei care mi-au mărturisit că le-a trecut prin minte să le mulţumească soţilor lor pentru că muncesc – de fapt, s-au gândit mult la asta, dar n-au spus niciodată nimic. Le-am întrebat ce-ar zice despre un bărbat care susţine că se gândeşte tot timpul cât de mult îşi iubeşte soţia, dar nu-i spune niciodată lucrul acesta. De obicei, reacţia este de surpriză sau de supărare. „Ce vrei să spui, se poate ca un bărbat să trăiască alături de soţia lui şi să nu-i spună niciodată că o iubeşte?" Nu le vine să creadă, pur şi simplu.

Ideea e simplă. Orice relaţie presupune reciprocitate. Bineînţeles, el trebuie să-ţi spună că te iubeşte. Însă şi tu ar trebui să te apropii de el şi să-i spui: „Dragul meu, îţi mulţumesc. În fiecare zi te trezeşti şi mergi la lucru. Nu cred că înţeleg în totalitate ceea ce faci pentru noi, dar să ştii că apreciez asta. Te respect sincer." Urmăreşte apoi ce efect au cuvintele acestea asupra soţului tău. Observă-i reacţia. Îţi garantez că impactul va fi uriaş. (De asemenea, vezi anexele A şi C.)

EL ÎŞI DOREŞTE O FEMEIE CARE SĂ AIBĂ ÎNCREDERE ÎN EL

Într-o zi, la cursul de educaţie creştină pe care l-am urmat când eram la colegiu, s-a pus următoarea întrebare: „Ce-ţi doreşti tu de la soţia ta?" Ţin minte că eu am răspuns: „Îmi doresc o femeie care să aibă încredere în mine." Există aici o paralelă între Hristos şi Biserica Lui. Hristos vrea ca noi să ne încredem în El, iar noi facem lucrul acesta spre slava lui Dumnezeu. Dar în sens omenesc, în relaţia conjugală, bărbaţii fac ceea ce fac pentru a câştiga admiraţia unei anumite femei. Atunci când v-aţi îndrăgostit unul de celălalt şi v-aţi căsătorit, el simţea că ai încredere în el şi îi plăcea lucrul acesta – mai mult decât te-ai gândit vreodată. Îl mişca lucrul acesta, pentru că el atinge un aspect important al naturii sale bărbăteşti. S-a căsătorit cu tine şi s-a gândit că admiraţia ta va dura o veşnicie. Dar, cu trecerea anilor, munca lui pare să fie în competiţie cu familia şi căsnicia sa. În loc să-l admiri pentru străduinţa lui, începi să te simţi neglijată.

„O soţie cu caracter nobil este cununa bărbatului ei" (Proverbe 12:4).

Se poate ca soţul tău să facă parte din categoria celor „dependenţi" de muncă, iar în acest caz ai toate motivele să te simţi neglijată. Poate te simţi asemenea soţiei care mi-a scris: „Pe vremuri ziceam că munca lui este mai

importantă decât sunt eu și că, pur și simplu, așa e el. Spuneam că laptop-ul e «rivala» mea în căsnicia noastră, o rivală cu care nu pot concura." Dependența de muncă este o problemă cât se poate de reală și de serioasă, dar părerea mea este că, dacă tu și soțul tău încercați să deveniți un cuplu care se ghidează după principiile Dragostei și Respectului, el va avea nevoie de sprijin și de respect vizavi de munca sa. Dacă e un bărbat bine intenționat, care își neglijează familia din cauză că muncește prea mult, își va da seama de lucrul acesta și veți putea sta de vorbă, încercând să găsiți împreună o soluție. (Pentru mai multe informații despre subiectul dependenței de muncă, vezi anexa E, pag. 301.)

Atunci când îți sprijini și îți apreciezi soțul, acesta va spune că a primit „un har pe care-l capătă de la Domnul" (Proverbe 18:22).

Prima ta datorie este să faci tot ce-ți stă-n putință pentru a-i sprijini lupta de cucerire – adică străduința de a munci și de a realiza lucruri. Să nu-l faci niciodată să se simtă neapreciat, ca și cum nu ar fi nimic altceva decât sursa de bani a familiei. Să fii mereu conștientă de faptul că, din cauza ochelarilor tăi și a receptorilor auditivi de culoare roz, mesajele pe care le transmiți s-ar putea să îmbrace o formă eronată. Datorită ochelarilor și a receptorii lui auditivi de culoare albastră s-ar putea să-ți interpreteze greșit mesajul, așa încât să simtă – incorect – că îl privești doar ca pe un portofel cu bani. De aceea este extrem de important să îi mulțumești și să-i dai de înțeles că îl admiri și ești alături de el. Dacă pronunți aceste cuvinte, receptorii săi auditivi de culoare albastră vor percepe mai ușor mesajul în mod corect, iar sprijinul tău îi va stimula dragostea față de tine. Iată ce mi-a scris o soție în doar câteva rânduri:

Într-o zi am strecurat în punga lui cu merinde un bilețel în care îmi exprimam recunoștința pentru anumite lucruri. Mi-a mulțumit chiar în seara aceea, iar de ziua Sfântului Valentin i-am scris alt bilet, de data asta despre sârguința sa la serviciu și despre devotamentul față de familie, pe care le apreciam în mod deosebit. Mi-am dat seama, după privirea lui, că a fost profund mișcat de cuvintele mele.

SOȚUL TĂU VA SIMȚI CĂ APRECIEZI DORINȚA LUI DE A MUNCI ȘI DE A REALIZA LUCRURI ATUNCI CÂND...

- îi comunici, verbal sau în scris, că prețuiești eforturile și munca sa;

- îţi exprimi încrederea în el în legătură cu domeniul lui de activitate;
- asculţi poveştile lui legate de serviciu la fel de atentă cum pretinzi şi tu să te asculte el, când îi relatezi ce s-a întâmplat acasă pe parcursul zilei;
- te consideri ajutorul şi partenera lui şi îi dai de înţeles lucrul acesta ori de câte ori ai ocazia;
- îl laşi să viseze, aşa cum făceai pe vremea când te curta;
- nu-i iei în râs şi nu-i critici în mod subtil munca pe care o desfăşoară „pe câmp", cu scopul de a-l determina să fie mai iubitor „în familie".

Capitolul şaptesprezece

Ierarhia – apreciază dorinţa lui de a proteja şi de a purta de grijă

Există o veche zicală care spune: „Nebunii sar cu capul înainte acolo unde şi îngerii se tem să se aventureze." De când am început să împărtăşesc mesajul Legăturii dintre Dragoste şi Respect pe tot cuprinsul ţării, am fost îndeajuns de imprudent încât să folosesc anumiţi termeni care pot fi interpretaţi drept discriminatorii. Unul dintre aceşti termeni este cel de *ierarhie*. În anumite medii sociale, când aud acest cuvânt, femeile se gândesc numaidecât la afirmaţii misogine, de genul: „Bărbatul o domină pe femeie", „Trăim într-o lume a bărbaţilor", „Bărbaţii sunt fiinţe superioare, iar femeile sunt inferioare" şi aşa mai departe.

Nu le condamn pe femeile care gândesc aşa, pentru că, de-a lungul veacurilor, bărbaţii s-au folosit de Scriptură într-o manieră ce denota ignoranţa, în moduri abuzive sau chiar diabolice. Au justificat o mulţime de tratamente inumane aplicate femeilor, apelând la sloganul: „Aşa spune Biblia."

Dar Biblia *nu* spune aşa ceva. Biblia susţine ceva cu totul diferit de concepţiile misogine. În acelaşi timp însă, ceea ce susţine Biblia diferă şi de opiniile de orientare feministă.

În capitolul 16 am vorbit despre dorinţa profundă, sădită de Dumnezeu în fiinţa bărbatului, de a munci şi de a realiza lucruri. O altă dorinţă dată de Dumnezeu bărbatului este cea de a proteja şi de a purta de grijă soţiei şi familiei sale şi chiar de a-şi da viaţa pentru aceştia, la nevoie. Dorinţa aceasta

de a proteja şi de a purta de grijă face parte din însăşi esenţa bărbatului. Un exemplu elocvent este cel ce vizează domeniul asigurărilor de viaţă. Numai în Statele Unite se cheltuiesc miliarde peste miliarde cu primele de asigurare, contractate mai ales de către bărbaţi. De ce? Din cauza instinctului lor de a purta de grijă. Ei se simt mai liniştiţi şi în siguranţă dacă ştiu că familiile lor sunt asigurate în cazul în care lor li se întâmplă ceva.

CARE ESTE ADEVĂRATUL SENS AL EXPRESIEI „IERARHIE BIBLICĂ"?

„Toate bune şi frumoase", îmi spun unele femei, „dar de unde şi până unde faptul că doreşte să mă protejeze şi să-mi poarte de grijă îl plasează pe bărbat într-o poziţie de superioritate ierarhică?" De-a lungul anilor am susţinut în repetate rânduri faptul că soţia poate să fie atât de timorată de ideea de superioritate ierarhică a bărbatului, încât să reacţioneze cu o atitudine dispreţuitoare şi să-şi facă un obicei din a-l agresa verbal. Cred însă că, dacă femeia înţelege conceptul de ierarhie dintr-un punct de vedere cu adevărat biblic, va fi eliberată, dacă nu în întregime, măcar de o parte din temerile ei.

Pasajul care redă în mod clar ideea de ierarhie biblică este Efeseni 5:22-24: „Soţiilor, fiţi supuse soţilor voştri, ca Domnului, căci soţul este capul soţiei, după cum şi Hristos este capul Bisericii, El, Mântuitorul trupului. Şi după cum Biserica este supusă lui Hristos, tot aşa şi soţiile să fie supuse soţilor lor în toate."

„Dacă cineva nu poartă de grijă de ai săi şi mai ales de cei din casa lui, a tăgăduit credinţa şi este mai rău decât un necredincios" (1 Timotei 5:8).

În unele versiuni, expresia „fiţi supuse" este tradusă prin „fiţi subordonate". Cuvântul grecesc folosit aici este *hupotasso*, un termen compus, având semnificaţia de a se plasa pe, a ocupa o poziţie de subordonare. Dumnezeu nu le oferă soţilor o „superioritate" nelimitată, fără nici un fel de îngrădiri, ci le atribuie o responsabilitate imensă, după cum subliniază Pavel în versetele următoare: „Soţilor, iubiţi-vă soţiile, după cum şi Hristos a iubit Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfinţească, curăţind-o prin spălarea cu apă prin Cuvânt, ca să înfăţişeze înaintea Sa această Biserică slăvită, fără pată, fără zbârcitură sau altceva de felul acesta, ci sfântă şi fără prihană" (versetele 25-27).

În acest pasaj, responsabilităţile ce revin unui „cap" sunt clar statuate. Soţului îi revine uluitoarea responsabilitate de a-şi iubi soţia aşa cum a iubit

Hristos Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea. Acesta este motivul pentru care un soţ bine intenţionat, care înţelege pasajul respectiv, consideră că este de datoria lui să-şi protejeze soţia. În acelaşi timp, soţia este chemată să accepte protecţia lui. Aceasta este definiţia biblică a ierarhiei. Nu e vorba despre afirmarea superiorităţii masculine în scopul depersonalizării şi oprimării femeii. E vorba despre responsabilitatea bărbatului de a se situa deasupra femeii şi de a o proteja. Lucrul acesta poate lua o întorsătură interesantă în contextul interacţiunii dintre soţ şi soţie. Iată ce mi-a scris o soţie:

> Ori de câte ori mi se întâmplă să conduc pe o suprafaţă acoperită cu gheaţă şi să simt că derapez, apăs pe frână. El îmi spune de fiecare dată să iau piciorul de pe frână. Alaltăieri eram singură în maşină şi am ajuns pe o porţiune acoperită cu gheaţă. Începând să derapez, am apăsat pedala de frână, iar în minte mi-a răsunat numaidecât vocea lui: „Ia piciorul de pe frână." Asta mi-a salvat viaţa. Mi-am dat seama, din cele auzite cu prilejul conferinţei dumneavoastră, că sfatul lui m-a ocrotit. Fermitatea pe care o afişează faţă de mine decurge din rolul lui de protector. Prin urmare, când am venit acasă, i-am spus: „Mi-ai salvat viaţa." M-am arătat recunoscătoare şi am căutat să-i dau de înţeles că îl apreciez. Înainte aveam impresia că sunt pusă la colţ, dar aceasta nu era nici pe departe intenţia sa.

E posibil ca noţiunea de ierarhie biblică să conducă la abuzuri? Va profita bărbatul de rolul lui de cap al familiei ca să-şi înjosească sau chiar să-şi maltrateze soţia şi copiii? Da, e posibil, dar asta nu înseamnă că soţia trebuie să refuze să-i îngăduie soţului să fie capul familiei. Dacă soţul e rău intenţionat, oricum va recurge la abuzuri mai devreme sau mai târziu, indiferent care e ordinea ierarhică în familie. Rolul său ierarhic, oricare ar fi acesta, nu are nici o legătură cu abuzul. Omul rău intenţionat îi tratează abuziv tot timpul pe cei din jur. Dacă bărbatul este bine intenţionat, respectul pe care i-l datorează soţia lui şi poziţia sa ierarhică nu-l vor împinge să comită abuzuri, pentru că nu-i stă în fire lucrul acesta. El nu se va folosi de poziţia lui de „lider" al familiei în detrimentul celor pe care ar trebui să-i iubească şi să-i ocrotească.[1]

„Omul rău scoate lucruri rele din... răul din inima lui" (Luca 6:45).

PAVEL ŞI MENTALITATEA ZILELOR NOASTRE

În Efeseni 5, Pavel descrie felul cum funcţionează relaţia conjugală ideală.

Soţia se supune soţului şi se află sub protecţia lui. Soţul îşi iubeşte soţia şi ar fi gata chiar să-şi dea viaţa pentru ea. Ultimul lucru care-i trece prin minte este să profite de ea, să o înjosească sau să o trateze ca pe o fiinţă inferioară. Cele mai multe soţii pe care le-am consiliat sunt de acord cu această „imagine ideală" – până la un anumit punct. Iată cum s-a exprimat o soţie: „Îmi doresc ca el să fie capul familiei, dar vreau să ştiu că ţine seama, în adâncul inimii, de nevoile mele."

Când afirmă că îşi doresc ca soţii lor să fie capul familiei, femeile au în vedere nici prea mult, nici prea puţin – doar atât cât trebuie. O soţie evanghelică nu respinge învăţăturile biblice, ci extremele la care poate împinge soţul aceste învăţături. Ea nu vrea ca el să o domine, dar, în acelaşi timp, nu vrea nici ca soţul ei să fie dependent de ea.

Însă, ca de obicei, presiunea culturii seculare apasă asupra familiilor creştine, dând naştere la fel de fel de confuzii şi de contradicţii. De multe ori e nevoie să muncească ambii soţi, ca să-şi poată plăti facturile. În numeroase cazuri, soţia câştigă la fel de mult ca soţul, uneori chiar mai mult. Acesta e un atu care-i conferă un sentiment de superioritate, făcând-o să creadă că nu e tratată ca fiind „suficient de egală" acasă. În ziua de azi, când familia e într-o goană continuă şi se bazează pe veniturile ambilor soţi, e firesc ca idei precum cea de cap al familiei şi de soţie supusă să pară oarecum demodate şi rămase în urmă.

Problema multora dintre soţiile din ziua de azi – inclusiv a celor creştine – este faptul că visează să fie tratate ca nişte prinţese, dar, în străfundul inimii, refuză să-şi trateze soţul ca pe un rege. Ele nu sunt dispuse să recunoască faptul că, în adâncul inimii, soţul îşi doreşte să fie cel care poartă de grijă şi protejează – vrea să fie braţul ocrotitor, gata ca la nevoie să-şi dea viaţa pentru soţia sa.

Când noi ne-am căsătorit, Sarah mi-a spus că se teme că nu ne vom descurca din punct de vedere financiar. Ea fusese crescută de un singur părinte şi ştia cum e să duci mereu lipsă de bani. I-am spus atunci: „Eu sunt responsabil. Îţi voi purta de grijă. Nu trebuie să te îngrijorezi din pricina asta." Mi-a mărturisit că s-a simţit foarte uşurată şi din momentul acela nu şi-a mai făcut griji în această privinţă. A decis să aibă încredere în mine. Dacă ar fi continuat să-şi facă griji şi să mă bată la cap cu întrebări de genul: „Oare vom avea mereu tot ce ne trebuie?" m-ar fi stresat peste măsură.

Nişte bărbaţi bine intenţionaţi pricep această chemare imperioasă: „Luptaţi... pentru soţiile voastre" (Neemia 4:14).

CUM SĂ-ŢI DEMORALIZEZI SOŢUL CU NUMAI CÂTEVA CUVINTE

Dorinţa de a-i purta de grijă soţiei mele este ceva ce Dumnezeu a sădit în sufletul meu – de fapt, în sufletul oricărui soţ. Ca să fiu sincer, bărbaţii sunt foarte sensibili în privinţa criticilor legate de capacitatea lor de a-şi întreţine familia. Sarah şi cu mine tocmai încheiasem o conferinţă pe tema Dragostei şi Respectului, când a venit la noi un cuplu şi ne-a istorisit o întâmplare. Cei doi tocmai îşi construiseră o casă şi nişte prieteni de-ai lor, soţ şi soţie, i-au anunţat că vor să-i viziteze, ca să le vadă noua locuinţă. Proprietarii s-au arătat bucuroşi de propunere şi, nu peste mult timp, făceau turul casei, prezentându-le musafirilor fiecare ungher. Era tot ce-ţi puteai dori – mobilier splendid, cu accesorii ce-ţi luau ochii. Nu se zgârciseră la nimic.

Pe la jumătatea turului locuinţei, când coborau de la etaj, unde admiraseră dormitoarele şi băile aferente acestora, soţia aflată în vizită s-a întors către soţul ei şi i-a spus: „Trebuie să-ţi mai iei o slujbă." Gazdele au rămas înmărmurite la auzul acelui comentariu. L-au văzut pe bietul soţ pălind la faţă şi pierzându-şi subit buna dispoziţie. Peste câteva minute musafirii au plecat.

„Cine vorbeşte mult nu se poate să nu păcătuiască, dar cei ce-şi controlează limba sunt înţelepţi" (Proverbe 10:19).

Lucrul cel mai trist în povestea respectivă este faptul că autoarea acelei remarci, care îi sugerase soţului ei să-şi ia încă o slujbă, probabil nici nu şi-a dat seama de ceea ce făcuse. Ea se referise la grandoarea casei vizitate şi nu s-a gândit nici o clipă că ceea ce a spus l-a jignit pe soţul ei. Dar adevărul este că l-a rănit cumplit, pentru că a dovedit că nu îşi înţelegea soţul şi nevoia lui de respect. Ar fi bine ca orice soţie să îşi pună următoarea întrebare: *Oare ceea ce am de gând să zic sau să fac este sau nu o dovadă de respect în ochii lui?* (De asemenea, vezi anexa A, pag. 291.)

DOVADĂ DE RESPECT LA LUMINA LUMÂNĂRILOR

Există multe căi prin care poţi să-i arăţi soţului tău că-l respecţi. Nu trebuie decât să cauţi să-i arăţi că apreciezi dorinţa lui de a proteja şi de a purta de grijă, îndeosebi atunci când trece prin momente mai grele.

Dr. E. V. Hill, un predicator energic care slujise ca pastor principal în

Biserica Baptistă Misionară Mt. Zion din Los Angeles, şi-a pierdut soţia, pe care o chema Jane şi care a murit de cancer cu câţiva ani în urmă. La înmormântarea ei, dr. Hill a vorbit despre câteva căi prin care ea îl ajutase să devină mai bun. Pe vremea când el era un predicator tânăr şi înflăcărat, se descurcau greu cu banii. Într-o seară a venit acasă şi a găsit casa cufundată în întuneric. Când a deschis uşa, a văzut că Jane îl aştepta la o cină în doi, la lumina lumânărilor. S-a gândit că e o idee grozavă şi s-a dus la baie să se spele pe mâini. A încercat în zadar să aprindă lumina. A intrat în baie pe bâjbâite şi a apăsat pe alt întrerupător. Tot în zadar. Tânărul predicator s-a întors în sufragerie şi a întrebat-o pe Jane de ce nu au curent. Ea a început atunci să plângă. „Tu munceşti atât de mult şi ne străduim cât putem", i-a spus Jane, „dar e foarte greu. N-am avut bani să plătesc factura de curent. N-am vrut să afli asta, aşa că m-am gândit să cinăm la lumina lumânărilor."

Dr. Hill a descris atitudinea soţiei sale gâtuit de emoţie. „N-ar fi zis niciodată: «N-am mai fost niciodată într-o astfel de situaţie. Am crescut în casa doctorului Caruthers şi nu s-a întâmplat niciodată să rămânem fără lumină.» Ar fi putut să mă descurajeze; ar fi putut să mă zdrobească; ar fi putut să mă demoralizeze. Dar, în loc de toate astea, ea mi-a spus: «Într-un fel sau altul o să avem din nou curent. Dar în seara asta hai să mâncăm la lumina lumânărilor.»"[2]

Această poveste emoţionantă serveşte drept exemplu privitor la felul în care o soţie ar trebui să aprecieze dorinţa soţului ei de a proteja şi de a purta de grijă. Se prea poate ca doamna Hill să nu fi avut în minte, atunci când a aprins lumânările, o definiţie riguroasă a noţiunii de ierarhie biblică, dar a ştiut în mod instinctiv cum să-şi sprijine soţul şi să-i aprecieze dorinţa de a proteja şi de a purta de grijă. După cum a recunoscut dr. Hill, ea ar fi putut să-l descurajeze prin reproşuri şi comentarii sarcastice. Bărbaţii se văd pe ei înşişi undeva „deasupra" familiei. De aceea, în timpul conflictelor, bărbatul este extrem de sensibil când aude ceva ce îi seamănă a critică sau reproş. S-ar putea ca soţia cea roz să nu-şi dea seama că îşi critică soţul, atunci când se întâmplă să aibă o discuţie mai încinsă legată de chestiuni de ordin financiar. Ea nu vrea decât să-i transmită ceea ce simte, aşa încât el să-i răspundă cu dragoste şi înţelegere. Totuşi, din cauză că soţul ei cel albastru are o gândire axată pe ideea de ierarhie, comentariile ei îi vor părea depreciative la adresa lui. Ţineţi minte: bărbaţii sunt mai vulnerabili în faţa criticilor atunci când acestea vizează chestiuni ce ţin de rolul lor de „cap" al familiei.[3]

O FELICITARE PE CARE O VA PĂSTRA VEȘNIC

Să presupunem că ești o soție care are încredere în soțul ei. Se poate ca el să nu fie desăvârșit în rolul lui de cap al familiei, dar tu ești gata să-i permiți să-și exercite acest rol, supunându-te conducerii sale. Cum vei pune în practică ceea ce am spus până acum? Poți să-i arăți respect, ca unui cap și lider al familiei? Una dintre cele mai simple metode pe care le-o sugerez soțiilor e să le dăruiască soților lor o „felicitare a respectului". Potrivit cercetărilor pe care le-am efectuat eu însumi, rareori se întâmplă ca bărbații să păstreze bilețelele de dragoste, presărate cu inimioare, primite de la soțiile lor. Dar îți garantez că soțul tău va păstra biletul sau felicitarea pe care scrii următorul mesaj: „Ieri m-am gândit la tine și la faptul că ai fi în stare să-ți dai viața pentru mine. Gândul acesta m-a copleșit." Și, în loc de semnătură: „Cu respect, de la cea care te admiră și acum."

„Un cuvânt spus la timpul potrivit este ca niște mere de aur într-un coșuleț de argint" (Proverbe 25:11).

Ține minte, nu încheia cu cuvintele: „Cu dragoste." El știe că-l iubești. Mai bine scrie-i: „Cu respect." Soțul tău va păstra veșnic felicitarea sau bilețelul acesta. Peste ani și ani, îl vei surprinde recitindu-ți mesajul. De ce? Pentru că i te-ai adresat pe limba lui – în limbajul lui firesc. Este foarte important să vorbești limbajul natural al soțului tău, limbajul respectului. Iată ce mi-a scris odată un bărbat:

> Am primit o „scrisoare a respectului" de la soția mea. Am fost atât de uimit de acea scrisoare, încât am păstrat-o... categoric, a avut un efect extraordinar asupra mea. Nu numai că am păstrat-o, dar am citit-o și recitit-o de nu știu câte ori. Cred că, dacă ar fi să am vreun admirator pe lumea asta, aș vrea să fie soția mea. Și scrisoarea asta se „asortează" bine cu facturile din cutia poștală. Mi-a făcut plăcere faptul că ea a observat unele dintre sacrificiile mele, nu că aș vrea să fac pe martirul... însă ciclul respect/dragoste despre care vorbeați dumneavoastră vizează și problema banilor.

Respectul de care a avut parte acest bărbat contrastează radical cu ceea ce i s-a întâmplat bărbatului din istorisirea următoare. Având nouăzeci de ani, Joe era pe patul de moarte. Copiii săi, oameni în toată firea, erau adunați în jurul său când, dintr-o dată, Joe a simțit mirosul prăjiturii cu mere pe care soția lui obișnuia s-o coacă, venind din bucătărie. A spus cu o voce slabă: „O, Mary, simt mirosul prăjiturii mamei tale. Ce femeie! Sunt căsătorit cu ea de

şaptezeci de ani. Mary, îi spui mamei tale că aş vrea să gust o bucăţică de ştrudel?" Mary a ieşit din cameră, dar s-a întors numaidecât, fără ştrudel. Bătrânul Joe a întrebat-o: „Mary, fiica mea, unde-i ştrudelul?" Mary i-a răspuns: „Mama a spus că nu-ţi dă. Prăjitura e pentru invitaţii care vor veni la noi după înmormântarea ta."

O poveste ridicolă, e adevărat, dar care vrea să scoată în evidenţă cât e de important pentru un bărbat să aibă parte de respect până în ultimul moment al vieţii sale. Dacă vă doriţi o căsnicie bazată pe Dragoste şi Respect, nu încercaţi să vă împotriviţi ierarhiei. Totodată, feriţi-vă să „preluaţi puterea" încetul cu încetul. Soţia lui Joe era atât de preocupată de nevoile celorlalţi, încât a preluat conducerea în familie, iar soţul ei a fost dat la o parte, ignorat şi neglijat. Femeia aceasta este un exemplu care ilustrează faptul că o femeie poate să-şi iubească atât de mult familia, încât să nu mai fie conştientă de lipsa ei de respect la adresa soţului său. Acesta este motivul pentru care le cer întruna soţiilor să ia aminte la învăţăturile lui Dumnezeu privind poziţia soţului în familie, ca protector şi purtător de grijă, precum şi la nevoia lui de respect. Cred că scrisoarea următoare este cât se poate de elocventă în acest sens:

> Nu-mi vine să cred că n-am mai auzit până acum de conceptul de respect necondiţionat. Tatăl meu a fost pastor. Am mers cu soţul meu la şedinţe de consiliere premaritală, am făcut parte din personalul administrativ al unei mari biserici şi conduc un grup de studiu biblic alcătuit din femei. Am ascultat mereu sfaturile înţelepte ale unor femei mai în vârstă şi am fost la şedinţe de consiliere maritală... toate acestea pentru a ajunge, în cele din urmă, să văd adevărul cu ajutorul cărţii dumneavoastră. Acum îmi dau seama că, de fapt, soţul meu nu face pe arogantul atunci când îmi spune că nu se simte respectat. Acesta este limbajul care îl face să se simtă iubit. De asemenea, îmi dau seama că trebuie să învăţ să-i respect datorită rolului pe care i l-a atribuit Dumnezeu în familia noastră şi nu pentru că aş simţi că merită sau nu lucrul acesta, ci pentru că Dumnezeu îmi cere să mă supun Scripturii. El ştie ce e cel mai bine pentru mine – calea LUI e întotdeauna ce mai bună.

SOŢUL TĂU SIMTE CĂ APRECIEZI DORINŢA LUI DE A PROTEJA ŞI DE A PURTA DE GRIJĂ ATUNCI CÂND...

- îţi exprimi verbal admiraţia faţă de el, pentru faptul că te ocroteşte şi ar fi în stare să-şi dea şi viaţa pentru tine, la nevoie;

- lauzi străduințele sale de a-ți purta de grijă și de a te proteja pe tine și restul familiei (el are nevoie să știe că nu consideri lucrul acesta ca pe ceva de la sine înțeles);
- te arăți înțelegătoare atunci când dă glas concepțiilor sale tipic masculine în ceea ce privește anumite chestiuni precum: poziția, statutul, rangul, ierarhia etc., în special în legătură cu munca lui;
- nu iei niciodată în râs ideea de „a-l privi cu admirație", ca pe ocrotitorul tău, din dorința de a-l împiedica să ajungă să te „desconsidere";
- nu îl critici niciodată pentru slujba lui sau pentru cât câștigă, nici verbal, nici prin limbajul trupului tău;
- ești gata oricând să „aprinzi lumânările", în sens figurativ, așa cum a făcut soția lui E. V. Hill când au ajuns să nu poată plăti factura de electricitate;
- îți exprimi îngrijorarea legată de chestiuni de ordin financiar în mod calm și respectuos și încerci să găsești soluții în sensul limitării anumitor cheltuieli care te privesc.

Capitolul optsprezece

Autoritatea – apreciază dorinţa lui de a sluji şi de a conduce

Eram la sfârşitul uneia dintre conferinţele noastre pe tema Dragostei şi Respectului, sosise momentul ca publicul să ne adreseze întrebări, iar subiectul prelegerii era „Autoritatea soţului în cadrul familiei". O soţie tânără şi plină de zel a spus: „Îmi doresc ca el să fie capul, să fie liderul. Dar vreau ca deciziile sale să fie în concordanţă cu propriile mele dorinţe."

Întreaga asistenţă a izbucnit în râs – atât femeile, cât şi bărbaţii (probabil că mulţi dintre bărbaţii prezenţi ştiau exact la ce se referea ea). Tânăra s-a făcut roşie ca racul. Făcuse comentariul respectiv plină de inocenţă. Nu fusese arţăgoasă sau răutăcioasă, nici nu încercase să-şi impună părerea, ca şi cum ar fi fost vorba de un drept ce i se cuvenea. Pur şi simplu fusese sinceră. Am chicotit şi eu, în sinea mea. Remarca ei nevinovată mi-a adus aminte de o întâmplare pe care în momentul acela am decis să nu le-o împărtăşesc celor de faţă, ca să nu o fac pe tânăra soţie să se simtă şi mai prost. Era vorba despre doi tineri proaspăt căsătoriţi, care au luat hotărârea ca, începând din acel moment, el să ia toate deciziile majore, iar ea, pe cele mărunte. După douăzeci de ani, el şi-a dat seama că încă nu avusese de luat nici o decizie majoră.

Cine-i şeful la voi în casă?

În societatea zilelor noastre, dominată de mentalitatea feministă, întrebarea „Cine-i şeful?" poate fi o sursă fie de amuzament, fie de conflict. Numeroşi bărbaţi au fost intimidaţi de afirmaţiile feministe potrivit cărora bărbatul şi femeia sunt perfect egali şi soţul nu posedă mai multă autoritate decât soţia.

Însă pentru cuplurile creştine, întrebarea este ce spune Biblia în legătură cu autoritatea în cadrul familiei? Am văzut deja, în capitolul 17, că Pavel stabileşte ordinea ierarhică în familie: bărbatul este capul, iar soţia trebuie să i se supună (vezi Efeseni 5:22-23). Şi am mai văzut că un soţ bine intenţionat nu încearcă să profite de poziţia lui de cap al familiei, ca să-şi calce în picioare soţia şi copiii. El acţionează în mod responsabil – şi cu dragoste - pentru a fi liderul care Dumnezeu îl cheamă să fie.

Atitudinea supusă a unei soţii nu trebuie să reprime abilităţile pe care Dumnezeu le-a sădit în ea. Ea „se gândeşte la un ogor şi-l cumpără; din rodul mâinilor ei sădeşte o vie" (Proverbe 31:16).

Cu toate acestea, subiectul conducerii şi autorităţii masculine este extrem de sensibil. Tânăra femeie care a spus că soţul ei trebuie să fie capul familiei şi să ia decizii, atâta vreme cât deciziile lui îi convin şi ei, nu este un caz singular. Multe soţii sunt de aceeaşi părere. De fapt, numeroase soţii consideră că se pricep mai bine decât soţii lor să ia decizii şi, deseori, chiar aşa şi este. Ele gândesc mai bine decât soţii lor în multe privinţe şi, totuşi, se văd încătuşate în conceptul acesta al supunerii faţă de soţ, care trebuie neapărat lăsat „să fie şeful".

O soţie care conduce propria sa afacere şi care este conştientă de faptul că este înzestrată cu o personalitate puternică are mult de furcă în privinţa supunerii faţă de soţul ei, care „nu se prea omoară cu încurajările". Ea îşi dă seama că, în fond, problema este între ea şi Dumnezeu şi ştie că, dacă ar reuşi să se încreadă în Dumnezeu:

> ...lucrurile ar fi mult mai liniştite. Of, de ce o fi atât de greu să laşi frâiele din mână? Sunt conştientă de lucrul acesta, îl cred, dar nu îl pun în aplicare. O aud pe fiica mea, care are cincisprezece ani, spunând că n-o să se mărite niciodată, pentru că nu vrea să se supună unui bărbat, şi mă simt teribil de vinovată. Vorbim mult despre subiectul acesta, dar, bineînţeles, exemplul personal are mai multă forţă decât predicile mele, aşa că vreau să îndrept lucrurile. Prin urmare, am să perseverez şi, prin harul lui Dumnezeu, voi reuşi să îndrept lucrurile! (Străduindu-mă, totodată, să nu-l strâng de gât pe soţul meu cu acest prilej.)

VORBEŞTE SCRIPTURA DESPRE O „SUPUNERE RECIPROCĂ"?

Multor soţii creştine nu le vine uşor să accepte noţiuni precum cele de

conducere sau autoritate. Când Pavel face afirmaţii asemenea celor din Efeseni 5:22-23, îţi dă impresia unui misogin înrăit, în special în opinia femeilor măritate cu bărbaţi dominatori. Ba mai mult, el pare să întreacă orice măsură atunci când adaugă, în 1 Timotei 2:12: „Femeii nu-i dau voie să înveţe pe alţii, nici să se ridice mai presus de bărbat, ci să rămână în tăcere." În ultimii ani, în sânul bisericii a prins contur o concepţie nouă, iniţiată de anumiţi teologi şi predicatori, care sugerează că Biblia vorbeşte despre o „supunere reciprocă" - cu alte cuvinte, că bărbatul şi femeia trebuie să se supună unul celuilalt în egală măsură. Textul folosit drept temei al acestei interpretări este Efeseni 5:21: „supunându-vă unii altora în frica lui Hristos".

Dacă femeile sunt „supuse soţilor lor" (Tit 2:5), înseamnă că au încredere că Dumnezeu îi va îndruma pe aceştia în deciziile pe care le iau.

Potrivit punctului de vedere ce susţine supunerea reciprocă, Efeseni 5:21 vrea să spună că „fiecare creştin ar trebui să se supună oricărui alt creştin, iar soţii şi soţiile, în mod special, ar trebui să se supună unii altora".[1] În acest sens, ideea ce se ascunde în spatele supunerii reciproce este că soţia nu-i datorează soţului ei vreo supunere specială.

Dar dacă aşa stau lucrurile, e greu de explicat versetul 22 din Efeseni 5, prin care soţiilor li se cere categoric: „fiţi supuse soţilor voştri, *ca Domnului*" (sublinierea îmi aparţine). Aşa cum am menţionat în capitolul 17, cuvântul grecesc pentru „supunere" este *hupotasso*, care înseamnă să te situezi sau să te plasezi într-o poziţie de subordonare. Să zicem că soţia se aşează sub protecţia şi grija soţului ei şi, la un moment dat, vor apărea între ei neînţelegeri. Se vor ivi dezacorduri fireşti. Dacă trebuie luată o decizie, soţia este datoare să se supună soţului ei, având încredere că Dumnezeu îl va îndruma pe acesta aşa încât să ia o decizie bazată pe dragostea pe care i-o poartă, în calitate de cap al familiei.

Atunci, ce-o fi vrut să spună Pavel când afirma despre creştini că trebuie să se supună unii altora? În ceea ce-i priveşte pe cei căsătoriţi, cred că răspunsul se regăseşte în Legătura dintre Dragoste şi Respect. Dacă soţul şi soţia nu se înţeleg în privinţa modului de a cheltui banii, de pildă, soţul „se supune" soţiei prin faptul că îi satisface nevoia de a se simţi iubită, în ciuda conflictului dintre ei. El se supune nevoii ei de a fi iubită (vezi Efeseni 5:21, 25). Pe de altă parte, soţia „se supune" soţului în timpul unui conflict prin faptul că împlineşte nevoia lui de a simţi că ea îl respectă, în ciuda neînţelegerii dintre ei. Ea se supune nevoii lui de a fi respectat (vezi Efeseni 5:21-22, 33).

Observaţi faptul că, atât Pavel cât şi Petru îşi încep pledoaria pe tema căsniciei referindu-se la supunere (vezi Efeseni 5:22 şi 1 Petru 3:1), dar încheie cu noţiunea de respect (vezi Efeseni 5:33 şi 1 Petru 3:7). Ideea de bază este că, dacă soţul şi soţia se adresează unul celuilalt ţinând seama de Legătura dintre Dragoste şi Respect, căsnicia lor va merge bine, chiar dacă se ivesc neînţelegeri în legătură cu anumite decizii. O soţie care a luat parte la conferinţa noastră consacrată Dragostei şi Respectului mi-a scris în felul următor:

> Am fost uluită de această „întoarcere la origini". Se vorbeşte mult despre importanţa comunicării în căsnicie şi despre împlinirea nevoilor celuilalt, când, de fapt, soluţia elementară pentru toate problemele conjugale este Cuvântul lui Dumnezeu. Susţinem că acest Cuvânt ne oferă tot ce avem nevoie pentru a duce o viaţă neprihănită, dar o luăm razna, plonjând cu capul înainte într-o psihologie mediocră. Eu citesc în mod periodic pasajul din Efeseni pentru a-mi păstra vie în minte noţiunea de supunere. Cu toate că mi-e greu să mă smeresc şi să fiu supusă, mi-e de mare ajutor faptul că am un soţ creştin, plin de blândeţe şi de înţelepciune.

SOŢII SUNT RESPONSABILI SĂ „IA DECIZIA FINALĂ"

Desigur, aţi putea replica: „Foarte bine, Emerson, să zicem că există şi dragoste, şi respect – el vrea să o iubească, iar ea vrea să îl respecte. Care va fi decizia? Cine urmează să aibă votul decisiv?" În ce mă priveşte, am convingerea că, în majoritatea cazurilor în care există şi dragoste şi respect, cuplurile reuşesc să-şi rezolve conflictul. Oamenii bine intenţionaţi, care simt că sunt iubiţi şi respectaţi, vor găsi aproape totdeauna o cale de rezolvare a neînţelegerii.

Atunci când în căsnicie există şi dragoste şi respect, soţul şi soţia văd lucrurile cu mai multă înţelepciune. Ei acceptă faptul că o anumită doză de conflict este inevitabilă în căsnicie. În timpul derulării conversaţiei, nici unul dintre ei nu caută să-şi impună părerea cu orice preţ. Nici unul nu „îşi pierde cumpătul". Ambii vin cu propuneri menite să rezolve conflictul. Îşi fac oferte şi contraoferte. Fiecare dă şi primeşte, în acelaşi timp. Toate acestea conduc la un mod de derulare a acţiunii ce îi satisface pe amândoi.

Există momente în care soţia trebuie să asculte „mai mult de Dumnezeu decât de oameni" (Fapte 5:29).

Am văzut deja că Pavel afirmă cu tărie că există momente în care soţiile ar trebui să se supună soţilor lor, ca şi capi ai familiei (vezi Efeseni 5:22-23). Aceasta înseamnă că soţia trebuie să se supună chiar şi atunci când i se cere să facă ceva ilegal, rău sau murdar? Trebuie să îndure să fie bătută de soţul ei sau să-l vadă bătându-i întruna pe copii? Trebuie să se supună planurilor lui de a face ceva necinstit sau imoral? Răspunsul biblic este în mod categoric unul negativ, pentru că aşa ceva ar fi de-a dreptul absurd. Când un bărbat acţionează în felul acesta, el nu este un soţ bine intenţionat şi îşi pierde dreptul de a fi acel cap al familiei vrednic de urmat. Supunerea soţiei faţă de Dumnezeu are întâietate, comparativ cu supunerea ei faţă de soţ. Ea nu are voie să păcătuiască împotriva lui Hristos pentru a se supune soţului ei. (Citeşte relatarea despre Anania şi Safirei din Faptele Apostolilor 5:1-11.) Trebuie să adaug, din păcate, că s-ar putea să fie nevoie ca soţia să se separe fizic de soţ (1 Corinteni 7:11) sau chiar să divorţeze de el în caz de adulter (Matei 19:9).

Până acum am văzut că sunt multe lucruri pe care soţul şi soţia le pot face pentru a „se supune reciproc", adică unul celuilalt, bazându-se pe dragoste şi respect. Dar atunci când cineva trebuie să ia o decizie, soţul este cel căruia îi revine această responsabilitate. Cum ar trebui să se comporte soţia atunci când nu este de acord cu soţul ei asupra anumitor chestiuni? Găsim un sfat în 1 Timotei 2:12. Iată ce scrie Pavel: „Femeii nu-i dau voie să... se ridice mai presus de bărbat, ci să rămână în tăcere." Ei bine, dacă e să zicem că Pavel a făcut vreun comentariu misogin, acesta ar părea să fie. Însă Biblia nu este misogină. Biblia conţine învăţături pe măsura nivelului de înţelegere al evreilor din acele timpuri, învăţături privitoare la înţelepciune şi la adevărata autoritate. După cum am discutat în partea întâi, femeile pot să câştige inima soţilor lor fără nici un cuvânt, doar prin „felul lor de trai: curat şi în temere" (1 Petru 3:2). Ce vrea Petru să spună, că femeile sunt lipsite de importanţă? Nicidecum. Vrea să spună că purtarea blândă şi liniştită a soţiei va înmuia inima bărbatului său.

Dacă ai vreun conflict cu soţul tău şi, în loc să-i ţii predici, să-l cicăleşti sau să-l critici, îţi păstrezi atitudinea respectuoasă şi calmă, încercând să te detaşezi într-o oarecare măsură, cum crezi că va reacţiona el? Ei bine, depinde de situaţie. Dacă atitudinea ta este corectă – calmă, dar respectuoasă şi demnă, nu ostilă şi caustică – el va căuta să se apropie de tine. Va dori să te mângâie şi să-ţi poarte de grijă. În

„...Soţiilor, fiţi supuse şi voi soţilor voştri, pentru ca... să fie câştigaţi fără cuvânt, prin purtarea soţiilor lor" (1 Petru 3:1).

esenţă, va vrea să-ţi arate că te iubeşte. Purtarea calmă şi respectuoasă a soţiei va acţiona asemeni unui magnet asupra unui soţ bine intenţionat.

Adeptele mentalităţii feministe susţin că Biblia le înjoseşte pe femei. În realitate, Biblia le înalţă la rang de cinste pe femei şi le învaţă cum să-şi împlinească cele mai adânci dorinţe. Nu trebuie să lupţi. Nu trebuie să te zbaţi şi să dai din coate ca să-l înţelegi, în timp ce el devine tot mai distant, în pofida eforturilor tale de a te apropia de el. Mai există o cale prin care să ajungi la dragostea lui, iar Biblia te învaţă care este aceasta. Purtarea ta calmă şi respectuoasă îl va câştiga. Asta este cheia autorităţii: *obţii ceea ce îţi doreşti dăruindu-i, la rândul tău, ceea ce îşi doreşte el.*

AUTORITATEA TREBUIE SĂ FIE ÎNSOŢITĂ DE RESPONSABILITATE

Ce îşi doreşte soţul tău este ca tu să fii conştientă de faptul că el este liderul, cel ce deţine poziţia de autoritate în familie. Aceasta nu ca să te asuprească sau ca să te trateze ca pe un subordonat, ci pentru că, din moment ce Dumnezeu l-a făcut pe soţul tău responsabil (vezi din nou Efeseni 5:25-33), el are nevoie de autoritate ca să îşi îndeplinească acea responsabilitate. Nici o instituţie care vrea să funcţioneze bine nu poate să aibă doi capi. Să porneşti într-o căsnicie cu doi capi egali în rolul de conducere înseamnă să fii sortit eşecului. Acesta este unul dintre motivele majore pentru care oamenii divorţează în ziua de azi. În fond, aceste căsnicii nu au nici un cap. Dumnezeu a ştiut că cineva trebuie să conducă şi de aceea Biblia ne învaţă că, pentru ca lucrurile să funcţioneze, soţia e chemată să se supună soţului ei.

Adesea soţiile îmi spun că, dacă ar fi să se supună soţilor lor, ar însemna să nu mai gândească singure şi să devină un preş de şters pantofii. Dacă vrei ca, împreună cu soţul tău, să ajungeţi să luaţi decizii care să vă satisfacă pe amândoi, ţine seama de următorul principiu:

DĂ-I DE ÎNŢELES SOŢULUI TĂU CĂ, ÎN OCHII TĂI, LUI ÎI REVINE 51% DIN RESPONSABILITATE ŞI, PRIN URMARE, 51% DIN AUTORITATE.

Spune-i că, după părerea ta, el posedă mai multă autoritate pentru că are o responsabilitate mai mare în faţa lui Dumnezeu – responsabilitatea de a-şi da viaţa pentru tine, la nevoie. Părerea mea este că natura neînţelegerilor şi dezacordurilor dintre voi se va schimba în mod radical. O dată ce te-ai arătat

de acord cu faptul că el deține autoritatea, nu va mai avea impresia că încerci să faci pe șeful. Să i te supui (cu alte cuvinte, să îi recunoști autoritatea de sorginte biblică) nu înseamnă să devii un preș de șters pantofii. Dimpotrivă, vei obține ceea ce dorești mult mai des decât dacă „ai milita pentru drepturile tale", atitudine echivalentă cel mai frecvent cu lipsa de respect.

Multe soții sunt atât de concentrate asupra propriilor sentimente și temeri, încât ignoră sentimentele și temerile soților lor. În mod surprinzător, faptul că soția se teme că nu va mai avea „creierul ei" stârnește în el teama că va fi acuzat că lui îi lipsește creierul. Iar faptul că ea se teme să nu devină un preș de șters pantofii trezește în el teama de a nu fi călcat în picioare. Mulți soți se încăpățânează și resping rugămințile soțiilor lor tocmai pentru a le transmite următorul mesaj: „Nu tu comanzi aici."

Societatea noastră secularã, feministă se arată indignată de faptul că bărbatul este figura dominantă în familie – și lucrul acesta e adevărat în unele cazuri. Totuși, la modul general vorbind și referindu-ne la cuplurile de bună credință, dintr-un număr de o sută de decizii luate într-un interval de trei luni, soția are un cuvânt greu de spus privitor la nouăzeci și nouă dintre aceste decizii, iar opinia ei este respectată, de obicei, și are o mare influență. Din nefericire, în multe căsnicii partenerii sunt bine intenționați, însă le lipsește de multe ori chibzuința. Bărbatul se poartă dur, tiranic; soția este prea autoritară sau ține cu orice preț să-și impună propria opinie. Ea nu se poartă așa în afara familiei, dar în familie, în relația cu soțul ei, devine de-a dreptul agresivă.

O altă strategie pozitivă ar fi ca soția să-i arate mai mult respect soțului. Mi se întâmplă deseori să aud soțiile plângându-se de faptul că soții lor sunt prea detașați sau indiferenți în ceea ce privește problemele familiale. Dar de ce o fi el indiferent? Probabil că, în trecut, ori de câte ori a încercat să ia o decizie, ea a venit cu o idee mai bună. După o vreme, el a renunțat, pur și simplu, și a lăsat-o să facă după bunul ei plac. Dacă vă aflați în această situație, supunerea, respectul și o atitudine calmă din partea ta îl va face pe soțul tău să se implice mai mult și să devină mai comunicativ. Aceasta nu înseamnă că ești pusă la colț sau că abdici de la poziția de egalitate; dimpotrivă, vei avea parte de egalitate în adevăratul sens al cuvântului.

Dacă admiți faptul că soțul tău deține 51% din autoritate, te vei situa pe o poziție care îți va permite să-i împărtășești cele mai profunde gânduri și dorințe. Nu uita, dacă soțul acționează autoritar, dominator, înseamnă, de regulă, că vrea să se asigure că rămâne în control. Bietul nechibzuit crede că, dacă el deține controlul absolut, va fi respectat. În mod paradoxal, dacă soția sa îi oferă respectul de care are nevoie, va da înapoi și nu va mai lupta atâta

să deţină controlul! Credeţi-mă pe cuvânt. Dumnezeu ştie de ce ne descoperă anumite lucruri. Dacă până acum nu ai recunoscut că soţul tău deţine 51% din autoritate, fă-o acum, nu mai sta pe gânduri![2] (Pentru a-ţi verifica atitudinea, vezi anexa B.)

CE FEL DE MESAJ VREI SĂ-I TRANSMIŢI?

Cu siguranţă, nu e uşor să te supui întotdeauna soţului tău, mai ales dacă ai impresia că el nu merită respectul tău. O femeie mi-a scris că avea o purtare total lipsită de respect faţă de soţul ei tocmai pentru a-i da de înţeles că nu se simte iubită. Credea că aceasta îl va stimula să-i arate mai multă dragoste şi să o aprecieze, dar, pe de altă parte, ea nu-l susţinea în munca lui, îi minimaliza aptitudinile, îi submina autoritatea, îi respingea sfaturile, se arăta ostilă şi lipsită de interes în privinţa intimităţii fizice. Iată ce mi-a scris: „Credeam că, făcând toate astea, el va pricepe că sufăr, că sunt frustrată şi furioasă, şi atunci se va apropia de mine, plin de dragoste şi de înţelegere." Însă a plâns amarnic în clipa când şi-a dat seama că îl rănise atât de profund, încât el nici nu-şi mai dorea să facă dragoste cu ea. I-au trebuit ani întregi să îşi poată deschide din nou inima în faţa ei.

În contrast cu povestea acestei femei, cunosc o altă femeie care i-a acordat soţului ei poziţia de autoritate la un capitol destul de controversat, cel al orei de mers la culcare. Iată ce mi-a scris ea:

> Soţul meu pleacă la serviciu foarte devreme. În ce mă priveşte, n-am fost niciodată adepta culcatului devreme. Acum el le impune şi copiilor să se culce devreme, iar eu îi ţin partea întru totul, pentru ca el să-şi poată lua liniştit binemeritata porţie de somn... Acum sunt conştientă de faptul că, îngăduindu-le copiilor să se culce seara târziu, nu numai că i-am subminat autoritatea soţului meu şi m-am dovedit lipsită de respect la adresa lui, dar nu i-am respectat nici munca depusă la serviciu, căci atitudinea mea dădea de înţeles că nu-mi păsa de faptul că era obosit după o zi de lucru.
>
> Acum las deciziile în seama lui şi-mi vine să zâmbesc câteodată, căci vine să-mi ceară părerea, când suntem doar noi doi. Atunci stăm de vorbă şi eu îi spun că respect decizia pe care o va lua, oricare ar fi aceea. Săptămâna trecută chiar mi-a spus că eu „îi dau aripi"... În ultimele câteva luni, de când am adoptat o atitudine respectuoasă, soţul meu mi-a spus că mă iubeşte de mai multe ori decât în ultimii zece ani la un loc!

Aprecierea – şi respectarea – dorinţei soţului tău de a-şi sluji şi de a-şi conduce familia necesită credinţă, curaj şi tărie din partea ta. Dar îţi spun eu că va da roade. După cum mi-a zis odată o soţie: „Căsnicia perfectă pe care mi-o imaginez eu nu coincide de fiecare dată cu cea pe care mi-a rânduit-o Dumnezeu. Mi-am dat seama, în sfârşit, că atunci când mă supun voii Sale şi renunţ să mai încerc să-mi pun în practică propriile idei, toate lucrurile decurg lin şi firesc."

Acordă-i soţului tău autoritatea cuvenită, aşa cum te îndeamnă Scriptura, iar lucrurile se vor aşeza la locul lor. Dacă încerci să-i subminezi autoritatea sau să te răzvrăteşti împotriva lui chiar şi pe căi subtile, Ciclul nebuniei se va declanşa pe neaşteptate. O femeie care le vorbeşte altor femei din biserica ei despre subiectul căsniciei a exprimat foarte bine lucrul acesta:

> Cred că, la urma urmelor, refuzul de a te supune soţului şi de a-i da respectul cuvenit este echivalent cu refuzul de a te încrede în Dumnezeu. Dacă noi, ca femei, credem că Dumnezeu lucrează în vieţile noastre, precum şi în vieţile soţilor noştri, şi dacă ne plasăm sub autoritatea Lui, vom putea să ne supunem soţilor noştri şi să-i respectăm aşa cum se cuvine.

EL VA SIMŢI CĂ-I APRECIEZI AUTORITATEA ŞI ROLUL DE CAP AL FAMILIEI ATUNCI CÂND...

- îi spui că eşti recunoscătoare pentru puterea lui şi te bucuri că poţi să te sprijini pe el la nevoie;
- îl încurajezi să se vadă pe sine însuşi ca lider;
- nu-i spui niciodată: „Tu eşti responsabil, dar amândoi suntem egali, aşa că să nu cumva să iei vreo decizie cu care eu nu sunt de acord";
- îl lauzi pentru deciziile sale care se dovedesc corecte;
- te arăţi blândă şi iertătoare atunci când ia o decizie greşită;
- îl contrazici numai între patru ochi şi îi respecţi autoritatea în prezenţa copiilor;
- îi expui în mod calm şi raţional motivele pentru care nu eşti de acord cu el, fără să-i ataci dreptul de a conduce;
- nu „faci pe şefa" cu el pentru a-l determina să bată în retragere şi să joace rolul „tandrului împăciuitor".

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

RAŢIUNEA – APRECIAZĂ DORINŢA LUI DE A ANALIZA ŞI SFĂTUI

Ea nu-şi respecta câtuşi de puţin soţul. Îl ridiculiza întruna pe la spate, luându-l peste picior şi distrându-se pe seama ideilor şi opiniilor sale. Într-o zi, aflându-se la cumpărături, s-a gândit că ar fi interesant să se oprească la el la birou, doar ca să vadă unde – şi ce – lucrează soţul ei. L-a sunat pe telefonul mobil, iar el i-a zis: „Păi, bine, vino. Sunt cam ocupat, dar vino sus."

Când a ajuns acolo, el era într-adevăr ocupat, aşa că a trebuit să aştepte câteva minute, în timp ce el discuta cu diverse persoane. Din locul unde era aşezată, a băgat de seamă că tovarăşii de muncă ai soţului ei îl tratau cu mult respect. La fel şi şeful lui – precum şi secretara cea tânără şi frumuşică. La un moment dat s-a apropiat de biroul soţului ei un om mai în vârstă, evident o persoană mai veche şi mai experimentată din firmă, dar care îi era tot subordonat. Fără să ştie de ce, a simţit un nod în stomac atunci când l-a auzit pe bărbatul mai vârstnic spunându-i soţului ei: „Bine, domnule." Apoi secretara i-a adus nişte hârtii, iar ea s-a simţit ruşinată – şi puţin speriată, în acelaşi timp – văzând-o pe tânăra aceea elegantă cum îl priveşte pe soţul ei plină de respect şi de admiraţie.

În fine, în cele din urmă s-a ivit un moment în care soţul ei a putut să se ocupe de ea, dar soţia s-a arătat dintr-o dată foarte grăbită şi şi-a luat rămas bun, spunând că se vor vedea acasă, seara. A fugit la maşină, s-a prăbuşit pe scaun şi a izbucnit în lacrimi. S-a gândit la toate momentele acelea în care îl luase peste picior şi se distrase pe seama lui, fără ca el să ştie. Şi în clipa aceea i-a picat fisa: lipsa ei de respect nu se datora acţiunilor lui ori faptului

că nu era un soţ bun. Şi-a dat seama că adevărata problemă consta în faptul că el nu era ceea ce-şi dorea ea.[1]

Această femeie neglijase cel puţin două aspecte legate de persoana soţului său: (1) faptul că acesta avea nişte calităţi şi o raţiune pe care ea le ignorase complet, spre propria-i pagubă, şi (2) faptul că el îşi dorea să aibă parte acasă de acelaşi respect pe care îl primea la serviciu.

După cum constată Iov, soţiile nu sunt întotdeauna înţelepte: „Vorbeşti ca o femeie nebună!" (Iov 2:10).

Exemplul acestei soţii nu este singular. Am stat de vorbă cu numeroase soţii de felul acesta. Femeia are impresia că nu are ce să înveţe de la soţul ei, căci acestuia îi lipseşte înţelepciunea într-o grămadă de privinţe. La urma urmelor, se gândeşte, ea este cea care trebuie să ţină casa, să-şi educe copiii şi să ia decizii. Când se întâmplă ca o astfel de soţie să participe la conferinţele noastre pe tema Dragostei şi Respectului sau să citească vreuna din cărţile noastre, de obicei începe să vadă lucrurile într-o lumină cu totul nouă. Iată mărturia unei soţii care, în sfârşit, a „prins ideea":

> Vreme de douăzeci şi trei de ani am tânjit după o relaţie apropiată cu soţul meu. Habar n-aveam că lipsa mea de respect era cea care stătea în calea dorinţei mele. Aveam probleme serioase la capitolul „aroganţă", credeam mereu că eu am dreptate şi aveam impresia că ideile lui nu erau demne de luat în seamă... Credeam că în felul acesta îl „ajut" pe soţul meu cel „incapabil"... Este uluitor felul în care m-a atins Dumnezeu... Când am renunţat să-mi mai impun propria părere, îngăduindu-i să şi-o exprime şi el pe a lui, au început să se petreacă lucruri uimitoare. El a început să-şi deschidă inima. Acum purtăm dialoguri în locul veşnicelor monologuri de dinainte. Dragostea şi respectul meu faţă de el au început să se manifeste cu claritate. Ca urmare, el a început să înflorească, devenind bărbatul pe care mi l-am dorit dintotdeauna.

NU MAI AM ÎNCREDERE DEPLINĂ ÎN INTUIŢIA FEMININĂ

Citind scrisoarea de mai sus, am descoperit câteva afirmaţii care contraziceau anumite convingeri cu care trăisem până în acel moment. Una dintre ele era aceea că cei mai mulţi bărbaţi sunt încăpăţânaţi, unilaterali şi neatenţi. De-a lungul anilor, de nenumărate ori le-am auzit pe soţiile pe care le consiliam

spunând: „Soţul meu nu e iubitor, este indiferent, într-un cuvânt, nu e un soţ bun." Însă în scrisoarea de mai sus, povestea este alta. Femeia cu pricina recunoaşte că avea impresia că ideile soţului ei nu erau „demne de luat în seamă". Ea îşi dă seama că era arogantă, neoferindu-i nici măcar şansa să-şi exprime opinia. Dar, în clipa când Dumnezeu „a atins-o" şi ea i-a permis soţului să se exprime liber, căsnicia lor a înflorit, pur şi simplu.

„Nu te socoti singur înţelept" (Proverbe 3:7).

Cealaltă convingere la care am renunţat se referă la puterea infailibilă şi exclusivă a intuiţiei feminine. Vreme de douăzeci de ani am predicat în felul următor: „Bărbaţi, daţi ascultare intuiţiei soţiilor voastre. Dumnezeu le vorbeşte femeilor într-un mod străin vouă, pentru că voi nu puteţi percepe anumite lucruri. Dumnezeu vă va învăţa prin intermediul soţiilor voastre." Le predicam bărbaţilor în felul acesta pentru a-i determina să-şi cinstească şi să-şi iubească soţiile. Dar am început să-mi dau seama că aceasta era o prezumţie exagerată. E adevărat şi faptul că femeilor le scapă anumite lucruri şi că ele au nevoie să accepte perspectiva soţilor. Iată ce mărturiseşte o soţie: „De-a lungul căsniciei noastre, el a trăit mereu cu teama de a nu spune sau face ceva «greşit». Întrucât doar părerea mea era corectă şi orice ar fi făcut el era insuficient, încetul cu încetul s-a închis în sine şi a renunţat la luptă."

EVA A FOST CEA AMĂGITĂ, NU ADAM

Soţia care are impresia că ea trebuie să aibă toate răspunsurile şi să ia toate deciziile ar fi bine să studieze Scriptura cu atenţie. Cu toţii cunoaştem povestea din grădina Eden. Dumnezeu i-a spus lui Adam că poate să mănânce din orice pom din grădină, în afară de unul singur. Dacă va mânca din acel pom, va „muri negreşit" (Geneza 2:17). Mai târziu, când a fost creată Eva, Adam i-a comunicat şi ei porunca lui Dumnezeu. Dar când şarpele a găsit-o pe Eva singură şi a ispitit-o cu întrebarea subtilă: „Oare Dumnezeu chiar a zis asta?", ea nu i s-a putut împotrivi. Fructele acelui pom păreau delicioase şi, în mod sigur, aveau să o facă mai înţeleaptă. Amăgită, Eva a gustat din fruct. Atunci a apărut Adam (sau poate ea s-a dus să-l caute). Eva l-a îmbiat şi pe Adam să mănânce din fruct, iar el a făcut-o (vezi Geneza 3:1-6). A fost Adam amăgit la rândul lui? Biblia

Este neapărat o dovadă de misoginism a-i cere unei soţii bine intenţionate să se gândească la faptul că „nu Adam a fost amăgit, ci femeia"? (I Timotei 2:14).

nu ne spune dacă a fost înşelat, dar ne spune că el este cel care *nu a ascultat* – cel prin care întreaga omenire a căzut în păcat (vezi Romani 5:12-19).

Adam a fost suficient de raţional încât să-şi dea seama că nu avea voie să mănânce acel fruct, dar a ales să ignore porunca lui Dumnezeu. A fost oare primul caz în care soţul se lasă condus de soţie, asemeni unui cal tras de căpăstru? Sau pur şi simplu Adam nu a vrut ca Eva să i-o ia înainte, dobândind cunoaşterea care lui îi lipsea? Nimeni nu ştie răspunsul la aceste întrebări. Pavel conchide, în 1 Timotei 2:14, referindu-se la rolul femeii în biserică: „Şi nu Adam a fost amăgit; ci femeia, fiind amăgită, s-a făcut vinovată de călcarea poruncii."

Aparent, Eva a tras concluzia că ea ştie ce-i mai bine pentru ea şi pentru soţul ei, şi l-a convins să-i calce pe urme. Adam „a ascultat de glasul soţiei sale" şi a fost blestemat (vezi Geneza 3:14-19).

O CĂSNICIE ARE NEVOIE DE INTUIŢIA EI ŞI DE RAŢIUNEA LUI

Când afirmă că Eva este cea care a fost „amăgită" de viclenia şarpelui (vezi 1 Timotei 2:14; 2 Corinteni 11:3), Pavel nu urmăreşte să arunce reproşuri misogine în spatele femeii, după cum ar susţine feministele. Aici se ascunde un adevăr profund, la care ar fi bine să reflectăm. E adevărat, bărbaţii ar trebui să asculte părerea soţiilor lor, care sunt înzestrate cu o intuiţie înnăscută. La rândul lor, însă, femeile nu trebuie să ignore faptul că Dumnezeu i-a înzestrat pe bărbaţi cu raţiune şi nu trebuie să respingă sfaturile acestora. În loc să asculte de Adam, Eva a făcut după bunul ei plac şi l-a convins pe Adam să asculte de ea, chiar dacă acesta ştia cum stau lucrurile.

Care este influenţa acestui fapt asupra căsniciei din ziua de azi? Au soţiile intenţia de a prelua conducerea şi de a face pe şeful în relaţia cu soţii lor? Nu neapărat, deşi există întotdeauna acest pericol. Însă ceea ce îmi doresc eu este revenirea la echilibrul biblic. *Soţul şi soţia au nevoie unul de celălalt.* Soţiilor care sunt dispuse să-şi facă o evaluare a respectului necondiţionat pe care îl arată soţilor lor le adresez două întrebări: (1) E posibil să te supraapreciezi în ceea ce priveşte discernământul şi intuiţia ta înnăscută? (2) Admiţi posibilitatea de a fi amăgită în anumite domenii şi, prin urmare, eşti dispusă să apelezi la raţiunea soţului tău, din cauză că tu nu vezi ceea ce vede el?

Cu toţii putem fi amăgiţi într-un fel sau altul, dar femeile trebuie să ia seama la anumite aspecte cu privire la care şarpele le amăgeşte subtil chiar şi

în ziua de azi. Un aspect vizează criticile pe care soțiile le formulează la adresa incapacității soților lor de a-și îndruma familia din punct de vedere spiritual. În calitate de consilier marital, de-a lungul anilor le-am auzit pe multe soții susținându-și cu îndârjire părerea referitoare la felul cum ar trebui să se comporte soții lor, ca lideri spirituali. De asemenea, am primit numeroase scrisori în care soțiile se plângeau de „incapacitatea lui de a-și conduce familia din punct de vedere spiritual". Iată câteva exemple reprezentative:

> Îmi doresc să-l respect pe soțul meu, care, deși ne iubește pe mine și pe copii, lasă în grija mea toată treaba, toată planificarea, învățătura etc., fără să-și mai bată câtuși de puțin capul cu aceste aspecte. El câștigă bani și vine acasă să se joace cu noi. Se achită de rolul său de lider în ceea ce privește momentele de devoțiune pe care le avem, ca familie, dar nu discută cu copiii sau cu mine despre chestiuni spirituale. Parcă aș avea cinci copii, atâta doar că unul este om în toată firea. Cum să-l respect când el îmi pasează, din oficiu, rolul de lider?

> Vă mărturisesc că, după șase ani și jumătate de căsnicie, cea mai mare nemulțumire legată de soțul meu este faptul că îi lipsește autoritatea în ceea ce privește viața spirituală a familiei noastre. Îmi doresc cu disperare să-l văd pe soțul meu că-și face timp pentru Dumnezeu și că își pune realmente viața la dispoziția Lui. Îmi doresc să-l văd că se roagă... și că vrea să descopere care este voia lui Dumnezeu în viața lui. Îmi doresc să știu că are momente de părtășie intimă cu Dumnezeu. Aș mai avea multe de spus, dar cred că ați prins ideea.

Dacă împărtășești aceste puncte de vedere, eu nu sunt în măsură nici să îți dau dreptate, nici să te contrazic. Tot ce pot să spun este că, dacă îți privești soțul cu dispreț, Îl rănești pe Dumnezeu. Disprețul tău vizavi de persoana soțului Îl îndurerează pe Dumnezeu, chiar și atunci când convingerile tale sunt pe placul Său. Dumnezeu te iubește și cunoaște dorințele inimii tale. Tatăl plânge împreună cu tine din cauza motivelor care te nemulțumesc. Însă Tatăl tău ceresc îți revelează totodată faptul că un spirit critic și disprețuitor nu are cum să-l câștige pe soțul tău cel „neascultător" și să-l facă să-ți împărtășească părerile. Dumnezeu te îndeamnă cu blândețe să ai o purtare „curată și în temere" (1 Petru 3:1-2), chiar dacă suferi din cauza unor dorințe neîmplinite. Iată câteva întrebări pe care ar trebui să și le pună orice soție care se simte nemulțumită de felul în care își îndeplinește soțul ei rolul de lider spiritual:

- S-a întâmplat vreodată ca soţul meu să încerce să-şi exercite rolul de lider în căsnicie, iar eu să fi obiectat din cauză că mi se părea caraghios?
- Nu cumva îi dau de înţeles că nu am de gând să îi dau ascultare în cazul în care ia vreo decizie pe care eu o consider incorectă?
- Nu cumva îi transmit un mesaj care spune: „Sunt de acord să conduci tu, cu condiţia să îmi respecţi şi să-mi satisfaci dorinţele?"
- Oare spun că îmi doresc ca soţul meu să fie responsabil, dar, dacă se întâmplă să am impresia că acţionează iresponsabil, mă împotrivesc deciziei sale?
- Vorbele şi acţiunile mele îi comunică mesajul: „Tu eşti cel responsabil, dar autoritatea îmi aparţine"?

Întrebările de mai sus sunt aplicabile oricărei sfere de autoritate din cadrul familiei. Probabil că toate se reduc la o singură chestiune: întreabă-te dacă nu cumva ai o doză oarecare de mândrie. Nu spun că e vorba de răutate. Îţi iubeşti soţul din toată inima, dar eşti conştientă de greşelile, slăbiciunile şi lipsurile sale. Se prea poate să ai impresia, asemenea multor altor femei, că eşti mai bună decât el şi că el trebuie să se schimbe.

Am observat în multe căsnicii faptul că soţia crede – cel puţin în aparenţă – că ea nu păcătuieşte cu nimic. În alte căsnicii – la fel de numeroase – singurul păcat pe care soţia e dispusă să şi-l asume este reacţia ei negativă faţă de atitudinea neiubitoare a soţului sau faţă de lipsa lui de răbdare în relaţia cu copiii. În afară de aceste capitole, femeile nu se consideră vinovate de vreun păcat, deşi sunt gata să recunoască faptul că au anumite obiceiuri proaste şi atitudini greşite, pe care le pun pe seama unor dezechilibre de ordin chimic, a unor probleme hormonale sau a anumitor dereglări moştenite din familia de proveniență.

Se întâmplă, de pildă, ca soţul să se aventureze pe un tărâm foarte periculos şi să rostească: „Draga mea, ai pus pe tine câteva kilograme în ultima vreme." Într-adevăr, soţia lui a pus pe ea câteva kilograme bune – mai bine zis, a început să nu-i mai pese cum arată, iar el simte că e timpul să fie sincer. De obicei, replica soţiei sună în felul următor: „Ar trebui să mă iubeşti indiferent cum arăt." Sau îi spune că el n-are habar de faptul că ea suferă de o tulburare nutriţională şi îi dă de înţeles că ar fi mai bine să-şi vadă de propriul burdihan. Dacă soţul este într-o formă fizică bună (cum sunt de multe ori bărbaţii ale căror soţii sunt supraponderale), ea se va lega de altă bârnă pe care el trebuie să şi-o scoată, chipurile, din propriul ochi – seara aceea când l-a prins privind pe Internet imagini pornografice sau slăbiciunea lui pentru alcool.

Ideea este că soția se simte tentată să ignore sau să subestimeze sugestiile soțului, potrivit cărora ea ar avea anumite probleme care trebuie corectate. Chiar dacă el îi dă de înțeles, cu mult tact și cu blândețe, că trebuie să se corecteze, spre binele ei și al celor din jur, este numaidecât redus la tăcere. Ea se simte ofensată, lezată și înfuriată de afirmațiile lui. Îl acuză că e lipsit de înțelegere și de compasiune. El nu are dreptul să-și spună părerea. Adesea soțul sfârșește prin a cădea pradă disprețului ei.

Ori de câte ori vorbesc despre acest subiect în cadrul unei conferințe despre Dragoste și Respect, am parte de diverse reacții, unele deloc pozitive. Tiparul medical și cel psihologic sunt atât de adânc înrădăcinate în gândirea unor creștini, încât nu o dată mi s-a adresat întrebarea următoare: „Vrei să spui că femeile nu sunt supuse presiunilor datorate familiei de proveniență, problemelor hormonale sau dezechilibrelor de ordin chimic?" Răspunsul meu este cât se poate de simplu: nu pot să analizez fiecare situație în parte. Dar pot să-l citez pe apostolul Ioan, apostolul dragostei: „Dacă zicem că n-avem păcat, ne înșelăm singuri și adevărul nu este în noi" (1 Ioan 1:8).

Cuvintele „Eu sunt mai sfânt ca tine!" (Isaia 65:5) sunt o urâciune în fața lui Dumnezeu.

În multe căsnicii, soției îi vine foarte ușor să ignore părerea și sugestiile soțului, din cauză că ea consideră că nu are nevoie de acestea sau că el nu are dreptul să intervină. În ce mă privește, sunt de părere că soțul și soția trebuie să analizeze *împreună* orice situație incomodă sau confuză și să caute să ajungă la o rezolvare sau, la nevoie, să caute consilierea unei persoane mature în viața de credință. De-a lungul anilor, oamenii mi-au mărturisit, de pildă, că au apelat la remedii de natură medicamentoasă pentru a scăpa de anumite probleme personale la care nu găseau altă rezolvare. Ei au recunoscut că erau conștienți de faptul că problemele lor nu erau de natură biologică. Era vorba de cazuri tipice de negare a realității, iar medicamentele îi ajutau să facă față mai bine situației. Nu demult, soția unui pastor a venit la mine și mi-a mărturisit plângând că tocmai asta era problema ei.

NU CUMVA ÎNCERCI SĂ JOCI ROLUL DUHULUI SFÂNT PENTRU SOȚUL TĂU?

Altă idee pe care țin să o împărtășesc în cadrul conferințelor noastre este faptul că cei mai mulți dintre bărbați se consideră păcătoși, în timp ce pe soțiile lor

le văd neprihănite. Această percepţie a soţului este îndeajuns de nerealistă, dar vine un moment în căsnicie când şi soţia îl consideră pe soţul ei păcătos. Întrucât ea e cea care pare a fi mereu la cârmă, responsabilă cu tot felul de sarcini, cum ar fi îndreptarea copiilor (şi a soţului), soţia ajunge să aibă o atitudine arogantă, fără ca măcar să-şi dea seama. Adesea în mod inconştient, un spirit de condamnare îşi face loc, subtil, în inima femeii. Multe femei mi-au mărturisit: „Trebuie să încetez să mai joc rolul Duhului Sfânt pentru soţul meu." Sunt de acord cu ele, pentru că nu ştiu să existe vreun loc vacant în sânul Trinităţii. În schimb, n-am auzit niciodată un bărbat spunând: „Trebuie să încetez să mai joc rolul Duhului Sfânt pentru soţia mea."

Ca să apelăm la un exemplu biblic, haideţi să examinăm scena în care Isus merge în vizită la Marta şi Maria. Marta este istovită şi agitată, din cauză că a muncit mult ca să pregătească o cină festivă. Ea îi spune lui Isus: „Doamne, nu Îţi pasă că sora mea m-a lăsat singură să servesc? Zi-i dar să mă ajute" (Luca 10:40). De fapt, Marta nu pune o întrebare, ci face o afirmaţie categorică, pe care ea o consideră perfect validă şi rezonabilă. Ea priveşte în ochii Celui ce este însăşi Dragostea şi Îi reproşează că nu vede şi nu-I pasă, pentru că nu pare să fie interesat de grijile ei.

În loc să o admonesteze aspru pe Marta, Isus o mustră blând pentru îngrijorarea şi supărarea ei, care o fac să piardă din vedere lucrul cel mai important, şi anume părtăşia cu El. Ar mai fi multe de spus în legătură cu acest episod – l-am pomenit deseori în predicile mele – dar ideea pe care ţin să o subliniez este că Marta a greşit. Ea vedea lumea prin lentilele ei speciale, de culoare roz, şi modul în care percepea lucrurile era greşit. Întrebarea este: e posibil să greşeşti şi tu din când în când, din aceleaşi motive? S-ar putea ca soţul tău să vrea de fapt să te ajute, nu să te critice şi să fie lipsit de iubire, aşa cum ai tu impresia?

În ceea ce priveşte aprecierea dorinţei bărbatului de a analiza şi de a sfătui, lucrul cel mai important este să îţi dai seama că acesta este o fiinţă raţională şi să fii conştientă de tendinţa ta de a te considera mai virtuoasă, tendinţă care ar putea să-i submineze modul profund de gândire. Mândria de sine te poate înşela mai tare decât orice alt păcat. Dacă te consideri cu mult mai bună decât soţul tău, mai ales la nivel spiritual, el se va îndepărta de tine, atât din punct de vedere spiritual, cât şi sub alte aspecte. Cu trecerea anilor, soţul tău va renunţa să-ţi mai dea sfaturi, pe toate planurile. Ce-ar putea să-i spună unei persoane care are mereu dreptate şi care se consideră atât de virtuoasă? Ce să-i spună unei soţii care îl priveşte cu dispreţ? El ajunge să creadă că toate problemele se nasc din vina lui, în timp ce ea nu are nici o

vină. Prin urmare, nu mai scoate o vorbă, temându-se să nu fie criticat sau mustrat. Sesizând tăcerea lui, soția îi spune adesea: „De ce nu zici nimic niciodată?" Iar el sfârșește prin a gândi în felul următor: *Dacă spun ceva, dau de belea. Dacă nu spun nimic, dau de belea. Dar dacă nu spun nimic, măcar beleaua-i mai mică.* E o constatare tristă, dar așa gândesc o mulțime de bărbați.

În timpul conflictelor cu soțul tău, frumusețea ta ar trebui să stea în „frumusețea nepieritoare a unui duh blând și liniștit, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu" (1 Petru 3:4).

O binecunoscută poveste ne spune că Gretel i-a zis exasperată soțului ei, Hans: „După cum știi și tu, noi ne certăm și ne luăm mereu la harță. Așa că m-am tot gândit și cred că trebuie să ne rugăm ca bunul Dumnezeu să-l ia pe unul dintre noi sus, în ceruri, și anume pe acela care provoacă toate problemele. Deci, roagă-te și tu să-l ia pe unul dintre noi, o să mă rog și eu să-l ia pe unul dintre noi și dup-aia mă mut la soră-mea."

E o povestioară amuzantă – mai ales pentru o femeie. Ferește-te de atitudinea aceea care lasă să se înțeleagă faptul că el e cauza tuturor problemelor. Recunoaște că și tu ai păcate, defecte și slăbiciuni (în domenii în care el e puternic) și că judecata ta nu e perfectă de fiecare dată. Vei constata cu uimire că lucrul acesta îl va umple de energie. Dacă te apropii de el, dăruindu-i ceea ce are nevoie – respect – își va simți inima inundată de dragoste pentru tine. Iată ce mi-a scris o soție:

> Am învățat să nu-mi mai exprim părerea decât atunci când mi-o cere. Ca urmare, încrederea lui în propriile puteri a sporit deosebit de mult. Ce povară mi s-a ridicat de pe suflet! Nu mai trebuie să „gândesc" pentru amândoi! Lucruri care înainte mă iritau la culme (din cauză că el nu gândea la fel ca mine) sunt acum o bucurie și o desfătare, căci Dumnezeu mi-a deschis ochii să văd geniul Său creator în felul cum l-a creat pe soțul meu. Absolut minunat.

SOȚUL TĂU VA SIMȚI CĂ APRECIEZI FELUL CUM GÂNDEȘTE, PRECUM ȘI SFATURILE LUI ATUNCI CÂND...

- îi spui în mod deschis că ai nevoie doar să te asculte; nu-i reproșa ulterior că încearcă mereu să te „rezolve";

- îi mulţumeşti pentru sfaturi, fără să te arăţi ofensată sau lezată de faptul că lui nu-i pasă de sentimentele tale;
- îţi dai seama de faptul că tendinţa lui de a rezolva orice problemă decurge din felul lui tipic masculin de a-şi manifesta empatia;
- îţi recunoşti propriile slăbiciuni, mai ales printre bărbaţi, şi îi preţuieşti ocrotirea;
- îi vorbeşti respectuos atunci când părerile tale diferă de ale sale (se poate să ai dreptate, dar să foloseşti un ton greşit);
- îl laşi din când în când să „rezolve lucrurile" şi îl lauzi pentru soluţia găsită;
- îi dai de înţeles că ai convingerea că Dumnezeu ne-a făcut parte femeiască şi parte bărbătească cu un scop anume şi că avem nevoie unul de celălalt;
- recunoşti că şi tu păcătuieşti şi îi mulţumeşti pentru modul lui de gândire şi pentru sfaturile lui.

Capitolul douăzeci

Relaţia – apreciază dorinţa lui de camaraderie

Erau căsătoriţi de şapte ani când au venit la mine să-mi ceară ajutorul pentru că, ziceau ei, aveau nişte „scandaluri monstru".

„Cum încep scandalurile?" am întrebat eu.

Ea mi-a explicat că se întâmplă să fie în bucătărie, spălând vase sau călcând haine, iar el o strigă din cameră, unde stă şi citeşte ziarul sau se uită la televizor: „Scumpo, nu vii să stai puţin lângă mine?"

Gândindu-se că ăsta ar fi un prilej de apropiere, ea se duce lângă soţul ei şi începe să-i vorbească.

„Nu, nu", îi spune el atunci. „Nu vorbi. Vreau doar să stai lângă mine."

Derutată, ea îi răspunde: „Dar m-ai chemat aici. Înseamnă că vrei să vorbim."

„Nu, nu vreau decât să fii lângă mine. Nu vreau să vorbeşti."

„Dar trebuie să fie vreun subiect despre care să vrei să povestim", insistă ea. „Doar m-ai chemat aici."

În acest moment, situaţia începe s-o ia razna şi, cât ai clipi, cei doi se lansează într-o luptă aprigă pe plan verbal. Scenariul acesta s-a repetat de nenumărate ori şi amândoi îşi doreau să afle cum pot să repare situaţia.

Explicându-le că eu nu „repar" căsătorii, ci încerc doar să le arăt oamenilor ce se petrece înăuntrul lor, i-am spus soţiei (în timp ce soţul asculta cu atenţie) că el se simte energizat de simpla ei prezenţă. I-am spus: „Dacă el citeşte ziarul, se uită la televizor sau lucrează afară, în curte, iar tu stai pur şi simplu lângă el sau îţi iei un scaun şi te aşezi să-l priveşti cum munceşte, îl vei vedea cum se umple de o energie nebănuită."

Am observat expresia confuză de pe faţa soţiei. Am continuat: „Aşa

Femeia trebuie să chibzuiască la ce ar putea face pentru a-i fi un tovarăş plăcut bărbatului; la urma urmelor, Dumnezeu a zis: „Am să-i fac un ajutor potrivit pentru el" (Geneza 2:18).

comunică bărbaţii, prin împărtăşirea experienţelor pe care le trăiesc. Femeile îşi împărtăşesc experienţele stând de vorbă despre ele, disecându-le şi împănându-le cu propriile impresii şi senzaţii. Bărbaţii sunt altfel. Ei îşi comunică starea de spirit prin desfăşurarea împreună a unor activităţi. Asta vrea să facă soţul tău împreună cu tine."

La sfârşitul şedinţei noastre din acea zi, le-am spus celor doi soţi că urma să susţin o conferinţă pe tema Dragostei şi Respectului la una din bisericile din oraş şi le-am sugerat să vină şi ei, pentru a-şi face o imagine completă privind felul în care funcţionează de fapt Legătura dintre Dragoste şi Respect. Mi-au urmat sfatul şi, când au venit din nou la mine, după o vreme, am constatat că soţia „prinsese ideea" şi pricepuse de ce îşi dorea soţul ei să stea lângă el. „Ai avut dreptate", mi-a spus ea. „La început am crezut că înnebunesc fără să vorbesc, dar, în mod inexplicabil, metoda a dat rezultate. El chiar îşi doreşte ca eu să stau pur şi simplu lângă el."

CUM SE POATE CONSOLIDA O RELAŢIE „NEFĂCÂND NIMIC"?

Ce se întâmplă atunci când soţul tău îţi spune: „Draga mea, vino aici să ne uităm împreună la canalul Discovery"? Vii şi te aşezi lângă el, ascultându-l cum comentează din când în când despre „mărimea elanilor ălora" sau despre „dinţii crocodilului ăstuia uriaş". Dar, în cea mai mare parte a timpului, el este total absorbit de ceea ce vede la televizor. Dacă eşti o femeie ca oricare alta, vei sta acolo gândindu-te: *Am de împăturit rufele, trebuie să pregătesc cina, pachetelul copiilor pentru prânzul de mâine nu l-am făcut încă...* În cele din urmă, te vei ridica şi vei pleca de acolo, pentru că ai o grămadă de treburi şi, în afară de asta, nici „nu faci nimic" stând lângă de soţul tău. El nu face decât să se uite la televizor, cu tine alături. Nu vorbiţi nimic, prin urmare cum ar putea lucrul acesta să servească la consolidarea relaţiei?

Dar sunt multe soţii care vin şi-mi mărturisesc faptul că exact aşa se întâmplă. O soţie s-a hotărât să meargă la vânătoare cu soţul ei, căruia îi place să vâneze cu arc şi cu săgeţi. L-a ajutat să aranjeze un ascunziş pentru camuflaj, după care au stat la pândă ore în şir, aşteptând să apară vreo căprioară. N-au văzut nimic, n-au prins nimic şi nu au vorbit deloc. În cele din urmă au dărâmat ascunzişul şi s-au întors la maşină. În tot acest timp ea

Ca soție, tu nu trebuie să te uiți numai la „foloasele" tale (Filipeni 2:4), ci și la dorința de camaraderie a soțului tău.

nu a scos nici un cuvânt. Pe mașină, în drum spre casă, soțul ei s-a întors spre ea și i-a zis: „A fost o zi nemaipomenită!"

O altă soție, în ciuda faptului că nu o trăgea inima să facă ceva atât de „deplasat", a hotărât să stea alături de soțul ei, în atelierul lui, și să-l privească lucrând la unul dintre proiectele sale. S-a așezat fără să scoată o vorbă și s-a uitat la el, pur și simplu. El a privit-o peste umăr și i-a zâmbit, iar ea i-a răspuns tot cu un zâmbet. Peste câteva minute a privit-o din nou și i-a zâmbit, iar ea i-a zâmbit înapoi. Au continuat așa vreme de vreo patruzeci și cinci de minute. Într-un sfârșit, el i-a zis: „Nu știu ce-mi faci, dar nu te opri!"

De ce le-o fi plăcând soților această atitudine de camaraderie tăcută din partea soțiilor lor? Nu știu de ce, dar recunosc că e ceva specific masculin. Nu uita, tu ești roz, pe când el e albastru. Dacă vei percepe lumea înconjurătoare în roz, numai în roz, vei pierde ceva din vedere, la fel cum și el pierde ceva dacă vede și aude exclusiv în albastru. Între voi doi există o relație de dragoste, desigur, dar e nevoie să aveți și o relație de camaraderie. (Pentru a compara nevoile resimțite de „roz", pe de-o parte, și de „albastru", pe de altă parte, vezi anexa C.)

Ce spune oare Scriptura despre nevoia aceasta simultană de dragoste și de prietenie? În Cântarea cântărilor, care are ca temă principală dragostea pasională, Domnul Își face timp să le spună în capitolul 5 celor doi îndrăgostiți: „Mâncați, prieteni, beți și îmbătați-vă de dragoste" (versetul 1). Mai târziu, în același capitol, când soția descrie frumusețea și farmecul soțului ei („deosebindu-se din zece mii", versetul 10), ea își încheie șirul laudelor zicând: „Așa este preaiubitul meu, așa este *prietenul* meu" (versetul 16, sublinierea îmi aparține).

Noul Testament vorbește și el despre prietenia sinceră care trebuie să existe în relația dintre doi oameni căsătoriți. Cuvântul grecesc *phileo* se referă la dragostea frățească, prietenească. În Tit 2:3-4, Pavel spune că femeile vârstnice (care au experiență de viață și știu ce înseamnă un soț) ar trebui să le învețe pe cele tinere să-și iubească soții cu o dragoste *phileo* – cu alte cuvinte, să fie prietenele acestora.

O VREME, SARAH NU A FOST PREA PRIETENOASĂ

V-am spus într-un capitol anterior că i-am întrebat adesea pe soți dacă soțiile

lor îi iubesc, iar răspunsul lor a fost prompt: „Da, bineînţeles." Însă când îi întreb dacă soţiile lor îi *agreează*, deseori răspunsul este „Nu" sau „Nu ştiu sigur". Îi înţeleg perfect, pentru că a fost o vreme în căsnicia mea când mă simţeam la fel ca ei.

A existat o perioadă foarte tensionată în căsnicia noastră, fapt pe care îl recunoaşte şi Sarah, care acum îşi dă seama că în acea perioadă avea o atitudine negativă, încercând să-i schimbe pe toţi cei din jur potrivit propriilor ei standarde, îndeosebi în privinţa ordinii şi a curăţeniei. O deranja cea mai mică firimitură de pe faţa de masă, pantofii lăsaţi aiurea pe podea, prosopul ud aruncat pe pat sau ambalajele de la bomboane căzute lângă coşul de gunoi. Căuta să ne facă pe toţi, mai ales pe mine şi pe cei doi fii ai noştri, să pricepem că am fi mult mai fericiţi dacă am fi mai ordonaţi şi mai organizaţi. Să fiu sincer, strategia ei nu prea dădea roade.

La un moment dat, Sarah a hotărât să-şi viziteze mama, care locuia în alt oraş, şi a luat-o cu ea pe Joy, fiica noastră. Eu am rămas acasă cu cei doi băieţi, Jonathan şi David. După o săptămână, Sarah şi Joy s-au întors acasă din călătorie. Când le-am luat de la aeroport, prima ei întrebare a fost: „Ei bine, cum v-aţi distrat?"

Se poate ca soţul să fie pentru soţia lui prietenul „tinereţii ei" şi, cu toate astea, peste o vreme să fie dat la o parte de soţia lui, care „uită legământul Dumnezeului ei" (Proverbe 2:17).

„O, a fost bine", i-am răspuns eu.

„Nu v-a fost dor de mine?" a vrut ea să ştie.

N-am putut să mint, aşa că i-am zis: „Păi, ştii cum e, ne-am simţit foarte bine împreună. Am mâncat unde am avut chef. Am lucrat când am avut chef, ne-am făcut patul când am avut chef."

Sarah a priceput numaidecât mesajul. Şi-a dat seama că, înainte să mergem la aeroport după ele, făcusem paturile pentru prima dată în săptămâna aceea. De asemenea, şi-a dat seama că nu-i prea dusesem dorul. Nu încape vorbă, o iubeam din toată inima ca soţie şi ca mamă, dar nu ne lipsiseră cicăleala şi reproşurile ei.

Începând din clipa aceea, Sarah a luat decizia să ne agreeze, pe mine şi pe băieţi, în ciuda indolenţei şi neglijenţei noastre în privinţa ordinii. Şi-a dat seama că noi doi ne căsătorisem fiindcă ne plăceam unul pe celălalt. Eram *prieteni*, iar ea ştia că trebuie să fie nu doar iubitoare cu mine, ci şi prietenoasă.

DRAGI SOŢII, FIŢI RĂBDĂTOARE CU EI CÂND VĂ ROAGĂ: „STAI LÂNGĂ MINE!"

Soţia care vrea să-i dea de înţeles soţului ei că-l place – cu alte cuvinte, că e prietenă cu el – va avea răbdare când el îi adresează această rugăminte ciudată: „Vino şi stai lângă mine. Urmăreşte ceea ce fac sau uită-te la televizor împreună cu mine, dar să nu vorbeşti nimic." Atunci când soţul îşi cheamă soţia să „stea lângă el, pur şi simplu", el adaugă o cărămidă preţioasă la temelia relaţiei lor – chiar dacă nu e atât de preţios în ochii ei, gestul are oricum o valoare inestimabilă. Acesta e modul de comunicare al soţului. Bărbaţii preferă comunicarea camaraderească mai degrabă decât comunicarea faţă-n faţă, iar asta se poate petrece în cele mai simple moduri. De pildă, în timpul primului nostru an de căsnicie, Sarah şi cu mine eram amândoi acasă, în apartamentul nostru. Eu citeam, iar ea era aşezată pe canapea. M-a întrebat: „N-ar trebui să stăm de vorbă?"

Eu i-am răspuns: „Îmi face plăcere să stau cu tine, pur şi simplu".

Studiile efectuate au confirmat faptul că bărbatul preferă comunicarea de tip camaraderesc, fără prea multă vorbărie, ba chiar lipsită de interacţiune verbală. Cu prilejul unuia dintre studii, cercetătorii au efectuat o serie de teste asupra unor subiecţi de ambele sexe, provenind din patru grupe de vârstă: elevi de clasa a doua, de clasa a şasea, de clasa a zecea şi tineri de douăzeci şi cinci de ani. Instrucţiunile erau identice pentru toate perechile supuse testului (alcătuite din câte doi reprezentanţi ai aceluiaşi sex): să intre în cameră, să se aşeze pe două scaune şi să stea de vorbă, dacă vor.

Soţia-prietenă descoperă o nouă semnificaţie a expresiei: „să fie câştigaţi fără cuvânt" (1 Petru 3:1).

Încă de la începerea testului, toate perechile de sex femeiesc, indiferent de vârstă, au reacţionat la fel. Cele două partenere îşi aşezau scaunele faţă în faţă sau cel puţin se întorceau cu faţa una spre cealaltă, încât să se poată privi în ochi, se aplecau uşor în faţă şi începeau să povestească. Subiecţii de sex bărbătesc au reacţionat diferit. Aceştia nu se întorceau unul spre celălalt. Stăteau unul lângă celălalt, umăr lângă umăr, cu privirea aţintită înainte, în afară de câteva momente, sporadice, când se uitau unul la celălalt.

Din cauză că subiecţii de sex femeiesc s-au întors unul spre celălalt sau chiar şi-au aşezat scaunele în această poziţie, pentru a avea contact vizual direct, faţă în faţă, cercetătorii au presupus că discuţiile lor sunt de natură

intimă. În realitate, cei mai deschişi şi mai transparenţi dintre toţi subiecţii, bărbaţi sau femei, au fost băieţii de clasa a zecea.[1] Aceasta nu m-a surprins. Am constatat de mult că bărbaţii se apropie desfăşurând diverse activităţi împreună, cot la cot. În timp, aceste experienţe şi preocupări comune dau naştere unei legături puternice între cei doi. Nu există ostilitate şi nemulţumiri între ei. Ei nu se concentrează asupra relaţiei lor şi rareori se întâmplă să-şi împărtăşească sentimentele reciproce. Pe măsură ce relaţia lor se transformă în prietenie, un lucru devine clar – fiecare dintre ei îi este devotat celuilalt.

Mulţi bărbaţi îşi amintesc de vremurile de odinioară, când s-au făcut „fraţi de sânge" cu prietenul din copilărie. Două picături de sânge amestecate simbolizau veşnicia legăturii înnodate între ei. Cei doi îşi jurau să rămână mereu alături, luptând până la moarte, în caz de nevoie. Fetiţele nu pătrund pe acest tărâm al viselor, cum se întâmplă cu băieţii. Aceştia îşi construiesc fortăreţe şi sunt gata să lupte până la ultima suflare, să moară împreună. Chiar şi acum, când scriu aceste rânduri, simt emoţia aceea care îl încearcă pe orice băieţaş când se gândeşte la „fratele lui de sânge".

Ce vreau să spun cu asta? Într-o bună zi, băieţaşul creşte mare, devine bărbat şi întâlneşte o tânără deosebită. O cere de soţie şi se căsătoresc. Ca orice bărbat, se gândeşte că ei doi vor fi împreună, asemeni unor camarazi, aşa cum a fost el cu prietenii lui. Rugămintea sa este cât se poate de simplă: „Hai să facem ceva împreună." La început, soţia se arată cooperantă. E o prietenă de nădejde. Cu toate acestea, după trei copii şi o tonă de rufe, ea e de părere că sunt de făcut lucruri mult mai importante decât să pescuiască la muscă sau să se plimbe hai-hui. În afară de asta, când au un pic de timp pentru ei doi, ea are nevoie să stea de vorbă cu el. Pentru ea, conversaţia este un mijloc de a se apropia de el. Să fii împreună cu el şi să nu vorbiţi nimic, asta-i de-a dreptul absurd!

În majoritatea căsniciilor există o deosebire substanţială între nevoile fundamentale ale celor doi parteneri. După cum am văzut în capitolul 9, ea vrea să stea de vorbă, să se simtă aproape de el. Însă în capitolul de faţă vedem că înclinaţia firească a bărbatului este de a sta alături de ea, fără prea multe discuţii. Evident, e nevoie de anumite concesii din ambele părţi în acest sens, ca şi în multe alte aspecte ale căsniciei. La fel cum el trebuie să facă uneori un efort pentru a sta în faţa ta, şi tu trebuie să faci un efort pentru a-i sta alături, ca un partener de nădejde. Atunci când soţul tău te cheamă să stai lângă el şi tu te supui, fără să cauţi să iniţiezi vreo discuţie, îl vei vedea cum se umple de energie.

PETRECEȚI TIMP ÎMPREUNĂ, STAȚI ÎMPREUNĂ

Oare merită să te străduiești să te conformezi acestei pretenții bizare a soțului tău? Îmi amintesc că în copilărie – pe care mi-am petrecut-o în Peoria, Illinois – îmi plăcea tare mult să mă dau cu bicicleta de la un capăt la celălalt al străzii. Îmi aduc aminte de un cuplu pe care îl vedeam mereu, în timp ce pedalam de-a lungul străzii. El meșterea ceva sub mașină, pe aleea din fața casei, iar ea ședea pe un scaun și fuma o țigară, își vopsea unghiile sau mesteca gumă, pur și simplu. Nu mai era nici o altă femeie prin preajmă. El era vârât sub mașină, iar ea nu scotea nici un cuvânt în timp ce el își făcea treaba.

Nu știu de ce, dar îmi aduc mereu aminte de cuplul acela. De fapt, după ani și ani, gândindu-mă la ei, mi-am dat seama de un lucru. Multe cupluri care locuiau cu noi în bloc au divorțat, dar ei nu. Într-un fel sau altul, ea a înțeles că simplul fapt de a sta lângă el, fără să spună nimic, în timp ce el își vedea de treabă, era un lucru bun. Între ei s-a creat o legătură specială, chiar și fără să-și vorbească.

Dacă simplul fapt de a sta lângă soțul tău, prietenește, fără să discutați ceva anume, ți se pare oarecum ciudat, citește următoarele rânduri extrase din scrisorile pe care le primim în mod obișnuit:

> Sâmbăta îi place să mă aibă prin preajmă, să mă simtă aproape în timp ce el își vede de treabă prin casă, indiferent dacă îl ajut sau doar îi povestesc vrute și nevrute, atâta timp cât sunt acolo, lângă el. Mi-am făcut din asta un obicei pe care el îl ADORĂ! A devenit mult mai deschis și îmi împărtășește tot ce-i trece prin cap... Lucrul acesta nu vine de la sine, în mod natural, și totuși... mă simt recompensată și prin faptul că acum am un soț care se simte iubit pentru că este respectat și, în consecință, se arată mult mai iubitor.

> Când ați vorbit despre nevoia bărbatului de camaraderie, am înțeles exact la ce vă referiți. În sfârșit, soțul meu și-a luat inima-n dinți și mi-a mărturisit că, uneori, tot ce-și dorește de la mine este să stau lângă el. A acceptat faptul că uneori, în timp ce stau lângă el, am de corectat lucrările elevilor mei (munca unui profesor nu se sfârșește niciodată!), iar eu am învățat că, dacă vreau să mă duc să verific mașina de spălat sau să fac ceva prin casă, nu trebuie decât să-l înștiințez. Atâta timp cât știe ce fac și că mă voi întoarce, totul e în regulă.

Am consiliat numeroase cupluri care nu mai aveau de ani de zile o relaţie caldă. Ce poate să facă soţia într-o astfel de situaţie? Încearcă să înţelegi nevoia lui de camaraderie, de a avea în tine un prieten adevărat. Dacă s-a îndepărtat de tine şi nu mai comunică, mijlocul prin care poţi să te apropii iar de el este să stai pur şi simplu lângă el în anumite momente. Nu spune nimic, doar stai lângă el. Fă asta vreme de douăsprezece săptămâni şi urmăreşte ce se întâmplă. Îţi garantez că va începe să-şi deschidă inima în faţa ta. Te va privi în ochi? Nu neapărat. Va vorbi mult de la început? Probabil că nu. *Tu* te vei simţi stimulată? Probabil că nu. Dar *el* se va simţi stimulat? Da!

În căsnicie, alegerea momentului potrivit este totul: „tăcerea îşi are timpul ei şi vorbirea timpul ei" (Eclesiastul 3:7).

Crede-mă pe cuvânt. Soţul tău are o nevoie pe care tu nu o ai, iar acea nevoie este satisfăcută într-un fel care ţie ţi se pare nefiresc. Însă dacă stai lângă el pur şi simplu, ca o prietenă, dragostea lui faţă de tine va spori în mod inexplicabil. Pare oarecum nefiresc, dar adevărul este că soţul tău îşi doreşte pur şi simplu să fii alături de el.

SOŢUL TĂU VA SIMŢI CĂ PREŢUIEŞTI PRIETENIA LUI ATUNCI CÂND...

- îi spui că îţi place de el şi îi arăţi lucrul acesta (el ştie că-l iubeşti, dar adesea se întreabă dacă îţi place cu adevărat de el);
- răspunzi invitaţiei sale de a participa împreună la activităţi recreative sau îl însoţeşti, ca spectatoare (nu trebuie s-o faci de fiecare dată, e suficient din când în când pentru a-l umple de energie);
- îl ajuţi să se deschidă faţă de tine şi să comunice în timp ce faceţi diverse lucruri împreună, ca doi camarazi;
- îl încurajezi să petreacă timp singur, fapt care îi va spori bucuria de a fi din nou cu tine, mai târziu;
- nu-l critici pentru timpul pe care îl petrece cu amicii săi, urmărind să-l determini să petreacă mai mult timp alături de tine. Respectă-i prieteniile, dacă vrei ca pe viitor să-şi dorească să i te alături în timp ce desfăşoară anumite activităţi.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI UNU

SEXUALITATEA – APRECIAZĂ DORINŢA LUI DE INTIMITATE SEXUALĂ

Doctorul şi soţia sa nu aveau o căsnicie fericită. Erau prinşi în Ciclul nebuniei, care a culminat cu o condiţie pe care ea a fixat-o cu câţiva ani în urmă. Soţia nu intenţiona să-i răspundă din punct de vedere sexual până când el avea să-i satisfacă nevoile de natură emoţională. Ea îşi dorea o descărcare emoţională, voia ca el să-i vorbească privind-o în ochi, iar atâta vreme cât nu îi împlinea aceste nevoi, avea să nu-i mai răspundă din punct de vedere sexual. La urma urmelor, aceasta înseamnă să iubeşti pe cineva, nu-i aşa?

Apoi, printr-o serie de întâmplări, Dumnezeu i-a vorbit soţiei în felul următor: „Cine ar trebui să dea dovadă de mai multă maturitate? El de-abia a devenit creştin, pe când tu eşti la credinţă de mai mulţi ani." Ea a înţeles mesajul. A decis să-şi slujească soţul pe plan sexual, nu pentru că şi-ar fi dorit lucrul acesta în mod deosebit, ci pentru că voia să-L urmeze pe Isus Hristos. Ea nu avea aceeaşi nevoie de sex pe care o avea soţul ei. Îi lipsea pur şi simplu această nevoie, dar şi-a dat seama că soţul ei avea nevoie de relaţia intimă, iar Domnul îi vorbise, îndemnând-o să dea prioritate nevoilor lui.

Aşa că ea a zis: „Bine, Doamne, îl voi sluji şi îi voi îndeplini cu bucurie nevoia aceasta." Şi a început să procedeze ca atare. Ce credeţi că s-a întâmplat? A fost oare satisfăcută nevoia ei de eliberare emoţională şi de a sta de vorbă faţă-n faţă? Iată ce mi-a scris ea: „Când ne-am întins în pat, după consumarea actului, nu l-am mai putut face să tacă!"

EI L-AU ALUNGAT PE DIAVOL DIN PATUL CONJUGAL

Aceşti doi soţi care au fost profund nefericiţi atâta amar de vreme, din cauză că fuseseră într-o situaţie în care amândoi aveau de pierdut, au descoperit dintr-o dată o soluţie benefică pentru amândoi. Când ea i-a satisfăcut nevoia fizică, el s-a deschis faţă de ea, împlinindu-i nevoia emoţională. Cineva a spus că, *înainte* de căsătorie, diavolul se străduieşte să-i apropie pe cei doi din punct de vedere sexual, în timp ce, *după* căsătorie, se dă peste cap să-i ţină departe unul de celălalt. Cuplul despre care v-am istorisit a repurtat o victorie răsunătoare asupra diavolului! S-ar putea spune că ei l-au alungat pe diavol din patul conjugal!

Dacă există în căsnicie vreun motiv de conflict fără suport real, acela este sexul. De-a lungul anilor au venit la mine zeci de cupluri care mi se plângeau că nu se înţeleg. Deseori explicaţia stătea în faptul că ea îşi dorea intimitate şi afecţiune, dar fără atingerile acelea pline de conotaţie sexuală, pe când el voia sex şi nu prea avea răbdare să-i ofere momente de simplă afecţiune. Sex pentru el şi afecţiune pentru tine – o stradă cu două sensuri. La fel cum el trebuie să te slujească emoţional pentru a avea acces la trupul tău, tu trebuie să-l slujeşti trupeşte, dacă vrei să ai acces la inima lui.

„Bărbatul să-şi împlinească faţă de soţie datoria de soţ; şi tot aşa să facă şi soţia faţă de soţ" (1 Corinteni 7:3).

În timpul consilierii, o soţie mi-a spus că, după părerea ei, sexul este cea mai mare nevoie a unui bărbat. I-am răspuns că sexul simbolizează o nevoie a sa mai profundă – cea de respect. În mod similar, soţia are nevoie de descărcare emoţională, la care ajunge stând de vorbă cu cel de lângă ea. Când această nevoie îi este satisfăcută, ea se simte iubită. Dacă bărbatul refuză să discute, în ochii ei lucrul acesta înseamnă că nu o iubeşte sau că nu-i pasă de nevoile ei. Soţul are nevoie de descărcare fizică, iar aceasta se realizează prin intimitatea sexuală. Dacă soţia sa îl refuză, în ochii lui asta înseamnă că nu-l respectă, că nu-i pasă de el şi de nevoile lui. În plus, soţia trebuie să se gândească la faptul că este destul de nedrept să-i pretindă soţului ei să aibă ochi doar pentru ea, dar, cu toate acestea, să îl refuze ori de câte ori se apropie de ea cu intenţii sexuale. Ca soţie, dacă apreciezi faptul că soţul tău te doreşte din punct de vedere sexual, îi vei arăta că îl respecţi.

DOUĂ ASPECTE MENITE SĂ TE AJUTE SĂ-ŢI ÎNŢELEGI SOŢUL

Există două aspecte care te ajută să-ţi înţelegi soţul din punct de vedere sexual. În primul rând, trebuie să-ţi dai seama că sexualitatea lui diferă radical de a ta. Proverbe 5:19 spune: „Cerboaică iubită, căprioară plăcută: fii îmbătat tot timpul de drăgălăşiile ei, fii îndrăgostit necurmat de dragostea ei!"

„Amândoi sânii tăi sunt ca doi pui de cerb... care pasc printre crini" (Cântarea cântărilor 4:5).

Nu e o coincidenţă faptul că nu există nici un verset în Biblie care să-i spună femeii să fie mereu „îmbătată" de drăgălăşiile bărbatului ei. Dacă ar exista un astfel de îndemn, ar fi ridicol, dar de ce oare? Proverbe 5:19 se referă la faptul că bărbatul este stimulat vizual în ceea ce priveşte dorinţele sexuale. El vede o femeie frumoasă, îi vede chipul şi trupul, iar asta îl stimulează. Femeile nu sunt stimulate sexual de ceea ce văd, cel puţin nu la fel de puternic ca bărbaţii.

Gândeşte-te ce se întâmplă atunci când ieşi tu de la duş şi ce se întâmplă când iese el de la duş. Din momentul în care ieşi din cadă, el te priveşte ca hipnotizat, fără să mai aibă ochi pentru altceva. Dar ce se întâmplă când iese el de la duş? Probabil că-i spui: „Stai, te rog, pe covoraş!" sau: „Ai grijă! Tocmai am dat cu ceară parchetul!" Tu nu eşti stimulată sexual de ceea ce vezi.

Cel de-al doilea aspect care te ajută să apreciezi dorinţa soţului tău de a te avea din punct de vedere sexual constă în înţelegerea faptului că el are nevoie de descărcare fizică la fel cum tu ai nevoie de descărcare emoţională (altfel spus, de intimitate). În 1 Corinteni 7:5, Pavel scrie: „Să nu vă lipsiţi unul pe altul de datoria de soţi, decât doar prin bună învoială, pentru un timp, ca să vă îndeletniciţi cu postul şi cu rugăciunea; apoi să vă împreunaţi iarăşi, ca să nu vă ispitească Satana, din pricina nestăpânirii voastre." Când vine vorba de sexualitate, atât soţul, cât şi soţia trebuie să vină în întâmpinarea nevoilor celuilalt. Pavel spune că fiecare trebuie să-şi îndeplinească datoria faţă de celălalt. Soţii, în mod special, pot cădea victime atacului diavolului atunci când sunt privaţi de intimitatea fizică. Soţiile ar putea să înţeleagă mai bine lucrul acesta dacă s-ar gândi cum s-ar simţi în cazul în care soţii lor nu ar discuta cu ele sau nu le-ar da atenţie. Privarea de intimitate emoţională le-ar răni cumplit pe cele mai multe dintre soţii.

La încheierea uneia dintre conferinţele noastre, o tânără femeie i-a spus

lui Sarah următoarea poveste. În fiecare duminică, ea şi soţul ei aveau obiceiul să meargă în vizită la părinţii ei, dar într-o duminică dimineaţa, soţia şi-a sunat mama şi i-a spus: „Azi nu venim." „De ce nu?" a întrebat-o mama.

„Păi, scumpul de bărbatu-meu e tare îmbufnat."

„De ce?", o descoase mama ei.

„O fi din cauză că nu am avut relaţii intime de mai bine de şapte zile."

Mama n-a stat deloc pe gânduri; cu blândeţe, dar ferm, i-a spus fiicei sale: „Ar trebui să-ţi fie ruşine. De ce să-l privezi de ceva ce ţie îţi ia foarte puţin timp şi care pe el îl face atât de fericit!?"

Stânjenită, fiica s-a răstit la ea: „Mamă! Nu-mi vine să cred că spui aşa ceva." Însă, relatându-i lui Sarah conversaţia respectivă, tânăra a adăugat: „Mama e măritată cu tata de patruzeci de ani şi nu cunosc nici o căsnicie mai fericită decât a lor."

Mama din povestea de mai sus i-a dat fiicei sale un sfat cu adevărat preţios. Din păcate, multe cupluri sunt prinse în Ciclul nebuniei, din cauză că, fără sex, el se simte nerespectat şi reacţionează adoptând o atitudine „îmbufnată", pe care ea o califică drept infantilă. Şi uite aşa se învârte roata! Dar lucrurile nu trebuie să rămână aşa. Sarah a spus-o cel mai bine, cu prilejul unei conferinţe: „Dragi soţii, ce-ar fi dacă soţii voştri nu ar vorbi cu voi trei zile... trei săptămâni... sau trei luni? Aţi zice că e o monstruozitate din partea lor. Cred că aţi înţeles ce vreau să spun. Unele soţii vor ca nevoile lor emoţionale să fie satisfăcute în căsnicie, dar, dintr-un motiv sau altul, ele pierd din vedere nevoile sexuale ale soţilor lor. Nu uita că şi fiul tău va avea aceste nevoi. Cum ai vrea să-l trateze nora ta în această privinţă? Fiul tău nu are nici o vină că a fost creat aşa, după cum nici fiica sau nora ta nu are nici o vină că a fost creată cu nevoia de a discuta intim despre toate cele!"

REGULA DE AUR SE APLICĂ ŞI LA CAPITOLUL SEXUALITATE

Ideea ce trebuie reţinută este că anatomia şi funcţiile biologice ale soţului tău sunt altfel decât ale tale. El are nevoie de descărcare sexuală aşa cum tu ai nevoie de apropiere emoţională. Acesta este motivul pentru care îi face atâta plăcere actul sexual, în sine. Este un lucru pe care îl savurează şi care îi dă satisfacţie. Ca femeie, tu simţi că trebuie să fiţi foarte apropiaţi pentru a vă putea bucura împreună de actul sexual. Pentru el, în schimb, este exact invers: actul sexual este cel care vă apropie!

Nu uita că sexul intră în aceeaşi categorie cu celelalte aspecte ce fac parte

din Ciclul revigorării, fie sub numele de A-D-I-A-F-A (adică ce trebuie să facă el pentru tine), fie sub cel de C-I-A-G-R-S (ce ar trebui să faci tu pentru el). Iată o regulă care nu se schimbă niciodată: *nu poţi obţine ceea ce ai tu nevoie privându-l pe cel de lângă tine de ceea ce are el nevoie.*

„Ce voiţi să vă facă vouă oamenii, faceţi-le şi voi la fel" (Luca 6:31).

Am să vă spun o glumă mai veche despre un bărbat care-şi căuta de lucru şi care a completat un formular pentru un concurs pe post. La rubrica „Sex: .....", a scris: „Insuficient". Bărbaţii, îndeosebi, vor zâmbi la auzul acestei glume, dar tristul adevăr este că deseori bărbaţii se implică în aventuri extraconjugale din cauză că acasă sunt privaţi de sex. Un bărbat care o apucă pe căi greşite este considerat, de obicei, singurul vinovat pentru aventura sa, dar de multe ori el nu este decât victima ispitei care l-a prins în gheare cu concursul soţiei sale. Al doilea capitol din cartea Proverbe descrie amănunţit avantajele dobândirii înţelepciunii, cunoaşterii şi priceperii. Versetul 16 spune că priceperea te va păzi, „ca să te scape de femeia necunoscută, de străina care întrebuinţează cuvinte ademenitoare".

O DOZĂ DE RESPECT BATE ORICÂND O DOZĂ DE VIAGRA

A fost ademenit de o femeie străină, exact asta a păţit un bărbat a cărui soţie mi-a scris de îndată ce a aflat că soţul ei are o aventură extraconjugală. Ea şi-a dat seama că soţul ei tânjea după admiraţie, la fel cum ea tânjea după dragostea lui. El se afla într-o stare care îl făcea vulnerabil în faţa ispitei de a fi privit cu admiraţie, şi tocmai lucrul acesta s-a întâmplat, cu o colegă de serviciu. În ciuda faptului că toţi cunoscuţii lor aveau impresia că au o „căsnicie perfectă", care dura de mai bine de douăzeci de ani (aveau patru copii adolescenţi, erau implicaţi activ în activităţile bisericii, conduceau o afacere prosperă etc.), el a apucat-o pe căi greşite. S-au despărţit pentru o perioadă, timp în care soţia şi-a dat seama cum stau lucrurile:

> Eram atât de ocupată cu grijile cotidiene, cu copiii etc., încât am neglijat nevoile soţului meu în această privinţă şi l-am lăsat vulnerabil în faţa atacurilor duşmanului. Îmi tot spunea că tânjeşte după ceva anume, dar nu ştia exact după ce, până când a apărut „ea" şi a început să-i ofere acel ceva după care tânjea. Nevoia lui în această privinţă era atât de puternică, încât la un moment dat, pe când eram despărţiţi, a fost gata-gata să renunţe la tot – la căsnicie, familie, afacere, reputaţie,

chiar şi la relaţia lui cu Dumnezeu - doar pentru a avea parte în continuare de respectul şi admiraţia acelei femei. A fost pentru el o perioadă cumplit de zbuciumată din punct de vedere spiritual, căci ştia care era decizia corectă, dar nu voia, pur şi simplu, să renunţe la ceea ce primea din partea ei. Dumnezeu mă ajută să văd care a fost partea mea de vină în destrămarea căsniciei noastre. Soţul meu este un om bine intenţionat şi ştiu că mă iubeşte, iar el ştie că îl iubesc.

În continuare, autoarea scrisorii mi-a mărturisit că a încercat să pună în aplicare Testul respectului, fapt care a dat rezultate uimitoare. A început să-i vorbească respectuos soţului ei, iar el a reacţionat numaidecât, mărturisindu-i că îl „stimulează" să o audă vorbindu-i aşa. De fapt, iată ce ne spune ea: „Foarte curând am împărtăşit momente minunate de intimitate fizică! Se pare că o doză de respect bate oricând o doză de Viagra!"

„Ea l-a ademenit şi l-a atras cu buzele ei ademenitoare" (Proverbe 7:21).

Nu toate aventurile extraconjugale se sfârşesc cu bine, ca în povestea de mai sus. Un soţ care fusese privat de intimitate sexuală şi, în cele din urmă, a intrat într-o legătură extraconjugală, ne-a scris în felul următor:

Nu o învinuiesc pe ea pentru lipsa mea de moralitate, dar ea nu-şi asumă nici cea mai mică parte de vină. Nu o învinuiesc, dar adevărul e că nu este total nevinovată. N-a recunoscut niciodată că ar fi avut şi ea o contribuţie în toată problema asta. Eu vreau să uit tot ce s-a întâmplat, dar ea nu mă lasă să uit. Am greşit, recunosc, dar nu am decis pur şi simplu, într-o bună zi, să mă leg de altă femeie. Dacă aş fi simţit un pic de respect din partea ei, poate că n-aş fi făcut-o. Uneori aveam impresia că mă consideră un ratat. Aşa că, atunci când cineva mi-a spus: „Eşti cel mai grozav lucru de la pâinea feliată încoace!" am căzut în plasă. Ea zice că am fost ademenit de farmecele unei pipiţe blonde. Dar femeia aceea m-a făcut să mă simt foarte bine; n-a fost vorba de sex. În sfârşit, cineva vedea în mine un om capabil. Cu cât mai mult îmi spunea ea lucrul acesta, cu atât eram mai atras de ea.

DACĂ MĂ IUBEŞTE, CUM POATE FI ATRAS DE ALTĂ FEMEIE?

Deseori sexualitatea este motivul pentru care cei doi parteneri nu sunt chiar atât de apropiaţi, dar lucrul acesta se poate manifesta pe căi la care nu

v-ați gândit niciodată. E posibil ca bărbatul să-și dorească să fie deschis față de soția sa, dar când vrea să abordeze subiecte care conduc mai degrabă la periclitarea decât la creșterea sentimentelor de dragoste, femeia se simte stânjenită sau chiar se înfurie. Soția se întreabă de ce soțul ei nu este mai deschis față de ea, când, de fapt, chiar ea i-a impus această atitudine, cu ani în urmă.

În general, soția își dorește mai multă intimitate pe plan emoțional numai în privința acelor aspecte care sporesc sentimentele de dragoste dintre ea și soțul ei. Dacă soțul îi împărtășește anumite „aspecte negative" care îl frământă, cum ar fi, de pildă, tentațiile sexuale cu care se luptă, ea se simte stânjenită sau chiar lezată și supărată. Atunci îi pretinde să-și reprime simțămintele și să se schimbe. Cu alte cuvinte, îi cere să se comporte ca o femeie: „Eu nu poftesc trupul altui bărbat, așa că nici tu să nu pofteși trupul altei femei."

Femeii i se pare perfect normal să-i împărtășească soțului temerile ei legate de propriul trup, de greutatea corporală, de frământările și grijile ei. Se așteaptă ca el să o asculte și să aibă înțelegere față de ea. După ce-i spune tot ce are pe suflet, se simte mult mai bine pentru că, după părerea ei, aceasta va spori sentimentele de dragoste dintre ei. Desigur, problema este că pe el nu îl preocupă atâta propria înfățișare sau greutatea corporală și nu este frământat de tot soiul de temeri și griji, cum i se întâmplă ei. El are altfel de frământări. Totuși, din cauză că soția sa nu se confruntă cu aceleași provocări, preocupările lui tipic masculine nu sunt luate în considerare când vine vorba de intimitatea emoțională.

Orice bărbat înțelege ce vrea să insinueze versetul următor: „David... a zărit o femeie care făcea baie" (2 Samuel 11:2).

Prin urmare, soțul se închide în sine, mai ales după ce a fost dojenit cu asprime. Iar aceasta o determină pe soția lui să tragă concluzia că el e incapabil de intimitate pe plan emoțional. În realitate, ea e cea care i-a cerut să stea deoparte. Ea are un standard foarte ridicat al noțiunii de intimitate emoțională, care implică revigorarea dragostei dintre ei și eliberarea de greutățile care o apasă. Dacă el îi împărtășește ceva care nu o stimulează, ci, dimpotrivă, o împovărează (faptul că se simte ispitit sexual de femeile atrăgătoare, bunăoară), atunci îl condamnă. Își zice în sinea ei: *Cum se poate să fie atras de altă femeie? Nu a zis că mă iubește doar pe mine?*

Ea nu poate să înțeleagă că vederea unei femei „bine dotate", cu un decolteu generos, îl excită pur și simplu. Așa că trage concluzia că el minte

şi presupune că motivul pentru care se simte atras sexual de femeia respectivă este acela că au petrecut deja mult timp împreună (sau, cel puţin, că el şi-ar dori să petreacă timp cu ea), că au stat de vorbă, ajungând să se cunoască şi să se apropie etc. Ea nu poate pricepe cum este posibil ca el să fie stimulat la simpla vedere a unei persoane pe care nici măcar n-o cunoaşte. Îi dă de înţeles că nu are dreptul să fie atras de nici o altă femeie, sub nici o formă, şi că nu mai vrea să audă aşa ceva din partea lui.

Şi probabil că nu va mai auzi niciodată aşa ceva, cu toate că soţul ei se luptă în continuare cu ispitele vizuale şi şi-ar dori să-i poată împărtăşi lucrul acesta soţiei sale. Vă aduceţi aminte de îndemnul adresat soţului în Proverbe 5:19? El trebuie să-şi găsească mereu plăcerea în sânii soţiei sale – nu în ai altei femei. Cea mai mare parte a capitolului 5 din cartea Proverbe este consacrată prevenirii bărbaţilor în privinţa primejdiilor pe care le naşte adulterul. De ce? Pentru că înţeleptul autor al acestui pasaj a urmărit să le ofere bărbaţilor o perspectivă sănătoasă asupra sexului. Soţul care îşi iubeşte soţia ar trebui să se bucure de sex, ca de un dar de la Dumnezeu, adică doar în cadrul relaţiei conjugale.[1]

Amintiţi-vă, de asemenea, de avertismentul rostit de Isus: „Orişicine se uită la o femeie, ca s-o poftească, a şi comis adulter cu ea în inima lui" (Matei 5:28). Domnul nostru ştie că bărbaţii sunt stimulaţi vizual. Sexul ocupă un loc de frunte în mintea bărbatului şi, ori de câte ori vede o femeie care îi atrage privirea, el poate să fie stimulat sexual.

Într-o exprimare mai simplă, bărbatul este receptiv la ceea ce vede. El are nevoie ca soţia lui să-i înţeleagă frământările. Dacă ar vrea să-i ascundă adevărul, nu ar pomeni niciodată despre acest subiect. Soţia tânjeşte după apropiere, deschidere şi înţelegere din partea soţului ei. Poţi obţine toate acestea în două moduri: (1) străduieşte-te să-i oferi descărcarea sexuală de care are nevoie, chiar dacă uneori nu „ai chef", sau (2) dă-i de înţeles că încerci să accepţi faptul că se simte ispitit din punct de vedere sexual, chiar dacă nu poţi să înţelegi lucrul acesta. Îngăduindu-i să-ţi împărtăşească din frământările lui, vei avea şansa de a-i fi prietenă şi iubită în acelaşi timp.

Dacă soţul tău este un bărbat obişnuit, înseamnă că are nevoi pe care tu nu le ai. Atunci când îl condamni, îl pedepseşti sau îl supui la privaţiuni, se simte dispreţuit ca persoană. Dacă soţul tău simte că nu-i respecţi frământările, dorinţa sexuală faţă de tine şi bărbăţia, se va îndepărta de tine. Însă el are nevoie de tine; ştiai asta dinainte să te măriţi cu el. Devenind conştientă de nevoia lui şi căutând să i-o satisfaci, vei vedea că şi el se va strădui să îţi împlinească nevoile. Nu cred că există vreo cale mai eficientă de

a pune pe butuci Ciclul nebuniei şi de a accelera Ciclul revigorării la turaţia maximă.

EL VA SIMŢI CĂ APRECIEZI DORINŢA LUI DE INTIMITATE SEXUALĂ ATUNCI CÂND...

- eşti mai receptivă la avansurile sale sexuale, ba chiar preiei iniţiativa din când în când;
- înţelegi faptul că el are nevoie de descărcare sexuală, la fel cum tu ai nevoie de descărcare emoţională;
- îl laşi să-ţi împărtăşească ispitele sexuale cu care se confruntă, fără să te temi că-ţi va fi infidel şi fără să-l condamni;
- nu încerci să-l determini să fie mai comunicativ cu tine privându-l de sex.

Capitolul douăzeci şi doi

Ciclul revigorării va funcţiona dacă tu îl pui în funcţiune

Într-o zi i-am trimis un e-mail, spunându-i cât de mult îl respect. Seara mi-a zis că a fost foarte mişcat de gestul meu... M-am rugat pur şi simplu, lăsându-L pe Dumnezeu să mă înveţe ce să-i spun, şi metoda a dat rezultate. Trebuie să vă spun că într-o vreme ne trimiteam unul altuia mesaje UCMTI (uite cât de mult te iubesc). Pe ale mele le-am schimbat în UCMTR (uite cât de mult te respect), ceea ce i-a plăcut la nebunie. În săptămâna care a urmat, soţul meu m-a sunat în toiul zilei ca să-mi spună motivele pentru care mă iubeşte. Suntem căsătoriţi de zece ani şi n-a mai făcut asta niciodată!

Scrisoarea aceasta este doar una dintre zecile de scrisori pe care le-aş putea folosi drept exemplu în ceea ce priveşte puterea benefică a Ciclului revigorării asupra căsniciei. Înţelegerea faptului că nevoia cea mai profundă a soţiei este aceea de dragoste, iar nevoia cea mai profundă a soţului este cea de respect stă la baza bunei funcţionări a căsniciei. O dată declanşat Ciclul revigorării, dragostea lui stimulează respectul ei şi respectul ei stimulează dragostea lui. (Vezi pag. 115.)

Cum îşi manifestă soţul dragostea faţă de soţia lui?

După cum am văzut, pentru soţie dragostea îmbracă mai multe forme, înmănuncheate în iniţialele A-D-I-A-F-A. În continuare vă prezint o scurtă

recapitulare a acestor şase concepte. Dacă soţul memorează şi pune în practică fie şi numai unul sau două dintre ele în fiecare zi, poate să considere că şi-a îndeplinit partea sa în sensul menţinerii în mişcare a Ciclului revigorării. Soţii ar trebui să-şi pună următoarele întrebări:

1. Apropiere – Îmi amintesc eu mereu să caut să mă apropii de ea şi să accept nevoia ei de a sta de vorbă şi de a intra în contact cu mine, pentru a fi sigură că o iubesc?
2. Deschidere – Îi împărtăşesc eu gândurile mele, fără să mă împotrivesc eforturilor ei de a mă face mai comunicativ?
3. Înţelegere – Am eu grijă să nu o „rezolv" ori de câte ori îmi vorbeşte despre problemele sau grijile ei? Îmi aduc aminte că ea are o personalitate unitară şi, prin urmare, orice se întâmplă o afectează, mai ales pe plan emoţional?
4. Atitudine împăciuitoare – Sunt eu mereu dispus să rezolv conflictele care apar între noi, având grijă să nu spun niciodată: „Hai s-o lăsăm baltă şi să ne vedem de treabă"?
5. Fidelitate – Caut eu în permanenţă să-i dau de înţeles că îi voi fi mereu fidel – că ea e singura mea dragoste, singura femeie din lume pentru mine?
6. Apreciere – Îi dau eu permanent de înţeles că o preţuiesc şi o apreciez enorm ca persoană? Îi comunic faptul că ceea ce face şi ce gândeşte contează pentru mine? Ştie că nu aş putea trăi fără ea?

CUM ÎŞI MANIFESTĂ SOŢIA RESPECTUL FAŢĂ DE SOŢUL EI?

O soţie îi arată soţului ei că îl respectă prin intermediul C-I-A-G-R-S, servindu-se de aceste şase concepte pentru a-i transmite cât este el de important şi de preţios pentru ea. Soţiile ar trebui să-şi pună următoarele întrebări:

1. Cucerire – Stau mereu alături de el, dându-i de înţeles că îl sprijin în munca şi în eforturile sale?
2. Ierarhie – Îl las să vadă că îl respect şi-i apreciez dorinţa de a mă proteja şi de a ne purta de grijă mie şi familiei noastre? Ce am făcut în ultimul timp pentru a-i comunica lucrul acesta?
3. Autoritate – I-am spus în mod explicit că, dată fiind responsabilitatea lui de a avea grijă de mine (şi chiar de a-şi da viaţa pentru mine, la nevoie), îi recunosc autoritatea în familie? Îl las pe el să fie liderul? Ce

am făcut în această privință în ultimul timp?

4. Gândire rațională – Am încredere în capacitatea lui de a analiza lucrurile și de a veni cu soluții, sau mă bazez exclusiv pe „intuiția" mea?
5. Relație – Îmi petrec timpul alături de el, ca o prietenă adevărată, ori de câte ori e posibil?
6. Sexualitate – Îi respect nevoia de descărcare sexuală chiar și atunci când eu nu am chef?

Dacă soțul își exprimă dragostea față de soția sa prin intermediul A-D-I-A-F-A, iar soția îi arată soțului ei că-l respectă prin C-I-A-G-R-S, fiecare va satisface nevoile celuilalt. Frumusețea constă tocmai în faptul că, împlinind o nevoie a celuilalt, vei primi o răsplată pe măsură, în sensul că partenerul tău, la rândul său, va satisface una dintre nevoile tale. Secretul e să fii mereu dispus să ai o atitudine îngăduitoare față de cel de lângă tine, după cum a constatat și femeia aceasta:

> Cred că tocmai am realizat un lucru... Nu aș putea spune că soțul meu nu-mi arată destulă dragoste sau că nu caută să mă înțeleagă. Problema e că am ajuns iar în punctul acela în care, dacă el face ceva altfel decât îmi doresc eu, mi se pare că nu e-n regulă. Bun, deci sunt o idioată! El este iubitor, amabil etc., în multe privințe, iar eu nu văd decât un singur lucru, și anume ceea ce nu-mi convine!... N-ați putea să vă scoateți mâna prin monitor și să mă pocniți cu o bâtă între ochi? Am nevoie să învăț să mă bucur și să-mi exprim aprecierea față de căile și modalitățile prin care soțul meu îmi arată că mă iubește. Vreți să vă rugați pentru mine, ca să devin conștientă cu adevărat de lucrul acesta, să-l asimilez în profunzime și să acționez ca atare, așa încât asta să fie prima mea reacție, nu reproșurile și negativismul meu obișnuit?

Îmi place sinceritatea de care dă dovadă această soție, ca să nu mai spun de felul în care raționează. Ea își dă seama că seamănă mult cu Eva, care avea la dispoziție întregul Paradis, dar și-a dorit mai mult (vezi Geneza 3). Într-o lume căzută, nu întotdeauna poți să ai „mai mult". Nu poți atinge desăvârșirea Sfântului Graal, căci ea va fi întotdeauna mai presus de puterile tale. Însă poți să-ți însușești Legătura dintre Dragoste și Respect, care îți va oferi *mai mult decât suficient* pentru a-ți revigora căsnicia. Acționează pe baza principiilor cuprinse în A-D-I-A-F-A și C-I-A-G-R-S și relația voastră, ca soț și soție, se va îmbunătăți, lăsând în urmă o bună parte din aspectele negative de până acum. (Dacă nu ați citit încă anexa C, faceți-o acum, pentru a învăța cum să vă împărtășiți unul celuilalt nevoile pe care le aveți.)

DE LA CICLUL REVIGORĂRII LA CICLUL RECOMPENSEI

În partea a treia vă voi arăta cum puteţi duce la bun sfârşit procesul de instaurare a Dragostei şi Respectului, proces destinat îmbunătăţirii căsniciei voastre. Vă voi arăta cum puteţi combina credinţa cu toate celelalte principii învăţate pe parcursul acestei cărţi, aşa încât să aveţi parte de recompensa unui mariaj fericit. Este ceea ce eu numesc Ciclul recompensei:

DRAGOSTEA LUI ESTE O BINECUVÂNTARE,
INDIFERENT DE RESPECTUL EI;
RESPECTUL EI ESTE O BINECUVÂNTARE,
INDIFERENT DE DRAGOSTEA LUI.

Ciclul recompensei vă va descoperi cea mai bună cale de a vă dezvolta capacitatea de a-i satisface partenerului de viaţă nevoile cele mai profunde, aceasta în timp ce manifestările voastre de Dragoste şi Respect vor purta amprenta inconfundabilă a credinţei în Hristos. Veţi învăţa că dragostea necondiţionată a soţului oglindeşte dragostea lui Hristos pentru Biserică, în timp ce respectul necondiţionat al soţiei simbolizează reverenţa Bisericii faţă de Hristos. Am să vă împărtăşesc felul în care Ciclul recompensei contribuie la dezvoltarea maturităţii voastre lăuntrice şi a libertăţii spiritului, felul în care acest ciclu vă poate transforma în exemple vrednice de urmat de către cei din jur şi felul în care vă puteţi câştiga partenerul de viaţă printr-o atitudine înţeleaptă.

PARTEA A TREIA

CICLUL RECOMPENSEI

Pe tot parcursul acestei cărţi am căutat să scot în evidenţă faptul că, dacă soţul şi soţia sunt amândoi bine intenţionaţi, pot aplica principiile Dragostei şi Respectului pentru a-şi îmbunătăţi şi înfrumuseţa căsnicia. Am subliniat ideea că trebuie să ai încredere în cel de lângă tine; trebuie să faci tu primul pas în punerea în practică a acestor principii, fără să-i refuzi celuilalt lucrurile de care are nevoie, din dorinţa de a-l determina în felul acesta să-ţi ofere ceea ce ai tu nevoie. De asemenea, am văzut în capitolele precedente că Dumnezeu le porunceşte bărbaţilor să-şi iubească soţiile, iar femeilor să-şi respecte soţii, dar, mai mult decât atât, le-o cere să o facă în mod *necondiţionat*.

Dar ce-i de făcut dacă soţul tău nu-ţi arată dragoste, cu toate că tu îl tratezi cu respect? Sau dacă soţia ta nu te tratează cu respect, în ciuda faptului că tu îi arăţi dragoste? Dacă tot nu ai nimic de câştigat de pe urma practicării Dragostei şi Respectului, de ce să-ţi mai baţi capul? Ciclul recompensei îţi oferă răspunsurile la aceste întrebări. Într-un sens cât se poate de real, Ciclul recompensei reprezintă cea mai importantă parte a acestei cărţi. Citiţi în continuare şi veţi înţelege de ce.

Capitolul douăzeci şi trei

Adevăratul motiv al Dragostei şi Respectului

Probabil principala cauză care face ca atâtea cupluri să bată pasul pe loc undeva între Ciclul nebuniei şi Ciclul revigorării este teama că, oricât s-ar strădui să practice Legătura dintre Dragoste şi Respect, nu vor vedea nici un rezultat. Iată câteva comentarii care mi-au fost transmise fie prin e-mail, fie personal, cu prilejul conferinţelor pe care le-am susţinut: „Mă tem că am să merg pe drumul ăsta animată de cele mai bune intenţii, dar soţul meu se va purta la fel de urât cu mine..." „Soţia mea va continua să mă trateze fără respect, călare pe o mătură şi mai mare ca înainte..." „Soţul meu va fi la fel de lipsit de iubire. Se va înscrie la şcoala de nesimţiţi şi va fi premiant."

Desigur, întotdeauna există şi excepţii – în cazul acesta, cineva care se teme să ia o atitudine respectuoasă din cauză că s-ar putea să funcţioneze! O soţie mi-a scris după cum urmează:

> Sfatul dumneavoastră de a-mi cere scuze şi de a-i da de înţeles cât de mult îl respect este minunat. Chiar am de gând să fac asta. Dar, în adâncul inimii, mă tem că s-ar putea că el să reacţioneze pozitiv şi nu ştiu dacă sunt pregătită pentru ceva mai profund decât avem în prezent: o înţelegere reciprocă a rolurilor care ne revin ca părinţi. Mă sperie gândul că aş putea să fac un lucru atât de important, fără a fi pregătită să fac faţă unui alt gen de interes al lui faţă de mine.

Altă întrebare pe care o aud adesea este: „De ce să arăţi dragoste sau respect, dacă nu există reciprocitate?" Un cuplu a participat la o conferinţă de-a noastră. Ea a fost de acord să se poarte mai respectuos, dar iată ce a avut de zis soţul ei:

...i-a trecut foarte repede, ca şi când ar fi fost un vis. A redevenit cea de dinainte. Nu are încredere în mine din cauza relaţiei cu tatăl ei. Întotdeauna a fost rea de gură, având o atitudine ostilă şi făcând comentarii urâte la adresa bărbaţilor, în general. Mă simt ca un orfan în propria mea casă. Sau ca un soţ fără nevastă. Când mă gândesc la ea, îmi vine imediat în minte atitudinea ei critică, negativă, ostilă şi dezaprobatoare... Sentimentele pe care le am faţă de soţia mea se răcesc pe zi ce trece, din cauza atitudinii ei faţă de mine, prin care mă face să mă simt ca o cârpă... Am nevoie să o înţeleg şi am nevoie de înţelepciune, ca să ştiu cum să reacţionez în faţa atacurilor ei.

NU RENUNŢA – ÎNCREDE-TE ÎN DUMNEZEU ŞI LASĂ-L PE EL SĂ ACŢIONEZE

Scrisorile de acest gen mă întristează de fiecare dată, dar sfatul meu este următorul: *Nu renunţa, chiar dacă ai impresia că nu ajungi la nici un rezultat*. Continuă să-i arăţi celui de lângă tine dragoste necondiţionată sau, după caz, respect necondiţionat. Caută să observi chiar şi cele mai neînsemnate progrese. Poate că soţul tău nu-ţi aduce flori, dar repară în sfârşit robinetul stricat. Poate că soţia ta se plânge şi acum că o doare capul, dar cel puţin a lăsat-o mai moale cu negativismul. Vă aduceţi aminte de lentilele roz şi albastre? Nu ne vine uşor să observăm lucrurile care se petrec în avantajul nostru, nici impactul pe care îl avem asupra partenerului nostru de viaţă.

„Faceţi binele, fără să vă temeţi de ceva" (1 Petru 3:6).

Un exemplu elocvent îl constituie scrisoarea pe care am primit-o din partea unei soţii, care îmi spunea că soţul ei a sunat-o într-o seară de la serviciu, ca să o anunţe că primise un bonus neaşteptat, pe lângă salariu. „Slavă Domnului!" a exclamat ea, iar asta l-a înfuriat. A început să i se plângă cât de mult are el de muncit. Ea a încercat să-i amintească faptul că au mare nevoie de banii respectivi, aşa că „de ce să nu fim recunoscători?" În timp ce el continua să-şi exprime nemulţumirea în legătură cu propria-i soartă, ea (care se pricepea de minune să ţină predici) a decis ca de data asta să nu-i mai facă morală, îndemnându-l să nu-şi mai plângă atâta de milă. În schimb, l-a ascultat respectuoasă, fără să scoată nici un cuvânt. Cum nu zicea nimic, la un moment dat el i-a spus: „Încetează odată cu tăcerea asta. Vorbesc serios; nu-ţi sta în fire şi mă

enervează. Ceva nu-i în regulă. Nu-mi place deloc. Nu ţi-am cerut niciodată să taci. Ţi-am cerut doar să mă asculţi fără să ai de fiecare dată ceva de comentat. Aşa că încetează cu tăcerea!"

Soţia cu pricina mi-a scris că tăcerea ei respectuoasă „nu pare să dea rezultate", însă eu i-am răspuns că, din contră, dădea rezultate nemaipomenite. În acest punct al căsniciei lor, trebuia ca năravurile proaste ale soţului ei să dispară, iar el se simţea deja condamnat pentru acestea. Tăcerea ei l-a făcut, probabil, să se audă pe sine însuşi şi nu i-a plăcut ceea ce a auzit. De aceea s-a înfuriat. Dar adevărul e că tăcerea ei *a dat* rezultate extraordinare. Am îndemnat-o să aibă răbdare şi să lase condamnarea soţului ei în seama Duhului Sfânt.

În fond, toţi trebuie să ne bizuim pe cel ce este „Ajutorul" nostru, adică pe Duhul Sfânt, pentru a „dovedi lumea vinovată în ce priveşte păcatul" (Ioan 16:7-8).

Peste câteva luni mi-a scris din nou: „Lucrurile merg foarte bine în căsnicia noastră. Conflictele dintre noi s-au diminuat considerabil." Viaţa spirituală a soţului ei se îmbunătăţise în mod semnificativ, iar ea îi mulţumea lui Dumnezeu pentru asta, dar – a adăugat ea: „Îmi place să cred că am contribuit şi eu, prin atitudinea şi tăcerea mea, prin respectul pe care i l-am arătat cu vorba şi cu fapta." Soţia aceasta este un exemplu perfect în ceea ce priveşte îndoielile care se nasc atunci când lucrurile nu par să meargă prea bine. E nevoie de timp – uneori de luni în şir – până să se vadă o schimbare. Nu vă îndoiţi de lumina Cuvântului lui Dumnezeu când treceţi prin momente grele.

Vă voi da un alt exemplu de soţie care avea impresia că nu se întâmplă nimic, dar mai târziu a fost uluită de schimbarea petrecută. L-a sunat pe fostul său soţ şi i-a cerut iertare pentru că, pe parcursul căsniciei lor, nu-i prea respectase poziţia de cap al familiei. (Ea este creştină, el nu.) S-au scurs câteva clipe de tăcere, după care el i-a răspuns: „Mulţumesc." Conversaţia lor s-a încheiat aici, însă, câteva zile mai târziu, el a sunat-o în toiul nopţii şi a întrebat-o plângând ce o făcuse să-şi ceară iertare. Ea i-a explicat că era nevoită să-şi ceară iertare pentru că nu fusese aşa cum trebuie să fie o soţie. Din nou, conversaţia s-a încheiat brusc. Părea să nu se întâmple mare lucru. A mai trecut o săptămână şi el a sunat-o din nou în toiul nopţii. Se gândise la tot ceea ce făcuse el şi îi părea rău. I-a mărturisit toate greşelile pe care le săvârşise – „cele mai frumoase cuvinte pe care mi-a fost dat să le aud din partea lui".

În altă situaţie, soţia a părăsit căminul conjugal şi şi-a cumpărat o locuinţa

nouă. L-am sfătuit pe soţul ei să-şi trateze soţia cu mai multă dragoste. S-a conformat şi, după o bucată de vreme, a început să vadă mici progrese. Într-o bună zi, ea i-a spus: „Ce aştepţi, să te rog în genunchi să-mi ceri să mă întorc acasă?"

Exemplele de mai sus ilustrează ceea ce se poate întâmpla. Nu renunţa din cauză că au trecut săptămâni sau luni în şir, fără nici un rezultat. Faptul că rezultatul întârzie să apară nu înseamnă că ai eşuat. Să nu crezi că ceea ce faci este zadarnic. De multe ori, dragostea sau respectul lucrează în inima soţiei sau soţului tău, chiar dacă nu-ţi dai seama de asta. Ceva se întâmplă în sufletul partenerului tău. Încrede-te în Dumnezeu şi El va lucra.

CE E DE FĂCUT ATUNCI CÂND METODA PUR ŞI SIMPLU NU FUNCŢIONEAZĂ?

Care e temerea ta cea mai mare legată de căsnicie? Ca soţ, nu-i aşa că cel mai tare te sperie gândul de a-i arăta soţiei tale dragoste, iar ea să îţi răspundă apoi cu dispreţ? În replică la încercarea ta bine intenţionată de a fi deschis, înţelegător, împăciuitor, devotat, cald şi iubitor, ea continuă să fie nerespectuoasă cu tine.

Pe de altă parte, ca soţie, nu-i aşa că cel mai tare te sperie gândul de a-ţi trata soţul cu respect, iar el să se arate şi mai lipsit de dragoste ca înainte? Ai învăţat limbajul respectului – o „limbă străină" pentru tine – apreciind munca lui, dorinţa lui de a proteja şi de a purta de grijă, de a sluji şi de a conduce, de a-ţi împărtăşi gândurile şi părerile lui. Ai încercat, de asemenea, să-i oferi o prietenie caldă şi mai multă intimitate sexuală. În ciuda tuturor acestor lucruri, el rămâne la fel de neiubitor. De bună-credinţă, ai făcut tu primul pas, dând dovadă de mai multă maturitate, dar soţul tău nu s-a schimbat câtuşi de puţin.

Referindu-se la încercările şi suferinţele prin care vor trece aceia care cred în El, Isus a spus că „omul va avea de vrăjmaşi chiar pe cei din casa lui" (Matei 10:36). Poate că pentru tine lucrurile stau exact în felul acesta. Prin urmare, ce-i de făcut, să-ţi spui pur şi simplu: „Chestia asta cu Dragostea şi Respectul nu funcţionează"? Atunci când iubeşti sau respecţi în mod necondiţionat, tu I te supui lui Dumnezeu şi voii Sale pentru tine. La urma urmelor, adevărul este că partenerul tău şi căsnicia ta nu au nimic de-a face cu lucrul acesta. Tu nu faci decât să îţi dovedeşti pur şi simplu supunerea şi credinţa prin atitudinea ta faţă de soţia care pare greu de iubit sau faţă de soţul nevrednic de respect. *Dragostea necondiţionată şi respectul necondiţionat vor*

fi răsplătite. Este ceea ce eu numesc Ciclul recompensei. Isus a spus: „Căci dacă iubiţi pe cei care vă iubesc, ce răsplată aveţi?" (Matei 5:46). Poate că Isus S-a gândit la căsnicia ta atunci când a spus asta.

Cred că şi Pavel s-a gândit tot la căsnicie atunci când a scris, în Efeseni 6:7-8: „Slujiţi-le cu bucurie, ca Domnului, iar nu oamenilor, căci ştiţi că fiecare, fie rob, fie liber, va primi răsplată de la Domnul, după binele pe care-l va fi făcut." În acest context, Pavel vorbeşte despre felul în care robii îşi pot sluji stăpânii, dar observaţi că, în încheierea pasajului cu pricina, el afirmă că textul este aplicabil şi celor liberi. Cu alte cuvinte, ideea este valabilă pentru toţi credincioşii. Dacă mergeţi puţin înapoi în text, urmărind firul gândirii sale, veţi constata că el aplică acelaşi principiu şi în cazul relaţiei dintre copii şi părinţi (vezi Efeseni 6:1-4), precum şi în cel al relaţiei dintre soţ şi soţie (vezi Efeseni 5:22-33). Pavel spune că, în tot ceea ce facem ca pentru Domnul, vom fi răsplătiţi de Domnul. În căsnicie contează orice gest, chiar dacă cel de lângă tine te ignoră! Aceasta este esenţa Ciclului recompensei (vezi desenul de la pag. 253):

„Nu întoarceţi rău pentru rău, nici ocară pentru ocară; dimpotrivă, binecuvântaţi" (1 Petru 3:9).

DRAGOSTEA LUI ESTE O BINECUVÂNTARE,
INDIFERENT DE RESPECTUL EI;
RESPECTUL EI ESTE O BINECUVÂNTARE,
INDIFERENT DE DRAGOSTEA LUI.

Când am început să promovez acest adevăr biblic şi mai ales felul în care se circumscrie el contextului conjugal, am fost oarecum nesigur de felul în care vor percepe oamenii mesajul meu. În mod surprinzător, mulţi au primit mesajul despre Ciclul recompensei cu multă deschidere. Cei care se simt deznădăjduiţi înţeleg dintr-o dată că persoana lor contează în ochii lui Dumnezeu, că *nimic nu se iroseşte*. Gândul acesta nu numai că revigorează căsniciile aflate pe punctul de a se destrăma, dar este de folos şi celor sănătoase. Principiul care stă la baza Ciclului recompensei este aplicabil în egală măsură atât căsniciilor solide, cât şi celor care scârţâie. În fond, toţi soţii şi toate soţiile ar trebui să practice principiile Dragostei şi Respectului, în primul rând şi mai presus de orice ca urmare a supunerii faţă de Hristos. În caz contrar, e foarte uşor să devii arogant şi mândru pentru că mariajul tău e „nemaipomenit".

Toate cuplurile ar trebui să ia aminte. Cei care cred că stau pe un teren solid ar putea oricând să cadă. Atâtea căsnicii par să meargă foarte bine şi, dintr-o dată, *bum!* Li se desprind roţile. Dacă ne luăm ochii de la Hristos (sau dacă nu i-am aţintit niciodată asupra Lui), căsnicia noastră e zidită pe nisip, iar când vine furtuna, o va spulbera (vezi Matei 7:24-27).

Un alt avantaj care decurge din Ciclul recompensei, în vederea unei căsnicii reuşite, este faptul că puteţi să înţelegeţi de ce vă purtaţi unul cu celălalt aşa cum o faceţi şi, prin urmare, veţi fi mai în măsură să le explicaţi altor cupluri Legătura dintre Dragoste şi Respect. Şi pe măsură ce alte cupluri îşi însuşesc această legătură, recompensele sporesc în mod exponenţial. Care sunt aceste recompense? De unele dintre ele avem parte aici, pe pământ, dar cel mai important e că vom primi o răsplată incredibilă sus, în ceruri.

RĂSPLATA CEREASCĂ – VEŞNICUL „AHHH!"

Odată l-am auzit vorbind pe un om al lui Dumnezeu, care suferea de paralizie cerebrală. Era de o inteligenţă sclipitoare: „Dumnezeu mă pregăteşte pentru ceruri... acum mă aflu în cuptorul Lui, ca să zic aşa. Sunt pus la copt pentru un scop veşnic. Încă nu sunt destul de copt. După ce voi muri şi voi ajunge în faţa Lui, El îmi va spune: «Bine pregătit»." Mi-au plăcut foarte mult cuvintele lui.

Isus ne instruieşte aşa încât să primim şi noi calificativul „Bine pregătit". El vrea să ne spună: „Bine, rob bun şi credincios; ai fost credincios peste puţine lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intră în bucuria stăpânului tău!" (Matei 25:21).

Te-ai gândit vreodată cum va fi să „intri în bucuria stăpânului tău"? Va fi o bucurie nemărginită. Gândeşte-te la ziua absolvirii liceului, la ziua nunţii, la aniversarea zilelor de naştere, la ziua în care ai devenit părinte, la vacanţele de vară, la promovările de la locul de muncă, la ziua pensionării, la momentele plăcute petrecute în compania prietenilor, la încurajările părinţilor, la călăuzirea către Hristos a membrilor familiei, la sănătatea de care te bucuri. Ce-ar fi dacă ai trăi într-o singură clipă toată bucuria şi extazul acelor experienţe, la maximă intensitate? Gândeşte-te că, atunci când vei „intra în bucuria stăpânului tău", intensitatea va fi de un milion de ori mai mare.

Ce vei simţi atunci când vei trăi momentul acela nesfârşit de bucurie? Îţi aduci aminte de vremea când îţi doreai să primeşti în dar, de Crăciun, o bicicletă, iar părinţii nu voiau să-ţi spună dacă o vei primi sau nu? Aşteptai cu sufletul la gură dimineaţa de Crăciun. În sfârşit, sosea momentul aşteptat

şi iată că, sub pomul împodobit, se afla o bicicletă nou-nouţă, strălucitoare, şi în clipa aceea n-ai putut să rosteşti decât: „Ahhh!"

Sau gândeşte-te la surpriza unei femei care primeşte un inel cu diamant. Ea exclamă, cu vocea gâtuită de emoţie: „Ahhh!" Odată mă aflam la New York şi, stând de vorbă cu un grup de investitori de pe Wall Street, am întrebat dacă vreunul dintre ei avusese vreo experienţă de genul acesta, în faţa căreia nu poţi decât să exclami: „Ahhh!" Unul dintre ei mi-a spus: „Da, atunci când am primit primul meu bonus salarial neaşteptat, în valoare de 100000 de dolari". Am înghiţit în sec şi i-am răspuns: „Mda, înseamnă că pricepi oarecum ce vreau să spun."

Îţi dai seama că cea mai grozavă experienţă de felul acesta din viaţa ta este undeva în faţă, te aşteaptă? Dumnezeu te urmăreşte cu atenţie şi vrea să te răsplătească. „...Fiecare îşi va primi lauda de la Dumnezeu" (1 Corinteni 4:5). Pentru a păstra mereu viu gândul la ceea ce te aşteaptă, memorează Efeseni 6:7-8: „Slujiţi-le cu bucurie, ca Domnului, iar nu oamenilor, căci ştiţi că fiecare, fie rob, fie liber, va primi răsplată de la Domnul, după binele pe care-l va fi făcut." Imaginează-ţi scena în care credincioşii urcă la cer şi stau în faţa lui Hristos. Unui soţ El îi spune: „Bine pregătit. I-ai arătat dragoste soţiei tale, în ciuda lipsei ei de respect. Cât de curând vei primi înapoi fiecare gest iubitor pe care i l-ai dăruit ei." Unei soţii îi spune: „Bine pregătită. L-ai tratat cu respect pe soţul tău, chiar dacă el nu a fost iubitor faţă de tine. Te-am urmărit. Vei fi răsplătită pentru fiecare dovadă de respect."

Apoi, Isus îţi face semn să intri în locul numit Paradis (vezi Luca 23:43). El te-a „păstrat pentru împărăţia Lui cerească" (2 Timotei 4:18). Intrând în locul acela alături de Isus, te simţi cuprins de o bucurie sfântă, datorată „...Aceluia care poate să... vă aşeze fără vină şi plini de bucurie înaintea slavei Sale" (Iuda 24). În momentul acela, fără să te fi aşteptat la una ca asta, primeşti un cadou atât de valoros, încât exclami un „Ahhh!" sfânt. Ceea ce ai primit depăşeşte orice închipuire. Dintr-o dată, într-o clipită, eşti învăluit în dragoste şi slavă. Eşti, literalmente, în „slavă", o slavă veşnică, ce nu va dispărea niciodată (Coloseni 3:4).[1]

A încerca să descrii cerul e ca şi cum ai încerca să descrii ceva absolut indescriptibil. Nici măcar Pavel nu a fost în stare să spună decât că „întristările noastre uşoare de o clipă lucrează pentru noi tot mai mult o greutate veşnică de slavă" (2 Corinteni 4:17; vezi, de asemenea, Romani 8:18).

Să revenim la Matei 25:21: „Ai fost credincios în puţine lucruri". Care-or fi acele „puţine lucruri"? Fără îndoială, în această categorie intră ceea ce spune Pavel în Efeseni 5: „fiecare... să-şi iubească soţia... şi soţia să-şi

respecte soţul" (versetul 33). Atunci când iei hotărârea de a-ţi iubi sau de a-ţi respecta partenerul de viaţă, beneficiile sunt nelimitate. Isus îţi propune un târg. Fă câteva lucruri aici, pe pământ, pentru o bucată de vreme, şi vei primi în schimb o mulţime de lucruri sus, în cer, pe vecie.

CEEA CE CONTEAZĂ ÎN OCHII LUI DUMNEZEU CONTEAZĂ CU ADEVĂRAT!

În ochii lumii, pare anormal ca o soţie să-l trateze cu respect pe soţul ei, în pofida faptului că acesta o tratează cu asprime şi lipsă de dragoste. Pare anormal ca un soţ să-i arate dragoste unei femei dispreţuitoare şi nerespectuoase. Dar pentru Dumnezeu este o atitudine firească, normală. Aceste eforturi aparent zadarnice contează în ochii lui Dumnezeu, pentru că aceasta este slujirea pe care El o răsplăteşte. Ceea ce în ochii lui Dumnezeu e o dovadă de înţelepciune este o nebunie în ochii lumii (vezi 1 Corinteni 3:19).

Îmi place să îmi imaginez lucrul acesta ca pe un clinchet răsunător, care se face auzit în ceruri ori de câte ori credincioşii fac lucruri pe care lumea le consideră prosteşti. Ca şi cum milioane de îngeri ar sta cu mâinile pe un mâner gigantic. De fiecare dată când faci un gest de dragoste sau de respect la adresa partenerului de viaţă, îngerii trag de mânerul respectiv. O comoară secretă se revarsă într-un potir de aur uriaş... *cling-cling!* Căpetenia îngerilor exclamă: „A făcut-o din nou! I-a arătat dragoste acelei femei dispreţuitoare"... „Iar a făcut-o! L-a tratat cu respect pe bărbatul acela demn de milă! Haideţi cu toţii, să mai tragem o dată! *Cling-cling!*"

Da, imaginea pe care v-am descris-o pare oarecum fantezistă, dar s-ar putea să nu fie chiar atât de exagerată. Rugăciunile sfinţilor sunt adunate în „potire de aur" (Apocalipsa 5:8). Într-un fel sau altul, Dumnezeu ţine socoteala. După cum spune Pavel, „fiecare... va primi răsplată de la Domnul, după binele pe care-l va fi făcut" (Efeseni 6:8). Sistemul divin orânduit de Dumnezeu funcţionează perfect şi pentru toate lucrurile ni se va cere socoteală. Cărţile vor fi deschise şi noi vom fi judecaţi pe baza faptelor consemnate acolo (vezi Apocalipsa 20:12).

Ce vreau să spun cu asta, că trebuie să ne câştigăm mântuirea? Nicidecum. Pavel afirmă cât se poate de clar că suntem mântuiţi prin har, pe baza credinţei noastre – „şi aceasta... este darul lui Dumnezeu; nu prin fapte..." (Efeseni 2:8-9). Dar citiţi Efeseni 2:10. Noi suntem chemaţi să facem faptele bune pe care Dumnezeu le-a pregătit mai dinainte pentru noi. De ce? Nu

pentru a-L îmbuna pe Dumnezeu sau pentru a-I da ceva „cât de mic" în schimbul mântuirii noastre, ci, pur şi simplu, pentru a-I face plăcere. Iar atunci când Îi facem plăcere, El ne răsplăteşte.

În 1 Corinteni 3:11-15, Pavel face o distincţie categorică între mântuire şi răsplată. Fiecare credincios ar trebui să clădească cu grijă pe singura temelie adevărată – Isus Hristos. „Iar dacă cineva clădeşte pe această temelie: aur, argint, pietre scumpe, lemn, fân, trestie, lucrarea fiecăruia va fi dată pe faţă, ziua Domnului o va face cunoscută, căci se va descoperi în foc şi focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia. Dacă lucrarea zidită de cineva pe temelie va rămâne, el va primi o răsplată; dar dacă lucrarea lui va fi arsă, îşi va pierde răsplata. Cât despre el, va fi mântuit, dar ca prin foc" (versetele 12-15).

Unii spun că răsplata nu este importantă, dar Isus spune: „Iată, Eu vin curând şi răsplata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după fapta lui" (Apocalipsa 22:12)..

Unii dintre noi ar fi tentaţi să spună: „Nu mă interesează răsplata – nu vreau decât să-L urmez pe Domnul şi să ajung în cer." Dar ia gândiţi-vă o clipă. Dacă Hristos spune că vrea să te răsplătească, cine eşti tu ca să declari: „Mie nu-mi pasă de asta"? Este o atitudine de falsă umilinţă să spui: „Oh, răsplata contează aşa de puţin." Răsplata este importantă, pentru că Isus o consideră aşa. Nu cred că e înţelept să te contrazici cu Fiul lui Dumnezeu.

Da, ne aşteaptă o răsplată. Nimic din ceea ce facem nu se iroseşte. Domnul ne urmăreşte cu mare interes. Un soţ care îşi iubeşte soţia aşa cum a iubit Hristos Biserica şi o soţie care îşi respectă soţul „ca pe Domnul", vor fi răsplătiţi pentru toată veşnicia (vezi Efeseni 5:22-33).

E VORBA DESPRE TINE ŞI DESPRE ISUS HRISTOS

După mai bine de un sfert de veac de consiliere a cuplurilor căsătorite şi de conferinţe pe tema Dragostei şi Respectului, am ajuns la concluzia că noi, creştinii, nu trecem printr-o „criză conjugală"; problema noastră este că ne confruntăm cu o criză a credinţei. Ideea e că trebuie să avem cu toţii tăria de a ne pune următoarea întrebare: „Cred sau nu ceea ce a spus Isus Însuşi?" Ce vreau să spun este că nu ai cum să practici realmente Dragostea şi Respectul, decât dacă o faci la picioarele lui Isus Hristos. Iar dacă te îndoieşti de realitatea lui Hristos, dacă El nu este cu adevărat Domnul vieţii tale, nu vei reuşi.

Mulţi soţi şi multe soţii au nevoie să ajungă în punctul în care să spună: „Doamne, cred; ajută necredinţei mele. Vreau să Te urmez şi vreau să fac lucrul acesta ca pentru Tine" (vezi Marcu 9:24; Efeseni 6:7-8). O soţie care a descoperit lucrul acesta mi-a scris în felul următor:

> Suferisem mult din cauza bărbaţilor, aşa că eram mereu în defensivă în raporturile cu ei. Acum am învăţat că tăria mea e în Hristos, încrederea, siguranţa, însemnătatea mea, ca om, toate vin din Hristos. Toate acestea nu gravitează în jurul meu, ci al Lui. Eu nu trebuie să demonstrez nimic nimănui... pot răsufla uşurată, lăsând Duhul Sfânt să lucreze în mine şi prin mine.

E adevărat, vor exista momente în care vei da greş, dar Proverbe 24:16 spune: „Cel drept de şapte ori cade şi se ridică iar." Nimeni nu poate iubi în mod desăvârşit şi nimeni nu poate respecta în mod desăvârşit. Cu toate acestea, atunci când o facem ca pentru Hristos, chiar dacă vom cădea, ne vom putea ridica. Deosebirea dintre cuplurile fericite şi cele mai puţin fericite stă în faptul că primele continuă să se ridice şi să caute să-şi rezolve problemele. Cuplurile care scârţâie îşi doresc calea mai uşoară. Partenerii vor totul acum, în acest moment. Ei vor să le fie satisfăcute nevoile. Nu-şi doresc conflicte; ei vor doar ca totul să fie „bine". O astfel de mentalitate este o dovadă de imaturitate.

Un soţ matur îşi va recunoaşte vina: „Am greşit. Din nou m-am purtat fără dragoste. Am nişte probleme pe care trebuie să le rezolv." O soţie matură va spune: „Ştii, nu sunt în stare să-ţi dau cinstea cuvenită şi mă port înfruntă fără respect faţă de tine. Nu mă gândesc decât la dragoste, am impresia că dragostea-i totul. Nu sunt în stare nici măcar să-mi amintesc cuvântul acela simplu - *respect*."

Mi s-a întâmplat chiar să stau de vorbă cu o femeie care m-a întrebat: „Mai spune-mi o dată, care e cuvântul acela?" I-am răspuns: „*Respect*." Atunci şi-a amintit şi ea: „O, da, ăsta e."

Din fericire, sunt mult mai numeroase soţiile care învaţă şi practică acest cuvânt. O soţie a aflat că soţul ei, care era nemântuit, avea o aventură extraconjugală şi şi-a pierdut brusc respectul faţă de el. Mai târziu el s-a întors la Hristos, s-au împăcat, iar azi el încearcă să-şi exercite cât mai bine rolul de lider spiritual în familie, în timp ce ea se străduieşte să fie cea mai bună soţie. Mai au un drum lung de parcurs, dar fac progrese. Iată ce mi-a scris ea:

> Îmi dau seama că îl respect pe soţul meu mai degrabă din cauză că

vreau să ascult de Dumnezeu, decât pentru că purtarea lui ar fi demnă de respect. Vă mulţumesc că mi-aţi arătat cât de fragil poate fi eul unui bărbat. Nu ştiam cât de mult depinde stima sa de sine, ca soţ şi ca bărbat în general, de respectul soţiei. Îmi aduc mereu aminte de cuvintele dumneavoastră când se iscă vreun conflict între noi. De mai multe ori s-a întâmplat ca, făcând mari eforturi să-i vorbesc respectuos, în loc să-mi dau frâu liber emoţiilor, să reuşesc să evit jignirile şi cuvintele aspre care s-ar fi putut rosti între noi.

O altă soţie, care a suferit abuzuri verbale şi fizice din partea soţului ei (fapt care mi se pare absolut inacceptabil şi condamnabil, motiv pentru care le sfătuiesc pe soţiile aflate într-o astfel de situaţie să se pună la adăpost şi să ceară ajutor) şi care s-a întors la acesta, după ce el s-a căit, şi-a dat seama că nu îl iertase pe deplin şi, prin urmare, era incapabilă să-i arate respect. După ce a citit câteva dintre cărţile noastre, a început să-l trateze cu respect, în principal prin păstrarea unei atitudini tăcute şi demne, în locul atitudinii arţăgoase şi ostile de dinainte. Relaţia lor s-a îmbunătăţit considerabil, iar ea scrie în felul următor:

Dorinţa inimii mele este să-l câştig pe soţul meu pentru Domnul prin purtarea mea respectuoasă. Recunosc că trebuie să reflectez adânc la unele dintre învăţăturile dumneavoastră, dar ştiu că au un fundament biblic, iar Duhul Sfânt îmi descoperă necontenit cât sunt de răzvrătită, de disprețuitoare, de neascultătoare, etc. Îi cer întruna lui Dumnezeu puterea de a pune în practică sugestiile dumneavoastră, iar El e atât de credincios!

„DOAMNE, CÂND ŢI-AM DAT EU SĂ MĂNÂNCI?"

Ciclul recompensei îţi va adânci dragostea şi reverenţa faţă de Hristos, dacă îi vei arăta partenerului de viaţă dragoste şi respect ca pentru Domnul. În pilda Judecăţii de Apoi (vezi Matei 25:31-46), cei drepţi întreabă: „Doamne, când Te-am văzut noi flămând şi Ţi-am dat să mănânci? Sau fiindu-Ţi sete şi Ţi-am dat de ai băut? Când Te-am văzut noi străin şi Te-am primit sau gol şi Te-am îmbrăcat? Când Te-am văzut noi bolnav sau în închisoare şi am venit pe la Tine?" (versetele 37-39). Atunci Împăratul le răspunde celor drepţi: „Adevărat vă spun că ori de câte ori aţi făcut aceste lucruri unuia dintre aceşti foarte neînsemnaţi fraţi ai Mei, Mie Mi le-aţi făcut" (versetul 40).

Din această pildă se desprinde un principiu fundamental: tot ceea ce fac

„«La înviere, când vor învia, soţia căruia dintre ei va fi ea? Căci toţi şapte au avut-o ca soţie.» Şi răspunzând, Isus le-a zis: «Oare nu vă rătăciţi voi, din pricină că nu pricepeţi nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu? Căci atunci când vor învia dintre cei morţi, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita, ci vor fi ca îngerii în ceruri»" (Marcu 12:23-25).

pentru partenerul meu de viaţă, fac pentru Hristos, în acelaşi timp. Dragostea necondiţionată a soţului faţă de soţia sa reflectă dragostea lui faţă de Hristos. Soţul care Îl iubeşte pe Dumnezeu ar trebui să-şi iubească şi soţia. Dacă tu nu îţi iubeşti soţia, trebuie să îţi pui următoarea întrebare: „Oare chiar Îl iubesc pe Isus Hristos?"

Respectul necondiţionat al soţiei faţă de soţul ei reflectă reverenţa ei faţă de Hristos (vezi Efeseni 5:21-22; 6:6-7). Soţia care Îl respectă pe Dumnezeu ar trebui să-şi respecte şi soţul. Dacă tu nu îţi respecţi soţul, trebuie să te întrebi: „Oare chiar Îl iubesc pe Isus Hristos?" Atât pentru soţ, cât şi pentru soţie, concluzia este aceeaşi:

ÎN ULTIMĂ INSTANŢĂ, CĂSNICIA TA NU DEPINDE DE PARTENERUL TĂU DE VIAŢĂ. EA DEPINDE DE RELAŢIA TA CU ISUS HRISTOS.

E adevărat, nu vei reuşi să-l iubeşti şi să-l respecţi pe celălalt în mod desăvârşit, dar asta nu înseamnă că nu Îl iubeşti pe Hristos. De fapt, dragostea ta pentru Hristos este cea care te face să o iei de la capăt, iar şi iar. Te pocăieşti şi îţi mărturiseşti greşeala, înţelegând că nu are rost să aştepţi ca partenerul tău să-ţi împlinească toate nevoile. Însă, în ultimă instanţă, tot ceea ce faci pentru acesta, din dragoste sau din respect, nu este pentru a-l determina să se ţină deoparte de Ciclul nebuniei, nici pentru a-l motiva să-ţi satisfacă nevoile. În ultimă instanţă, tu practici dragostea sau respectul din cauză că, în spatele soţiei sau soţului tău, Îl vezi pe Isus Hristos şi îţi imaginezi clipa în care vei sta în faţa Lui, la judecată. Atunci îţi vei da seama că mariajul tău a fost un instrument menit să adâncească şi să demonstreze dragostea şi reverenţa ta faţă de Dumnezeu, şi un test.

Ori de câte ori dai dovadă de dragoste şi de respect, cerul se uită la tine. Milioane de îngeri trag de mânerul acela uriaş... *Cling-cling! Cling-cling!*

Stăteam odată de vorbă cu un prieten care este vice-preşedintele unei importante reţele de televiziune. Când a auzit învăţăturile legate de Ciclul recompensei, a zis: „Uau, nu are nimic de-a face cu soţia mea, nu-i aşa? E vorba doar despre mine şi despre Isus Hristos. N-am mai auzit niciodată lucrul acesta." Prietenul meu este credincios, dar nu a înţeles niciodată până

atunci că nu relaţia dintre el şi soţia lui contează. Ce contează e relaţia lui cu Isus Hristos.

„Păziţi-vă bine să nu pierdeţi rodul muncii voastre, ci să primiţi o răsplată deplină" (2 Ioan 1:8).

Mai sunt multe de zis în legătură cu Ciclul recompensei. Există o întreagă sferă care poartă numele de „maturitate" şi care desemnează o autentică libertate lăuntrică în Hristos, precum şi plinătatea care se revarsă de aici, când încerci să fii o mărturie în faţa copiilor tăi şi a celor din jurul tău, în special a partenerului de viaţă. Vom examina toate aceste recompense în următorul – şi ultimul – capitol.

Capitolul douăzeci şi patru

Adevărul te poate elibera cu adevărat

Până aici, toată povestea aceasta legată de Ciclul recompensei sună bine. Eşti de acord că răsplata din cer va fi de-a dreptul copleşitoare. Momentul acela divin, în care vei exclama: „Ahhh!" depăşeşte orice închipuire. Dar şi mai grozav este să îţi dai seama că acel „Ahhh!" va dura o veşnicie. Şi înţelegi atunci că mariajul tău nu depinde în primul rând de tine şi de partenerul tău, ci de relaţia ta cu Isus Hristos.

Căsnicia testează capacitatea ta de a-ţi iubi şi de a-ţi respecta necondiţionat partenerul de viaţă, în timp ce te supui Domnului, Îi dai cinstea cuvenită şi trăieşti pe placul Lui. Tu nu practici dragostea şi respectul *în primul rând* pentru a-ţi satisface anumite nevoi în cadrul căsniciei, oricât ar fi de importante acestea. Scopul tău primordial este să I te supui lui Hristos şi să-I faci Lui plăcere. Dacă asta este ceea ce urmăreşti să faci, de multe ori (dar nu întotdeauna) vei constata că nevoile tale sunt împlinite, ceea ce înseamnă că ţi se oferă minunate recompense şi binecuvântări. Însă scopul tău principal este să I te supui Domnului şi să-I faci plăcere.

Cerul mai aşteaptă – dar ce se întâmplă în momentul de faţă?

Mai sunt încă multe aspecte legate de Ciclul recompensei. Există recompense menite să te ajute să faci faţă aici şi acum. Cerul mai aşteaptă. Dumnezeu, în suveranitatea Sa, controlează totul, dar ai oricând la dispoziţie anumite unelte

care să te ajute să-l înţelegi pe partenerul tău de viaţă, care e departe de a fi perfect, şi să trăieşti alături de el. Aş putea să umplu o carte întreagă cu scrisorile primite din partea cuplurilor care încearcă să pună în practică Legătura dintre Dragoste şi Respect, dar care descoperă că lucrurile nu merg aşa cum şi-ar dori. Există mulţi oameni care au priceput că trebuie să pună capăt Ciclului nebuniei, dar acum se află într-o stare de nesiguranţă, nereuşind să iniţieze Ciclul revigorării. Alţii de-abia reuşesc să ţină în frâu Ciclul nebuniei, care ameninţă în permanenţă să-şi recapete viteza ameţitoare cu care se învârtea până nu demult.

Un cuplu a ascultat casetele noastre pe tema Legăturii dintre Dragoste şi Respect, iar soţul mi-a trimis o scrisoare în care recunoştea că era conştient de faptul că nu îşi iubeşte soţia aşa cum ar vrea Dumnezeu şi spunea că aceasta are, la rândul ei, anumite probleme. Iată cum continuă el:

> Ai pus degetul (sau, mai bine zis, Dumnezeu a pus degetul) pe rană. Eu am început să aştern pe hârtie toate acele cuvinte spuse de soţia mea care mă lovesc direct în inimă. Ei nu i-am spus că îmi notez toate aceste incidente şi nu am de gând să le folosesc împotriva ei. Am fost uluit să văd sentimentele pe care mi le stârnea faptul că eram atacat zilnic în ce priveşte stima faţă de propria-mi persoană. Nu vreau să o judec pe soţia mea, dar, în mod incontestabil, respectul este o chestiune foarte importantă... tendinţa bărbatului de „a se închide în sine şi de a cădea în muţenie" e cât se poate de reală... Vă rog să vă rugaţi pentru mine, să pot să-mi iubesc soţia necondiţionat, indiferent de vorbele şi faptele ei.

Uneori, Legătura dintre Dragoste şi Respect pare să producă rezultate contrare celor aşteptate, aşa cum i s-a întâmplat următoarei femei, al cărei soţ îi verifica „indicele de respect", ca să zic aşa, pentru a vedea cum se descurcă ea în această privinţă:

> Acum, ori de câte ori sesizează cea mai mică urmă de lipsă de respect, fie ea şi ireală, îşi aminteşte de trecutul nostru şi se înfurie. Nu l-am mai văzut de mult atât de furios... De fapt, chiar regret că i-am spus ce am învăţat de la dumneavoastră, căci foloseşte lucrul acesta împotriva mea de câte ori are prilejul... Pot să-i suport reproşurile – simt că le merit – dar furia lui mă copleşeşte, mă face să vreau să fug şi să mă ascund.

Înţeleg perfect ce simte femeia aceasta. Şi eu am crescut într-un astfel de mediu. Tatăl meu se înfuria pe mama. Pentru a compensa sentimentele puternice de vinovăţie care îl încercau, se supăra când mama făcea anumite

lucruri, în mod neintenţionat, şi exploda. Dar ea nu s-a considerat niciodată o victimă. În toţi anii în care am locuit împreună cu ei, nu am auzit-o pe mama niciodată să-l vorbească de rău pe tata. Când îmi exprimam indignarea la adresa lui, mama îmi spunea: „Tatăl tău a rămas fără tată pe când avea doar trei luni, aşa că nu ştie cum să-şi îndeplinească rolul de părinte."

„Dacă suferiţi cu răbdare când aţi făcut ce este bine, lucrul acesta este plăcut lui Dumnezeu" (1 Petru 2:20).

Mama ar fi putut să profite de situaţie şi să-l denigreze pe tata în ochii mei, ca să-şi facă singură cunună de lauri şi să-mi câştige simpatia. A decis să nu facă aşa. De-abia peste mulţi ani am înţeles de ce. Părinţii mamei mele suferiseră cumplit. Câţiva dintre fraţii ei au murit, iar tatăl ei a fost ţintuit toată viaţa într-un scaun cu rotile. Ar fi fost mult mai simplu pentru ea să se considere o victimă, dar şi-a dat seama că asta nu duce nicăieri. Mama a decis să adopte o atitudine pozitivă. Ştia că, dacă va căuta să descopere nişte alternative creative la problema respectivă, nu va ajunge niciodată să-şi plângă de milă şi nici nu a ajuns. În cele din urmă, mama a fost instrumentul prin care s-a întors şi tata la Dumnezeu.

„CÂTEODATĂ EU SUNT PROBLEMA!"

Mi se rupe inima când mă gândesc la soţii şi soţiile care au de luptat cu furia şi cu reproşurile sfâşietoare ale partenerului de viaţă. Deşi am toată compasiunea pentru ei, sunt conştient că nu de asta au ei nevoie. Ceea ce trebuie să ştie e că Ciclul recompensei este calea către aflarea libertăţii lăuntrice şi a maturităţii spirituale. Poate că ce vă voi spune în continuare sună dur, ca o condamnare, dar ascultaţi-mă cu atenţie. Soluţia o reprezintă cuvântul *necondiţionat*. Secretul declanşării Ciclului recompensei stă în noţiunile de *dragoste şi respect necondiţionat* (vezi pag. 253).

În primul rând, trebuie să ajungi în punctul în care să spui: „Felul în care reacţionez faţă de partenerul meu de viaţă este responsabilitatea mea." În căsnicia mea, bunăoară, nu Sarah mă face să fiu aşa cum sunt; ea doar scoate la suprafaţă felul meu de a fi. Când atitudinea mea faţă de ea este lipsită de iubire, aceasta dezvăluie faptul că încă am o anumită problemă. Există încă, în sufletul şi în caracterul meu, o lipsă de dragoste, carenţă pe care trebuie să o recunosc. Poate că în procent de 70% este vina ei şi doar 30% este vina mea (sau poate că nu), dar întrebarea e, ce-i cu acel 30% care îmi revine mie?

Nu te juca de-a procentele cu partenerul de viaţă. În felul acesta e uşor să

„Căci dinăuntru, din inima oamenilor... ies... ochiul rău, hula, trufia, nebunia" (Marcu 7:21-23).

scapi basma curată. Iar când te vezi ieşit de la strâmtoare, nu ai cum să te maturizezi din punct de vedere spiritual. De fapt, urmarea firească este că te vei simţi ca o victimă. Vei prelua mentalitatea de victimă. Vei dori să fii salvat. Vei vrea să ai paradisul aici, pe pământ. Vei începe să-l deteşti pe cel de lângă tine, precum şi pe cei din jur, pentru că nu ţi-au alinat suferinţa sau nu te-au consolat suficient. Scapă de mentalitatea aceasta de victimă! Înţelege odată că nu poţi să fii vindecat şi mângâiat cu adevărat decât aţintindu-ţi ochii la Hristos şi încredinţându-I Lui problema ta, oricât ar fi de gravă. Orice altă alegere este un păcat. E greu să accepţi lucrul acesta, întrucât tu eşti cel împotriva căruia s-a păcătuit – cel puţin în majoritatea cazurilor, după părerea ta. Cu toate acestea, trebuie să înţelegi următorul principiu:

ORICÂT DE DEPRIMANT SAU DE ENERVANT AR FI PARTENERUL MEU DE VIAŢĂ, FELUL ÎN CARE REACŢIONEZ ESTE RESPONSABILITATEA MEA.

Iată ce mi-a scris un soţ care a reuşit să declanşeze Ciclul recompensei, înregistrând progrese considerabile:

> Am înţeles, totodată, că se întâmplă adesea să percep greşit reacţiile şi gesturile ei. Nu mă mai simt ofensat atunci când ea nu reacţionează aşa cum mă aştept eu. Mă pricep mai bine să-i interpretez reacţiile. Ne certăm mult mai rar. Înainte de conferinţă, relaţia noastră era dezastruoasă. Pe măsură ce o iubesc mai mult, soţia mea este tot mai drăguţă şi mai prietenoasă cu mine. Totuşi, încă nu a devenit conştientă de faptul că şi ea contribuia la declanşarea Ciclului nebuniei, căruia îi cădeam pradă de fiecare dată. Mă rog să îşi dea seama de asta, cu timpul. Ea încă pare să fi rămas înţepenită în vechile ei sentimente. Mă străduiesc s-o ajut să înţeleagă ce-i în inima mea. Dar îi va fi greu să renunţe la mentalitatea ei, potrivit căreia bărbatul este principalul vinovat pentru orice conflict.

CE E ÎNĂUNTRU VA IEŞI LA SUPRAFAŢĂ

Gândiţi-vă la un pumn de nisip. Dacă îţi intră în ochi un firicel de nisip, îţi provoacă o iritaţie, apoi o infecţie şi, în cele din urmă, dacă nu te îngrijeşti,

poţi ajunge să-ţi pierzi vederea. Dar ce se întâmplă dacă torni aceleaşi firicele de nisip într-o scoică? Firicelele de nisip provoacă o iritaţie, apoi o secreţie şi, în cele din urmă, scoica dă naştere unei perle. Să fi fost nisipul cauza principală a rezultatului produs în cazul ochiului uman? Să fi fost nisipul cauza principală a rezultatului produs în cazul scoicii? Nu. Dacă ar fi fost aşa, rezultatul ar fi trebuit să fie acelaşi în ambele cazuri. Nisipul a fost doar un agent extern care a scos la suprafaţă proprietăţile intrinseci ale ochiului şi, respectiv, ale scoicii. Trecând acum la planul real, când viaţa alături de partenerul tău de căsătorie îţi provoacă iritaţie, ai de ales: poţi s-o laşi să se transforme într-o infecţie sau poţi s-o ajuţi să devină o perlă.

Să luăm alt exemplu, cum ar fi strălucirea soarelui revărsată asupra unei bucăţi de unt şi asupra unei bucăţi de lut. Untul se topeşte, în timp ce lutul se întăreşte. Căldura soarelui scoate la iveală proprietăţile intrinseci ale untului, pe de o parte, şi pe cele ale lutului, pe de altă parte.

Uneori, partenerul tău este un nesuferit (sau mai rău decât atât). E o realitate. N-are rost să lungim vorba în această privinţă. Te presează, are anumite aşteptări de la tine. Îţi ajunge cu cuţitul la os. În astfel de situaţii tensionate, ai mereu de ales: să reacţionezi în mod duhovnicesc sau păcătos. E uşor să dai vina pe celălalt – la urma urmelor, el e vinovat pentru tot ce ţi se-ntâmplă, nu-i aşa? Dar dacă alegi calea aceasta, a învinuirii celuilalt, vei sfârşi prin a te considera o victimă şi vei fi privat de recompensele lui Dumnezeu.

Când te simţi apăsat şi încolţit de probleme, adu-ţi aminte să-ţi spui: „Ca om matur, înzestrat cu libertatea lăuntrică de a alege, sunt conştient de faptul că felul în care reacţionez este responsabilitatea mea." Nu e uşor să transpui în practică lucrul acesta. Un soţ mi-a destăinuit că se simte de multe ori ca o cârpă. „Cu toate acestea", a spus el, „este încurajator să ştiu că Isus «stă cu ochii» pe felul în care reacţionez faţă de soţia mea şi aşteaptă să mă răsplătească, dacă reacţia mea este una duhovnicească. Altfel spus, sunt responsabil pentru felul în care reacţionez. Faptul că ştiu asta mă ajută să o iubesc, orice-ar fi."

LIBERTATEA LĂUNTRICĂ DUCE LA MATURIZARE SPIRITUALĂ

Evident, adoptarea atitudinii descrise în cele de mai sus necesită un nivel considerabil de maturitate spirituală. Poate că vei spune: „N-am ajuns chiar

atât de departe. Nu sunt chiar atât de puternic." Aşa o fi, dar Isus poate să te ajute. În Ioan 8, Isus poartă o discuţie aprinsă cu cărturarii şi fariseii, încercând să-i ajute să priceapă cine este El şi de ce ar trebui să-L urmeze. Unii dintre cei prezenţi au părut să-I dea crezare (vezi versetul 30). Atunci, Isus le-a spus: „Dacă rămâneţi în cuvântul Meu, sunteţi în adevăr ucenicii Mei, veţi cunoaşte adevărul şi adevărul vă va face liberi" (versetele 31-32). Cuvintele Sale stârnesc indignarea celor prezenţi. Evreii nu pricep ce vrea El să spună. La urma urmelor, ei sunt sământa lui Avraam şi n-au fost niciodată robii nimănui. Ce vrea să spună Isus prin această „eliberare"? „Adevărat, adevărat vă spun", le-a răspuns Isus, „că oricine trăieşte în păcat este rob al păcatului... dacă Fiul vă face liberi, veţi fi cu adevărat liberi" (Ioan 8:34, 36).

Ce legătură au cu tine şi cu căsnicia ta spusele lui Isus referitoare la libertate? Ei bine, au o mare legătură. Când Isus a spus: „...veţi fi cu adevărat liberi", El nu S-a referit la o libertate în plan politic. S-a referit la o libertate lăuntrică, spirituală – libertatea faţă de păcat. Oricât de dificil, de ostil sau de arogant ar fi partenerul tău de viaţă, Isus te poate ajuta să te porţi cu dragoste şi demnitate. Oricât ar fi de nesuferit cel de lângă tine, nu-l poţi învinui pentru reacţiile tale negative. Dacă o faci, înseamnă că laşi ca acele reacţii negative să controleze fiinţa ta lăuntrică. Devii o victimă deznădăjduită, neputincioasă. Când cel de lângă tine este neiubitor sau lipsit de respect, dacă tot ceea ce poţi tu să faci este să reacţionezi negativ, eşti sortit nefericirii. Dar, potrivit spuselor lui Isus, eşti liber dacă îţi doreşti să fii liber. Partenerul de viaţă îţi poate afecta starea de spirit, dar nu ţi-o controlează. Se poate să treci prin dezamăgiri, dar tu alegi să fii lipsit de iubire sau de respect. Ţine minte următorul principiu şi încearcă să-l pui în practică:

„Şi faptele firii păcătoase sunt cunoscute şi sunt: ...mânii, neînţelegeri, dezbinări..." (Galateni 5:19-20).

SE POATE SĂ TREC PRIN SUFERINŢE,
DAR EU ALEG SĂ URĂSC SAU NU.

O soţie mi-a mărturisit că, în pofida faptului că ea a decis să caute „libertatea lăuntrică", soţul ei continuă să fie în anumite momente lipsit de dragoste faţă de ea. Iată ce mi-a scris ea:

> Dacă se întâmplă să fiu nerespectuoasă cu el, Duhul Sfânt mă convinge să îi cer iertare, chiar când nici nu-mi trece prin cap să o fac. Însă, după

aceea, mă simt atât de bine, încât merită efortul. Ştiu că nu soţului meu îi cer iertare de fapt, ci lui Isus. Sper şi mă rog să i se deschidă ochii soţului meu faţă de Duhul Sfânt, dar las asta în mâna lui Dumnezeu, căci ştiu că numai El poate să-i schimbe inima.

POŢI SĂ FII LIBER ÎN ORICE CIRCUMSTANŢE

În 1 Petru 2:16-17, apostolul le vorbeşte creştinilor care trec prin momente grele. Ei au de ales: pot să reacţioneze după voia lui Dumnezeu sau în mod lumesc. Petru le spune: „Purtaţi-vă ca nişte oameni liberi... cinstiţi pe toţi oamenii, iubiţi pe fraţi." Există aici două adevăruri demne de luat în seamă pentru cei care vor să declanşeze Ciclul recompensei în căsnicia lor. În primul rând, propoziţia: „Purtaţi-vă ca nişte oameni liberi" (versetul 16) se referă la aceeaşi libertate lăuntrică pe care o descrie Isus în Ioan 8. După cum explică Petru în capitolul 3 al epistolei sale, această libertate lăuntrică trebuie transpusă în contextul real, cotidian al căsniciei, precum şi în sfera îndatoririlor cetăţeneşti. Indiferent de context, poţi experimenta libertatea lăuntrică, oricare ar fi circumstanţele prin care treci.[1]

Vă mai aduceţi aminte (din capitolul 5) de soţul acela care a fost arestat pentru violenţă domestică? Petrecând două nopţi la închisoare, a experimentat ceea ce el numea o „epifanie". Căindu-se şi mărturisindu-şi păcatul, a simţit dintr-o dată prezenţa indescriptibilă a puterii lui Dumnezeu. Ceva s-a petrecut înăuntrul inimii lui. Cu toate că se afla la închisoare, şi-a zis: „Sunt mai liber decât am fost vreodată în viaţa mea." Unii spun că acesta este rezultatul întâlnirii cu Dumnezeul cel viu. Noi nu putem să pricepem cum se întâmplă asta, dar ştim că ceva se petrece în inima noastră. După cum scrie Pavel, „pacea lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere, vă va păzi inimile şi gândurile în Hristos Isus" (Filipeni 4:7).

În al doilea rând, atunci când putem să-i cinstim şi să-i iubim pe cei din jur, vedem dovada libertăţii lăuntrice. Când Petru a scris această epistolă, în secolul I, căuta să-i ajute pe credincioşii care aveau tot felul de probleme – cu autorităţile, cu vecinii şi chiar unii cu alţii. Sunt convins că aceştia îi spuneau lui Petru: „Ştii ce, nu putem să-i cinstim şi să-i iubim pe cei ce ne-au făcut să suferim." Sau nu-i aşa că e uşor să v-o imaginaţi pe o soţie plângându-i-se lui Petru: „Nu pot să-l cinstesc pe soţul meu, care e total lipsit de dragoste faţă de mine"? Sau poate că un soţ i-a spus: „Nu pot s-o iubesc pe nevastă-mea; e atât de lipsită de respect faţă de mine." În replică, Petru

spune că, dacă eşti liber lăuntric, poţi face toate aceste lucruri care par imposibile. Dacă nu le poţi face, înseamnă că ai o problemă şi nu eşti liber.

În acelaşi timp însă, primesc multe scrisori de la soţi care au dobândit libertatea lăuntrică sau măcar încep să o dobândească. O soţie mi-a mărturisit că a aflat că soţul ei, cu care era căsătorită de unsprezece ani, îi fusese de multe ori infidel. Întregul ei univers s-a prăbuşit atunci, ca şi relaţia ei cu Dumnezeu. Cum a putut omul acela, pe care îl iubise atât de mult, s-o rănească în felul în care o făcuse? El a aranjat să meargă împreună la un consilier marital şi, vreme de douăzeci de luni, ea a dat frâu liber suferinţei acumulate – şi mâniei, totodată. Consilierea l-a transformat pe soţul ei într-un bărbat iubitor, evlavios, care s-a eliberat de păcat şi a îmbrăţişat adevărul lui Dumnezeu. Dar soţia a continuat să fie furioasă şi plină de resentimente. Îşi dădea seama că asta o ţinea pe loc, încătuşată, dar nu era în stare să iasă din starea în care se afla. Respectul ei faţă de soţ dispăruse complet şi el nu-l mai putea recâştiga.

Din întâmplare, odată, când se afla în casa unor prieteni, a văzut nişte cărţi de-ale noastre. Când a citit cuvântul *respect*, şi-a zis, în sinea sa: *O, iarăşi acelaşi refren; totul se-nvârteşte în jurul bărbatului... ăştia nu-l cunosc pe soţul meu şi nu ştiu ce a făcut el, aşa că nu mă iau după sfaturile lor.* Dar a continuat să citească, iar azi Îi mulţumeşte lui Dumnezeu că a făcut-o. Iată cuvintele ei: „Dintr-o dată mi s-au deschis ochii şi inima mea s-a eliberat. Nu mi se cerea să-l respect pe baza purtării lui, ci pe baza a ceea ce este el, şi anume un om creat după chipul lui Dumnezeu. Nu mai auzisem lucrul acesta niciodată până atunci!"

Alte soţii au reuşit şi ele să-şi învingă dispreţul în urma dobândirii libertăţii lăuntrice. Iată câte un fragment din alte două scrisori:

> Dumnezeu a intrat în inima mea. Nu simţeam decât dispreţ faţă de soţul meu. A fost foarte greu să recunosc lucrul acesta, dar o dată ce am făcut-o, m-am simţit eliberată. I-am mărturisit asta lui Dumnezeu, cerându-i totodată iertare soţului meu.

> Mi-e mult mai uşor să-i arăt respect soţului meu dacă mă gândesc că, făcând asta, îmi dovedesc de fapt dragostea şi respectul faţă de Dumnezeu, mai presus de toate, şi, în acelaşi timp, caut să împlinesc nevoile cele mai profunde ale soţului meu. Versetul din 1 Petru 2:16, pe care l-aţi menţionat, m-a încurajat în mod deosebit. Pentru că sunt

liberă în Hristos, pot să mă port respectuos, căci El îmi împlineşte nevoia de siguranţă şi de dragoste.

Câteodată trebuie să o porneşti de la începutul începuturilor, de la ceva ce pare a fi o nimica toată. Anumite adevăruri te pot ajuta să devii liber. Da, poate că partenerul tău de viaţă este dur, neiubitor sau nerespectuos mai tot timpul, dar dacă îţi aduci aminte că, în realitate, este o persoană bine intenţionată, lucrul acesta îţi poate deschide calea către Ciclul recompensei. După cum s-a exprimat odată un soţ: „Mi-a adus o mare eliberare gândul că, de fapt, ea e bine intenţionată şi îmi vrea numai binele."

LIBERTATEA LĂUNTRICĂ ÎŢI DĂ O MOŞTENIRE CA RĂSPLATĂ

Ciclul recompensei mai are multe de oferit, având în vedere că maturitatea unui soţ sau a unei soţii nu trece neobservată de către copiii lor. Descoperind adevărul şi practicând în consecinţă dragostea sau respectul necondiţionat, îţi vei da seama că vei lăsa o moştenire în urma ta.

Ce simt copiii tăi faţă de tine? Când nu vei mai fi, ţi-ar plăcea ca aceştia să fie entuziasmaţi la gândul că le-ai lăsat o moştenire? Unii copii sunt atât de nerăbdători să pună mâna pe moştenire, încât de-abia aşteaptă să moară părinţii lor. Oare ce-or fi făcut acei părinţi, încât copiii lor să ajungă să gândească în felul acesta? Toţi părinţii îşi doresc să fie iubiţi şi respectaţi de copii, însă dacă ei înşişi nu se poartă cu dragoste şi respect unul faţă de celălalt, ce fel de moştenire lasă în urma lor?

Tatăl oferă un exemplu pozitiv copiilor săi atunci când o iubeşte necondiţionat pe mama lor. El le arată acestora cum ar trebui să se poarte un om care crede în Isus Hristos şi care are libertate lăuntrică în Hristos. Ce vor spune copiii unui astfel de om la înmormântarea sa? Cred că vor spune: „Tatăl meu a fost un om nemaipomenit. Când eram tânăr, nu ştiam să-l apreciez cum se cuvine, dar azi, când sunt om în toată firea, cu soţie şi copii, îmi dau seama că i-a dăruit dragoste mamei mele chiar şi în momentele în care nu era prea plăcut să fii în preajma ei. Sper să pot fi măcar pe jumătate de bun cât a fost tata."

Acelaşi principiu se aplică şi în cazul soţiei. Ce ţi-ar plăcea să spună copiii tăi la înmormântarea ta? Dacă pe tot parcursul vieţii lor te-au văzut purtându-te cu respect faţă de soţul tău, vor spune: „Mama a fost cu adevărat o femeie minunată. Tata nu era un om prea uşor de suportat, dar, cu toate astea,

ea l-a tratat cu respect, pentru că ştia că miza era mult mai mare şi nu se reducea la el. O făcea din dragoste şi reverenţă faţă de Hristos. Şi, cu toate că profitam de bunătatea ei şi mă răzvrăteam, mă ierta de fiecare dată şi nu înceta să mă iubească. Nu mai există nimeni altcineva ca mama."

Apostolul Ioan vorbeşte despre marea bucurie pe care o are un om atunci când copiii lui umblă în adevăr (vezi 2 Ioan 4). Să umbli în adevăr înseamnă să-ţi trăieşti viaţa după Cuvântul lui Dumnezeu. Dacă vrem să ne vedem copiii umblând în adevăr, trebuie să trăim noi înşine adevărul în văzul lor.[2]

În fiecare zi te afli pe marginea unei prăpăstii ori la o răscruce de drumuri, într-un sens sau altul. Chiar azi se poate întâmpla ceva care să-ţi influenţeze întreaga viaţă şi în acel moment vei vrea să fii pregătit – vei vrea să fii o persoană matură, care se bucură de libertate lăuntrică. Dacă vei pune în practică în văzul copiilor tăi cuvintele lui Hristos: „Adevărul vă va face liberi", îi vei îndruma şi pe ei spre calea lui Hristos. Ce bucurie mai mare ca asta poate să trăiască un părinte?

„Fii o pildă... în vorbire, în purtare, în dragoste, în credinţă, în curăţie" (1 Timotei 4:12).

Dar ce-i de făcut dacă ai dat-o-n bară? Poate copiii tăi au ajuns la vârsta adolescenţei şi tu descoperi doar acum Legătura dintre Dragoste şi Respect, întrezărind câte ceva din ceea ce înseamnă Ciclul recompensei. Te gândeşti la greşelile pe care le-ai făcut, la momentele în care nu ai fost un bun exemplu şi la nenumăratele împrejurări în care te-ai arătat lipsit de dragoste sau de respect faţă de partenerul tău de viaţă. Nu dispera. Dumnezeu are căile Lui de a şterge cu buretele greşelile trecutului. Acolo unde a existat păcat, harul Lui se revarsă din plin. El îţi şterge greşelile şi toarnă şi mai mult har în locul lor. O soţie mi-a scris în felul următor:

> Am avut o discuţie cu soţul meu şi el mi-a zis că simte că nu îl respect... Avea dreptate... şi lucrul acesta era evident, căci avem două fiice, de şase ani şi jumătate şi, respectiv, de trei ani, şi nici ele nu sunt prea respectuoase cu el, fapt care mi-a dat de înţeles că eu sunt vinovată pentru situaţia asta. Prin urmare, am cumpărat cartea dumneavoastră. I-am arătat respect pe diverse căi. Din momentul în care am început să pun în practică unele dintre ideile respective, relaţia sa cu fetele a devenit mult mai bună, ca şi relaţia dintre noi doi, de altfel. El ştie că încerc să fac aşa încât lucrurile să meargă cât mai bine cu putinţă. La rândul său, se străduieşte să facă tot felul de lucruri pentru mine şi să mă menajeze. Când am de lucru, de pildă, le ia pe fete la

cumpărături, ca să pot să-mi văd de treabă. Sunt atât de încântată să constat că pasajul acela din 1 Petru 3:1-2 dă rezultate în căsnicia noastră.

Altă soţie mi-a destăinuit că avea mereu în faţa ochilor căsnicia părinţilor săi, care, vreme de treizeci şi opt de ani, au avut un mariaj nefericit. Mama ei a citit câteva dintre cărţile noastre şi a început să pună în aplicare unele idei şi principii. Ea ştiuse dintotdeauna care era voia lui Dumnezeu, dar nu pricepuse niciodată cum să practice lucrul acesta. Observând schimbările majore survenite în atitudinea mamei sale şi în căsnicia acesteia, fiica a fost profund afectată. Ea însăşi căsătorită de cincisprezece ani, mi-a scris după cum urmează:

> Eu şi soţul meu nu ne-am înţeles niciodată prea grozav. Amândoi avem o personalitate puternică. În ultima vreme am văzut o schimbare atât de mare în atitudinea mamei faţă de tata – şi nu neapărat în căsnicia lor – încât m-am simţit deseori îndemnată să-i cer sfatul... Am ştiut mereu că doar împlinind voia lui Dumnezeu voi cunoaşte fericirea supremă. Îi sunt recunoscătoare pentru ceea ce a făcut în viaţa mamei mele, pentru pacea pe care i-a revărsat-o în inimă.

Altă femeie, care are un fiu de douăzeci şi unu de ani şi o fiică de unsprezece ani, îşi doreşte să le transmită acestora mesajul de Dragoste şi Respect, din cauză că, spune ea, „i-am învăţat să fie lipsiţi de respect faţă de tatăl lor, dar azi pot să repar lucrul acesta, arătându-i respect în orice condiţii... Mi-am cerut iertare de la Dumnezeu, de la soţul meu şi de la copiii mei, cu privire la acest păcat."

ATRAGEREA PARTENERULUI DE VIAŢĂ PE CALEA LUI DUMNEZEU, O RĂSPLATĂ MINUNATĂ

Am studiat deja 1 Petru 3:1-2 şi am văzut cât de important este acest pasaj pentru înţelegerea Legăturii dintre Dragoste şi Respect. Petru scrie: „Tot astfel, soţiilor, fiţi supuse şi voi soţilor voştri, pentru ca, dacă unii nu ascultă Cuvântul, să fie câştigaţi fără cuvânt, prin purtarea soţiilor lor, când vă vor vedea felul vostru de trai: curat şi în temere." Cu alte cuvinte, Pavel susţine că un soţ care este neiubitor, răzvrătit şi chiar departe de Dumnezeu poate fi câştigat prin purtarea respectuoasă a soţiei sale.

Principiul care stă la baza Ciclului recompensei, cel al respectului

necondiţionat faţă de soţ, în virtutea supunerii faţă de Dumnezeu, are puterea de a câştiga inima soţului. Asta da putere! O putere care le stă la dispoziţie şi soţilor, în egală măsură. Dragostea necondiţionată faţă de soţia ta, fără restricţii şi amendamente, decurgând pur şi simplu din dorinţa de a-L asculta şi de a-L sluji pe Dumnezeu, poate câştiga inima soţiei.

Un bun exemplu în acest sens este profetul Osea, care s-a căsătorit cu Gomera. Aceasta s-a dovedit a fi o femeie adulteră, iar Osea s-a despărţit de ea pentru o bucată de vreme. Atunci Dumnezeu i-a spus: „Du-te iarăşi şi iubeşte o femeie iubită de un ibovnic şi adulteră" (Osea 3:1). Asta da dragoste necondiţionată! Osea a fost chiar nevoit să o răscumpere pe Gomera, plătind un preţ (după obiceiul vremii), pentru a-i reda statutul de femeie măritată (Osea 3:2).[3]

Un Osea al zilelor noastre mi-a mărturisit că noi am „completat multe spaţii goale" din mintea sa. Îşi pierduse orice speranţă că mariajul lui dificil se va schimba vreodată şi a strigat către Dumnezeu, neştiind ce să facă, încotro s-o apuce şi cum să-şi iubească soţia.

„Tot ce auzeam la biserică era: «dragoste, dragoste, dragoste»", spunea el. „Am încercat, am încercat, am încercat şi n-am reuşit." Însă, după ce a luat parte la una dintre conferinţele noastre, a înţeles de ce se simţea atât de descurajat şi de respins:

> N-am spus-o niciodată explicit, dar îmi doream ca ea să mă respecte şi să-mi fie prietenă – şi n-am avut parte de aceste lucruri. Ştiam că fusesem incapabil să o iubesc aşa cum ar fi trebuit (poate chiar mai incapabil decât fusese ea în privinţa respectului faţă de mine)... Îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru că mi-a dat cunoaşterea care duce la pricepere şi care m-a învăţat să mă port iubitor, din dorinţa de a-L sluji pe Isus Hristos. Sunt conştient că vor veni tot felul de teste şi încercări. Soţia mea are răni adânci, cauzate de faptul că a fost privată de dragoste atâta vreme, dar azi am găsit calea pe care să mergem înainte.

Am primit scrisori din partea multor soţi şi soţii care încearcă să-şi atragă partenerul pe calea lui Dumnezeu. Una dintre aceste scrisori mi-a fost trimisă de o femeie de treizeci şi patru de ani, cu o carieră de succes, care se simţea prinsă la mijloc între perspectiva lumii asupra noţiunii de respect şi planul lui Dumnezeu. A început să răsfoiască nişte cărţi de-ale noastre şi nu a mai putut să le lase din mână. A spus: „A fost ca şi cum cunoaşterea adevărului într-o manieră atât de directă, de frontală m-a eliberat în sfârşit. E aşa de simplu să-l descoperi."

Altă femeie mi-a scris că încercase deja câteva schimbări pe care i le sugerase soţul ei, dar, când a ascultat CD-ul nostru:

> ...am început să fac alte lucruri. Mi-am schimbat atitudinea. Mi-am schimbat tonul vocii şi expresia feţei. Chiar şi rugăciunea mi-am schimbat-o din: „pe mine, binecuvântează-mă, iar pe el, schimbă-l" în: „schimbă-mă pe mine şi binecuvântează-l pe el". Graţie noii mele puteri de înţelegere, simţeam pentru soţul meu o pasiune pe care nu o avusesem înainte, aşa că acum îl văd într-o nouă lumină. Am început deja să observ roadele acestor schimbări.

Ciclul recompensei dezvăluie întotdeauna ceea ce se află înăuntrul fiinţei tale. Ce înseamnă să fii matur? Această noţiune e mai uşor de priceput în sens teoretic, decât de trăit la nivel practic. Următoarea mărturie este o dovadă a faptului că se poate să trăieşti şi să acţionezi cu maturitate:

> Cei mai mulţi dintre noi suntem perfect conştienţi de puterea cuvintelor, însă puterea distructivă a unei atitudini lipsite de respect este la fel de nimicitoare... Domnul mi-a dăruit, cu adevărat, stăpânire de sine şi siguranţă în acest domeniu. Cred că, atunci când conştientizăm faptul că suntem desăvârşite şi complete în Hristos, precum şi faptul că identitatea noastră nu depinde de soţii noştri, este mult mai uşor să iubim şi să respectăm... La mine în casă situaţia nu e dintre cele mai plăcute, soţul meu „fuge" de mulţi ani de Domnul, dar eu nu sunt deznădăjduită şi, prin urmare, nu simt nevoia să am ultimul cuvânt, să dovedesc că am dreptate, să ies învingătoare în confruntări, să-mi fac griji în legătură cu anumite decizii etc. Cinstindu-mi soţul, aleg viaţa, viaţa lui Hristos, iar asta mă acoperă cu binecuvântări. Chiar dacă soţul meu n-o să se schimbe niciodată, ştiu că Domnul vrea ca eu să-I dau Lui cinste. Ştiu că unele femei se aleg în schimb cu o croazieră (ha, ha), dar, serios vorbind, mă simt mult mai bine, ca şi creştină, atunci când reuşesc să trec cu vederea o jignire.

Această soţie este una dintre numeroasele femei pe care le-aş putea cita şi care a făcut un pas important pe calea maturizării, pas pe care poate că şi tu ai nevoie să-l faci. Făcând pasul acesta, adu-ţi aminte că vei fi supusă la încercări, pentru că mariajul este un test al devotamentului tău faţă de Hristos. Unii oameni se tem de încercările la care ne supune Dumnezeu – au impresia că El ar putea să fie răutăcios sau viclean. Trebuie să înţelegi ceva esenţial legat de încercările lăsate de Dumnezeu. El nu te încearcă pentru a-ţi arăta cât eşti de limitat, de nesincer şi de păcătos. Te testează ca să-ţi arate că *poţi*

trece prin asta şi, când o vei face, vei căpăta mai multă libertate lăuntrică (vezi Iacov 1:2-12). Nu te teme de încercările lăsate de Dumnezeu. În clipa în care Îi dai de ştire că eşti dispus să faci pasul acesta, El îţi va îngădui să îţi însuşeşti disciplina acestui nou mod de a gândi.

Aşadar, cu ochii minţii, fă un pas în viitor. Încearcă să-ţi imaginezi unde şi când te vei confrunta cu prima încercare. Ce poate să spună sau să facă partenerul tău de viaţă, aşa încât să te pună la încercare? Când se va petrece lucrul respectiv, Domnul îţi va vorbi încet şi cu blândeţe. Te va ajuta şi te va întări. Dar acum e momentul să iei decizia de a te schimba. Fă-o în clipa aceasta – şi nu privi niciodată în urmă!

DIN ROZ ŞI ALBASTRU SE NAŞTE MOVUL DUMNEZEIESC

Una dintre analogiile noastre preferate la care recurgem în conferinţele pe tema Dragostei şi Respectului este compararea femeilor cu culoarea roz, pe de-o parte, şi a bărbaţilor cu culoarea albastră, pe de altă parte. Publicul dă numaidecât semne de aprobare atunci când spun că ea vede lumea prin lentile de culoare roz şi aude cu ajutorul receptorilor auditivi de aceeaşi culoare, pe când lumea lui e colorată în albastru. El vede viaţa în mod diferit prin lentilele sale albastre şi percepe diferit ceea ce-i spune ea, cu receptorii săi auditivi de culoare albastră.

Deşi e cu neputinţă să rezum Legătura dintre Dragoste şi Respect într-o singură ilustraţie, deosebirea vădită dintre cele două culori, roz şi albastru, constituie un bun punct de pornire. Dat fiind faptul că soţul şi soţia văd şi aud în mod diferit, ei nu pot să descifreze cu uşurinţă semnalele pe care şi le transmit unul celuilalt. Rezultatul este declanşarea Ciclului nebuniei: fără dragoste (nevoia ei cea mai profundă), ea reacţionează fără respect (nevoia lui cea mai profundă); fără respect (nevoia lui cea mai profundă), el reacţionează fără dragoste (nevoia ei cea mai profundă).

În partea întâi am vorbit despre felul în care poţi recunoaşte semnele Ciclului nebuniei şi despre modul în care poţi să-i pui capăt. Am văzut, cu toate acestea, că nu ai cum să elimini în întregime Ciclul nebuniei din viaţa ta. Dat fiind faptul că atât rozul, cât şi albastrul, aici, bineînţeles, nu în sensul de culori, sunt trăsături ale oamenilor, Ciclul nebuniei este mereu la pândă, gata să se declanşeze în orice moment. Secretul e să ştii să depistezi problema înainte să se declanşeze şi să ţii în frâu Ciclul nebuniei.

În partea a doua am examinat cele mai bune metode de a ţine în frâu Ciclul nebuniei, prin respectul soţiei faţă de soţ, respectiv prin dragostea soţului faţă de soţie. Am numit această strategie Ciclul revigorării: dragostea lui stimulează respectul ei; respectul ei stimulează dragostea lui.

V-am prezentat o serie de metode practice şi totodată biblice de a realiza acest lucru: şase în sarcina lui şi şase în sarcina ei. Toate instrumentele cuprinse în A-D-I-A-F-A şi, respectiv, în C-I-A-G-R-S, sunt extrem de utile, dar îmbunătăţirea relaţiei conjugale presupune mai mult decât o sumă de sfaturi şi informaţii. Un soţ mi-a mărturisit că a luat parte la o conferinţă pe tema Dragostei şi Respectului şi i s-a părut asemenea unei guri de aer proaspăt. El şi soţia lui participaseră la mai multe conferinţe pe tema căsniciei în cei douăzeci şi şase de ani de când erau căsătoriţi, dar rămăsese cu impresia că de fiecare dată se întâmpla acelaşi lucru: fie se predica despre o mulţime de tehnici şi strategii, fie se transmitea mesajul: „bărbaţii sunt de vină". Căpătase convingerea că eforturile omeneşti şi tehnicile de îmbunătăţire a căsniciei scoteau din calcul esenţa chemării lui Dumnezeu de a umbla în Duhul.

Auzind felul în care am explicat Legătura dintre Dragoste şi Respect, a fost impresionat de Ciclul revigorării, dar mai ales de cel al recompensei (dragostea lui este o binecuvântare, indiferent de respectul ei; respectul ei este o binecuvântare, indiferent de dragostea lui). Şi-a dat seama că îşi „iubise" soţia doar din obligaţie şi stoicism. Scrisoarea lui continua în felul următor:

> Stoicismul este un lucru bun, datorită căruia, probabil, căsnicia noastră a rezistat până în ziua de azi, însă rezervorul meu de fericire a fost gol vreme de douăzeci şi cinci de ani, din cei douăzeci şi şase de când suntem căsătoriţi. Prin intermediul mesajului dumneavoastră, Dumnezeu m-a readus la viaţă, înnoindu-mi fiinţa, şi mi-a dăruit bucuria şi libertatea de a iubi.

Cuvintele acestui soţ ating însăşi esenţa mesajului nostru de Dragoste şi Respect. Intenţia noastră nu este de a vă salva sau îmbunătăţi căsnicia şi atâta tot. Acestea sunt nişte rezultate minunate, dar scopul real, care ar trebui să motiveze dragostea şi respectul reciproc al celor doi parteneri, este slăvirea lui Dumnezeu şi supunerea faţă de Cuvântul Său.

Doar cu puţin timp în urmă am reuşit să văd într-o nouă lumină pasajul-cheie al acestei cărţi. Efeseni 5:31-33 spune: „«De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mamă-sa, şi se va lipi de nevastă-sa, şi cei doi vor fi un singur trup».

Taina aceasta este mare – vorbesc despre Hristos şi despre Biserică. Încolo, fiecare din voi să-şi iubească soţia ca pe sine şi soţia să-şi respecte soţul."

Într-adevăr, Pavel are dreptate când afirmă că mariajul este o mare taină. Cum pot doi oameni să devină un singur trup? În matematică, doi nu poate fi niciodată egal cu unu. Ia gândiţi-vă puţin: vă puteţi imagina un bărbat şi o femeie devenind o singură fiinţă? Cum vedeţi lucrul acesta, cu ochii minţii? Ca pe un fel de fiinţă unisex? Sau am putea să ne punem următoarea întrebare: „Fiecare dintre cei doi ar trebui să devină asemenea celuilalt? Cum ar putea soţia să devină una cu soţul ei, dacă acesta trebuie să devină una cu ea?" Tot noi ne răspundem: „Păi, soţul ar trebui să devină mai efeminat, mai roz." Dar ia să privim şi din celălalt unghi. „Cum ar putea soţul să devină una cu soţia lui, dacă aceasta trebuie să devină una cu el?" De data asta, răspunsul este: „Se pare că soţia trebuie să devină mai masculină, mai albastră." În realitate, bărbatul nu trebuie să fie femeie, nici femeia bărbat! Prin urmare, cum pot cei doi să devină o singură fiinţă?

Pavel dă răspunsul la această întrebare în versetul 33. Calea cea mai bună şi mai eficientă pentru ca doi oameni să devină o singură fiinţă este punerea în practică a Legăturii dintre Dragoste şi Respect. Alipirea într-o singură fiinţă este periclitată nu de grijile cotidiene, ci de faptul că el are o atitudine neiubitoare, iar ea, una lipsită de respect. Altfel spus, dacă cei doi soţi cad de acord în orice privinţă, dar, cu toate acestea, ea nu se simte iubită, nici el respectat, nici unul din ei nu se va simţi una cu celălalt. Însă dacă soţul se poartă iubitor, mai ales în timpul conflictelor, soţia sa va simţi că este una cu el. Dacă soţia se poartă respectuos în astfel de momente, soţul ei va simţi că este una cu ea. Cei doi vor simţi că au devenit o singură fiinţă, chiar dacă neînţelegerea dintre ei a rămas nerezolvată. Când soţia simte că nevoia ei de dragoste este satisfăcută, se va lipi de soţul ei. Când soţul simte că nevoia lui de respect este împlinită, se va lipi de soţia sa. Lucrul acesta se poate petrece simultan. Cei doi devin, cu adevărat, o singură fiinţă!

Cartea aceasta conţine o mulţime de informaţii. Mulţi dintre cei care au citit-o au spus că n-au mai întâlnit niciodată acest gen de abordare a subiectului căsniciei, dar adevărul este că toate aceste informaţii nu valorează nimic dacă nu există încredere în Dumnezeu, dragoste şi reverenţă faţă de El. Drumul către o căsnicie trainică, bazată pe Dragoste şi Respect, durează toată viaţa şi nu ai cum să-l parcurgi prin propriile forţe. Este o misiune covârşitoare şi ai nevoie de ajutor din partea Tatălui tău ceresc, care îţi cunoaşte inima. Dacă vrei să ai o căsnicie călăuzită de Hristos, trebuie să-I ceri Lui ajutorul. Nu uitaţi, Isus a spus: „Despărţiţi de Mine, nu puteţi face nimic" (Ioan 15:5).

AI ÎNCERCAT CU ADEVĂRAT SĂ TE ROGI?

Deseori le spun cuplurilor care vin la mine că ar trebui să încerce să se roage. Sună ca un clişeu, ştiu, dar o spun din nou: încearcă să te rogi. Stai de vorbă cu Dumnezeu. Sunt uimit de numărul celor care mi-au destăinuit că se gândesc la rugăciune, dar nu se roagă niciodată cu adevărat. Scriptura spune: „Nu aveţi, pentru că nu cereţi" (Iacov 4:2).

Nu mă refer la înşirarea unei liste întregi de cereri adresate lui Dumnezeu. Iacov 4:2 nu ne spune să-I cerem lui Dumnezeu sănătate şi bogăţii. Acest verset ne îndeamnă să ne rugăm pentru a căpăta putere să facem faţă adevăratelor probleme ale vieţii. Rugăciunea lipsită de egoism, făcută după voia lui Dumnezeu, este auzită sus, în cer. Mulţi se roagă în felul următor: „Doamne, iată ce am pe inimă. Te rog să-mi împlineşti dorinţele." De fapt, ar trebui să ne rugăm astfel: „Doamne, ştiu care este voia *Ta*. Te rog să împlineşti această voie a Ta *în* mine."

Voia lui Dumnezeu este exprimată limpede în Scriptură: ca soţul şi soţia să devină o singură fiinţă. Ni se spune că, atunci când albastrul şi rozul se amestecă între ele, ia naştere o nouă culoare, cea mov, care este culoarea lui Dumnezeu – culoarea regalităţii. Metoda de amestecare a celor două culori ne este dată în Efeseni 5:33: „[Fiecare soţ] să-şi iubească soţia ca pe sine; şi soţia să-şi respecte soţul." Acesta este secretul ce îngăduie amestecarea celor două culori, aşa încât ele să reflecte însuşi chipul lui Dumnezeu.

E uşor să citezi pasajul din Efeseni 5:33, dar ca să-l aplici efectiv în viaţa de zi cu zi e nevoie de multă dedicare. Iată, în continuare, cuvintele unor soţi şi soţii care au luat hotărârea de a practica Legătura dintre Dragoste şi Respect în orice împrejurări:

> Mi-am reluat umblarea cu Dumnezeu într-un fel care m-a convins de faptul că această încercare a avut un efect pozitiv... sunt total dedicat reparării căsniciei mele, indiferent cât timp ar necesita...

> Cu toate că ştiu că mariajul nostru n-a fost niciodată prea fericit şi am motive biblice pentru a divorţa... am hotărât să rămân alături de el... soţul meu spune că acum e total dedicat căsniciei noastre şi este gata să facă orice este nevoie.

Atât eu, cât şi soţul meu suntem prea devotaţi lui Hristos ca să divorţăm. Am trecut prin câteva încercări grele. Soţul meu este medic, iar eu sunt asistentă medicală, aşa că ne înscriem în categoria aşa-numitelor căsnicii „medicale" – care cunosc o rată sporită a divorţurilor. Avem un copil handicapat – alt motiv frecvent de divorţ. În afară de asta, am mai avut un copil care a murit – de asemenea, unul dintre motivele des întâlnite de divorţ. Suntem total dedicaţi lui Hristos şi căsniciei noastre; cu toate acestea, nu ne agreăm unul pe celălalt. Unul dintre consilierii maritali la care am apelat a folosit expresia de «duet al ororii» pentru a descrie situaţia noastră. În prezent avem doi nepoţei cu nevoi speciale, ceea ce ne îngreunează şi mai tare situaţia. Ca să scurtez povestea, ne-am înscris în mai multe programe destinate căsniciilor cu probleme, însă toate acestea laolaltă n-au fost în măsură să ne ajute cum a făcut-o mesajul dumneavoastră desprins din Efeseni 5:33. Pentru prima oară în viaţă, pot vorbi cu el... ne străduim să ne iubim şi să ne plăcem unul pe celălalt tot timpul care ne-a mai rămas de trăit împreună. Suntem din nou pe drumul Dragostei şi Respectului reciproc.

Cei doi ani de când sunt căsătorit au fost cei mai dureroşi din toată viaţa mea... Multă vreme L-am implorat pe Dumnezeu să-mi deschidă o portiţă de scăpare, dar acum sunt dedicat jurămintelor conjugale şi ŞTIU că nu e voia Lui să întorc spatele acestei căsnicii.

Am învăţat să fiu atentă la mesajele pe care le transmit (inclusiv la expresia feţei şi la tonul vocii), iar, în replică, soţul meu îmi cere să-i dau de ştire ori de câte ori nu mă simt iubită. Din clipa în care am luat hotărârea de a asculta de Dumnezeu în această privinţă, am reuşit să stăm departe de Ciclul nebuniei.

Toate scrisorile de mai sus – şi aş putea să vă mai citez o mulţime de acest fel – sunt emoţionante, dar în mod special m-a impresionat o scrisoare primită din partea unei femei care a suferit cumplit din cauza infidelităţii soţului ei. Înainte de divorţ, în timpul divorţului şi după, a trecut, pe rând, prin faza obsesivă, depresivă şi de „pierdere a discernământului". Părerea ei despre bărbaţi a atins pragul cel mai de jos. A decis să încerce să se împace cu fostul soţ, de dragul celor doi fii ai lor, dar nu mai avea nici o nădejde ca

mariajul i-ar putea aduce vreo împlinire. Atunci a aflat de un seminar prezentat chiar de mătuşa ei, care promova principiile noastre referitoare la Dragoste şi Respect. Ştia multe despre datoria soţiei de a se supune soţului, de la biserică, dar nu i se vorbise despre respect. Seminarul cu pricina i-a schimbat viaţa pentru totdeauna. A învăţat că trebuie să-şi îngroape povara şi a înţeles, pentru prima oară, adevăratul sens al supunerii şi respectului faţă de soţ. A decis să renunţe la ostilitatea pe care o resimţea la adresa bărbaţilor şi şi-a dat seama de faptul că aceştia fac parte din planul perfect al lui Dumnezeu, nefiind o greşeală a Lui, cum credea înainte. Iată ce scrie în încheierea scrisorii sale:

> Căsnicia este o unealtă şi un test prin care Dumnezeu Se revelează în vieţile noastre... trebuie să ne trăim viaţa ca *pentru Dumnezeu*, nu pentru o persoană anume, pentru Dumnezeu, căci El ne-a poruncit asta... Voi toţi aţi câştigat, fără îndoială, o răsplată în cer datorită schimbărilor pe care eforturile voastre le-au produs în fiinţa mea... „CLING-CLING! CLING-CLING!"

Cred că nu există alt ton mai potrivit pentru a pune punct. Orice gest de-al nostru prin care transmitem, împărtăşim sau practicăm Dragostea şi Respectul provoacă un clinchet răsunător care umple cerurile, de îndată ce milioanele de îngeri trag de mânerul acela uriaş. *Cling-cling! Cling-cling! Cling-cling!*

O RUGĂCIUNE DE DEDICARE

Tată drag,

Am nevoie de Tine. Eu nu sunt în stare să iubesc/respect în mod desăvârşit, dar ştiu că Tu mă auzi atunci când Îţi cer ajutorul. Iartă-mă că am fost neiubitor/lipsită de respect. Îmi deschid inima în faţa Ta, Tată. Nu mă voi teme şi nu voi fi supărat pe Tine sau pe partenerul meu de viaţă. Azi mă văd pe mine şi pe partenerul meu într-o nouă lumină şi decid să îl iert. Mă voi gândi la partenerul meu de viaţă ca la o persoană croită altfel decât mine, fără ca asta să însemne că nu are dreptate. Doamne, umple-mi inima cu dragoste şi reverenţă faţă de Tine. La urma urmelor, totul depinde de relaţia mea cu Tine, nu de partenerul meu de viaţă. Îţi mulţumesc că m-ai făcut să înţeleg lucrul acesta. Pentru mine, cea mai mare răsplată este să trăiesc pentru Tine. Pregăteşte-mă astăzi pentru conflictele care vor veni. Te rog în mod special să torni în inima mea dragoste/respect atunci când nu mă simt iubită/respectat. Nu am nici un merit pentru că mă arăt iubitor/respectuoasă atunci când îmi

este uşor s-o fac. În momentul acesta sunt încredinţat/încredinţată că mă auzi. Ştiu care este răspunsul Tău. Inima mea doreşte ceea ce Tu doreşti. Îţi mulţumesc de pe-acum pentru că mă vei ajuta să fac pasul următor. Sunt încredinţat/încredinţată că Tu mă vei răsplăti şi cred că Îţi face plăcere să-mi trăiesc viaţa pentru Tine. Relaţia mea cu Tine este tot ce contează. Cred în Tine din toată inima.

În numele lui Isus Hristos,
Amin.

Anexa A

Un dicţionar al Dragostei şi Respectului, care să-ţi amintească ce să spui, ce să faci şi cum să gândeşti pentru a practica Dragostea şi Respectul în căsnicie

Întreabă-te în permanenţă:

- Nu cumva ceea ce am de gând să spun sau să fac va fi, în ochii ei, un semn de lipsă de dragoste?
- Nu cumva ceea ce am de gând să spun sau să fac va fi, în ochii lui, un semn de lipsă de respect?

Ce trebuie să-ţi aminteşti:

- Chiar dacă simţi că nu eşti respectat, încearcă să nu te porţi cu ea într-un mod neiubitor.
- Chiar dacă simţi că nu eşti iubită, încearcă să nu te porţi cu el într-un mod nerespectuos.

- Atunci când îţi face reproşuri sau este furioasă, de fapt, ea strigă după dragoste; intenţia ei nu este să fie nerespectuoasă.
- Atunci când se poartă dur sau te ţine la distanţă, de fapt, el strigă după respect; intenţia lui nu este să fie lipsit de iubire.

- Când cauţi să-ţi justifici lipsa de dragoste, ea va simţi că nu este iubită.
- Când cauţi să-ţi justifici lipsa de respect, el va simţi că nu este respectat.

- Atunci când nu te simţi respectat, ai tendinţa de a reacţiona într-un mod lipsit de iubire, fără să-ţi dai seama de asta.

- Atunci când nu te simţi iubită, ai tendinţa de a reacţiona nerespectuos, fără să-ţi dai seama de asta.

- Când nu te simţi respectat, nu poţi să-i răspunzi în mod natural cu dragoste; trebuie să o iubeşti din supunere faţă de Hristos.
- Când nu te simţi iubită, nu poţi să-i răspunzi în mod natural cu respect; trebuie să-l respecţi din supunere faţă de Hristos.

- În fond, atunci când îţi iubeşti soţia necondiţionat, îţi dovedeşti dragostea faţă de Hristos. Dacă nu-ţi iubeşti soţia în mod necondiţionat, nu Îl iubeşti pe Hristos.
- În fond, atunci când îţi respecţi soţul necondiţionat, îţi dovedeşti reverenţa faţă de Hristos. Dacă nu-ţi respecţi soţul în mod necondiţionat, nu dovedeşti reverenţă faţă de Hristos.

- Dacă te-ai arătat neiubitor faţă de ea, fă un gest plin de iubire.
- Dacă te-ai arătat nerespectuoasă la adresa lui, fă un gest care să-i demonstreze respectul tău.

- Cea mai bună cale de a o stimula este să-i împlineşti nevoia de dragoste.
- Cea mai bună cale de a-l stimula este să-i împlineşti nevoia de respect.

Pentru a-ţi comunica sentimentele sau a începe o discuţie:

Soţiilor: Nu-i spune niciodată: „Nu eşti iubitor." Spune-i mai bine: „A fost un gest lipsit de iubire din partea ta. M-am purtat cumva nerespectuos faţă de tine?" Dacă el răspunde afirmativ, spune-i: „Îmi pare rău că nu ţi-am arătat respect. Mă ierţi? Cum aş putea să mă port mai respectuos faţă de tine?"

Soţilor: Nu-i spune niciodată: „Eşti nerespectuoasă." Spune-i mai bine: „A fost un gest lipsit de respect din partea ta. M-am purtat cumva fără iubire faţă de tine?" Dacă ea răspunde afirmativ, spune-i: „Îmi pare rău că m-am purtat într-un mod lipsit de dragoste. Cum aş putea să fiu mai iubitor cu tine?"

Interdicţii absolute:

- Să nu-i spui niciodată soţiei tale că trebuie să-ţi câştige dragostea, ca tu să iubeşti spiritul ei lăuntric, creat după chipul lui Dumnezeu.
- Să nu-i spui niciodată soţului tău că trebuie să-ţi câştige respectul, ca tu să respecţi spiritul lui lăuntric, creat după chipul lui Dumnezeu.
- Să nu spui niciodată: „N-o voi iubi pe femeia asta decât atunci când va începe şi ea să mă respecte."

- Să nu spui niciodată: „Nu-l voi respecta pe bărbatul ăsta decât atunci când va începe şi el să mă iubească."

- Să nu spui niciodată: „Nimeni n-ar putea s-o iubească pe femeia asta!"
- Să nu spui niciodată: „Nimeni n-ar putea să-l respecte pe bărbatul ăsta!"

- Nu da niciodată vina pe lipsa ei de respect pentru lipsa ta de dragoste. Lipsa ta de dragoste reprezintă o încălcare a textului din Efeseni 5:33a.
- Nu da niciodată vina pe lipsa lui de dragoste pentru lipsa ta de respect. Lipsa ta de respect reprezintă o încălcare a textului din Efeseni 5:33b.

Ce poţi spune ca să destinzi puţin atmosfera:

„Suntem ca doi hamsteri care se învârt la nesfârşit în Ciclul nebuniei."

„Vrei să te dai o tură în Ciclul nebuniei?"

„Oare ce încercăm, să batem toate recordurile în materie de rotire a Ciclului nebuniei?"

„Am impresia că lentilele tale roz/albastre s-au cam aburit."

„Ia-ţi receptorii mei auditivi de culoare roz/albastră şi ascultă-mă."

„Pot să împrumut un pic receptorii tăi auditivi de culoare roz/albastră? Habar n-am ce vrei să spui."

„Tu vezi lucrul ăsta în roz; eu îl văd în albastru. Eşti de acord că nu putem fi de acord?"

„Tu vezi lucrul ăsta în albastru; eu îl văd în roz. Eşti de acord că nu putem fi de acord?"

„De douăzeci de minute tot apăsăm pe întrerupător: când îl închidem, când îl deschidem. Hai să încercăm şi altceva."

„Scuză-mă, dar ai călcat pe tubul meu de oxigen!"

Anexa B

Inventar personal al Dragostei şi Respectului pentru soţi şi soţii

Răspunsurile afirmative indică faptul că ai nevoie de rugăciune pentru a te schimba şi a progresa.
Răspunsurile negative indică faptul că te descurci foarte bine. Slavă Domnului şi fine-o tot aşa!
Răspunsurile incerte („Poate" sau „Probabil") indică faptul că eşti conştient de nevoia unei schimbări. Perseverează!

Referitor la mine însămi/însumi:

- Ca soţie, s-a întâmplat să reacţionez lipsit de respect din cauză că nu mă simţeam iubită?
- Ca soţ, s-a întâmplat să reacţionez lipsit de dragoste din cauză că mă simţeam nerespectat?

- Ca soţie, îmi este teamă să spun: „Ăsta a fost un gest neiubitor. Oare m-am purtat fără respect?"
- Ca soţ, îmi este teamă să spun: „Ăsta a fost un gest lipsit de respect. Oare m-am purtat într-un mod neiubitor?"

- Refuz eu să spun: „Îmi pare rău", atunci când soţul meu îmi spune că m-am purtat cu el lipsit de respect?
- Refuz eu să spun: „Îmi pare rău", atunci când soţia mea îmi spune că m-am purtat cu ea fără iubire?

- Ca soţie, sunt eu prea mândră pentru a face primul pas şi a începe să mă port mai respectuos?
- Ca soţ, sunt eu prea mândru pentru a face primul pas şi a începe să mă port mai iubitor?

Referitor la soţia mea/soţul meu:

- Ca soţie, neglijez eu să-i asigur soţului meu energie, din cauză că nu vin în întâmpinarea nevoii sale de a fi respectat?
- Ca soţ, neglijez eu să-i asigur soţiei mele energie, din cauză că nu vin în întâmpinarea nevoii sale de a fi iubită?

- Spun eu, ca soţie: „N-am de gând să-l respect până nu începe şi el să mă iubească"?
- Spun eu, ca soţ: „N-am de gând s-o iubesc până nu începe şi ea să mă respecte"?

- Atunci când nu mă simt iubită, mă grăbesc să afirm că soţul meu este neiubitor?
- Atunci când nu mă simt respectat, mă grăbesc să afirm că soţia mea este nerespectuoasă?

Referitor la Dumnezeu:

- Ca soţie, te-ai gândit măcar puţin că Dumnezeu te cheamă să dai dovadă de respect necondiţionat, mai ales atunci când soţul tău se poartă fără iubire cu tine?
- Ca soţ, te-ai gândit măcar puţin că Dumnezeu te cheamă să dai dovadă de dragoste necondiţionată, mai ales atunci când soţia ta se poartă nerespectuos cu tine?

- Ca soţie, îţi găseşti scuze pentru lipsa ta de respect şi, prin urmare, refuzi să-ţi mărturiseşti acest păcat în faţa lui Dumnezeu?
- Ca soţ, îţi găseşti scuze pentru lipsa ta de dragoste şi, prin urmare, refuzi să-ţi mărturiseşti acest păcat în faţa lui Dumnezeu?

- Ca soţie, ai renunţat vreodată la a lua o anumită decizie pentru a-ţi dovedi reverenţa faţă de Dumnezeu prin faptul că îi arăţi respect soţului tău?
- Ca soţ, ai renunţat vreodată la a lua o anumită decizie pentru a-I dovedi lui Dumnezeu că-L iubeşti prin faptul că îi arăţi dragoste soţiei tale?

Anexa C

Cum să-i ceri partenerului tău să-ţi împlinească nevoile

Nu poţi spera să primeşti ceea ce ai nevoie – fie că e vorba de dragoste, fie de respect – privându-l pe cel de lângă tine de ceea ce are el nevoie. Dar dacă, în ce te priveşte, te străduieşti să împlineşti nevoile partenerului tău, ce se întâmplă în momentele în care nevoile tale nu sunt satisfăcute? Trebuie ca Ciclul revigorării să se blocheze, cedând de îndată locul Ciclului nebuniei? Trebuie să rămâi inert, sperând ca cel de lângă tine să-ţi sesizeze descurajarea şi să îşi dea seama care e problema? Unul dintre lucrurile elementare pe care am încercat să le transmit soţilor pe parcursul acestei cărţi este felul cum trebuie să-şi comunice unul altuia nevoile. În continuare am să vă prezint nişte „indicatori ai nevoilor", la care pot să apeleze soţii şi soţiile pentru a-şi comunica unul celuilalt ceea ce simt.

Soţiile pot spune, cu smerenie şi blândeţe:

Apropiere: „Faptul că vrei să lucrezi toată seara în atelierul tău, fără să-mi doreşti prezenţa, mi se pare un semn de lipsă de dragoste. Ai tot dreptul să-ţi vezi de hobby-urile tale, dar şi eu am nevoie să petrec puţin timp alături de tine."

Deschidere: „A fost un gest lipsit de iubire din partea ta să-mi spui că n-ai chef să-ţi petreci timpul discutând despre frământările mele. Ştiu că nu avem timp de fiecare dată să discutăm pe îndelete, dar câteodată am nevoie să mă asiguri din nou că totul e-n regulă."

Înţelegere: „Mi s-a părut lipsit de dragoste din partea ta faptul că mi-ai oferit o soluţie rapidă la ceea ce încercam eu să-ţi spun. Ştiu că vrei să-mi fii de ajutor, dar eu am nevoie să simt că-ţi pasă de mine şi poţi face asta doar ascultând ce-ţi spun şi încercând să mă înţelegi."

Atitudine împăciuitoare: „Când îmi spui: «Las-o baltă, hai să trecem peste asta, gata cu discuţia», am impresia că nu mă iubeşti. Ştiu că unele lucruri trebuie lăsate în urmă, dar mai întâi am nevoie să ştiu că nu mai eşti supărat şi că între noi totul e bine."

Fidelitate: „Faptul că te uiţi după alte femei e un semn de lipsă de dragoste din partea ta. Sunt conştientă că există tentaţii, dar eu trebuie să ştiu că tu ai ochi doar pentru mine."

Apreciere: „E un gest neiubitor din partea ta să faci comentarii negative la adresa felului în care mă ocup de copii sau de gospodărie. Ştiu că nu sunt perfectă şi că greşesc uneori, dar am nevoie să mă apreciezi când fac ceva bine şi să mă încurajezi când dau greş."

Soţii pot spune, cu smerenie şi blândeţe:

Cucerire: „Atunci când faci comentarii negative la adresa preocupărilor mele legate de serviciu, mi se pare că nu mă respecţi. Mă dau peste cap să păstrez un echilibru între munca mea şi viaţa de familie, şi nu îmi sunteţi indiferenţi, tu şi restul familiei."

Ierarhie: „E lipsit de respect din partea ta să sugerezi că sunt irresponsabil. Recunosc că, uneori, mai dau cu bâta-n baltă, dar, în general, am grijă de voi şi vă protejez, iar ceea ce-mi spui mă doare."

Autoritate: „Când iei decizii în privinţa copiilor neţinând cont de persoana mea, am impresia că nu mă respecţi deloc şi mă simt neînsemnat. Te rog să ţii cont de mine chiar şi în chestiunile mărunte, de zi cu zi, atunci când e posibil."

Gândire raţională: „Atunci când îţi dai ochii peste cap şi spui: «Asta-i de-a dreptul ridicol», mă simt nerespectat. Ştiu că ai intuiţie în multe privinţe, dar eu am o gândire raţională care poate fi de ajutor uneori."

Relaţie: „Mi s-a părut o lipsă de respect din partea ta faptul că nu ai vrut să vii cu mine la meciul acela de baschet. Ştiu că nu poţi să mă însoţeşti peste tot din cauza copiilor, dar am nevoie să fii lângă mine ca prietenă, iar asta îmi lipseşte în ultima vreme."

Sexualitate: „A fost un semn de lipsă de respect din partea ta să-mi spui că eşti prea obosită ca să facem dragoste. Eu înţeleg că eşti obosită, dar sper că şi tu înţelegi nevoia mea. Nu înseamnă că sunt obsedat de sex, ci am nevoie pur şi simplu să te simt aproape."

ANEXA D

CÂTE CEVA DESPRE EXCEPŢIILE DE LA MODELUL DRAGOSTEI ŞI RESPECTULUI

Câteodată primesc, personal sau prin e-mail, comentarii de felul următor: „Noi nu ne încadrăm în tiparul descris de dumneavoastră. Ea este cea care se închide în sine şi el este cel ce «pune cărţile pe masă»". Răspunsul meu este că factorii de natură culturală şi personală pot varia, de la caz la caz. Părinţii mei erau un bun exemplu în acest sens. Tatăl meu se năpustea asupra mamei răvăşit de furie – luând-o la rost din cauză că tânjea după comunicare. Ea se închidea în sine, pur şi simplu, şi îl ţinea la distanţă. Asta îl făcea şi pe el să bată în retragere şi atunci se aşternea între ei o tăcere mormântală, care dura ore şi chiar zile în şir.

Fiecare îşi dorea să se apropie de celălalt, dar nu puteau, de teamă sau din ignoranţă. Mama tânjea să se apropie de tata (aşa cum orice femeie doreşte să se apropie de soţul ei), dar îl ţinea la distanţă pentru că se temea de mânia lui. Iar tata îşi dorea să se apropie de mama, însă faptul că se simţea nerespectat (mama a fost multă vreme singura care aducea bani în casă) îi alimenta în permanenţă sentimentele de frustrare şi mânie. Cu toate acestea, în adâncul inimii, mama tânjea după dragoste, iar tata după respect.

Alte comentarii pe care le-am primit se referă la aşa-zisele „excepţii". De pildă, o femeie mi-a mărturisit că, în privinţa anumitor aspecte ale personalităţii sale, soţul ei este mai mult „roz" decât „albastru", pe când ea este mai mult „albastră" decât „roz". Ea a crescut într-o familie dominată de valorile tatălui ei: educaţia, inteligenţa, puterea, mândria şi lipsa emoţiilor. Iată ce scrie ea: „Prin urmare, crescând şi devenind femeie în toată firea, am crezut că, pentru a fi iubită (mă refer la iubirea aceea care să ajungă până-n străfundul fiinţei mele) trebuie să-mi însuşesc toate pornirile ce izvorăsc în mod firesc din «albastru», nu din «roz»."

Pe de altă parte, soţul ei crescuse într-un mediu cald şi afectuos, înconjurat de dragoste necondiţionată. „Aşa că e normal", continuă ea, „că el a dobândit un respect deosebit faţă de pornirile acelea «roz», care l-au făcut să se simtă întreg şi iubit necondiţionat."

Pe scurt, această soție și-a concentrat eforturile asupra ideii de „respect", în dorința ei de a fi iubită. Soțul ei, în schimb, s-a concentrat asupra „dragostei", în dorința lui de a fi respectat. Până în momentul în care i-am ajutat să-și pună pe masă toate piesele din puzzle, ea credea că respectul este cel mai de preț atribut, iar el credea că dragostea este valoarea cea mai importantă. În realitate, el se comporta „roz" pentru a primi respect, iar ea se comporta „albastru" pentru a primi dragoste.

Anexa E

Ce-i de făcut dacă soţul tău este dependent de muncă?

Am consiliat numeroase soţii ai căror soţi sunt, mai mult sau mai puţin, dependenţi de muncă. În primul rând, vă avertizez că nu vă pot garanta că ceea vă voi spune îl va face numaidecât pe soţ să nu mai muncească atât de mult şi să petreacă mai mult timp acasă. Totuşi, am să vă ofer trei sugestii care, de regulă, o ajută pe soţie să facă faţă situaţiei într-un mod pozitiv.

În primul rând, unii soţi muncesc din cauză că la locul de muncă se simt respectaţi. Dacă soţia este pesimistă, nemulţumită şi nerespectuoasă, cărui bărbat îi face plăcere să vină acasă? Cunosc un bărbat care fredonează şi fluieră de bucurie în fiecare dimineaţă de luni, când pleacă vesel la serviciu. Vinerea însă nu fredonează şi nici nu fluieră când vine acasă, la început de week-end. Dacă i se cere vreo explicaţie pentru atitudinea sa, răspunsul său este următorul: „În week-end trebuie să stau acasă cu nevastă-mea." Se prea poate ca, la început, nu soţia lui să fi fost motivul pentru care stătea aşa de mult la serviciu. Dar obiceiul acesta o dată format, nemulţumirea ei vehementă şi înverşunată s-a intensificat, iar atitudinea ei negativă l-a făcut să-şi dorească să stea cât mai mult la serviciu. Bărbatul nu aude strigătul inimii soţiei sale dacă aceasta îl atacă pe el sau îi critică munca. El n-o aude cum îl roagă: „Salvează-mă." În schimb, o aude spunându-i: „Te dispreţuiesc." Aşa că cere să i se dea mai mult de lucru la serviciu (sau alege să muncească mai mult).

În al doilea rând, dacă e să aibă loc vreo schimbare, în nici un caz văicăreala sau dispreţul nu sunt în măsură să-l ţină acasă. Nu e nevoie să-l lauzi pentru tot ceea ce face în afara casei. (Să nu te simţi datoare să-i respecţi nişte preocupări care pot lua forma unei obsesii dăunătoare.) În schimb, caută să-ţi exprimi respectul pentru anumite aspecte care nu au legătură cu munca lui. Cartea aceasta este menită să te ajute să descoperi aspectele respective şi să înveţi să-ţi exprimi aprecierea faţă de ele. Nu uita, nu ai voie să-i discreditezi munca doar pentru a-l face să pună mai mult preţ pe familie. Să nu-i spui şi nici să nu insinuezi o idee

ca aceasta: „N-am de gând să te respect atâta vreme cât tu nu mă ajuţi cu copiii." E ca şi cum el ţi-ar spune: „N-o să-ţi arăt dragoste nici ţie, nici celorlalţi din familie, până nu începeţi să mă respectaţi pentru ceea ce fac la serviciu." *Lipsa de respect nu stimulează în nici un caz dragostea, iar lipsa de dragoste nu stimulează în nici un caz respectul.*

În al treilea rând, pentru a-l influenţa în mod direct, spune-i respectuos: „Fiul tău (sau fiica ta, copiii tăi) are nevoie să stai mai mult pe-acasă. Influenţa ta asupra lui este deosebită. În anumite privinţe, nu există nici o altă persoană mai importantă pentru el. Poate că nu ţi se pare, dar prezenţa ta binefăcătoare are puterea de a-l modela. Ştiu că eşti foarte prins şi nu prea ai timp, dar mai ştiu şi că ai vrea să-i dăruieşti acea parte din tine pe care nimeni altcineva nu i-o poate da. Mulţumesc."

După ce i-ai transmis mesajul: „Avem nevoie să stai mai mult pe-acasă", evită să-l repeţi mai devreme de zece-douăzeci de zile. Apoi deschide din nou subiectul, în mod calm şi pozitiv, adoptând un ton general care să-i sugereze c-ar fi vorba „doar de o aducere aminte care se datorează faptului că tu contezi pentru noi". Alege-ţi cuvintele cu grijă de fiecare dată. Niciodată să nu sugerezi, nici măcar pe ocolite, că, de fapt, vrei să spui: „Dacă nu te schimbi o dată, idiotule, o să ne distrugi pe mine şi pe copii."

Încrede-te în Cuvântul lui Dumnezeu. O atitudine calmă are mare influenţă asupra soţului. Un spirit blând va scoate la suprafaţă nobleţea inimii sale. Încurajările respectuoase la adresa importanţei pe care o are în familie îşi vor face efectul în timp. Rugăminţile pozitive, lipsite de explozii emoţionale, vor avea influenţă asupra oricărui bărbat bine intenţionat.

Acestea fiind spuse, ştiu că sfaturile de mai sus nu sunt uşor de urmat de către soţii. Femeile au tendinţa de a reacţiona *numaidecât* în faţa problemelor familiale. Bărbaţii, în schimb, încep să facă progrese doar după o bucată de vreme. Continuă să foloseşti mesaje scurte şi pozitive şi, în cele din urmă, el va schimba „direcţia vaporului" . Dar nu uita, vapoarele nu sunt bărci cu vâsle. Dă-i ceva timp şi Duhul Sfânt va lucra. Oricât de greu ţi s-ar părea să ai răbdare, trebuie să vezi această schimbare ca fiind un proiect ce necesită cel puţin un an de zile. Acordă-i soţului tău timp ca să ducă la bun sfârşit anumite lucruri şi să ajungă să poată include cuvântul „nu" în vocabularul folosit la serviciu. Dă-i timp să prindă gustul influenţei pe care o exercită în familia sa, asupra propriilor lui copii (ca să nu mai vorbim de influenţa exercitată asupra ta).

Poţi privi lucrurile în felul următor: tu eşti iepurele, iar el este ţestoasa. Tu poţi să alergi de-ţi sfârâie călcâiele, lăsându-l pe el în urmă, într-un nor de praf, dar asta nu înseamnă că ai câştigat cursa. Respectul tău îl va scoate din carapace şi îl va stimula să pornească la drum. Paşii lui vor fi mai lenţi decât ai vrea tu, dar nu îţi va fi de nici un folos să alergi în cerc în jurul lui, biciuindu-i carapacea

cu nuiaua muşcătoare a reproşurilor. Fii răbdătoare şi însuşeşte-ţi următorul moto: „Dacă nu sunt în stare să spun ceva respectuos, mai bine nu spun nimic."

Pentru informaţii şi resurse suplimentare pe tema Legăturii dintre Dragoste şi Respect, vizitează www.loveandrespect.com

Trimite prin e-mail povestea ta pentru Dr. Emerson Eggerichs, pe adresa: story@loveandrespect.com

NOTE

Capitolul unu: Un secret simplu pentru o căsnicie mai bună

1. Cred că e important să facem distincţie între teologie şi teorie. Teologia mea biblică referitoare la Efeseni 5:33 este simplă: soţului i se porunceşte să-şi iubească soţia în mod necondiţionat, iar soţiei i se porunceşte să-şi respecte soţul în mod necondiţionat. Asta este ceea ce spune textul respectiv. Punct. Legătura dintre Dragoste şi Respect (aceasta este teoria mea) se desprinde din versetul 33. Până acum, toate cuplurile cu care am lucrat păreau să se fi confruntat, mai mult sau mai puţin, cu Ciclul nebuniei. Efeseni 5:33 ne descoperă faptul că soţia are nevoie de dragoste, în timp ce soţul are nevoie de respect, iar atunci când aceste nevoi nu sunt împlinite, fiecare dintre cei doi soţi reacţionează într-un fel sau altul. Potrivit teoriei mele, soţia are tendinţa să reacţioneze în moduri care îi par soţului lipsite de respect (de aceea i se şi porunceşte ei să se poarte în mod respectuos), iar soţul are tendinţa să reacţioneze în moduri care îi par soţiei lipsite de dragoste (de aceea lui i se porunceşte să se poarte într-un mod iubitor).

Capitolul doi: Pentru a comunica, descifraţi codul

1. John Gottman, *Why Marriages Succeed or Fail* [*De ce unele căsnicii au succes, iar altele eşuează*] (New York: Simon&Schuster, 1994), 61.

2. În Efeseni 5:33, Pavel foloseşte cuvântul pentru dragoste (*agape*) la timpul prezent, imperativ, iar cuvântul pentru respect (*phobetai*), folosit în acest context, devine un imperativ practic. În ambele cazuri este vorba de o poruncă. Acesta este motivul pentru care versiunea NIV foloseşte cuvântul „trebuie" în ambele propoziţii. (A. T. Robertson, ed., *A Grammar of the Greek New Testament in the Light of Historical Research* [*Gramatica Noului Testament grecesc în lumina cercetărilor istorice*], ediţia a patra. [New York: Hodder, 1923] 994).

Capitolul trei: De ce ea nu-i arată respect; de ce el nu-i arată dragoste

1. Versiunea NIV traduce cuvântul grecesc *hina* prin „trebuie", pentru a nu exista nici o umbră de îndoială asupra faptului că este vorba de o poruncă dată de Dumnezeu.

2. Când vorbesc despre mişcarea feministă, mă refer la elementele radicale din cadrul acesteia. Feminismul a dat naştere multor lucruri pozitive. Totuşi, ceea ce mă deranjează profund este faptul că un segment substanţial al mişcării feministe promovează o atitudine negativă, disprețuitoare la adresa bărbaţilor pentru simplul

motiv că sunt bărbaţi. Ca adept al lui Hristos, îi văd atât pe bărbaţi, cât şi pe femei, ca fiind creaţi după chipul lui Dumnezeu. Eu trebuie să iubesc şi să respect creaţia lui Dumnezeu. Cu toate că atât bărbaţii, cât şi femeile sunt păcătoşi şi au nevoie de Hristos, Domnul Însuşi doreşte ca fiecare suflet să simtă dragostea şi gloria Sa (ceea ce înseamnă respectul suprem). Să ai o atitudine arogantă faţă de bărbaţi pentru simplul motiv că sunt bărbaţi înseamnă să priveşti cu dispreţ la fiii, fraţii, unchii, bunicii, taţii, soţii şi amicii tăi, ceea ce Dumnezeu Însuşi nu face.

3. Date statistice provenite din surse profesioniste citate de Shaunti Feldhahn în cartea sa intitulată *For Women Only: What You Need to Know about the Inner Lives of Men* [*Exclusiv pentru femei: Ce trebuie să ştiţi despre viaţa lăuntrică a bărbaţilor*] (Portland, Oregon: Multnomah, 2004). Sondajele au fost efectuate, la cererea lui Shaunti Feldhahn, de Decision Analysts, Inc. şi au fost prelucrate de Analytic Focus. Shaunti Feldhahn, autoare de bestseller, deţine titlul de doctor în politici publice, obţinut la Universitatea Harvard, este analist financiar la Federal Reserve Bank din New York şi are o rubrică pe teme de interes feminin în săptămânalul *Atlanta Journal-Constitution*. Având sediul în Dallas, Texas, Decision Analysts, Inc. este cea mai solicitată firmă de sondaj public din statul respectiv. Analytic Focus, o firmă distinctă, condusă de Chuck Cowen, fost director al Departamentului de Sondaje din cadrul U.S. Census Bureau, are sediul în Alabama. Pentru informaţii suplimentare, vizitaţi website-ul www.analyticfocus.com.

4. Apreciez contribuţia însemnată a femeilor în armată, dar, după observaţiile mele, armata este o instituţie preponderent masculină, în special în privinţa unităţilor combatante. De altfel, politica generală a armatei, indiferent de domeniu, este aceea de a nu se apela le serviciile femeilor în misiuni de luptă. Pentru a studia regulamentele în materie, consultaţi U.S. Marines – http://www.Marines.com/officer_programs/FAQ.asp?format=/ şi Center for Military Readiness – http://www.cmrlink.org/WomenInCombat.asp?docID=154. Ideea este că, prin însăşi natura lor, bărbaţii sunt mai bine înzestraţi pentru a servi în armată, pentru a lupta şi a-şi da viaţa, la nevoie; această înclinaţie se transferă asupra căminului şi familiei, unde bărbatul are rolul de protector.

Capitolul patru: Ciclul nebuniei este alimentat de temerea cea mai profundă a bărbaţilor

1. Date statistice citate de Shaunti Feldhahn în cartea sa intitulată *For Women Only: What You Need to Know about the Inner Lives of Men* [*Exclusiv pentru femei: Ce trebuie să ştiţi despre viaţa lăuntrică a bărbaţilor*] (Portland, Oregon: Multnomah, 2004). Sondajele au fost efectuate, la cererea lui Shaunti Feldhahn, de Decision Analysts, Inc. şi au fost prelucrate de Analytic Focus.

2. Gottman, *Why Marriages Succeed or Fail* [*De ce unele căsnicii au succes, iar altele eşuează*], 152.

3. Ibid.

Capitolul cinci: Ea se teme că va fi călcată în picioare; el s-a săturat să i se tot spună că „nu pricepe nimic"

1. Gottman, *Why Marriages Succeed or Fail* [*De ce unele căsnicii au succes, iar altele eşuează*], 175.

Capitolul şase: Ea se teme să nu fie o ipocrită; el se plânge: „Nu sunt respectat deloc!"

1. Gottman, *Why Marriages Succeed or Fail* [*De ce unele căsnicii au succes, iar altele eşuează*], 159.

Capitolul zece: Deschiderea – ea vrea să îţi deschizi inima în faţa ei

1. Pentru o discuţie profundă asupra deosebirii dintre personalitatea de tip compartimentalizat, caracteristică bărbaţilor, şi personalitatea unitară, tipic feminină, citiţi cartea lui Stephen B. Clark, intitulată *Man and Woman in Christ* [*Bărbatul şi femeia în Hristos*] (Ann Arbor: Servant Books, 1980). În cadrul studiului său riguros asupra deosebirilor dintre bărbaţi şi femei, Clark face referire la doi specialişti în materie de trăsături caracteristice bărbatului şi femeii: Dietrich von Hildebrand, *Man and Woman* [*Bărbatul şi femeia*] (Chicago: Henry Regnery, 1965) şi Edith Stein, *The Writings of Edith Stein* [*Scrierile lui Edith Stein*] (Londra: Peter Owen, 1956). Clark scrie: „Atât von Hildebrand cât şi Stein susţin că bărbaţii şi femeile se deosebesc între ei prin felul în care le funcţionează gândirea, emoţiile şi trupul, luate ca ansamblu. Emoţiile, intelectul şi trupul femeii formează un tot mai unitar decât în cazul bărbatului. Ea se raportează cu întreaga ei fiinţă la deciziile, activităţile şi relaţiile cu care se confruntă – un amestec între suflet, intelect şi trup. Pe de altă parte, emoţiile, intelectul şi trupul bărbatului funcţionează mult mai distinct. El îşi compartimentalizează cu uşurinţă elementele personalităţii, tratându-le „ca pe nişte aspecte ale propriei identităţi pe care uneori le poate ignora temporar".

Capitolul doisprezece: Atitudinea împăciuitoare – Ea vrea să te audă spunând: „Îmi pare rău"

1. În Isaia 54:6, tristeţea poporului lui Iuda, aflat în exil, este asemănată cu suferinţa unei soţii părăsite, îndurerate, respinse de soţul ei.

2. Vezi William Barclay, *The Daily Study Bible - The Letters to Corinthians* [*Studiul biblic de fiecare zi - Scrisorile către corinteni*] (Edinburgh: The St. Andrew Press, 1965), 67.

3. În Matei 19:1-6, Isus răspunde la întrebarea tendenţioasă a fariseilor: „Oare este îngăduit unui bărbat să-şi lase nevasta pentru orice pricină?" (vezi versetul 3). În loc să adopte vreuna dintre poziţiile rabinilor – liberală sau conservatoare – Isus S-a concentrat asupra Genezei 2:23-24, care promovează conceptul de „un singur trup". Căsnicia e menită a fi „cea mai profundă unitate fizică şi spirituală". Vezi

Charles E. Ryrie, *The Ryrie Study Bible* (Chicago: Moody, 1976), 1478.

Capitolul treisprezece: Fidelitatea – Ea are nevoie să ştie că îi eşti devotat

1. Astăzi Columbia International University.

2. Robertson McQuilkin, *A Promise Kept – The Story of an Unforgettable Love* [*O promisiune împlinită – povestea unei iubiri de neuitat*] (Wheaton, Ill.: Tyndale, 1998), 21-23.

3. Ibid.

Capitolul cincisprezece: C-I-A-G-R-S: Cum să-i arăţi soţului tău că îl respecţi

1. În 1 Corinteni 7:25-38, Pavel le dă corintenilor un „sfat" despre care recunoaşte că nu e o poruncă pe care să o fi rostit Domnul Isus Hristos în Evanghelii. Întrucât el simţea că timpul rămas pentru a aduce oameni la Hristos e scurt, era de părere că e mai bine pentru creştini să nu se căsătorească, astfel încât să se poată concentra asupra lucrării lui Dumnezeu. Pavel nu discreditează ideea de căsnicie. El constată, pur şi simplu, ce se întâmplă atunci când se căsătoresc doi oameni bine intenţionaţi: ei vor căuta să-şi placă unul celuilalt. Pavel admite însă că şi cei căsătoriţi pot să-I slujească lui Dumnezeu.

2. O soţie iubitoare este chemată să-i treacă soţului ei cu vederea unele lipsuri şi greşeli, „căci dragostea acoperă o sumedenie de păcate" (1 Petru 4:8). Iar soţul îi iartă soţiei sale anumite vorbe sau fapte ce îi par lipsite de respect, pentru că „înţeleptul ascunde ocara" (Proverbe 12:16).

Capitolul şaisprezece: Cucerirea – apreciază dorinţa lui de a munci şi de a avea succes

1. Charles E. Pfeiffer, ed., *The Wycliffe Bible Commentary* (Chicago: Moody, 1987), 5.

2. În realitate, adeptele mentalităţii feministe sunt profund revoltate de anumite comentarii făcute de Pavel în 1 Corinteni 11:3-16. Dezbătând un anumit subiect din sânul bisericii din Corint, el le sfătuieşte pe femei să vină cu capul acoperit la serviciile de închinare, lucru pe care unele dintre ele nu îl făceau din cauza „tradiţiei" (11:2). El afirmă: „Bărbatul nu este dator să-şi acopere capul, pentru că el este chipul şi slava lui Dumnezeu, pe când femeia este slava bărbatului" (1 Corinteni 11:7). Din punctul de vedere al mentalităţii feministe, versetul acesta pare să hrănească eul bărbatului, în dauna demnităţii femeii. Însă din punctul de vedere al Dragostei şi Respectului, bărbaţii au nevoie să se simtă respectaţi la fel cum femeile au nevoie să se simtă iubite. Gândiţi-vă la afirmaţia următoare: „Femeile au fost create ca să fie iubite de bărbaţi aşa cum Hristos iubeşte Biserica; aşadar, bărbaţii sunt creaţi ca să le dăruiască dragoste femeilor." Puţine femei ar avea obiecţii faţă de această afirmaţie, în schimb este mai greu de acceptat ceea ce spune Pavel în 1 Corinteni 11:7. Oferindu-şi sfatul cu privire la o chestiune de ordin

administrativ din cadrul bisericii din Corint, Pavel a dezvăluit un adevăr profund. Bărbatul are nevoie să fie respectat pentru ceea ce este el – chipul şi slava lui Dumnezeu – căci Dumnezeu l-a creat în felul acesta. Nu e vorba de un egocentrism cu tentă misogină. Este o nevoie fundamentală sădită în bărbat de Însuşi Creatorul. E adevărat, există şi bărbaţi misogini, după cum există şi femei care se cred buricul pământului, însă astfel de excepţii nu trebuie confundate cu regula generală. Cred că societatea noastră, care este puternic influenţată de feminism, a pierdut din vedere frumuseţea planului lui Dumnezeu.

3. În cartea sa intitulată *The Essential Difference: the Truth about the Male and Female Brain* [*Deosebirea fundamentală: adevărul despre creierul bărbatului şi cel al femeii*], Simon Baron-Cohen consemnează concluziile la care a ajuns în urma a douăzeci de ani de cercetări asupra deosebirilor dintre sexe şi, conform observaţiilor sale, creierul femeii este predispus către empatie, pe când cel al bărbatului este înclinat spre înţelegerea şi construirea de sisteme. Baron-Cohen şi-a dezvoltat teoriile în urma studierii comportamentului unor nou-născuţi aflaţi în pătuţul lor şi a stimulilor care determinau o reacţie din partea acestora. Fetiţele reacţionau mai mult la vederea unei feţe umane aplecate asupra lor, pe când băieţeii, la vederea telefoanelor mobile. Ca o recapitulare a lucrării lui Baron-Cohen, citiţi cartea lui Carolyn See, intitulată „His and hers", *Washington Post*, 5 octombrie 2003.

4. Discutând pe tema sociologiei familiei, Talcott Parson şi Robert F. Bales susţin că modelul fundamental de familie presupune doi parteneri adulţi (soţ şi soţie) care trăiesc împreună cu copiii lor. Rolurile tind să evolueze în jurul unor sarcini interne, pentru soţie, şi al unor sarcini externe, pentru soţ. Autorii le descriu ca fiind nişte orientări expresive, cele dintâi, şi instrumentale, cele din urmă – vezi Talcott Parson şi Robert F. Bales, *Family, Socialization and Interaction Process* [*Familia, procesele de socializare şi de interacţiune*] (Glencoe, Ill.: Free Press, 1955). Cu toate că diverse voci contestă modelul amintit, lucrul acesta nu îl face să dispară. După părerea mea, el reflectă natura şi interesele fundamentale ale bărbaţilor şi femeilor. În general, femeile se concentrează asupra relaţiilor din sânul familiei, dând expresie miracolului dragostei. Chiar dacă, în societatea contemporană, cariera este importantă pentru femei, aceasta rămâne totuşi *opţională* pentru femeile care îşi doresc copii. Cariera reprezintă pentru ele o libertate de alegere, pe când bărbatul se simte *obligat* să muncească în afara familiei.

Capitolul şaptesprezece: Ierarhia – apreciază dorinţa lui de a proteja şi de a purta de grijă

1. Vezi Donald G. Bloesch, *Is the Bible Sexist?* [*Este Biblia misogină?*] (Westchester, Ill.: Crossway, 1982), 36-37. Bloesch arată că „nicăieri în Biblie nu se aprobă abuzul şi exploatarea femeii. În schimb, se accentuează nevoia ei de a fi îngrijită şi ocrotită. Unele adepte ale mentalităţii feministe susţin că este vorba de «o atitudine de superioritate», dar curtoazia faţă de femeie ţine de însăşi natura

bărbatului, la fel cum un anumit grad de dependenţă faţă de bărbat face parte din însăşi esenţa feminităţii."

2. Preluat din *Family News from Dr. James Dobson*, februarie 1995. Acest pasaj extras din relatările dr. Dobson prezintă întâmplarea respectivă aşa cum a istorisit-o însuşi dr. E. V. Hill, în cadrul unei emisiuni difuzate la radio, sub egida *Focus on the Family*, intitulate „E. V. Hill vorbind despre moartea soţiei sale".

3. Vezi Deborah Tannen, *You Just Don't Understand - Women and Men in Conversation* [*Pur şi simplu nu înţelegi - Discuţii între femei şi bărbaţi*] (New York: Ballantine, 1991), 24-25. Documentându-se pentru cartea sa, Tannen îl vede pe soţul ei ca „raportându-se, pur şi simplu, la lumea din jur aşa cum o fac mulţi bărbaţi, ca un individ ce face parte din ordinea ierarhică socială, în cadrul căreia el se situează fie la vârf, fie la bază. În lumea aceasta... oamenii încearcă... să se protejeze de tentativele celorlalţi de a-i doborî".

Capitolul optsprezece: Autoritatea - apreciază dorinţa lui de a sluji şi de a conduce

1. Vezi Wayne Grudem, *Systematic Theology: An Introduction to Biblical Doctrine* [*Teologie sistematică: Introducere în doctrina biblică*] (Grand Rapids: Zondervan, 1994), 465-466.

2. Aveţi grijă la anumite voci ale culturii contemporane. Unele susţin că supunerea nu a întărit nici o instituţie, cu excepţia sclaviei. Alte voci afirmă că noţiunea de supunere a fost valabilă doar pentru secolul I, observaţie pe care o aplică oricărei învăţături nou-testamentale cu care nu sunt de acord. Ar fi foarte bine dacă am lua cu toţii aminte la cele scrise în Biblie: „În adevăr... sunt mulţi nesupuşi, flecari şi amăgitori cărora trebuie să li se astupe gura. Ei buimăcesc familii întregi, învăţând pe oameni, pentru un câştig urât, lucruri pe care nu trebuie să le înveţe" (Tit 1:10-11).

Capitolul nouăsprezece: Gândirea raţională - apreciază dorinţa lui de a analiza şi de a sfătui

1. Bazat pe o povestire cuprinsă în cartea lui Jo Berry, intitulată *Beloved Unbeliever* [*Preaiubit necredincios*] (Grand Rapids: Zondervan, 1981).

Capitolul douăzeci: Relaţia - apreciază dorinţa lui de camaraderie

1. Vezi Deborah Tannen, *Gender and Discourse* [*Discuţii pe tema deosebirilor dintre sexe*] (New York: Oxford University Press, 1994), 96.

Capitolul douăzeci şi unu: Sexualitatea - apreciază dorinţa lui de intimitate sexuală

1. Vezi Charles C. Ryrie, *The Ryrie Study Bible* (Chicago: Moody, 1976), 944. „Înţeleptul învăţător" care a scris Proverbe 5:19 este, probabil, regele Solomon,

despre care se spune că ar fi scris trei mii de proverbe şi mai mult de o mie de cântări (vezi 1 Regi 4:32). Lui i se atribuie, în general, meritul de a fi scris multe dintre capitolele cărţii Proverbe, inclusiv primele nouă. Din păcate, Solomon a avut, până la sfârşitul vieţii sale, şapte sute de neveste şi trei sute de concubine, cele mai multe dintre acestea fiind femei închinătoare la idoli, provenite din afara Israelului, care i-au întors inima de la Dumnezeu (vezi 1 Regi 11:1-8). Solomon n-a fost în stare să-şi urmeze propriul sfat referitor la sex, însă aceasta nu şterge înţelepciunea scrierilor sale, inspirate de Dumnezeu.

Capitolul douăzeci şi trei: Adevăratul motiv al Dragostei şi Respectului

1. A spune că ne vom simţi copleşiţi în clipa când vom intra în cer nu este decât un rezumat care prezintă a imagine palidă a adevăratei stări a lucrurilor. Nu ştiu cum vă imaginaţi voi extazul, dar amplificaţi de un infinit de ori starea aceea. Pentru a vedea ce spun câteva pasaje din Biblie referitor la ceea ce vom simţi în Paradis, alături de Dumnezeu pe vecie, citiţi Romani 8:17, 30; 1 Corinteni 13:12; 2 Corinteni 12:4; Filipeni 3:21; 2 Tesaloniceni 4:17; Evrei 7:25; Evrei 10:14; 1 Ioan 3:2; Apocalipsa 2:7; Apocalipsa 21:4.

Capitolul douăzeci şi patru: Adevărul te poate elibera cu adevărat

1. Pe parcursul pasajului din 1 Petru 2:13-3:7, Petru sugerează o anumită idee pe care o exprimă răspicat, ca o concluzie, în 3:8. Ideea respectivă iese la iveală prin repetarea îndemnului la supunere (1 Petru 2:13; 2:18; 3:1). Observaţi o altă expresie pe care o repetă când se adresează soţilor şi soţiilor. El foloseşte expresia „tot astfel" (1 Petru 3:1,7). Am putea afirma că cele patru ţinte principale ale ideii respective sunt: cetăţenii, robii, soţiile şi soţii. Fiecare dintre categoriile enumerate trebuie să se supună. În ochii lui Petru, cea mai mare dovadă de supunere este Dragostea şi Respectul! „Purtaţi-vă ca nişte oameni liberi... Cinstiţi pe toţi oamenii, iubiţi pe fraţi; temeţi-vă de Dumnezeu; daţi cinste împăratului!" (1 Petru 2:16-17). Cu alte cuvinte, soţia care se bucură de libertate lăuntrică îşi dovedeşte supunerea prin faptul că îşi respectă soţul, după cum afirmă Petru (3:2). Tot astfel, soţul care are libertate lăuntrică îşi dovedeşte supunerea prin faptul că îşi iubeşte soţia – ceea ce înseamnă că trăieşte alături de ea în înţelegere şi îi dă cinste ca unei fiinţe egale lui.

2. Vezi Ryrie, *The Ryrie Study Bible*.

3. Ibid., 1338.

Tiparul executat la Imprimeria de Vest,
Oradea, Calea Aradului nr. 35.
ROMÂNIA

O Carte care îţi Poate Schimba Radical Căsnicia!

Un mesaj revoluţionar

„Sunt căsătorită de 35 de ani,
dar nu am mai auzit de la nimeni o astfel de învăţătură."
„Asta era ceea ce-mi lipsea!"
„Lectura acestei cărţi a fost pentru mine ca o iluminare."
„Toate s-au legat, după ce am citit *Dragoste şi Respect.*"
„Ca şi consilier pe probleme de familie, nici un alt material
până la această carte nu mi-a stârnit mai mult admiraţia."
„Ceva extraordinar vei afla, citind această carte."

Un mesaj simplu

Dorinţa cea mai mare a oricărei soţii este să se simtă iubită. Când această dorinţă îi este îndeplinită, ea este fericită. Dorinţa cea mai mare a oricărui soţ este să se simtă respectat. Când această dorinţă îi este îndeplinită, el este fericit.

Când ori una ori alta dintre aceste dorinţe nu este îndeplinită, lucrurile încep să meargă din rău în mai rău. *Dragoste şi Respect* descoperă cauzele pentru care soţii ajung să reacţioneze negativ unul faţă de celălalt, arătându-le şi cum să rezolve repede, fără dificultate şi biblic conflictele care apar între ei.

Un mesaj care dă rezultate

Cu o experienţă în consiliere de peste trei decenii, precum şi cu o pregătire biblică şi de specialitate adecvate, Dr. Emerson Eggerichs împreună cu soţia lui, Sarah, au ajuns deja cu mesajul cărţii *Dragoste şi Respect* peste tot în America, schimbând prin acesta modul în care partenerii de viaţă îşi vorbesc, gândesc şi se tratează unul pe celălalt.

Ce-ţi doreşti pentru căsnicia ta? Doreşti să vă bucuraţi de bună înţelegere? Doreşti să te simţi aproape de partenerul de viaţă? Doreşti să te simţi apreciat? Doreşti să cunoşti viaţa de căsnicie aşa cum a conceput-o Dumnezeu? De ce să nu încerci atunci puţină *Dragoste şi Respect*?

Dr. Emerson Eggerichs este preşedintele *Love and Respect Ministries*, a primit Master of Divinity de la Dubuque Seminary şi Ph.D. în asistenţa copilului şi familiei de la Michigan State University. A fost pastor senior al Trinity Church din East Lansing, înainte de a se dedica full-time zidirii de căsnicii sănătoase prin lansarea în 1999 a seriei de conferinţe *Dragoste şi Respect.* Emerson şi soţia sa, Sarah, locuiesc în Grand Rapids, Michigan, USA, şi au trei copii.

KERIGMA
www.kerigma.ro
VIAŢĂ CREŞTINĂ / RELAŢII / DRAGOSTE ŞI CĂSĂTORIE

DRAGOSTE ŞI RESPECT
EGGERICHS